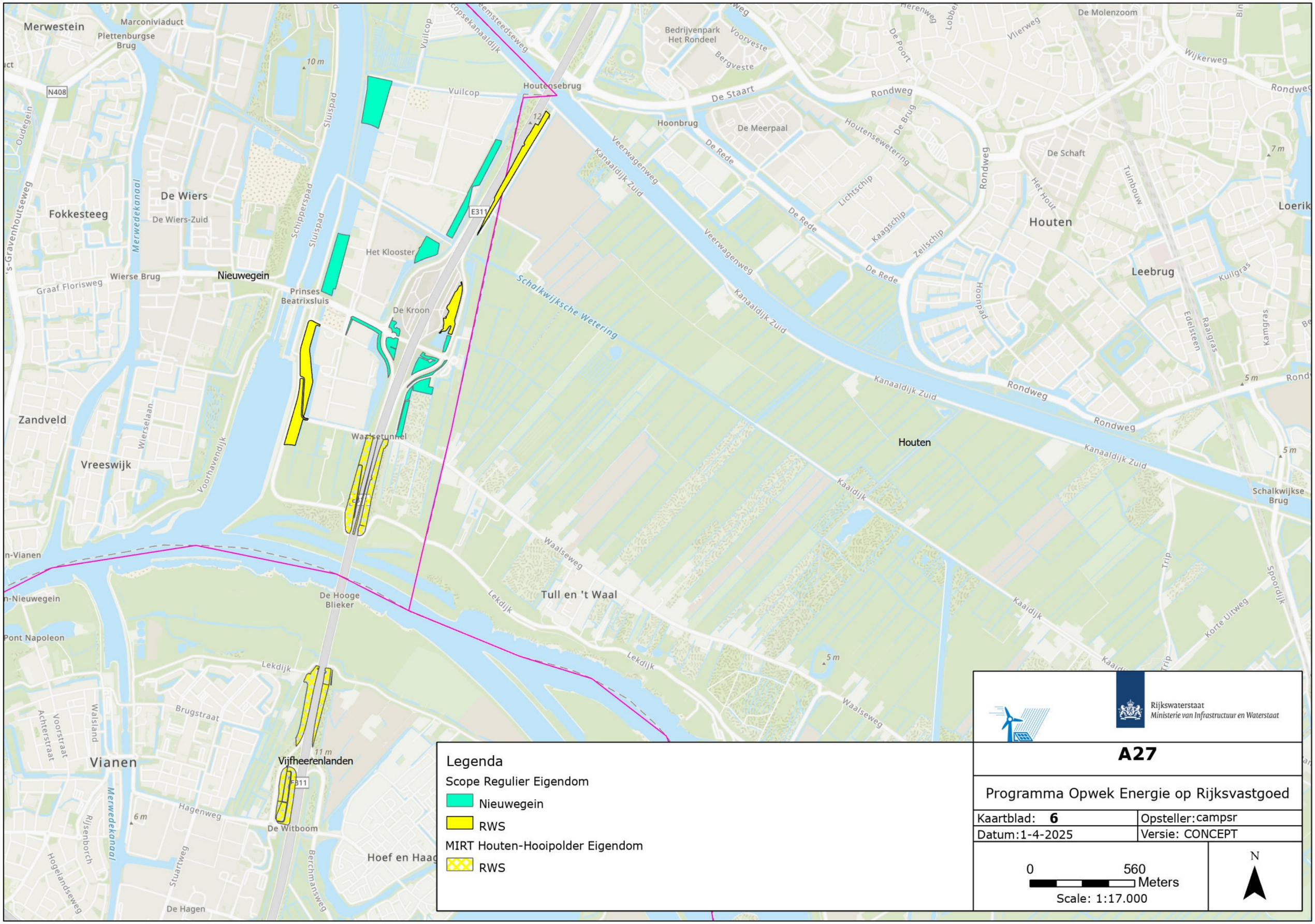

Legenda

Scope Regulier Eigendom

Nieuwegein

RWS

MIRT Houten-Hooipolder Eigendom

RWS

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

A27

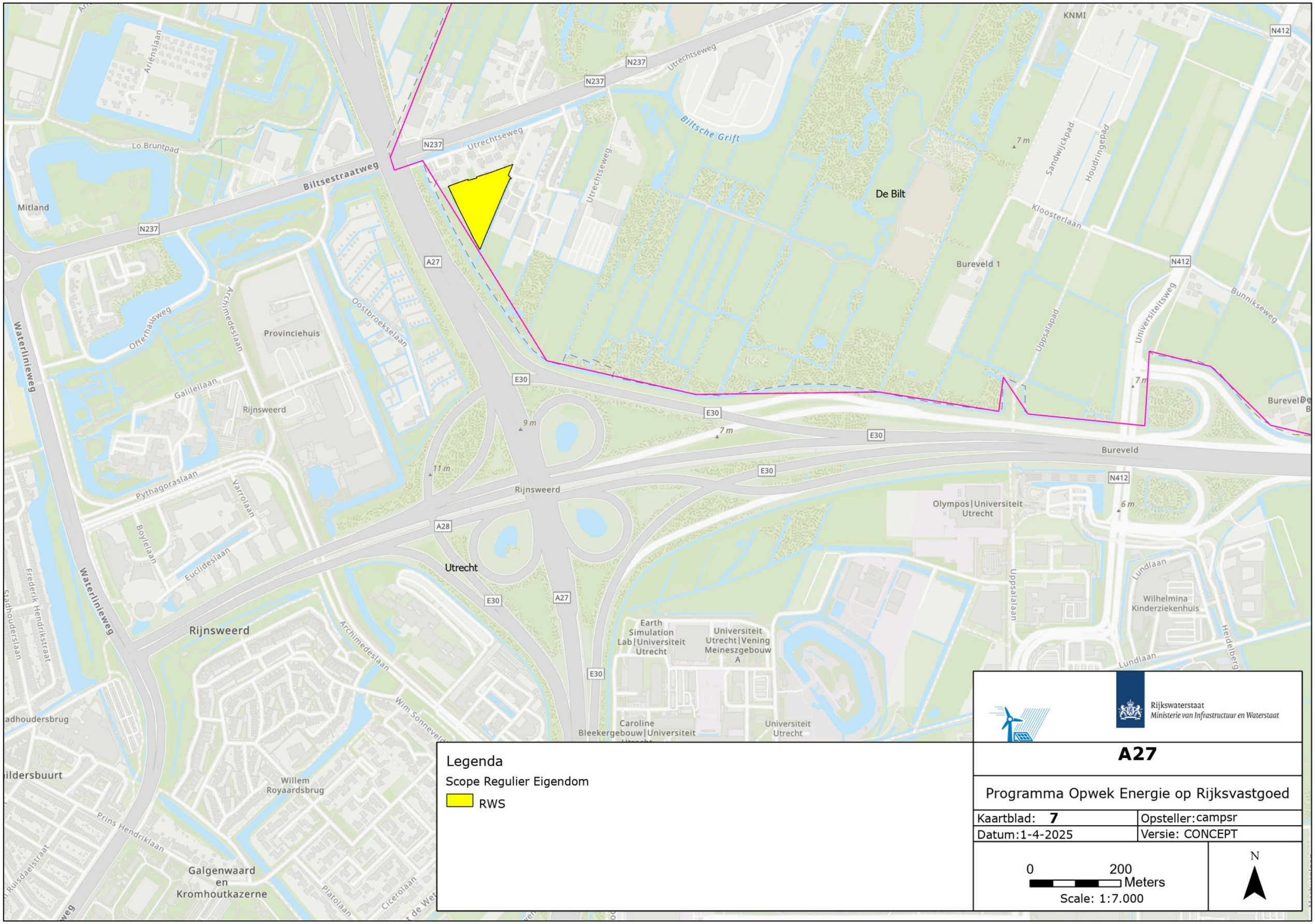
Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed

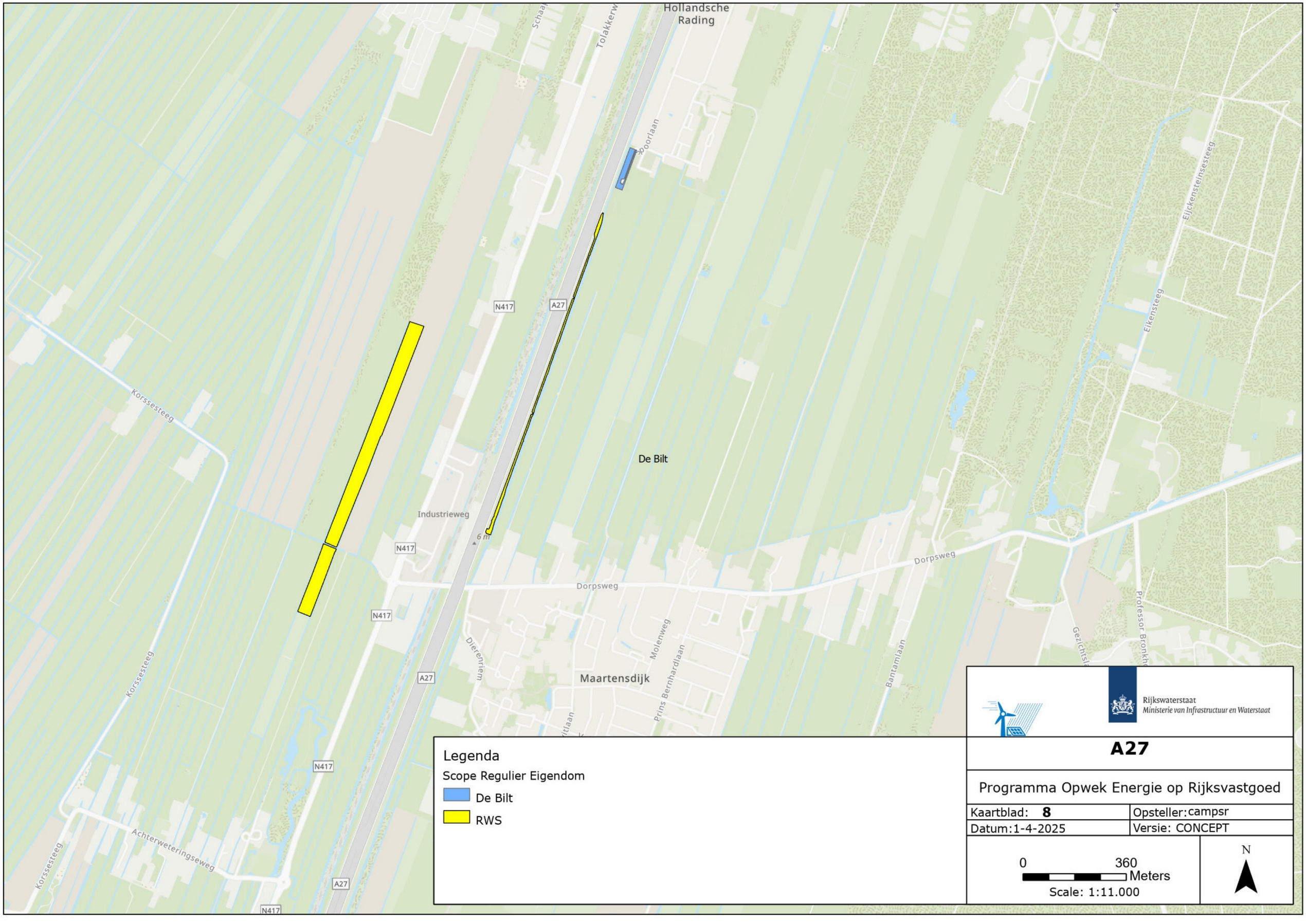
Kaartblad: **6**	Opsteller: campsr
Datum: 1-4-2025	Versie: CONCEPT

0 560 Meters

Scale: 1:17.000

N

Legenda
Scope Regulier Eigendom
RWS
Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
A27
Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed
Kaartblad: 7
Opsteller: campsr
Datum: 1-4-2025
Versie: CONCEPT
0
200
Meters
Scale: 1:7.000
N
De Bilt
Utrecht
Rijnsweerd
Bureveld
Bureveld 1
Mitland
Provinciehuis
Galgenwaard en Kromhoutkazerne
Willem Royaardsbrug
Olympos | Universiteit Utrecht
Earth Simulation Lab | Universiteit Utrecht
Universiteit Utrecht | Vening Meineszgebouw A
Caroline Bleekergebouw | Universiteit Utrecht
Universiteit Utrecht
Wilhelmina Kinderziekenhuis
KNMI
Biltsestraatweg
Utrechtseweg
Biltsche Grift
Kloosterlaan
Bunnikseweg
Universiteitsweg
Sandwijckpad
Houdringepad
Uppsalapad
Lundlaan
Heidelberg
Waterlinieweg
Archimedeslaan
Oostbroekselaan
Offerhausweg
Galileilaan
Pythagoraslaan
Boylelaan
Varrolaan
Euclideslaan
Frederik Hendrikstraat
Stadhoudershof
Prins Hendriklaan
Wim Sonneveldlaan
Platolaan
Ciceroplein
Lo Bruntpad
Ariënslaan
N237
N412
A27
A28
E30
7 m
9 m
11 m
6 m

Legenda

Scope Regulier Eigendom

De Bilt

RWS

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

A27

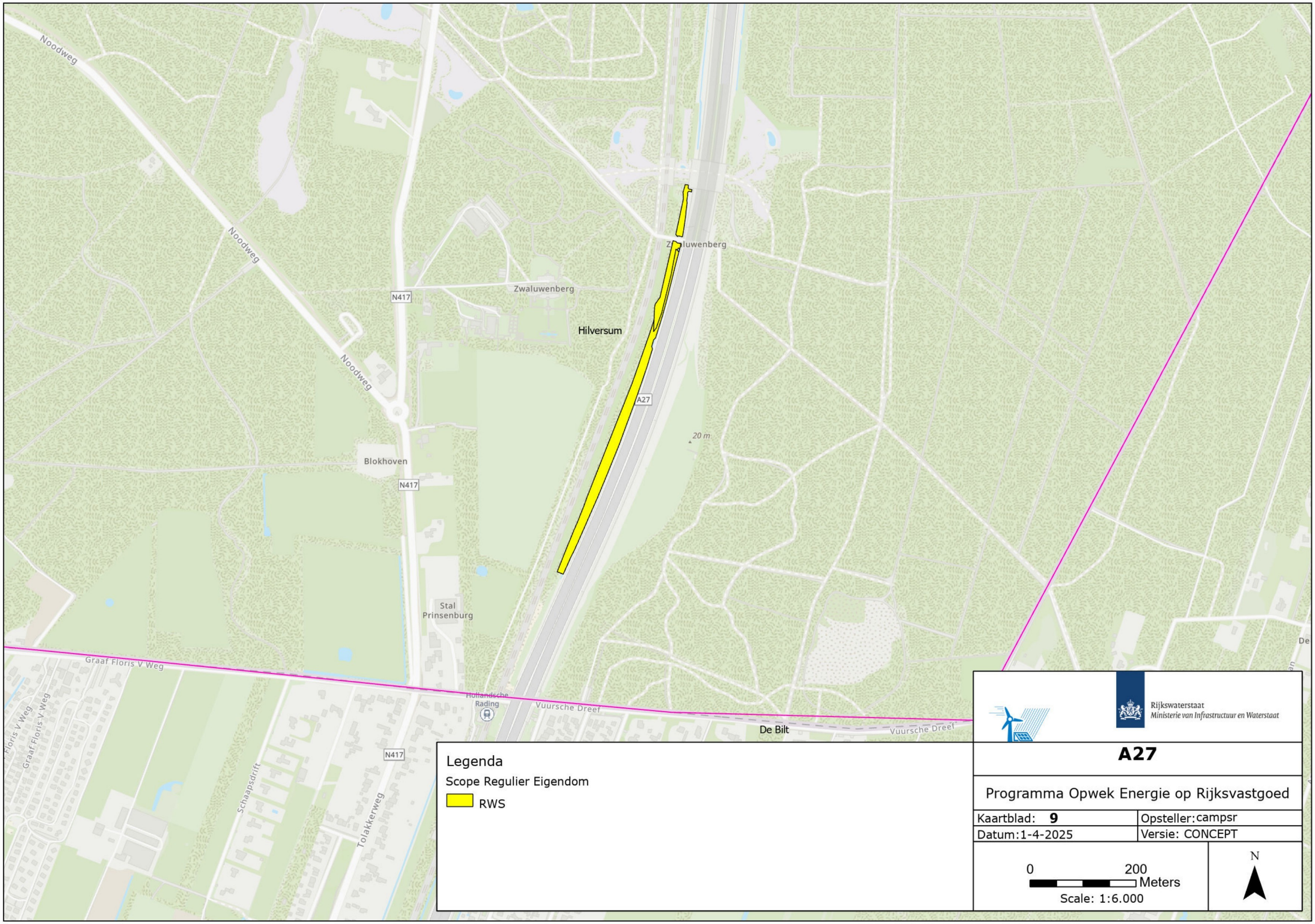
Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed

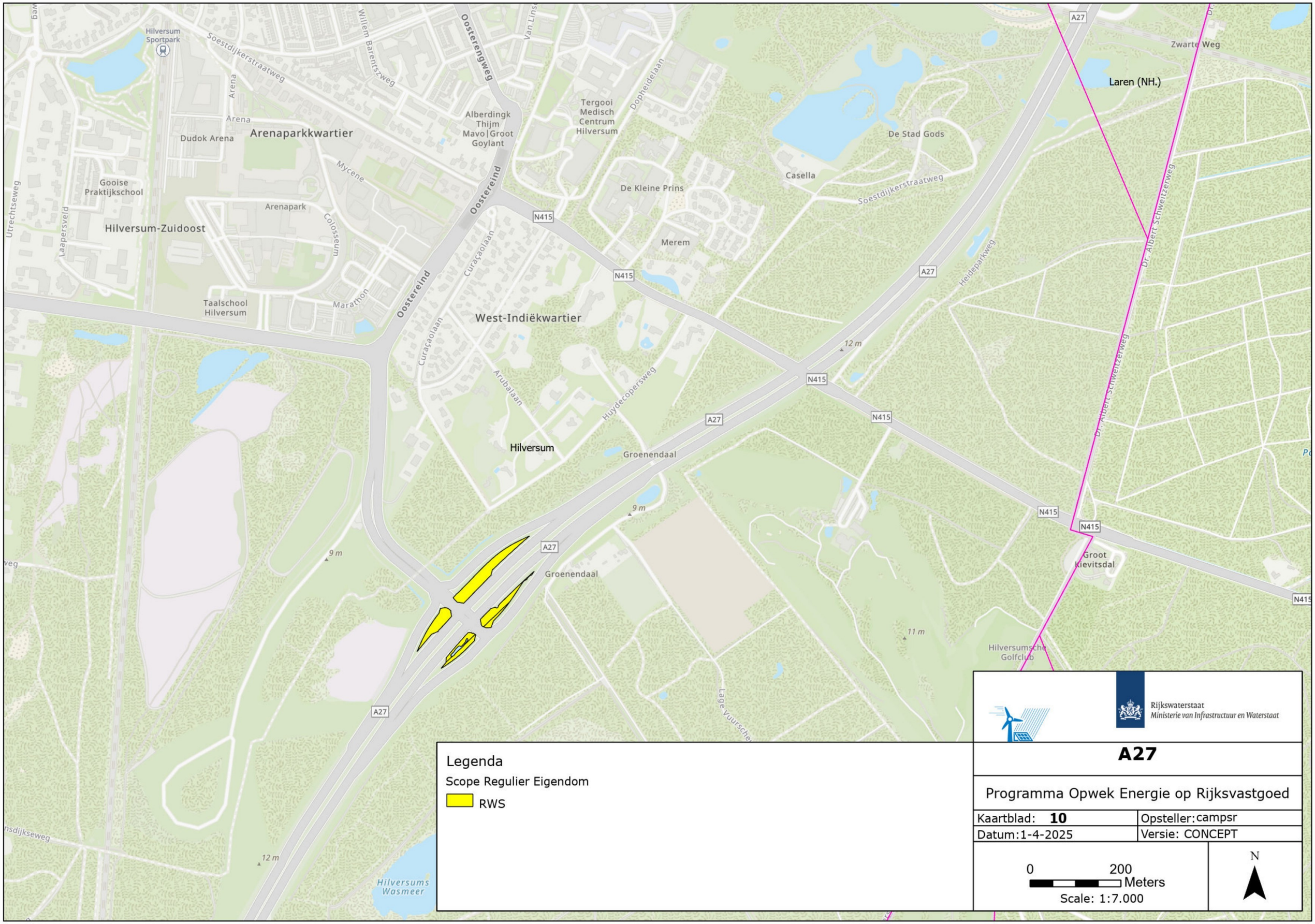
Kaartblad: **8**	Opsteller: campsr
Datum: 1-4-2025	Versie: CONCEPT

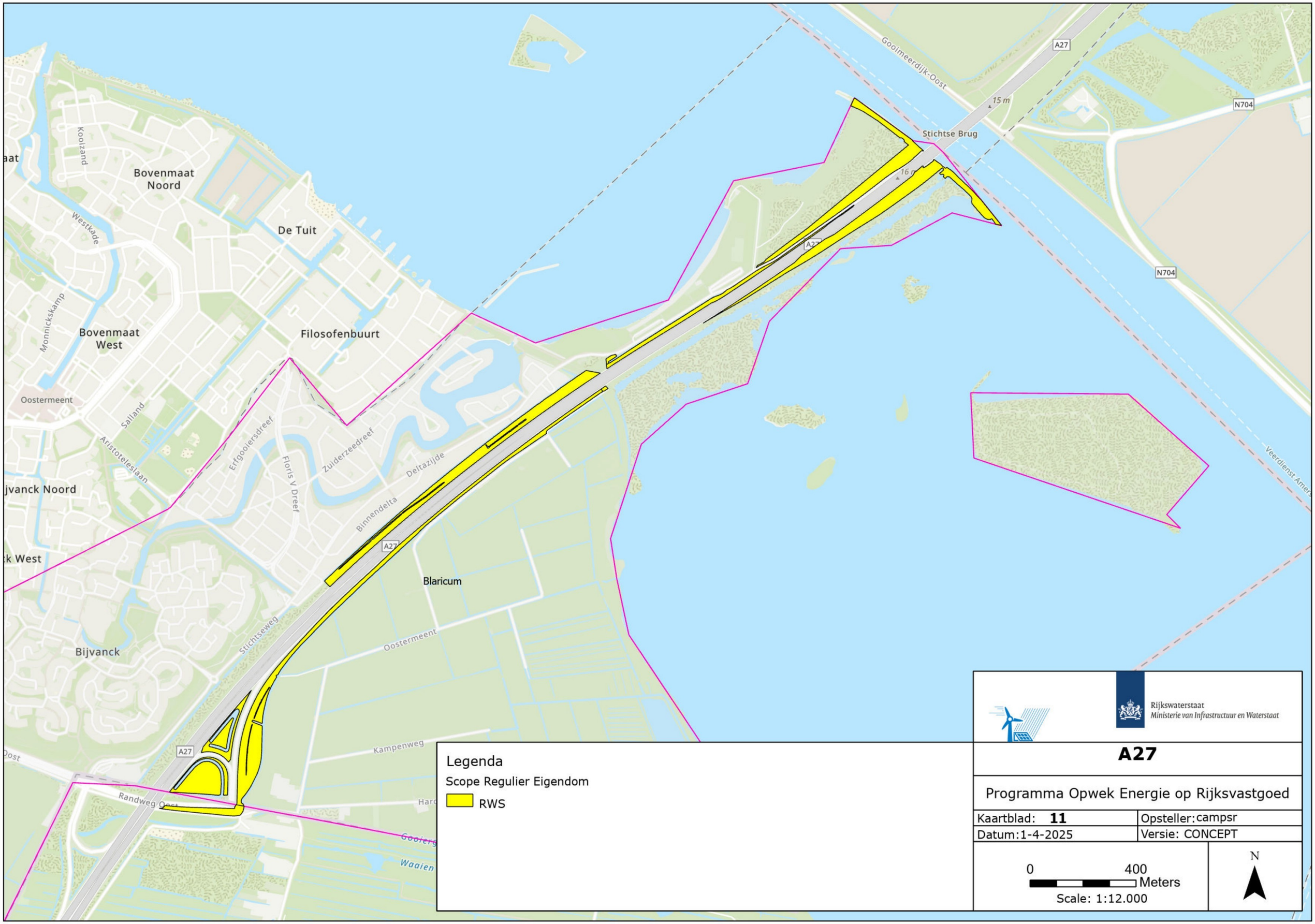
0 360 Meters

Scale: 1:11.000

N

Noodweg
Noodweg
Noodweg
N417
Zwaluwenberg
Hilversum
Zwaluwenberg
A27
20 m
Blokhoven
N417
Stal
Prinsenburg
Graaf Floris V Weg
Hollandsche
Rading
Vuursche Dreef
De Bilt
Vuursche Dreef
Graaf Floris V Weg
Floris V Weg
N417
Schaapsdrift
Tolakkerweg
De
Legenda
Scope Regulier Eigendom
RWS
Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
A27
Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed
Kaartblad: 9
Opsteller: campsr
Datum: 1-4-2025
Versie: CONCEPT
0
200
Meters
Scale: 1:6.000
N

Hilversum Sportpark
Soestdijkerstraatweg
Willem Barentszweg
Oosterengweg
Van Linschotenlaan
Arena
Arena
Dudok Arena
Arenaparkkwartier
Alberdingk Thijm Mavo|Groot Goylant
Tergooi Medisch Centrum Hilversum
Dopheidelaan
Zwarte Weg
Laren (NH.)
De Stad Gods
Casella
Soestdijkerstraatweg
Mycene
Gooise Praktijkschool
Arenapark
Colosseum
Utrechtseweg
Laapersveld
Hilversum-Zuidoost
Oostereind
N415
De Kleine Prins
Merem
Curaçaolaan
Taalschool Hilversum
Marathon
West-Indiëkwartier
A27
Heideparkweg
Dr. Albert Schweitzerweg
12 m
Arubalaan
Huydecopersweg
Hilversum
Groenendaal
9 m
Groot Kievitsdal
11 m
Hilversumsche Golfclub
Lage Vuursche
Hilversums Wasmeer
12 m
Legenda
Scope Regulier Eigendom
RWS
Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
A27
Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed
Kaartblad: 10
Opsteller: campsr
Datum: 1-4-2025
Versie: CONCEPT
0
200
Meters
Scale: 1:7.000
N

Gooimeerdijk-Oost
A27
15 m
N704
Stichtse Brug
16 m
A27
N704
Veerdienst Amer
Kooizand
Bovenmaat Noord
Westkade
De Tuit
Monnickskamp
Bovenmaat West
Filosofenbuurt
Oostermeent
Salland
Aristoteleslaan
Erfgooiersdreef
Floris V Dreef
Zuiderzeedreef
Deltazijde
Binnendelta
jvanck Noord
k West
A27
Blaricum
Stichtseweg
Oostermeent
Bijvanck
Kampenweg
A27
Randweg Oost
Waaien
Legenda
Scope Regulier Eigendom
RWS
Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
A27
Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed
Kaartblad: 11
Opsteller: campsr
Datum: 1-4-2025
Versie: CONCEPT
0
400
Meters
Scale: 1:12.000
N

Nieuwegein

Routingformulier

Voor hulp bij het schrijven van het voorstel, ga hier naar de toelichting per onderdeel:
http://zaakomgeving.nieuwegein.nl/Templates/Toelichting%20inhoud%20BW%20voorstellen.docx

Nummer: **1143151**	**Onderwerp**: Vaststellen Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025 - 2028
Afdeling Ruimtelijk Domein - Projecten en Accountmanagement **Behandelend ambtenaar** [redacted], [redacted] **Naam portefeuillehouder** 2. Marieke Schouten 5. John van Engelen **Openbaar/ niet openbaar** Openbaar **Geplande datum behandeling B&W** 15-04-2025 **Eventuele fatale termijn**	**Beslispunten:** 1. Het Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028 vast te stellen; 2. Hierover de raad per brief te informeren; **Samenvatting van het voorstel:** Het College Burgemeester & wethouders heeft het Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025 – 2028 vastgesteld. Dit omgevingsprogramma is er voor de uitvoering van de circulaire en duurzame ambities uit de omgevingsvisie en geeft invulling aan motie 38 'Duurzaamheid kan niet zonder circulariteit' van de Nieuwegeinse gemeenteraad.

Info raad/behandelingsverzoek presidium	**Raadsbehandeling geheim/niet geheim**	
Middelen/ dekking Zie proces	**Akkoord concerncontroller** Zie proces	**Akkoord leidinggevende** Zie proces

Secretaris: akkoord/ niet akkoord/ bespreken
Opmerking: Zie proces

Burgemeester en wethouders	B	W	W	W	W
Bespreken					
Akkoord					

Vergadering B & W d.d. nr.:
Akkoord met voorstel/beslissing:

Deponeren archief: Datum: Paraaf:

Nieuwegein

B&W voorstel

Datum voorstel	31-03-2025
Afdeling	Ruimtelijk Domein - Projecten en Accountmanagement
Portefeuillehouder	2. Marieke Schouten

Onderwerp

Vaststellen Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025 - 2028

Beslispunten

1. Het Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028 vast te stellen;
2. Hierover de raad per brief te informeren;

Inleiding

In de omgevingsvisie Nieuwegein verstedelijkt en vergroent (2021-066) staat de ambitie omschreven dat Nieuwegein een circulaire en duurzaam gebouwde stad wordt. In een circulaire stad bestaat geen afval meer, de vraag naar nieuwe fossiele grondstoffen neemt af door te kiezen voor natuurlijke en hergebruikte materialen. Dit betekent dat we voortaan bewuster, slimmer en zuiniger omgaan met grondstoffen. Hoe we hiermee aan de slag gaan, wordt omschreven in het Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028. Met dit omgevingsprogramma wordt invulling gegeven aan motie 38 'Duurzaamheid kan niet zonder circulariteit'.

Gewenst effect

Slimmer en zuiniger omgaan met grondstoffen in Nieuwegein. Er wordt aangesloten op de landelijke doelstellingen om in 2030 de helft minder nieuwe fossiele grondstoffen te gebruiken en in 2050 volledig circulair te zijn.

Argumenten

1.1 Een omgevingsprogramma is een vereiste om de beleidsdoelen van de omgevingsvisie te verwezenlijken

Het Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025 – 2028 geeft uitvoering aan de beleidsdoelen uit de omgevingsvisie op het gebied van circulariteit. Dit eerste omgevingsprogramma maakt het mogelijk om door te bouwen op wat er al gedaan is, zoals onze inkoop en het inzamelen van huishoudelijk afval. Tegelijkertijd stelt dit integrale programma ons in staat om dat wat we doen beter te richten op waar we de meeste milieu-impact kunnen maken en meer samenhang aan te brengen in wat we doen. Het programma bevat 13 projecten en activiteiten die we de komende jaren gaan uitvoeren om te werken aan een circulaire Stad. Daarnaast vergroot dit samenhangende plan de kans op externe financiering en samenwerking, zoals de SPUK KCI van Rijkswaterstaat voor circulaire maatregelen in de openbare ruimte of de activiteiten die de provincie Utrecht ontplooit op bijvoorbeeld het gebied van bedrijven en monitoring van doelstellingen.

1.2 Dit Omgevingsprogramma geeft invulling aan motie 38 'Duurzaamheid kan niet zonder circulariteit'

Op 6 juli 2023 is motie 38 'Duurzaamheid kan niet zonder circulariteit' (M38) aangenomen in de Nieuwegeinse gemeenteraad. In deze motie draagt de gemeenteraad het College B&W op om een omgevingsprogramma te ontwikkelen voor de uitvoering van de circulaire ambities uit de omgevingsvisie. Een eerste omgevingsprogramma waarin gewerkt wordt aan de landelijke doelen om in 2030 het gebruik van het aantal nieuwe fossiele materialen te halveren en in 2050 volledig circulair te zijn. In het Omgevingsprogramma Circulaire Stad worden circulaire doelstellingen geformuleerd en verankerd.

1.3 Het vaststellen van het Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028 is een bevoegdheid van het College Burgemeesters en wethouders

Voor de vaststelling van het omgevingsprogramma staat in de Omgevingswet dat het College B&W daarvoor het bevoegd gezag is. Het Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028 bevat geen nieuwe beleidskaders en er worden aan de raad geen financiële middelen voor nieuwe maatregelen gevraagd. Daarom stelt het College B&W het omgevingsprogramma vast. De gemeenteraad wordt daarover per brief geïnformeerd.

Kanttekeningen

1.1 Resultaten afhankelijk van ontwikkelingen en mogelijkheden markt

Op bepaalde thema's zoals bouwen wordt volop geïnnoveerd en is het nog onduidelijk wat de mogelijkheden zijn en wat het langetermijneffect is van circulaire keuzes. Ook zijn de circulaire mogelijkheden momenteel nog beperkt. Daarom wordt er in dit programma de focus gelegd op thema's waar de gemeente zelf aan het stuur zit en de meeste impact heeft: inkoop, openbare ruimte en huishoudelijk afval. Bij inkoop trajecten waar veel materialen in omgaan wordt elke keer bekeken in hoeverre circulaire keuzes mogelijk zijn.

1.2 Door gebrek aan capaciteit loopt de uitvoering van het programma vertraging op

Door schaarste van medewerkers kan de uitvoering van het programma onder druk te komen staan. Om dit te voorkomen, wordt circulariteit meegenomen in al bestaande projecten. Op deze manier wordt het werk gespreid en is er geen extra capaciteit nodig. Indien er toch extra capaciteit nodig blijkt te zijn dan kunnen wij om één en ander te versnellen een beroep doen op de subsidie van de Rijksoverheid (CDOKE) die bedoeld is om externe kennis of (proces)ondersteuning in te huren.

Financiën

Dit programma voeren we uit binnen de huidige formatie en beschikbare middelen. We maken gebruik van subsidies die door de rijksoverheid ter beschikking worden gesteld, zoals de subsidies voor klimaat (CDOKE) en circulaire projecten in de openbare ruimte (SPUK KCI).

Expertisebudget (CDOKE)
De CDOKE middelen zijn bedoeld om externe kennis aan te wenden om meer milieuwinst te bereiken bij aanbestedingen of inkoopgerelateerde trajecten waar veel materialen in omgaan. Elk jaar is € 45.000 beschikbaar voor circulair, maar deze budgetten blijven gedurende de gehele looptijd van het omgevingsprogramma (2025 – 2028) beschikbaar.

Investeringsbudget (SPUK KCI)
De SPUK KCI wordt ingezet om in Betere Buurt Zuilenstein circulaire maatregelen toe te passen. Daarom wordt dit bedrag toegevoegd aan de middelen die nodig zijn voor de vervanging van de openbare ruimte in Betere Buurt Zuilenstein. Deze vervanging is nu gepland in 2027, maar de SPUK KCI is door Rijkswaterstaat aan ons beschikbaar gesteld tussen nu en uiterlijk 2028 (zie bijlage 3 Toekenningsbeschikking SPUK KCI).

Budgetten 2025 - 2028	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**FCL**
Expertisebudget (CDOKE)	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	FCL 63201008 / ECL 34185
Investeringsbudget (SPUK KCI)	-	-	€ 330.579*	-	FCL 74000060 / ECL 95800

** Excl BTW. Beschikbaar tot en met 2028.*

Communicatie & participatie

We maken het definitieve omgevingsprogramma digitaal toegankelijk voor iedereen. We publiceren dit omgevingsprogramma op de website van de gemeente: www.nieuwegein.nl/circulairestad en maken het omgevingsprogramma bekend via officiëlebekendmakingen.nl

Uitvoering

Het ruimtelijk domein is intern opdrachtgever voor de uitvoering van dit programma. De uitvoering van het programma voor deze planperiode gebeurt binnen de bestaande

personele capaciteit. Het uiteindelijke tempo van de uitvoer is mede afhankelijk van de beschikbare capaciteit. Zie verder voor de werkwijze hoofdstuk 5 en 6 Financiën & organisatie van het omgevingsprogramma.

Bijlagen

1. Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028
2. Quickscan Grondstofstromen Circulair Nieuwegein
3. Toekenningsbeschikking SPUK KCI
4. Informerende raadsbrief vaststelling Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028

Nieuwegein

Contactpersonen [redacted]
Telefoon 06 [redacted] / 06 [redacted]
E-mail [redacted]@nieuwegein.nl
[redacted]@nieuwegein.nl

Gemeenteraad Nieuwegein
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Datum 8 april 2025
Uw kenmerk
Kenmerk
Zaaknummer 1143151
Berichtnummer
Onderwerp Vaststelling Omgevings-programma Circulaire Stad 2025-2028

Geachte leden van de raad,

De ontwerpversie van het omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028 heeft tot en met 31 maart 2025 ter inzage gelegen. Er zijn er geen zienswijzen ingediend. Dat betekent dat het ontwerp omgevingsprogramma ongewijzigd blijft. Het college heeft hierop volgend het omgevingsprogramma definitief vastgesteld. Hieronder leest u meer over de achtergrond en inhoud hiervan.

Met opmerkingen [redacted]: Checken op maanden 7 april. In theorie kunnen er per brief nog zienswijzen ingediend zijn.

Waarom een omgevingsprogramma circulaire stad?
Aan de hand van de omgevingsvisie, het inkoopbeleid (2019-423), het Grondstoffeninzamelplan (2021-232) en het Omgevingsprogramma Duurzaam Bouwen (2022-101) werkt de gemeente al aan een circulaire stad. Tegelijkertijd ontbrak een overkoepelend programma voor het werken aan een circulaire stad. Dat is één van de redenen dat u – de gemeenteraad van Nieuwegein – op 6 juli 2023 via de motie 38 'Duurzaamheid kan niet zonder circulariteit' de opdracht heeft gegeven aan het College B&W om in 2025 een omgevingsprogramma aan te bieden. Een omgevingsprogramma waarmee uitvoering wordt gegeven aan de ambitie uit de omgevingsvisie om een circulaire stad te worden. In het omgevingsprogramma wordt de aansluiting gezocht bij de doelen van de Rijksoverheid om in 2030 de helft minder aan primaire abiotische grondstoffen, zoals mineralen, metalen en fossiele grondstoffen (bijvoorbeeld aardgas en olie), te gebruiken en in 2050 volledig circulair te zijn.

Bevoegdheid vaststelling omgevingsprogramma's
We sluiten aan op de lijn die de gemeente Nieuwegein hanteert voor de vaststelling van omgevingsprogramma's. Het omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025-2028 bevat geen nieuwe beleidskaders of vraag om nieuwe financiële middelen. Daarom stelt het College van Burgemeester & Wethouders dit omgevingsprogramma vast.

Inhoud van het ontwerp omgevingsprogramma
In Nieuwegein gaan we voortaan bewuster, slimmer en zuiniger om met grondstoffen: samen sluiten we de cirkel. We geven uitvoering aan de ambitie uit de omgevingsvisie: Nieuwegein wordt een circulaire en duurzaam gebouwde stad. Wat we concreet gaan doen staat in dit eerste Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025 – 2028. Tijdens de Avond voor de Stad van 19 september 2024 (228-2024) introduceerden wij de zes thema's voor een circulaire stad:

- Aanbesteden en inkopen
- Openbare Ruimte
- Huishoudelijk afval
- Ondernemers en bedrijven(terreinen)
- Bouwen en verbouwen
- Circulaire keuzes maken (bewustzijn)

Daarnaast bevat het omgevingsprogramma activiteiten en uitvoeringsprojecten aan de hand waarvan we gaan werken aan die thema's, bijvoorbeeld:

- *Uitvoeringsprojecten*, zoals circulaire verhardingen toepassen in een Betere Buurt (met subsidie van Rijkswaterstaat) of het inhuren van expertise voor het formuleren van prestatie-eisen bij een aanbesteding (met subsidie van het ministerie);
- *Juridische en beleidsinstrumenten*, zoals het Grondstoffeninzamelplan of het actualiseren van het Omgevingsprogramma Duurzaam Bouwen en het omgevingsplan met prestatie-eisen en uitgangspunten voor circulair bouwen;
- *Financiële instrumenten*, zoals het introduceren van een bonusregeling voor 'biobased' isoleren van woningen via de subsidie verduurzamen woningen en de regionale isolatieaanpak (NIP/MCO-programma);
- *Samenwerkingsinstrumenten*, zoals het aansluiten op de regionale alliantie Cirkelregio Utrecht en het aansluiten op het traject van de provincie Utrecht waarin wordt gewerkt aan een provinciale monitor voor circulariteit;
- *Communicatie- en kennisinstrumenten*, zoals een communicatiecampagne over het scheiden van GFT-afval of het nut van repareren van huishoudelijke apparaten en kleding.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u vragen of opmerkingen hebben, neem dan gerust contact op met [redacted] of [redacted] (zie contactgegevens boven),

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts
Secretaris

Marijke van Beukering-Huijbregts
burgemeester

Bijlagen Bijlage 1. Omgevingsprogramma Circulaire Stad 2025 - 2028
Bijlage 2. Motie 38 'Duurzaamheid kan niet zonder circulariteit' (M38)

Intentieverklaring Opwek Energie A27

Inzake de verkenning van de mogelijkheden tot het realiseren van energieopwekking

De volgende partijen;

De minister van Infrastructuur en Waterstaat, handelende als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden gezeteld te Den Haag, rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], directeur Netwerkontwikkeling Rijkswaterstaat Midden-Nederland van het Directoraat-Generaal van Rijkswaterstaat, hierna te noemen "**Rijkswaterstaat**";

Provincie Utrecht, rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], Gedeputeerde van de Provincie Utrecht;

Provincie Noord-Holland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], Gedeputeerde van de Provincie Noord-Holland;

Provincie Zuid-Holland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], Gedeputeerde van de Provincie Zuid-Holland;

De **gemeente Blaricum,** rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], wethouder van de gemeente Blaricum;

De **gemeente Hilversum,** rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], wethouder van de gemeente Hilversum;

De **gemeente De Bilt** rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], wethouder van de gemeente de Bilt;

De **gemeente Houten,** rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted] wethouder van de gemeente Houten;

De **gemeente Nieuwegein,** rechtsgeldig vertegenwoordigd door *Marieke Schouten,* wethouder van de gemeente Nieuwegein;

De **gemeente Vijfheerenlanden,** rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], wethouder van de gemeente Vijfheerenlanden;

De **gemeente Molenlanden,** rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], wethouder van de gemeente Molenlanden;

De **gemeente Gorinchem,** rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], wethouder van de gemeente Gorinchem;

afzonderlijk te noemen '**Partij**' en gezamenlijk '**Partijen**';

in overweging nemende dat;

Nederland de opgave heeft om per 2030 35 terawattuur op te wekken uit hernieuwbare bronnen op land;

a. Deze opgave is opgenomen in dertig Regionale Energie Strategieën (hierna: RES);
b. Binnen de RES regio's Noord-Holland zuid, U16 en Alblasserwaard de gronden langs de A27 aangewezen zijn als kansrijke locaties voor de opwekking van hernieuwbare energie;
c. De gronden en geluidsschermen rondom de A27 in de RES 1.0 van RES regio's Noord-Holland zuid, U16 en Alblasserwaard beschreven en vastgesteld zijn als zoekgebied dan wel verkenningsgebied door de gemeenteraden en Provinciale Staten;
d. Het Rijk de RES-regio's wenst te ondersteunen middels het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (hierna: OER), waarin in samenwerking met de RES regio's, gronden langs de hoofd- en vaarwegen waar hernieuwbare energieopwekking realistisch en kansrijk worden geacht ter beschikking worden gesteld voor de opwek van hernieuwbare energie;
e. Partijen en het ministerie van Klimaat en Groene Groei werken samen in het programma OER aan de uitwerking van de RES;
f. In juni 2021 door de Gemeente De Bilt, Gemeente Utrecht, Gemeente Houten, Gemeente Nieuwegein en Gemeente Vijfheerenlanden en de provincie Utrecht een verzoek is ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat om de A27 op te nemen in het programma OER;
g. In juni 2023 door onder andere de Gemeente Gorinchem en Gemeente Molenlanden een verzoek is ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat om de A27 op te nemen in het programma OER;
h. In september 2024 de gronden rond de A27 opgenomen zijn in het programma OER;
i. In de voorverkenning van de A27, voldoende technische potentie voor de opwek van hernieuwbare energie is geïdentificeerd,
j. Er verder onderzoek nodig is om de concrete kansen voor energieopwekking langs de A27 te verkennen;
k. Bij aanwijzing van de geschikte locaties rekening wordt gehouden met de eigen bevoegdheden en bestuursrechtelijke belangen van Partijen, waaronder invloed op de hoofdfuncties van de hoofdinfrastructuur, zoals bereikbaarheid, doorstroming, verkeersveiligheid en beheer en onderhoud voor nu en in de toekomst;
l. Partijen elk afzonderlijk hun eigen beslissingsbevoegdheid behouden of een project uiteindelijk wordt uitgevoerd;
m. Er een projectorganisatie komt bestaande uit:
    - een stuurgroep, bestaande uit een afvaardiging van de gemeentes Blaricum, Laren, Hilversum, De Bilt, Utrecht, Houten, Nieuwegein, Vijfheerenlanden, Molenlanden en Gorinchem, de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland en Rijkswaterstaat;
    - een kernteam, bestaande uit projectteamleden, een ambtelijke vertegenwoordiging van Partijen en een vertegenwoordiging van de netbeheerder;
    - een projectteam, bestaande uit een projectmanager (Rijkswaterstaat), een technisch manager (Rijkswaterstaat), een omgevingsmanager (Rijkswaterstaat), een adviseur financiële participatie (RVO) en een contractmanager (RVB).

spreken de volgende intenties uit;

<u>Doel</u>

I. Partijen willen gezamenlijk nader verkennen of en hoe de gronden en/of geluidsschermen langs de A27 geschikt zijn voor de realisatie van hernieuwbare energieopwekking.

Verkenningsfase

II. Partijen zullen in deze verkenningsfase gezamenlijk onderzoek doen naar de ruimtelijke, maatschappelijke, technische, bestuurlijke, financiële, juridische en planologische mogelijkheden waaronder de gronden en/of geluidschermen rond de A27 geschikt zijn voor hernieuwbare energieopwekking.
III. Partijen streven in deze samenwerking naar uniformiteit in ontwerp en voorwaarden voor de inpassing van zonnepanelen.
IV. Partijen streven ernaar om deze verkenning binnen een jaar af te ronden.
V. Partijen zullen de verkenningsfase uitvoeren zoals beschreven in het gezamenlijk opgestelde plan van aanpak (*Projectplan OER A27, 1 april 2025*).

Organisatie

VI. De verkenningsfase wordt uitgevoerd door een kernteam.
VII. Het kernteam maakt gebruik van het Integraal Projectmanagement Model (hierna: IPM).
    a. Het projectmanagement, projectbeheersing, technisch management, omgevingsmanagement wordt ingevuld door Rijkswaterstaat, het contractmanagement wordt ingevuld door het Rijksvastgoedbedrijf.
    b. De inhoudelijke begeleiding op de IPM rollen wordt ingevuld door de deelnemende gemeenten, provincies en netbeheerders.
VIII. Partijen stellen personele inzet en expertise beschikbaar voor de uitvoering van de verkenning.
IX. Het kernteam legt gedurende de verkenningsfase verantwoording af aan een bestuurlijke vertegenwoordiging van Partijen.
X. Partijen dragen ieder hun eigen (organisatie)kosten die voortvloeien uit deze intentieovereenkomst, waarbij het OER-programma de noodzakelijke onderzoekskosten, zoals bedoeld onder II, financiert. Rijkswaterstaat verleent hierbij na afstemming met Partijen de opdracht aan adviesbureaus.

Omgeving

XI. Partijen hebben speciale aandacht voor de belangen vanuit de omgeving. Middels een participatietraject zal de omgeving actief betrokken worden bij het project; de uitgangspunten die de projectpartners hanteren aangaande de participatie zullen neergelegd worden bij de toekomstige exploitant.
XII. Conform het Klimaatakkoord streven Partijen naar 50% lokaal eigendom, ofwel andere vorm van financiële participatie; dit wordt gedurende de verkenning verder uitgewerkt.

Overige

XIII. De verkenningsfase start met het ondertekenen van deze verklaring door Partijen. Indien Partijen een verdere samenwerking wensen om de opwek van hernieuwbare energie langs de A27 te realiseren, kunnen ze hiervoor een nieuwe schriftelijke samenwerkingsovereenkomst aangaan voor de volgende projectfase.
XIV. Partijen kunnen gedurende de verkenningsfase op elk moment eenzijdig dan wel gezamenlijk besluiten dat zij geen verder gevolg willen geven aan deze intentieverklaring. Partijen zullen elkaar van een dergelijk besluit zo spoedig mogelijk op de hoogte brengen. Een dergelijk besluit heeft geen financiële en/of juridische consequenties voor Partijen.
XV. Indien er sprake is van een geschil, zullen partijen dit geschil trachten bij te leggen door middel van (bestuurlijk) overleg.
XVI. Partijen zullen hetgeen hen in de verkenningsfase ter kennis komt en waarvan zij het vertrouwelijke karakter kennen of redelijkerwijs kunnen vermoeden, op geen enkele manier bekendmaken aan derden, tenzij een wettelijk voorschrift of uitspraak van de rechter hen daartoe verplicht.
XVII. Deze intentieverklaring eindigt op het moment dat een of meer partijen de samenwerkingsovereenkomst aangaan, of als uit de verkenningsfase volgt dat er geen mogelijkheden zijn voor het uitvoeren van de beoogde duurzame opwek op de beoogde locaties.

Aldus overeengekomen en door Partijen ondertekend,

Ondertekening

Rijkswaterstaat – J

Provincie Utrecht – J

Provincie Noord-Holland – J

Provincie Zuid-Holland – J

De gemeente Blaricum - J

De gemeente Hilversum - J

De gemeente De Bilt - J

De gemeente Houten – J

De gemeente Nieuwegein - Marieke Schouten

De gemeente Vijfheerenlanden - [redacted] J

De gemeente Molenlanden – [redacted] J

De gemeente Gorinchem - [redacted] J

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Subsidieregeling Klimaatadaptief Nieuwegein 2023

Geldend van ..-..-2023 t/m …

Intitulé

Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Nieuwegein,

gelet op artikel 3 van de Algemene subsidieverordening Nieuwegein 2015,

besluit vast te stellen:

de subsidieregeling houdende regels over de activiteiten die in aanmerking kunnen komen voor subsidie in het kader van duurzaamheid, de aanduiding van subsidieplafonds, de verdeling van subsidies en de wijze van bevoorschotting.

SUBSIDIEREGELING DUURZAAM NIEUWEGEIN 2020

Inhoud

Subsidieregeling Klimaatadaptief Nieuwegein 2023 1

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen 3

Artikel 1 Begripsbepalingen 3

Artikel 2 Reikwijdte 5

Artikel 3 Doelen en doelgroep 5

Artikel 4 Algemeen subsidiecriterium 5

Artikel 5 Verdeelregels 5

Artikel 6 Specificatie 6

Hoofdstuk 2 Specificatie vergroenen private ruimte 6

Artikel 7 Subsidiabele activiteiten 6

Artikel 8 Aanvullende subsidiecriteria 6

Artikel 9 Aanvullende verdeelregels 7

Artikel 10 Aanvraag 7

Hoofdstuk 3 Specificatie Groene daken 8

Artikel 11 Subsidiabele activiteiten 8

Artikel 12 Aanvullende subsidiecriteria 8
Artikel 13 Aanvullende verdeelregels 9
Artikel 14 Aanvraag 9
Hoofdstuk 4 Specificatie Groene gevels 10
Artikel 15 Subsidiabele activiteiten 10
Het aanbrengen van zogenoemd verticaal groen of gevelgroen die wortelen in de ondergrond aan de gevels van gebouwen en bouwwerken. 10
waarbij bij woningen ten minste 6 m2 of meer aan verticaal groen moet worden toegevoegd en bij bedrijfskantoren en bouwwerken ten minste 25 m2 aan verticaal groen moet worden toegevoegd 10
Artikel 16 Aanvullende subsidiecriteria 10
Artikel 17 Aanvullende verdeelregels 11
Artikel 18 Aanvraag 11
Hoofdstuk 5 Specificatie Wadi 12
Artikel 19 Subsidiabele activiteiten 12
Artikel 20 Aanvullende subsidiecriteria 13
Artikel 21 Aanvullende verdeelregels 14
Artikel 22 Aanvraag 14
Hoofdstuk 6 Specificatie regenwaterschutting 15
Artikel 23 Subsidiabele activiteiten 15
Artikel 24 Aanvullende subsidiecriteria 15
Artikel 25 Aanvullende verdeelregels 16
Artikel 26 Aanvraag 17
Hoofdstuk 7 Specificatie ondergrondse waterberging 18
Artikel 27 Subsidiabele activiteiten 18
Artikel 28 Aanvullende subsidiecriteria 18
Artikel 29 Aanvullende verdeelregels 19
Artikel 30 Aanvraag 19
Hoofdstuk 8 Specificatie Zonwering 20
Artikel 31 Subsidiabele activiteiten 20
Artikel 32 Aanvullende subsidiecriteria 21
Artikel 33 Aanvullende verdeelregels 22
Artikel 34 Aanvraag 22
Hoofdstuk 9 Specificatie Duurzame bewonersinitiatieven 23
Artikel 35 Subsidiabele activiteiten 23
Artikel 36 Aanvullende subsidiecriteria 23
Artikel 37 Aanvullende verdeelregels 23
Artikel 38 Aanvraag 24

Hoofdstuk 10 Overige bepalingen 25
Artikel 39 Slotbepalingen 25
Bijlage 1 bij de Subsidieregeling Klimaatadaptief Nieuwegein 2023: Subsidieplafonds 2023 25
Bijlage 2 bij de Subsidieregeling Klimaatadaptief Nieuwegein 2023: Subsidieplafonds 2024 26
Bijlage 3 bij de subsidieregeling Klimaatadaptief Nieuwegein 2023: 27

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

- **a.** Afgekoppeld oppervlak: oppervlak waarvan het regenwater niet langer op het rioolstelsel loost;
- **b.** BAG: Basisregistraties Adressen en Gebouwen;
- **c.** Bouwbesluit: Besluit van 29 augustus 2011 houdende vaststelling van voorschriften met betrekking tot het bouwen, gebruiken en slopen van bouwwerken (Externe link:Bouwbesluit 2012), Stb. 2011, 416, laatstelijk gewijzigd bij het Besluit van 3 juni 2020 tot wijziging van het Bouwbesluit 2012 en het Besluit bouwwerken leefomgeving in verband met het verbeteren van de veiligheid bij het bouwen en de veiligheid en gezondheid in bouwwerken en enkele andere wijzigingen, Stb. 2020, 189;
- **d.** Dakconstructie: samenstelling van balken (hout of staal), regels en bebording of betonnen plaat, die sterk genoeg is om de dakbedekking van een gebouw te dragen en de wind-/regen-/ en sneeuwbelasting op te vangen. De dakconstructie moet zodanig zijn dat deze beloopbaar is voor onderhoud en inspectie;
- **e.** Dakoppervlak: de horizontale projectie van een dakoppervlak van een pand;
- **f.** Duurzaamheid: duurzame ontwikkelingen in technisch-ecologische zin, met nadruk op de energietransitie en klimaatadaptatie;
- **g.** Eigenaar van een pand: een inwoner, een vereniging van eigenaren of een rechtspersoon die juridisch eigenaar is van een pand;
- **h.** Eigenaar- bewoner: een inwoner die juridisch eigenaar is van een grondgebonden woning en deze woning zelf bewoont;
- **i.** Groen dak: een begroeid dak ten minste bestaand uit een wortelwerende-, een drainage-, een substraatlaag en een extensief vegetatiepakket waarvan de begroeiingen zich grotendeels zelf in stand houden, zichzelf verder ontwikkelen en beperkt zijn tot mossen, vetplanten, kruiden en grassen;

- **j.** Groene gevel: een verticale constructie van planten die in de grond wortelen en al dan niet met klimbegeleiding tegen de gevel op groeien (grondgebonden).
- **k.** Geveltuin: is een strook begroeide openbare ruimte die gelegen is voor een huis (aansluitend aan de gevel) en onderhouden wordt door de bewoner van dat huis.
- **l.** Huishouden: één of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf niet-bedrijfsmatig voorzien van de dagelijkse behoeften.
- **m.** Inwoner: een persoon die woonachtig is in Nieuwegein.
- **n.** Maatschappelijke organisatie: een semi-publieke organisatie met een maatschappelijke doelstelling die op bedrijfsmatige wijze diensten aanbiedt.
- **o.** Maatschappelijk vastgoed: een gebouw met meerwaarde voor de samenleving waarin maatschappelijke diensten aan burgers worden verleend of door burgers zelf worden gecreëerd. Voorbeelden zijn (brede) scholen, buurthuizen, opvangcentra, kinderdagverblijven, zorginstellingen, sportaccommodaties, kerken, moskeeën, culturele centra, bibliotheken en andere voorzieningen met een niet commerciële maatschappelijke functie
- **p.** Onttegelen- en vergroenen van tuinen: dit zijn maatregelen waarin verharding wordt verwijderd en vervangen wordt door een robuuste vergroening in de voor- en/of achtertuin. Het gaat hier om de aanleg van gras, planten, struiken en bomen.
- **q.** Openbare ruimte: de ruimte die voor het publiek zonder belemmering vrij toegankelijk is dan wel die ruimte (zoals schoolpleinen, binnenpleinen en binnenhoven en particuliere ruimten) die voor het publiek zonder belemmering gedurende bepaalde delen van de dag openbaar toegankelijk is (bijvoorbeeld tussen zonsopgang en zonsondergang);
- **r.** Organisatie: onderneming, vereniging of een andere instelling.
- **s.** Pand(en): woning(en), aanbouw(en)- of uitbouw(en), bijgebouw(en), bedrijfspand(en), kantoor (kantoren) of school (scholen) die opgenomen zijn in de BAG, in de gemeente Nieuwegein staan en legaal gebouwd zijn;
- **t.** Private ruimte: ruimte die particulier eigendom is en daarom niet of slechts gedeeltelijk (bepaalde tijdstippen of gedeelten) toegankelijk is voor het publiek;
- **u.** Regenwatervoorzieningen: dit zijn voorzieningen die regenwater vasthouden en/of laten infiltreren in de bodem, zoals een voorziening met een zelfde principewerking als een verlaging in de tuin voor de tijdelijke opvang van regenwater, een regenton of een infiltratiekoffer. Verharde opritten waar grint of grasbeton wordt aangelegd, zijn ook toegestaan.
- **v.** Verordening: Algemene subsidieverordening Nieuwegein 2015;

- **w.** waterberging: opslag van hemelwateroverschotten uit de omgeving binnen het eigen perceel zoals bijvoorbeeld een wadi, ondergrondse kratten of een regenton.
- **x.** Zonwering: een constructie aan de buitenkant van het gebouw die de overlast van zonlicht en/of warmte ten gevolge van zonlicht tegengaat.

Artikel 2 Reikwijdte

Dit besluit is van toepassing op subsidies als bedoeld in artikel 2 lid 1 van de verordening.

Artikel 3 Doelen en doelgroep

De subsidie wordt verstrekt voor maatregelen die bijdragen aan de volgende doelen:

- **a.** Dat regenwater vasthoudt waar het valt en de afvoer van regenwater op de riolering vermindert en hiermee de kans op wateroverlast beperken.
- **b.** Die bijdraagt aan infiltratie van regenwater in de bodem en hiermee verdroging tegengaat.
- **c.** de luchtkwaliteit en leefkwaliteit verbeteren;
- **d.** een bijdrage leveren aan het verhogen van de biodiversiteit en vergroening;
- **e.** de stad verkoelen tijdens droge en warme periodes.

De subsidie wordt verstrekt aan de volgende doelgroepen:

- **a.** Subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan private eigenaren of huurders van gebouwen en percelen gelegen binnen de gemeente Nieuwegein (dus zowel particulieren als bedrijven, vve's, stichtingen, corporaties enz)
- **b.** Een huurder kan uitsluitend subsidie aanvragen, indien daarvoor toestemming is gegeven door de eigenaar van het gebouw of perceel.
- **c.** Projectontwikkelaars die subsidie aan willen vragen voor herontwikkeling van bestaand en nieuw vastgoed worden uitgesloten.

Artikel 4 Algemeen subsidiecriterium

Het verstrekken van subsidie dient aantoonbaar bij te dragen aan een of meer van de doelen van deze regeling.

Artikel 5 Verdeelregels

- **1.** Voor het verdelen van subsidie is per onderdeel een subsidieplafond vastgesteld in de bijlage bij deze regeling.
- **2.** Met inachtneming van het subsidieplafond voor een subsidie als bedoeld in hoofdstuk 4 en bijlage 3 van deze regeling kan voor het verdelen van een subsidie, een subsidiebonus van 30% aan iedere afzonderlijke aanvrager worden toegekend indien aan de subsidiecriteria in artikel 16, tweede lid is voldaan.
- **3.** Zolang het subsidieplafond als bedoeld in het eerste lid en het tweede lid, niet is bereikt, worden alle subsidieaanvragen in volgorde van binnenkomst getoetst aan de algemene subsidiecriteria en aan de specifieke criteria in de hoofdstukken 2 tot en met 6.
- **4.** De aanvrager mag de subsidie stapelen met andere subsidies van waterschap, provincie of het rijk. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:
    - **a.** De gestapelde subsidie die wordt uitgekeerd bedraagt nooit meer dan 100% van de totale kosten van de voorgenomen maatregelen en bijbehorende werkzaamheden;
    - **b.** De aanvrager meldt te allen tijde bij het college wanneer door derden een subsidie of korting is verstrekt voor dezelfde maatregel(pakket);
    - **c.** Bij constatering van het ten onrechte hebben ontvangen van de verleende subsidie wordt het door het college verstrekte subsidiebedrag teruggevorderd.

Commented [J]: Checken

Commented [J]: checken

Artikel 6 Specificatie

Aanvullend op de algemene bepalingen van hoofdstuk 1 gelden in de hoofdstukken 2 tot en met 5 specifieke bepalingen.

Hoofdstuk 2 Specificatie vergroenen private ruimte.

Artikel 7 Subsidiabele activiteiten

Het vergroenen van reeds bestaande versteende terreinen waarbij ten minste een oppervlak van 10 m2 of meer moet worden vergroend bij woningen en bij kantoren, bedrijfsgebouwen en bouwwerken ten minste 25 m2 oppervlak moet worden vergroend.

Artikel 8 Aanvullende subsidiecriteria

Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 3 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

- **a.** subsidie wordt verstrekt aan eigenaren van een private ruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de tuin in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen;
- **b.** subsidie wordt niet verstrekt aan huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed;
- **c.** het minimale oppervlakte dat onttegeld en vergroend moet worden is 10 m2 uitzondering geveltuin zie d;
- **d.** voor een geveltuin geldt een minimale lengte langs de gevel van 2 meter.

Artikel 9 Aanvullende verdeelregels

- **1.** In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:
  - **a.** de subsidie bedraagt maximaal 10 euro per onttegelde en vergroende vierkante meter tuin en 20 euro per meter voor de aanleg van een geveltuin, in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting.
  - **b.** de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag voor een tuin bij woningen en € 250,00 voor een geveltuin.
  - **c.** bij andere gebouwen geldt een maximaal bedrag van 4500,-
- **2.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:
  - **a.** de aanschaf van tuingereedschap;
  - **b.** de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
  - **c.** de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 10 Aanvraag

- **1.** Overeenkomstig artikel 5 lid 6 van de verordening overlegt aanvrager bij de aanvraag de volgende gegevens:
  - **a.** naam contactpersoon, adres, telefoonnummer, e-mail adres en indien een organisatie: naam organisatie, KvK-nummer;
  - **b.** foto van de nieuwe tuin;
  - **c.** situatietekening op schaal van bovenaf de tuin met vermelding van de plaats van het onttegelen en vergroenen en de afmetingen;
  - **d.** kopie factuur met materiaal- en arbeidskosten en de omvang van het vergroende oppervlak in vierkante meters;
- **2.** De aanvraag wordt ingediend op het aanvraagformulier Subsidie ….

Commented [J]: Welke naam krijgt de subsidie?

- **3.** De aanvraag voor verlening wordt ingediend nadat de werkzaamheden zijn afgerond.
- **4.** De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.
- **5.** In aanvulling op het vierde lid wordt voor het bepalen van het moment van afronding van de werkzaamheden, de datum op de eindfactuur aangehouden.
- **6.** De aanvraag wordt geweigerd als:
    - **a.** eerder subsidie voor dezelfde tuin is verleend;
    - **b.** De werkzaamheden voor het groene dak nog niet zijn uitgevoerd op het moment dat de subsidie wordt aangevraagd.
    - **c.** De afronding van de werkzaamheden langer dan drie maanden geleden is gerekend vanaf het moment van de aanvraag voor de subsidie.

Hoofdstuk 3 Specificatie Groene daken

Artikel 11 Subsidiabele activiteiten

Het aanleggen van een groen dak op panden die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein. En het inwinnen van advies voor of de constructie van het dak geschikt is voor de maatregel.

Commented [J]: Of dit via een voucher doen?

Artikel 12 Aanvullende subsidiecriteria

Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 3 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

- **a.** subsidie wordt verstrekt aan eigenaren van een pand in Nieuwegein waarop het groene dak wordt aangelegd en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van het gehuurde pand in Nieuwegein waarop het groene dak wordt aangelegd;
- **b.** subsidie wordt niet verstrekt aan huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed;
- **c.** het groene dak heeft een minimaal aaneengesloten dak oppervlak van 6 m2;
- **d.** de waterberging is minimaal 25 liter per m2;
- **e.** het groene dak wordt aangelegd op een bestaand pand zoals geregistreerd in de BAG;

- **f.** het groene dak wordt aangelegd volgens de bouwregels (Bouwbesluit);
- **g.** Indien een bouwkundige aanpassing noodzakelijk is, is de hiervoor benodigde vergunning verleend;
- **h.** Indien het pand een monument of beschermd stadsgezicht is en het groene dak zichtbaar is vanaf de straat, is de hiervoor benodigde vergunning tot plaatsing van een groen dak verleend.

Artikel 13 Aanvullende verdeelregels

- **1.** In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:
    - **a.** de subsidie bedraagt maximaal 50% van de kosten voor een dak met minimaal 25 liter waterberging per m2 en 60% met minimaal 30 liter waterberging per m2. Verbonden aan de plaatsing van het groene dak waaronder in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting.
    - **b.** de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag.
    - **c.** Voor bedrijven is de maximale subsidiebedrag per aanvraag 10.000,- euro
- **2.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:
    - **a.** de kosten voor het aanpassen van de dak constructie;
    - **b.** de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
    - **c.** de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 14 Aanvraag

- **1.** Overeenkomstig artikel 5 lid 6 van de verordening overlegt aanvrager bij de aanvraag de volgende gegevens:
    - **a.** naam contactpersoon, adres, telefoonnummer, e-mail adres en indien een organisatie: naam organisatie, KvK-nummer;
    - **b.** foto van het nieuwe dak;
    - **c.** situatietekening op schaal van bovenaf het pand met vermelding van de plaats van het groene dak en de afmetingen;
    - **d.** kopie factuur met materiaal- en arbeidskosten en de omvang van het begroeid oppervlak in vierkante meters;
    - **e.** een verklaring van de aanvrager dat de constructie van het gebouw voldoende draagkracht bezit om het groene dak te dragen, het dak of de gevel in de juiste staat is en de afwatering voldoet, alles conform het vereiste niveau uit het Bouwbesluit;

- **f.** indien er wijzigingen van constructieve aard nodig zijn voor de aanleg van het groene dak: een registratienummer van de door de gemeente afgegeven bouwvergunning of een kopie van de door de gemeente afgegeven goedkeuring;
- **g.** indien het gebouw waarop het groene dak wordt aangelegd een monument betreft: een registratienummer van de verkregen monumentenvergunning.

- **2.** De aanvraag wordt ingediend op het aanvraagformulier Subsidie ….
- **3.** De aanvraag voor verlening wordt ingediend nadat de werkzaamheden zijn afgerond.
- **4.** De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.
- **5.** In aanvulling op het vierde lid wordt voor het bepalen van het moment van afronding van de werkzaamheden, de datum op de eindfactuur aangehouden.
- **6.** De aanvraag wordt geweigerd als:
  - **a.** eerder subsidie voor hetzelfde dak is verleend;
  - **b.** De werkzaamheden voor het groene dak nog niet zijn uitgevoerd op het moment dat de subsidie wordt aangevraagd.
  - **c.** De afronding van de werkzaamheden langer dan drie maanden geleden is gerekend vanaf het moment van de aanvraag voor de subsidie.

Hoofdstuk 4 Specificatie Groene gevels

Artikel 15 Subsidiabele activiteiten

Het aanbrengen van zogenoemd verticaal groen of gevelgroen die wortelen in de ondergrond aan de gevels van gebouwen en bouwwerken.

waarbij bij woningen ten minste 6 m2 of meer aan verticaal groen moet worden toegevoegd en bij bedrijfskantoren en bouwwerken ten minste 25 m2 aan verticaal groen moet worden toegevoegd

Artikel 16 Aanvullende subsidiecriteria

Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 3 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

- **a.** subsidie wordt verstrekt aan eigenaren van een pand in Nieuwegein waarop de groene gevel wordt aangelegd en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van het gehuurde pand in Nieuwegein waarop de groene gevel wordt aangelegd;
- **b.** subsidie wordt niet verstrekt aan huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed;
- **c.** De groene gevel heeft een minimaal aaneengesloten gevel oppervlak van 6 m2 voor woningen;
- **d.** De groene gevel heeft een minimaal aaneengesloten gevel oppervlak van 25 m2 voor niet-woningen;
- **e.** De groene gevel wordt aangelegd op een bestaand pand zoals geregistreerd in de BAG;
- **f.** De groene gevel wordt aangelegd volgens de bouwregels (Bouwbesluit);
- **g.** Indien een bouwkundige aanpassing noodzakelijk is, is de hiervoor benodigde vergunning verleend;
- **h.** Indien het pand een monument of beschermd stadsgezicht is en het groene dak zichtbaar is vanaf de straat, is de hiervoor benodigde vergunning tot plaatsing van een groene gevel verleend.

Artikel 17 Aanvullende verdeelregels

- **1.** In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:
    - **a.** de subsidie bedraagt maximaal 50% van de kosten voor een groene gevel. Verbonden aan de plaatsing van de groene gevel waaronder in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting.
    - **b.** de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag.
    - **c.** Voor bedrijven is de maximale subsidiebedrag per aanvraag 10.000,- euro
- **2.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:
    - **a.** de kosten voor het aanpassen van de gevel constructie;
    - **b.** de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
    - **c.** de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 18 Aanvraag

- **1.** Overeenkomstig artikel 5 lid 6 van de verordening overlegt aanvrager bij de aanvraag de volgende gegevens:
    - **a.** naam contactpersoon, adres, telefoonnummer, e-mail adres en indien een organisatie: naam organisatie, KvK-nummer;
    - **b.** foto van de nieuwe gevel;

- **c.** situatietekening op schaal van bovenaf het pand met vermelding van de plaats van het groene dak of van de zijkant met de plaats van de groene gevel en de afmetingen;
- **d.** kopie factuur met materiaal- en arbeidskosten en de omvang van het begroeid oppervlak in vierkante meters;
- **e.** een verklaring van de aanvrager dat de constructie van het gebouw voldoende draagkracht bezit om het groene dak of de groene gevel te dragen, het dak of de gevel in de juiste staat is en de afwatering voldoet, alles conform het vereiste niveau uit het Bouwbesluit;
- **f.** indien er wijzigingen van constructieve aard nodig zijn voor de aanleg van het groene dak: een registratienummer van de door de gemeente afgegeven bouwvergunning of een kopie van de door de gemeente afgegeven goedkeuring;
- **g.** indien het gebouw waarop het groene dak wordt aangelegd een monument betreft: een registratienummer van de verkregen monumentenvergunning.

- **2.** De aanvraag wordt ingediend op het aanvraagformulier Subsidie ….
- **3.** De aanvraag voor verlening wordt ingediend nadat de werkzaamheden zijn afgerond.
- **4.** De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.
- **5.** In aanvulling op het vierde lid wordt voor het bepalen van het moment van afronding van de werkzaamheden, de datum op de eindfactuur aangehouden.
- **6.** De aanvraag wordt geweigerd als:
  - **a.** eerder subsidie voor hetzelfde dak is verleend;
  - **b.** De werkzaamheden voor de groene gevel nog niet zijn uitgevoerd op het moment dat de subsidie wordt aangevraagd.
  - **c.** De afronding van de werkzaamheden langer dan drie maanden geleden is gerekend vanaf het moment van de aanvraag voor de subsidie.

Hoofdstuk 5 Specificatie Wadi

Artikel 19 Subsidiabele activiteiten

Het afkoppelen van de regenpijp van het rioolstelsel in combinatie met een wadi bij woningen die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein. Wadi is een groene greppel waar regenwater opgeslagen, gefilterd en in de bodem geïnfiltreerd kan worden.

Artikel 20 Aanvullende subsidiecriteria

- **1.** Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:
  - **a.** Voor de aanleg van een wadi geldt een subsidiebedrag van maximaal 50% van de subsidiabele kosten. Maximaal aanvraagbedrag van €2000,-.
  - **b.** de afkoppel maatregel dient te voldoen aan de minimale waterbergende waarden en oppervlakte-eisen zoals bepaald in bijlage 2;
  - **c.** per woning kan per maatregel maar één keer subsidie worden aangevraagd;
  - **d.** de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG.
  - **e.** de maatregelen worden uitgevoerd volgens de bouwregels van het Bouwbesluit;
  - **f.** de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna:bouwbedrijf);
  - **g.** het is niet toegestaan dat de eigenaar-bewoner zelf de maatregelen uitvoert;
  - **h.** indien de woning een monument of beschermd stadsgezicht is en de afkoppel maatregel zichtbaar is vanaf de straat, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de afkoppel maatregel verleend.

- **2.** Om voor de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5, tweede lid, in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende criteria:
  - **a.** de klimaatadaptatiemaatregelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd worden door minimaal drie en maximaal vijf eigenaar-bewoners gezamenlijk uitgevoerd;
  - **b.** de subsidie wordt door elke eigenaar-bewoner afzonderlijk ingediend volgens de bepalingen van artikel 18, met vermelding van de namen van de eigenaar-bewoners met wie de klimaatadaptatiemaatregelen gezamenlijk worden of zijn uitgevoerd;
  - **c.** de aanvragers die de maatregelen gezamenlijk hebben voorbereid, dienen hun afzonderlijke aanvragen in met een gezamenlijke verantwoording;

- **3.** Een gezamenlijke verantwoording als bedoeld in het tweede lid onder c bestaat uit een gezamenlijk verslag van het plan van aanpak met handtekeningen van alle deelnemers aan het collectief.
- **4.** De aanvraag voor subsidie wordt ingediend binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.
- **5.** In aanvulling op het vierde lid wordt voor het bepalen van het moment van afronding van de werkzaamheden, de datum op de eindfactuur aangehouden.
- **6.** De aanvraag wordt geweigerd als:
  - eerder subsidie voor dezelfde maatregel voor dezelfde woning is verleend;
  - de maatregelen nog niet zijn gerealiseerd voordat de aanvraag is ingediend;
  - de afronding van de werkzaamheden langer dan drie maanden geleden is op het moment van de aanvraag om subsidie.
- **7.** In afwijking van het vierde en zesde lid kan een subsidie voor het verduurzamen van woningen worden verstrekt als de aanvraag is ingediend voordat de werkzaamheden zijn afgerond, mits naar het oordeel van het college voldoende is aangetoond dat de subsidie noodzakelijk is om de maatregelen te kunnen financieren.

Artikel 21 Aanvullende verdeelregels

- **1.** In aanvulling op het in artikel 5 geldt dat het subsidiebedrag wordt vastgesteld op basis het soort maatregel dat wordt uitgevoerd tot het maximum bedrag, zoals vermeld in bijlage 2, onderdeel Maximum subsidiebedrag per afkoppel maatregel. Voor afkoppel maatregelen geldt dat advies of hulp van een afkoppelcoach ook subsidiabel is.
- **2.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:
  - **a.** de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
  - **b.** de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

- **3.** Indien het bedrag dat bij een subsidieaanvraag wordt aangevraagd leidt tot het bereiken van het subsidieplafond en dit tot gevolg heeft dat niet het volledige aangevraagde subsidiebedrag kan worden toegewezen, vind er gedeeltelijke toewijzing van de subsidie plaats.

Artikel 22 Aanvraag

- **1.** Overeenkomstig artikel 5 lid 6 van de verordening overlegt aanvrager bij de aanvraag de volgende gegevens:
  - **a.** naam contactpersoon, adres, telefoonnummer, e-mail adres;
  - **b.** foto van de nieuwe situatie;

- **c.** kopie factuur met materiaal- en arbeidskosten en de omvang (in vierkante meters) en waterbergende waarde van de maatregel;
- **d.** Indien er wijzigingen van constructieve aard nodig zijn voor de realisatie van de maatregel: een registratienummer van de door de gemeente afgegeven bouwvergunning of een kopie van de door de gemeente afgegeven goedkeuring;
- **e.** indien het gebouw waar de maatregel wordt gerealiseerd een monument betreft: een registratienummer van de verkregen monumentenvergunning.

- **2.** In aanvulling op lid 1 wordt voor het aanvragen van de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5 lid 2 de volgende gegevens en bescheiden overgelegd:
  - **a.** naam en adres van de eigenaar-bewoners met wie de aanvraag gezamenlijk is uitgevoerd;
  - **b.** een plan van aanpak voor de uitvoering van de maatregelen, welke ondertekend is door alle aanvragers waarmee de maatregelen gezamenlijk zijn uitgevoerd.
- **3.** De aanvraag voor verlening wordt ingediend nadat de werkzaamheden zijn afgerond.
- **4.** De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.
- **5.** In aanvulling op het vierde lid wordt voor het bepalen van het moment van afronding van de werkzaamheden, de datum op de eindfactuur aangehouden.
- **6.** De aanvraag wordt geweigerd als:
  - a. eerder subsidie voor dezelfde tuin is verleend;
  - b. De werkzaamheden voor het groene dak nog niet zijn uitgevoerd op het moment dat de subsidie wordt aangevraagd.
  - c. De afronding van de werkzaamheden langer dan drie maanden geleden is gerekend vanaf het moment van de aanvraag voor de subsidie.

Hoofdstuk 6 Specificatie regenwaterschutting

Artikel 23 Subsidiabele activiteiten

Het afkoppelen van de regenpijp van het rioolstelsel in combinatie met het toepassen van regenwaterschutting bij woningen die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein. Regenwaterschutting is een regenwaterberging in

Artikel 24 Aanvullende subsidiecriteria

- **1.** Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:
    - **a.** Voor de aanleg van een regenwaterschutting geldt een subsidiebedrag van maximaal 50% van de subsidiabele kosten. Maximaal aanvraagbedrag van €1500,-.
    - **b.** de afkoppel maatregel dient te voldoen aan de minimale waterbergende waarden en oppervlakte-eisen zoals bepaald in bijlage 2;
    - **c.** per woning kan per maatregel maar één keer subsidie worden aangevraagd;
    - **d.** de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG.
    - **e.** de maatregelen worden uitgevoerd volgens de bouwregels van het Bouwbesluit;
    - **f.** de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna:bouwbedrijf);
    - **g.** het is niet toegestaan dat de eigenaar-bewoner zelf de maatregelen uitvoert;
    - **h.** indien de woning een monument of beschermd stadsgezicht is en de afkoppel maatregel zichtbaar is vanaf de straat, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de afkoppel maatregel verleend.

- **2.** Om voor de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5, tweede lid, in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende criteria:
    - **a.** de klimaatadaptatiemaatregelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd worden door minimaal drie en maximaal vijf eigenaar-bewoners gezamenlijk voorbereid;
    - **b.** de subsidie wordt door elke eigenaar-bewoner afzonderlijk ingediend volgens de bepalingen van artikel 18, met vermelding van de namen van de eigenaar-bewoners met wie de klimaatadaptatiemaatregelen gezamenlijk zijn voorbereid;
    - **c.** de aanvragers die de maatregelen gezamenlijk hebben voorbereid, dienen hun afzonderlijke aanvragen binnen 14 dagen in;
    - **d.** de aanvraag voor subsidiebonus wordt in behandeling genomen wanneer elke aanvrager met wie de aanvraag gezamenlijk is voorbereid, een volledige aanvraag heeft ingediend.

Artikel 25 Aanvullende verdeelregels

- **1.** In aanvulling op het in artikel 5 geldt dat het subsidiebedrag wordt vastgesteld op basis het soort maatregel dat wordt uitgevoerd tot het maximum bedrag, zoals vermeld in bijlage 2, onderdeel Maximum subsidiebedrag per afkoppel maatregel. Voor afkoppel maatregelen geldt dat advies of hulp van een afkoppelcoach ook subsidiabel is.
- **2.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:
    - **a.** de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
    - **b.** de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

- **3.** Indien het bedrag dat bij een subsidieaanvraag wordt aangevraagd leidt tot het bereiken van het subsidieplafond en dit tot gevolg heeft dat niet het volledige aangevraagde subsidiebedrag kan worden toegewezen, vind er gedeeltelijke toewijzing van de subsidie plaats.

Artikel 26 Aanvraag

- **1.** Overeenkomstig artikel 5 lid 6 van de verordening overlegt aanvrager bij de aanvraag de volgende gegevens:
    - **a.** naam contactpersoon, adres, telefoonnummer, e-mail adres;
    - **b.** foto van de bestaande situatie;
    - **c.** kopie offerte met materiaal- en arbeidskosten en de omvang (in vierkante meters) en waterbergende waarde van de maatregel;
    - **d.** Indien er wijzigingen van constructieve aard nodig zijn voor de realisatie van de maatregel: een registratienummer van de door de gemeente afgegeven bouwvergunning of een kopie van de door de gemeente afgegeven goedkeuring;
    - **e.** indien het gebouw waar de maatregel wordt gerealiseerd een monument betreft: een registratienummer van de verkregen monumentenvergunning.

- **2.** In aanvulling op lid 1 wordt voor het aanvragen van de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5 lid 2 de volgende gegevens en bescheiden overgelegd:
    - **a.** naam en adres van de eigenaar-bewoners met wie de aanvraag gezamenlijk is voorbereid;
    - **b.** een plan van aanpak voor de uitvoering van de maatregelen, welke ondertekend is door alle aanvragers waarmee de maatregelen gezamenlijk zijn voorbereid.
- **3.** De individuele aanvraag wordt ingediend op het aanvraagformulier Subsidie verduurzamen woningen. Op dit aanvraagformulier wordt tevens de mogelijkheid geboden om de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5 tweede lid aan te vragen.

- **4.** De aanvraag voor verlening wordt ingediend voor aanvang van de werkzaamheden.
- **5.** Indien er wordt aangevangen met de werkzaamheden nadat de aanvraag is ingediend maar voordat op de aanvraag is beslist, ligt het risico dat er minder of geen subsidie wordt verleend bij de aanvrager.
- **6.** De aanvraag wordt geweigerd als:
  - **a.** eerder subsidie voor dezelfde maatregel voor dezelfde woning is verleend;
  - **b.** de maatregelen zijn gerealiseerd voordat de aanvraag is ingediend;
  - **c.** het subsidieplafond is bereikt.
- **7.** De verantwoording wordt ingediend binnen 12 weken na afronding van de werkzaamheden.

Hoofdstuk 7 Specificatie ondergrondse waterberging

Artikel 27 Subsidiabele activiteiten

Het afkoppelen van de regenpijp van het rioolstelsel in combinatie met het toepassen van ondergrondse waterberging bij woningen die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein. Ondergrondse waterberging is een ondergrondse voorziening waarbij regenwater kan worden opgeslagen en infiltreren in de bodem

Artikel 28 Aanvullende subsidiecriteria

- **1.** Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:
  - **a.** Voor de aanleg van een ondergrondse waterberging geldt een subsidiebedrag van maximaal 50% van de subsidiabele kosten. Maximaal aanvraagbedrag van €2000,-.
  - **b.** de afkoppel maatregel dient te voldoen aan de minimale waterbergende waarden en oppervlakte-eisen zoals bepaald in bijlage 2;
  - **c.** per woning kan per maatregel maar één keer subsidie worden aangevraagd;
  - **d.** de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG.
  - **e.** de maatregelen worden uitgevoerd volgens de bouwregels van het Bouwbesluit;
  - **f.** de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna:bouwbedrijf);

- **g.** het is niet toegestaan dat de eigenaar-bewoner zelf de maatregelen uitvoert;
- **h.** indien de woning een monument of beschermd stadsgezicht is en de afkoppel maatregel zichtbaar is vanaf de straat, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de afkoppel maatregel verleend.

- **2.** Om voor de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5, tweede lid, in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende criteria:
  - **a.** de klimaatadaptatiemaatregelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd worden door minimaal drie en maximaal vijf eigenaar-bewoners gezamenlijk voorbereid;
  - **b.** de subsidie wordt door elke eigenaar-bewoner afzonderlijk ingediend volgens de bepalingen van artikel 18, met vermelding van de namen van de eigenaar-bewoners met wie de klimaatadaptatiemaatregelen gezamenlijk zijn voorbereid;
  - **c.** de aanvragers die de maatregelen gezamenlijk hebben voorbereid, dienen hun afzonderlijke aanvragen binnen 14 dagen in;
  - **d.** de aanvraag voor subsidiebonus wordt in behandeling genomen wanneer elke aanvrager met wie de aanvraag gezamenlijk is voorbereid, een volledige aanvraag heeft ingediend.

Artikel 29 Aanvullende verdeelregels

- **1.** In aanvulling op het in artikel 5 geldt dat het subsidiebedrag wordt vastgesteld op basis het soort maatregel dat wordt uitgevoerd tot het maximum bedrag, zoals vermeld in bijlage 2, onderdeel Maximum subsidiebedrag per afkoppel maatregel. Voor afkoppel maatregelen geldt dat advies of hulp van een afkoppelcoach ook subsidiabel is.
- **2.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:
  - **a.** de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
  - **b.** de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

- **3.** Indien het bedrag dat bij een subsidieaanvraag wordt aangevraagd leidt tot het bereiken van het subsidieplafond en dit tot gevolg heeft dat niet het volledige aangevraagde subsidiebedrag kan worden toegewezen, vind er gedeeltelijke toewijzing van de subsidie plaats.

Artikel 30 Aanvraag

- **1.** Overeenkomstig artikel 5 lid 6 van de verordening overlegt aanvrager bij de aanvraag de volgende gegevens:

- **a.** naam contactpersoon, adres, telefoonnummer, e-mail adres;
- **b.** foto van de bestaande situatie;
- **c.** kopie offerte met materiaal- en arbeidskosten en de omvang (in vierkante meters) en waterbergende waarde van de maatregel;
- **d.** Indien er wijzigingen van constructieve aard nodig zijn voor de realisatie van de maatregel: een registratienummer van de door de gemeente afgegeven bouwvergunning of een kopie van de door de gemeente afgegeven goedkeuring;
- **e.** indien het gebouw waar de maatregel wordt gerealiseerd een monument betreft: een registratienummer van de verkregen monumentenvergunning.

- **2.** In aanvulling op lid 1 wordt voor het aanvragen van de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5 lid 2 de volgende gegevens en bescheiden overgelegd:
  - **a.** naam en adres van de eigenaar-bewoners met wie de aanvraag gezamenlijk is voorbereid;
  - **b.** een plan van aanpak voor de uitvoering van de maatregelen, welke ondertekend is door alle aanvragers waarmee de maatregelen gezamenlijk zijn voorbereid.
- **3.** De individuele aanvraag wordt ingediend op het aanvraagformulier Subsidie verduurzamen woningen. Op dit aanvraagformulier wordt tevens de mogelijkheid geboden om de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5 tweede lid aan te vragen.
- **4.** De aanvraag voor verlening wordt ingediend voor aanvang van de werkzaamheden.
- **5.** Indien er wordt aangevangen met de werkzaamheden nadat de aanvraag is ingediend maar voordat op de aanvraag is beslist, ligt het risico dat er minder of geen subsidie wordt verleend bij de aanvrager.
- **6.** De aanvraag wordt geweigerd als:
  - **a.** eerder subsidie voor dezelfde maatregel voor dezelfde woning is verleend;
  - **b.** de maatregelen zijn gerealiseerd voordat de aanvraag is ingediend;
  - **c.** het subsidieplafond is bereikt.
- **7.** De verantwoording wordt ingediend binnen 12 weken na afronding van de werkzaamheden.

Hoofdstuk 8 Specificatie Zonwering

Artikel 31 Subsidiabele activiteiten

Plaatsing van buitenzonwering bij woningen en maatschappelijk vastgoed die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein.

Artikel 32 Aanvullende subsidiecriteria

- **1.** Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:
  - **a.** De hoogte van de subsidie is maximaal 50% van de totale subsidiabele kosten van de activiteit. De subsidie bedraagt maximaal € 1.000,00 per aanvraag.
  - **b.** per woning kan per maatregel maar één keer subsidie worden aangevraagd;
  - **c.** de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG.
  - **d.** de maatregelen worden uitgevoerd volgens de bouwregels van het Bouwbesluit;
  - **e.** de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna:bouwbedrijf);
  - **f.** het is niet toegestaan dat de eigenaar-bewoner zelf de maatregelen uitvoert;
  - **g.** indien de woning een monument of beschermd stadsgezicht is en de zonwering zichtbaar is vanaf de straat, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de zonwering verleend.
  - **2.** Om voor de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5, tweede lid, in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende criteria:

  - **a.** de duurzaamheidsmaatregelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd worden door minimaal drie en maximaal vijf eigenaar-bewoners gezamenlijk voorbereid;
  - **b.** de subsidie wordt door elke eigenaar-bewoner afzonderlijk ingediend volgens de bepalingen van artikel 18, met vermelding van de namen van de eigenaar-bewoners met wie de duurzaamheidsmaatregelen gezamenlijk zijn voorbereid;
  - **c.** de aanvragers die de maatregelen gezamenlijk hebben voorbereid, dienen hun afzonderlijke aanvragen binnen 14 dagen in;
  - **d.** de aanvraag voor subsidiebonus wordt in behandeling genomen wanneer elke aanvrager met wie de aanvraag gezamenlijk is voorbereid, een volledige aanvraag heeft ingediend.

Artikel 33 Aanvullende verdeelregels

- **1.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:
  - **a.** Binnen zonwering
  - **b.** De eventuele advieskosten van een externe adviseur;
  - **c.** De administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
  - **d.** De kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

- **2.** Indien het bedrag dat bij een subsidieaanvraag wordt aangevraagd leidt tot het bereiken van het subsidieplafond en dit tot gevolg heeft dat niet het volledige aangevraagde subsidiebedrag kan worden toegewezen, vind er gedeeltelijke toewijzing van de subsidie plaats.

Artikel 34 Aanvraag

- **1.** Overeenkomstig artikel 5 lid 6 van de verordening overlegt aanvrager bij de aanvraag de volgende gegevens:
  - **a.** naam contactpersoon, adres, telefoonnummer, e-mail adres;
  - **b.** foto van de bestaande situatie;
  - **c.** kopie offerte met materiaal- en arbeidskosten en de omvang (in vierkante meters);
  - **d.** Indien er wijzigingen van constructieve aard nodig zijn voor de realisatie van de isolatiemaatregel: een registratienummer van de door de gemeente afgegeven bouwvergunning of een kopie van de door de gemeente afgegeven goedkeuring;
  - **e.** indien het gebouw waar de isolatiemaatregel wordt gerealiseerd een monument betreft: een registratienummer van de verkregen monumentenvergunning.

- **2.** In aanvulling op lid 1 wordt voor het aanvragen van de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5 lid 2 de volgende gegevens en bescheiden overgelegd:
  - **a.** naam en adres van de eigenaar-bewoners met wie de aanvraag gezamenlijk is voorbereid;
  - **b.** een plan van aanpak voor de uitvoering van de maatregelen, welke ondertekend is door alle aanvragers waarmee de maatregelen gezamenlijk zijn voorbereid.
- **3.** De individuele aanvraag wordt ingediend op het aanvraagformulier Subsidie verduurzamen woningen. Op dit aanvraagformulier wordt tevens de mogelijkheid geboden om de subsidiebonus als bedoeld in artikel 5 tweede lid aan te vragen.
- **4.** De aanvraag voor verlening wordt ingediend voor aanvang van de werkzaamheden.

- **5.** Indien er wordt aangevangen met de werkzaamheden nadat de aanvraag is ingediend maar voordat op de aanvraag is beslist, ligt het risico dat er minder of geen subsidie wordt verleend bij de aanvrager.
- **6.** De aanvraag wordt geweigerd als:
  - **c.** het subsidieplafond is bereikt.
- **7.** De verantwoording wordt ingediend binnen 12 weken na afronding van de werkzaamheden.

Hoofdstuk 9 Specificatie Duurzame bewonersinitiatieven

Artikel 35 Subsidiabele activiteiten

Activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen zijn:

- **a.** het bevorderen van duurzaamheid zoals vermeld in artikel 1 onder c;
- **b.** het bijdragen aan duurzame en groene doelen van de gemeente zoals vermeld in artikel 3.

Artikel 36 Aanvullende subsidiecriteria

Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

- **a.** de activiteit bevordert een duurzame leefomgeving van bewoners waarbij de straat, buurt, wijk of stad er op vooruit gaat;
- **b.** de activiteit of het project waar de activiteit deel van uitmaakt, heeft geen commercieel doel;
- **c.** de aanvraag is ingediend en ondertekend door minimaal één meerderjarige inwoner van Nieuwegein of door een maatschappelijke organisatie uit Nieuwegein, die nieuwe en op duurzaamheidgerichte activiteiten opzet;
- **d.** minimaal één inwoner uit Nieuwegein is betrokken bij de uitvoering en voortzetting van de activiteit;
- **e.** het minimum subsidiebedrag voor een duurzaam initiatief bepaald op € 100;
- **f.** de communicatie over de gesubsidieerde activiteit is gericht op het bereiken van de doelgroep van de activiteit en op het informeren van de omgeving waar de activiteit plaatsvindt;
- **g.** activiteiten met een eigen bijdrage van de deelnemers, verlenen een korting van minimaal 50% aan inwoners met een Stadspas.

Artikel 37 Aanvullende verdeelregels

In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde, gelden de volgende verdeelregels:

- **a.** de hoogte van de subsidie is maximaal 50% van de totale subsidiabele kosten van de activiteit;
- **b.** de subsidie bedraagt maximaal € 5.000 per aanvraag;
- **c.** de 50% eigen financiering is op het moment van de subsidieaanvraag bijeen gebracht of formeel toegezegd;
- **d.** wanneer een subsidieverstrekking door het college nodig is om cofinanciering tot stand te brengen, wordt een uitzondering gemaakt op onderdeel c. en wordt subsidie onder ontbindende voorwaarde toegekend;
- **e.** de onder d genoemde uitzondering wordt alleen toegepast wanneer bewijsstukken worden overgelegd dat de cofinancierder een subsidieverstrekking als voorwaarde stelt;
- **f.** bij toepassing van onderdeel d en e wordt in de toekenningsbeschikking vastgelegd dat de subsidieverstrekking wordt ingetrokken wanneer de 50% eigen financiering niet tot stand komt;
- **g.** tot de 50% eigen financiering behoort in ieder geval:
  - ~~f~~financiering vanuit bedrijven, wijkplatforms, andere fondsen of subsidies, die niet afkomstig zijn van de gemeente Nieuwegein;
  - ~~e~~een bijdrage van deelnemers aan de activiteit;
  - ~~d~~de waarde van gedoneerde materialen overeenkomstig de financiële waarde in het economisch verkeer;
- **h.** tot de 50% eigen financiering behoort in geen geval:
  - ~~u~~ureninzet en bijdragen vanuit de gemeente Nieuwegein;
- **i.** de subsidie voor dezelfde activiteit wordt maximaal 1 keer verstrekt, tenzij het college besluit tot continuering van de subsidie;
- **j.** geen subsidie wordt verstrekt voor:
  - ~~v~~vergadertijd;
  - ~~u~~uren van beroepskrachten die al op andere wijze gefinancierd zijn;
  - ~~e~~exploitatiekosten en overheadkosten;
  - ~~k~~kosten van instellingen voor activiteiten die behoren tot hun reguliere werkzaamheden;
  - ~~a~~activiteiten die al door de gemeente Nieuwegein gesubsidieerd zijn.

Artikel 38 Aanvraag

- **1.**Overeenkomstig artikel 5 lid 6 van de verordening overlegt aanvrager bij de aanvraag de volgende gegevens:
  - **a.** naam contactpersoon, adres, telefoonnummer, e-mail adres en indien een organisatie: naam organisatie, KvK-nummer;
  - **b.** een activiteitenplan;

- **c.** een activiteitenbegroting.

- **2.** De aanvraag wordt ingediend op het aanvraagformulier Subsidie Duurzame bewonersinitiatieven.
- **3.** Een aanvraag voor verlening wordt ingediend tussen de 12 en 24 weken voorafgaand aan de start van het initiatief.
- **4.** De verantwoording wordt ingediend binnen 12 weken na afronding van de werkzaamheden.

Hoofdstuk 10 Overige bepalingen

Artikel 39 Slotbepalingen

- **1.** De tijdelijke subsidieregeling elektrische scooters wordt ingetrokken.
- **2.** Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 mei 2020.
- **3.** Dit besluit wordt aangehaald als: Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van …,

burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts

Gemeentesecretaris

[redacted]

burgemeester

Bijlage 1 bij de Subsidieregeling Klimaatadaptief Nieuwegein 2023: Subsidieplafonds 2023

Wanneer er een verschil ontstaat tussen de subsidieplafonds en de geldende Programmabegroting, is de Programmabegroting leidend.

Jaar	Matchingsfonds	Aanvulling subsidie	Totaal

2023	€40.000,-	€ 181.250,-	€ 221.250,-
2024	€40.000,-	€ 181.250,-	€ 221.250,-
2025	€40.000,-	€ 181.250,-	€ 221.250,-
2026	€40.000,-	€ 181.250,-	€ 221.250,-

Klimaatadaptief Nieuwegein 2023

Hoofdstuk	Periode	Subsidieplafond
Vergroenen tuin	Kalenderjaar 2023	50.000
Groene Daken en gevels	Kalenderjaar 2023	50.000
Afkoppelen	Kalenderjaar 2023	20.000
Zonwering	Kalenderjaar 2023	10.000
Duurzame bewonersinitiatieven	Kalenderjaar 2023	20.000

Bijlage 2 bij de Subsidieregeling Klimaatadaptief Nieuwegein 2023: Subsidieplafonds 2024

Wanneer er een verschil ontstaat tussen de subsidieplafonds en de geldende Programmabegroting, is de Programmabegroting leidend.

Hoofdstuk	Periode	Subsidieplafond
Vergroenen tuin	Kalenderjaar 2024	?

Groene Daken en gevels	Kalenderjaar 2024	40.000
Verduurzaming woningen	Kalenderjaar 2024	40.000
Zonwering	Kalenderjaar 2024	10.000
Duurzame bewonersinitiatieven	Kalenderjaar 2024	20.000

Bijlage 3 bij de subsidieregeling Klimaatadaptief Nieuwegein 2023:

Maximum subsidiebedrag per klimaatadaptatie maatregel:

Toon volledige tabel

Klimaatadaptatie maatregel	Uitvoering	Subsidie per m2	Maximum bedrag	Subsidie per m2 (Collectieve optie)	Maximum bedrag (Collectieve optie)
Groen dak		€ 2,50	€ 100,00	€ 3,25	€ 130,00
Buurtinitiatief		€ 8,50	€ 510,00	€ 11,05	€ 665,00
		€ 2,15	€ 130,00	€ 2,80	€ 170,00
Groene Gevel		€ 10,90	€ 435,00	€ 14,15	€ 565,00
zonwering		€ 4,80	€ 210,00	€ 6,25	€ 275,00
		€ 2,75	€ 120,00	€ 3,60	€ 155,00
Afkoppel maatregel		€ 25,00	€ 465,00	€ 32,50	€ 605,00

		€ 71,50	€ 1.330,00	€ 92,95	€ 1.730,00
		€ 10,75	€ 200,00	€ 14,00	€ 260,00
		€ 53,50	€ 995,00	€ 69,55	€ 1.295,00

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

a. Afgekoppeld oppervlak: oppervlak waarvan het regenwater niet langer op het rioolstelsel loost;
d. Dakconstructie: samenstelling van balken (hout of staal), regels en bebording of betonnen plaat, die sterk genoeg is om de dakbedekking van een gebouw te dragen en de wind-/regen-/ en sneeuwbelasting op te vangen. De dakconstructie moet zodanig zijn dat deze beloopbaar is voor onderhoud en inspectie;
e. Dakoppervlak: de horizontale projectie van een dakoppervlak van een pand;
j. Groene gevel: een verticale constructie van planten die in de grond wortelen en al dan niet met klimbegeleiding tegen de gevel op groeien (grondgebonden).
o. Maatschappelijk vastgoed: een gebouw met meerwaarde voor de samenleving waarin maatschappelijke diensten aan burgers worden verleend of door burgers zelf worden gecreëerd. Voorbeelden zijn (brede) scholen, buurthuizen, opvangcentra, kinderdagverblijven, zorginstellingen, sportaccommodaties, kerken, moskeeën, culturele centra, bibliotheken en andere voorzieningen met een niet commerciële maatschappelijke functie
p. Onttegelen- en vergroenen van tuinen: dit zijn maatregelen waarin verharding wordt verwijderd en vervangen wordt door een robuuste vergroening in de voor- en/of achtertuin. Het gaat hier om de aanleg van gras, planten, struiken en bomen.
q. Openbare ruimte: de ruimte die voor het publiek zonder belemmering vrij toegankelijk is dan wel die ruimte (zoals schoolpleinen, binnenpleinen en binnenhoven en particuliere ruimten) die voor het publiek zonder belemmering gedurende bepaalde delen van de dag openbaar toegankelijk is (bijvoorbeeld tussen zonsopgang en zonsondergang);
t. Private buitenruimte: ruimte die particulier eigendom is en daarom niet of slechts gedeeltelijk (bepaalde tijdstippen of gedeelten) toegankelijk is voor het publiek;
u. Infiltratievoorzieningen: dit zijn voorzieningen die regenwater vasthouden en/of laten infiltreren in de bodem, zoals een voorziening met een zelfde principewerking als een verlaging in de tuin voor de tijdelijke opvang van regenwater, een regenton of een infiltratiekoffer. Verharde opritten waar grint of grasbeton wordt aangelegd, zijn ook toegestaan.
w. waterberging: opslag van hemelwateroverschotten uit de omgeving binnen het eigen perceel zoals bijvoorbeeld een wadi, ondergrondse kratten of een regenton.
x. Zonwering: een constructie die aan de buitenkant van het gebouw is bevestigd die de overlast van zonlicht en/of warmte ten gevolge van zonlicht tegengaat.

Hoofdstuk 2 Specificatie Vergroenen tuin

Artikel 7 Subsidiabele activiteiten

Het vergroenen van reeds bestaande versteende terreinen waarbij ten minste een oppervlak van 6 vierkante meter of meer moet worden vergroend bij woningen.

Artikel 8 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

a. subsidie wordt verstrekt aan particuliere eigenaren meteen private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen;

b. subsidie wordt niet verstrekt aan huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed;

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor:

a. huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen; en

b. de aanschaf van tuingereedschap;

c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;

d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen;

e. het verleggen van kabels en leidingen; of

f. de aanleg kunstgras.

Artikel 9 Aanvullende verdeelregels

1. In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:**a.** de subsidie bedraagt maximaal € 10 per onttegelde en vergroende vierkante meter tuin, in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting; en

b. de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag.

Artikel 10
(Gereserveerd)

Commented [ ]: IVM NUMMERING ARTIKELEN IN DE REGELING NOODZAKELIJK. ANDERS MOETEN WE ALLES OPNIEUW NUMMEREN.

Hoofdstuk 3 Specificatie Groene daken

Hoofdstuk 4 Specificatie Verduurzamen woningen

Hoofdstuk 5 Specificatie Duurzame bewonersinitiatieven

Commented [ ]: Blijft ongewijzigd!

Commented [ ]: Blijft ongewijzigd!

Commented [ ]: Blijft ongewijzigd!

Hoofdstuk 6. Specificatie Zonwering

Artikel 23 Subsidiabele activiteiten

Plaatsing van buitenzonwering bij woningen en maatschappelijk vastgoed die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein.

Artikel 24 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

a. er is nog niet eerder subsidie verleend voor de aangevraagde maatregel;

b. de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG.

c. de maatregelen worden uitgevoerd volgens de bouwregels van het Bouwbesluit;

d. de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna: bouwbedrijf);

e. De maatregelen worden niet uitgevoerd door de eigenaar-bewoner;

f. Indien de woning een monument is of gelegen is in een beschermd dorpsgezicht, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de zonwering verleend.

Artikel 25 Aanvullende verdeelregels

De hoogte van de subsidie is maximaal 50% van de totale subsidiabele kosten van de activiteit. De subsidie bedraagt maximaal € 1.000,00 per aanvraag.

Hoofdstuk 7. Specificatie Groene gevels

Artikel 26 Subsidiabele activiteiten
Het aanbrengen van zogenaamd verticaal groen of gevelgroen die wortelen in de ondergrond aan de gevels van gebouwen en bouwwerken.

Artikel 27 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

a. er is nog niet eerder subsidie verleend voor de aangevraagde maatregel;

b. subsidie wordt verstrekt aan eigenaren van een pand in Nieuwegein waarop de groene gevel wordt aangelegd en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van het gehuurde pand in Nieuwegein waarop de groene gevel wordt aangelegd;

c. Voor woningen heeft de groene gevel een raamwerk van minimaal 6 vierkante meter aaneengesloten geveloppervlak;

d. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties geldt dat de groene gevel een raamwerk van minimaal 25 vierkante meter aaneengesloten gevel oppervlak heeft;

e. De groene gevel wordt aangelegd aan een gevel van een bestaand pand zoals geregistreerd in de BAG;

f. De groene gevel wordt aangelegd volgens de bouwregels (Bouwbesluit);

g. indien de woning een monument is of gelegen is in een beschermd dorpsgezicht, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de groene gevel verleend.

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen;

3. De volgende kosten komen niet in aanmerking voor subsidie:

a. de kosten voor een groene gevel met zelf hechtende klimplanten, zoals hedera;

b. de kosten voor het aanpassen van de gevelconstructie;

c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag; en

d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 28 Aanvullende verdeelregels

1. In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:

a. de subsidie bedraagt maximaal 50% van de kosten voor een groene gevel. Verbonden aan de plaatsing van de groene gevel waaronder in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting.

b. de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag voor woningen. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties is het maximaal € 10.000,00.

Hoofdstuk 8. Specificatie Opvangen Regenwater

Artikel 29 Subsidiabele activiteiten

Voorzieningen voor het opvangen of infiltreren van regenwater in private buitenruimte. Hieronder vallen in ieder geval:

a. regenton;

b. waterzuil;

c. waterschutting;

d. infiltratievoorziening;

e. verlaging in de tuin voor tijdelijke opvang van regenwater;

f. wadi of regenwatervijver.

Artikelgewijze toelichting:
De voorzieningen als bedoeld in dit artikel dienen regenwater vast te houden en/of te laten infiltreren in de bodem, zoals een voorziening met een zelfde principewerking als een verlaging in de tuin voor de tijdelijke opvang van regenwater, een regenton of een infiltratiekoffer.

Artikel 30 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

a. subsidie wordt verstrekt aan particuliere eigenaren van een private buitenruimte in Nieuwegein en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de tuin in Nieuwegein;

b. de minimale totale waterbergende capaciteit van de voorzieningen waarvoor subsidie wordt aangevraagd is 100 liter;

c. subsidie voor een regenton of waterzuil wordt uitsluitend verstrekt indien de aanvraag ook betrekking heeft op één van de andere subsidiabele maatregelen als bedoeld in de hoofdstukken 2, 3, 7 en 8.

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor:

a. subsidie wordt niet verstrekt aan huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen;

b. de kosten voor het aanpassen van de gevel constructie;

c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag; en

d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 31 Aanvullende verdeelregels

1. In aanvulling het bepaalde in artikel 5 bedraagt de subsidie maximaal 50% van de kosten voor de waterberging- of infiltratievoorziening. Verbonden aan de plaatsing van de voorziening waaronder in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting

2. In aanvulling op het eerste lid bedraagt de maximale subsidie per maatregel:
a. € 250,00 voor een regenton (maximaal 2 stuks)
b.€ 250,00 voor een waterzuil.
c. € 700,00 voor een waterschutting
d. € 500,00 voor een infiltratievoorziening
e. € 1200,00 voor een wadi of regenwatervijver

Hoofdstuk 9 Overige bepalingen

Artikel 32 Slotbepalingen

1.De tijdelijke subsidieregeling elektrische scooters wordt ingetrokken.

2.Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 mei 2020.

3.Dit besluit wordt aangehaald als: Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020.

Subsidieplafonds (NIEUW)

Vergroenen tuin	2023		€ 50.000
Groene daken en gevels		2023	€ 50.000
Verduurzamen woningen	2023		€ 150.000
Duurzame bewonersinitiatieven		2023	€ 20.000
Zonwering	2023		€ 10.000
Opvangen regenwater		2023	€ 50.000

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Servicedocument wijziging subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020

De wijzigingen zijn als volgt inzichtelijk:

- Tekst in het rood is geschrapt en ~~doorgehaald~~
- **Dikgedrukte tekst is toegevoegd**

De Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 1 Begripsbepalingen

a. Afgekoppeld oppervlak: oppervlak waarvan het regenwater niet langer op het rioolstelsel loost;

~~a.~~ **b.** BAG: Basisregistraties Adressen en Gebouwen;

~~b.~~ **c.** Bouwbesluit: Besluit van 29 augustus 2011 houdende vaststelling van voorschriften met betrekking tot het bouwen, gebruiken en slopen van bouwwerken (Externe link:Bouwbesluit 2012), Stb. 2011, 416, laatstelijk gewijzigd bij het Besluit van 3 juni 2020 tot wijziging van het Bouwbesluit 2012 en het Besluit bouwwerken leefomgeving in verband met het verbeteren van de veiligheid bij het bouwen en de veiligheid en gezondheid in bouwwerken en enkele andere wijzigingen, Stb. 2020, 189;

~~c.~~ **d.** Dakoppervlak: de horizontale projectie van een dakoppervlak van een pand;

~~d.~~ **e.** Duurzaamheid: duurzame ontwikkelingen in technisch-ecologische zin, met nadruk op de energietransitie en klimaatadaptatie;

~~e.~~ **f.** Eigenaar van een pand: een inwoner, een vereniging van eigenaren of een rechtspersoon die juridisch eigenaar is van een pand;

~~f.~~ **g.** Eigenaar-bewoner: een inwoner die juridisch eigenaar is van een grondgebonden woning en deze woning zelf bewoont;

h. Etagewoning: etagewoning, galerijwoning of portiekwoning, appartement met één of meerdere woonlagen (maisonette), gesplitste woning met meerdere zelfstandige wooneenheden die voorheen één woning vormden;

i. Groen dak: een begroeid dak ten minste bestaand uit een wortelwerende-, een drainage-, een substraatlaag en een extensief vegetatiepakket waarvan de begroeiingen zich grotendeels zelf in stand houden, zichzelf verder ontwikkelen en beperkt zijn tot mossen, vetplanten, kruiden en grassen;

j. Groene gevel: een verticale constructie van planten die in de grond wortelen en al dan niet met klimbegeleiding tegen de gevel op groeien (grondgebonden).

k. Huishouden: één of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf niet-bedrijfsmatig voorzien van de dagelijkse behoeften.

l. Inwoner: een persoon die woonachtig is in Nieuwegein.

m. Infiltratievoorzieningen: dit zijn voorzieningen die regenwater vasthouden en/of laten infiltreren in de bodem, zoals een voorziening met een zelfde principewerking als een verlaging in de tuin voor de tijdelijke opvang van regenwater, een regenton of een infiltratiekoffer.

~~l.~~ **n.** Maatschappelijke organisatie: een semi-publieke organisatie met een maatschappelijke doelstelling die op bedrijfsmatige wijze diensten aanbiedt.

o. Onttegelen- en vergroenen van tuinen: dit zijn maatregelen waarin verharding wordt verwijderd en vervangen wordt door een robuuste vergroening in de voor- en/of achtertuin. Het gaat hier om de aanleg van gras, planten, struiken en bomen.

p. Openbare ruimte: de ruimte die voor het publiek zonder belemmering vrij toegankelijk is dan wel die ruimte (zoals schoolpleinen, binnenpleinen en binnenhoven en particuliere ruimten) die voor het publiek zonder belemmering gedurende bepaalde delen van de dag openbaar toegankelijk is (bijvoorbeeld tussen zonsopgang en zonsondergang);

~~m.~~ **q.** Organisatie: onderneming, vereniging of een andere instelling.

~~n.~~ **r.** Pand(en): woning(en), aanbouw(en)- of uitbouw(en), bijgebouw(en), bedrijfspand(en), kantoor (kantoren) of school (scholen) die opgenomen zijn in de BAG, in de gemeente Nieuwegein staan en legaal gebouwd zijn;

s. Private buitenruimte: ruimte die particulier eigendom is en daarom niet of slechts gedeeltelijk (bepaalde tijdstippen of gedeelten) toegankelijk is voor het publiek;

~~o.~~ **t.** Rijtjeswoning: woning die in een rij staat en niet op een hoek is gelegen;

~~p.~~ **u.** Thermische schil: De thermische schil is samengesteld uit die bouwdelen, die het labelplichtige deel van een gebouw scheiden van de buitenomgeving (buitenlucht, grond, water) of aangrenzende onverwarmde ruimtes. Alle bouwkundige constructies die deel uitmaken van de thermische schil worden opgenomen. Een constructie tussen twee energiesectoren maakt geen deel uit van thermische schil. Dit geldt ook voor een wand tussen de betreffende energiesector en een aangrenzende woning of ander utiliteitsgebouw.

~~q.~~ **v.** Twee-onder-een-kap: eventueel geschakeld door een garage of een hoekwoning in een rij woningen;

~~o.~~ **w.** Verordening: Algemene subsidieverordening Nieuwegein 2015;

x. Waterberging: opslag van hemelwateroverschotten uit de omgeving binnen het eigen perceel zoals bijvoorbeeld een wadi, ondergrondse kratten of een regenton.

y. Zonwering: een constructie die aan de buitenkant van het gebouw is bevestigd die de overlast van zonlicht en/of warmte ten gevolge van zonlicht tegengaat.

Hoofdstuk 2 ~~(Gereserveerd)~~ **Specificatie Vergroenen tuin**

Artikel 7 **Subsidiabele activiteiten**
~~(gereserveerd)~~ **Het vergroenen van reeds bestaande versteende terreinen waarbij ten minste een oppervlak van 6 vierkante meter of meer moet worden vergroend bij woningen.**

Artikel 8. **Aanvullende subsidiecriteria**
~~(gereserveerd)~~

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria: subsidie wordt verstrekt aan:

a. particuliere eigenaren meteen private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen; en
b. aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen.

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor:

a. huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen; en

b. de aanschaf van tuingereedschap;

c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;

d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen;

e. het verleggen van kabels en leidingen; of

f. de aanleg kunstgras.

Artikel 9. **Aanvullende verdeelregels**
~~(gereserveerd)~~
1. In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:
a de subsidie bedraagt maximaal € 10 per onttegelde en vergroende vierkante meter tuin, in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting; en

b. de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag.

Hoofdstuk 6. ~~Overige bepalingen~~Specificatie Zonwering

Artikel 23 ~~Slotbepalingen~~**Subsidiabele activiteiten**

Plaatsing van buitenzonwering bij woningen en maatschappelijk vastgoed die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein.

Artikel 24 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

a. er is nog niet eerder subsidie verleend voor de aangevraagde maatregel;

b. de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG.

c. de maatregelen worden uitgevoerd volgens de bouwregels van het Bouwbesluit;

d. de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna: bouwbedrijf);

e. de maatregelen worden niet uitgevoerd door de eigenaar-bewoner;

f. indien de woning een monument is of gelegen is in een beschermd dorpsgezicht, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de zonwering verleend.

Artikel 25 Aanvullende verdeelregels

De hoogte van de subsidie is maximaal 50% van de totale subsidiabele kosten van de activiteit. De subsidie bedraagt minimaal € 100,00 en maximaal € 1.000,00 per aanvraag.

Hoofdstuk 7. Specificatie Groene gevels

Artikel 26 Subsidiabele activiteiten

Het aanbrengen van zogenaamd verticaal groen of gevelgroen die wortelen in de ondergrond aan de gevels van gebouwen en bouwwerken.

Artikel 27 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

a. er is nog niet eerder subsidie verleend voor de aangevraagde maatregel;

b. subsidie wordt verstrekt aan eigenaren van een pand in Nieuwegein waarop de groene gevel wordt aangelegd en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van het gehuurde pand in Nieuwegein waarop de groene gevel wordt aangelegd;

c. Voor woningen heeft de groene gevel een raamwerk van minimaal 6 vierkante meter aaneengesloten geveloppervlak;

d. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties geldt dat de groene gevel een raamwerk van minimaal 25 vierkante meter aaneengesloten gevel oppervlak heeft;

e. De groene gevel wordt aangelegd aan een gevel van een bestaand pand zoals geregistreerd in de BAG;

f. De groene gevel wordt aangelegd volgens de bouwregels (Bouwbesluit);

g. indien de woning een monument is of gelegen is in een beschermd dorpsgezicht, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de groene gevel verleend.

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen;

3. De volgende kosten komen niet in aanmerking voor subsidie:

a. de kosten voor een groene gevel met zelf hechtende klimplanten, zoals hedera;

b. de kosten voor het aanpassen van de gevelconstructie;

c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag; en

d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 28 Aanvullende verdeelregels

1. In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:

a. de subsidie bedraagt maximaal 50% van de kosten voor een groene gevel. Verbonden

aan de plaatsing van de groene gevel waaronder in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting.

b. de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag voor woningen. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties is het maximaal € 10.000,00.

Hoofdstuk 8. Specificatie Opvangen Regenwater

Artikel 29 Subsidiabele activiteiten

Voorzieningen voor het opvangen of infiltreren van regenwater in private buitenruimte. Hieronder vallen in ieder geval:

a. regenton;

b. waterzuil;

c. waterschutting;

d. infiltratievoorziening;

e. verlaging in de tuin voor tijdelijke opvang van regenwater;

f. wadi of regenwatervijver.

Artikel 30 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

a. subsidie wordt verstrekt aan particuliere eigenaren van een private buitenruimte in Nieuwegein en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de tuin in Nieuwegein;

b. de minimale totale waterbergende capaciteit van de voorzieningen waarvoor subsidie wordt aangevraagd is 100 liter;

c. subsidie voor een regenton of waterzuil wordt uitsluitend verstrekt indien de aanvraag ook betrekking heeft op één van de andere subsidiabele maatregelen als bedoeld in de hoofdstukken 2, 3, 7 en 8.

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor:

a. subsidie wordt niet verstrekt aan huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen;

b. de kosten voor het aanpassen van de gevel constructie;

c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag; en

d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 31 Aanvullende verdeelregels

1. In aanvulling het bepaalde in artikel 5 bedraagt de subsidie maximaal 50% van de kosten voor de waterberging- of infiltratievoorziening. Verbonden aan de plaatsing van de voorziening waaronder in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting

2. In aanvulling op het eerste lid bedraagt de maximale subsidie per maatregel:

a. € 250,00 voor een regenton (maximaal 2 stuks)
b.€ 250,00 voor een waterzuil.
c. € 700,00 voor een waterschutting
d. € 500,00 voor een infiltratievoorziening
e. € 1200,00 voor een wadi of regenwatervijver

Hoofdstuk ~~6~~ **9** Overige bepalingen

Artikel ~~23~~ **32** Slotbepalingen

1.De tijdelijke subsidieregeling elektrische scooters wordt ingetrokken.

2.Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 mei 2020.

3.Dit besluit wordt aangehaald als: Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020.

Nieuwegein

Het college van burgemeester en wethouders van Nieuwegein;

gelet op artikel 3 van de Algemene subsidieverordening Nieuwegein 2015;

besluit vast te stellen:

het besluit tot wijziging van de Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020

Artikel I

De Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020 wordt als volgt gewijzigd:

A.
Artikel 1 worden meerdere definities toegevoegd. Daarmee komt artikel 1 te luiden:

a. Afgekoppeld oppervlak: oppervlak waarvan het regenwater niet langer op het rioolstelsel loost;

b. BAG: Basisregistraties Adressen en Gebouwen;

c. Bouwbesluit: Besluit van 29 augustus 2011 houdende vaststelling van voorschriften met betrekking tot het bouwen, gebruiken en slopen van bouwwerken (Externe link:Bouwbesluit 2012), Stb. 2011, 416, laatstelijk gewijzigd bij het Besluit van 3 juni 2020 tot wijziging van het Bouwbesluit 2012 en het Besluit bouwwerken leefomgeving in verband met het verbeteren van de veiligheid bij het bouwen en de veiligheid en gezondheid in bouwwerken en enkele andere wijzigingen, Stb. 2020, 189;

d. Dakoppervlak: de horizontale projectie van een dakoppervlak van een pand;

e. Duurzaamheid: duurzame ontwikkelingen in technisch-ecologische zin, met nadruk op de energietransitie en klimaatadaptatie;

f. Eigenaar van een pand: een inwoner, een vereniging van eigenaren of een rechtspersoon die juridisch eigenaar is van een pand;

g. Eigenaar-bewoner: een inwoner die juridisch eigenaar is van een grondgebonden woning en deze woning zelf bewoont;

h. Etagewoning: etagewoning, galerijwoning of portiekwoning, appartement met één of meerdere woonlagen (maisonette), gesplitste woning met meerdere zelfstandige wooneenheden die voorheen één woning vormden;

i. Groen dak: een begroeid dak ten minste bestaand uit een wortelwerende-, een drainage-, een substraatlaag en een extensief vegetatiepakket waarvan de begroeiingen zich grotendeels zelf in stand houden, zichzelf verder ontwikkelen en beperkt zijn tot mossen, vetplanten, kruiden en grassen;

j. Groene gevel: een verticale constructie van planten die in de grond wortelen en al dan niet met klimbegeleiding tegen de gevel op groeien (grondgebonden).

k. Huishouden: één of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf niet-bedrijfsmatig voorzien van de dagelijkse behoeften.

l. Inwoner: een persoon die woonachtig is in Nieuwegein.

m. Infiltratievoorzieningen: dit zijn voorzieningen die regenwater vasthouden en/of laten infiltreren in de bodem, zoals een voorziening met een zelfde principewerking als een verlaging in de tuin voor de tijdelijke opvang van regenwater, een regenton of een infiltratiekoffer.

n. Maatschappelijke organisatie: een semi-publieke organisatie met een maatschappelijke doelstelling die op bedrijfsmatige wijze diensten aanbiedt.

o. Onttegelen- en vergroenen van tuinen: dit zijn maatregelen waarin verharding wordt verwijderd en vervangen wordt door een robuuste vergroening in de voor- en/of achtertuin. Het gaat hier om de aanleg van gras, planten, struiken en bomen.

p. Openbare ruimte: de ruimte die voor het publiek zonder belemmering vrij toegankelijk is dan wel die ruimte (zoals schoolpleinen, binnenpleinen en binnenhoven en particuliere ruimten) die voor het publiek zonder belemmering gedurende bepaalde delen van de dag openbaar toegankelijk is (bijvoorbeeld tussen zonsopgang en zonsondergang);

q. Organisatie: onderneming, vereniging of een andere instelling.

r. Pand(en): woning(en), aanbouw(en)- of uitbouw(en), bijgebouw(en), bedrijfspand(en), kantoor (kantoren) of school (scholen) die opgenomen zijn in de BAG, in de gemeente Nieuwegein staan en legaal gebouwd zijn;

s. Private buitenruimte: ruimte die particulier eigendom is en daarom niet of slechts gedeeltelijk (bepaalde tijdstippen of gedeelten) toegankelijk is voor het publiek;

t. Rijtjeswoning: woning die in een rij staat en niet op een hoek is gelegen;

u. Thermische schil: De thermische schil is samengesteld uit die bouwdelen, die het labelplichtige deel van een gebouw scheiden van de buitenomgeving (buitenlucht, grond, water) of aangrenzende onverwarmde ruimtes. Alle bouwkundige constructies die deel uitmaken van de thermische schil worden opgenomen. Een constructie tussen twee energiesectoren maakt geen deel uit van thermische schil. Dit geldt ook voor een wand tussen de betreffende energiesector en een aangrenzende woning of ander utiliteitsgebouw.

v. Twee-onder-een-kap: eventueel geschakeld door een garage of een hoekwoning in een rij woningen;

w. Verordening: Algemene subsidieverordening Nieuwegein 2015;

x. Waterberging: opslag van hemelwateroverschotten uit de omgeving binnen het eigen perceel zoals bijvoorbeeld een wadi, ondergrondse kratten of een regenton.

y. Zonwering: een constructie die aan de buitenkant van het gebouw is bevestigd die de overlast van zonlicht en/of warmte ten gevolge van zonlicht tegengaat.

B.
Hoofdstuk 2 komt te luiden:

Hoofdstuk 2 Specificatie Vergroenen tuin

Artikel 7 Subsidiabele activiteiten
Het vergroenen van reeds bestaande versteende terreinen waarbij ten minste een oppervlak van 6 vierkante meter of meer moet worden vergroend bij woningen.

Artikel 8. Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria: subsidie wordt verstrekt aan:
a. particuliere eigenaren met een private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen; en
b. aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen.

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor:
a. huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen; en
b. de aanschaf van tuingereedschap;
c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen;
e. het verleggen van kabels en leidingen; of
f. de aanleg kunstgras.

Artikel 9. Aanvullende verdeelregels

1. In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:
a de subsidie bedraagt maximaal € 10 per onttegelde en vergroende vierkante meter tuin, in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting; en
b. de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag.

Artikel 10

(gereserveerd)

C.
Hoofdstuk 6 wordt verplaatst naar hoofdstuk 9. Het nieuwe hoofdstuk 6 komt te luiden:

Hoofdstuk 6. Specificatie Zonwering

Artikel 23 Subsidiabele activiteiten
Plaatsing van buitenzonwering aan woningen en maatschappelijk vastgoed die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein.

Commented J1: Kan eruit?

Artikel 24 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:
a. er is nog niet eerder subsidie verleend voor de aangevraagde maatregel;
b. de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG.
c. de maatregelen worden uitgevoerd volgens de bouwregels van het Bouwbesluit;
d. de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna: bouwbedrijf);
e. de maatregelen worden niet uitgevoerd door de eigenaar-bewoner;
f. indien de woning een monument is of gelegen is in een beschermd dorpsgezicht, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de zonwering verleend.

Artikel 25 Aanvullende verdeelregels
De hoogte van de subsidie is maximaal 50% van de totale subsidiabele kosten van de activiteit. De subsidie bedraagt minimaal € 100,00 en maximaal € 1.000,00 per aanvraag.

D.
Hoofdstuk 7 komt te luiden:

Hoofdstuk 7. Specificatie Groene gevels

Artikel 26 Subsidiabele activiteiten
Het aanbrengen van zogenaamd verticaal groen of gevelgroen die wortelen in de ondergrond aan de gevels van gebouwen en bouwwerken.

Artikel 27 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:
a. er is nog niet eerder subsidie verleend voor de aangevraagde maatregel;
b. subsidie wordt verstrekt aan eigenaren van een pand in Nieuwegein waarop de groene gevel wordt aangelegd en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van het gehuurde pand in Nieuwegein waarop de groene gevel wordt aangelegd;
c. Voor woningen heeft de groene gevel een raamwerk van minimaal 6 vierkante meter aaneengesloten geveloppervlak;

d. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties geldt dat de groene gevel een raamwerk van minimaal 25 vierkante meter aaneengesloten gevel oppervlak heeft;
e. De groene gevel wordt aangelegd aan een gevel van een bestaand pand zoals geregistreerd in de BAG;
f. De groene gevel wordt aangelegd volgens de bouwregels (Bouwbesluit);
g. indien de woning een monument is of gelegen is in een beschermd dorpsgezicht, is de hiervoor benodigde vergunning tot uitvoering van de groene gevel verleend.

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen;

3. De volgende kosten komen niet in aanmerking voor subsidie:
a. de kosten voor een groene gevel met zelf hechtende klimplanten, zoals hedera;
b. de kosten voor het aanpassen van de gevelconstructie;
c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag; en
d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 28 Aanvullende verdeelregels
1. In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:
a. de subsidie bedraagt maximaal 50% van de kosten voor een groene gevel. Verbonden aan de plaatsing van de groene gevel waaronder in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting.
b. de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag voor woningen. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties is het maximaal € 10.000,00.

E.
Hoofdstuk 8 komt te luiden:

Hoofdstuk 8. Specificatie Opvangen Regenwater

Artikel 29 Subsidiabele activiteiten
Voorzieningen voor het opvangen of infiltreren van regenwater in private buitenruimte. Hieronder vallen in ieder geval:
a. regenton;
b. waterzuil;
c. waterschutting;
d. infiltratievoorziening;
e. verlaging in de tuin voor tijdelijke opvang van regenwater;
f. wadi of regenwatervijver.

Artikel 30 Aanvullende subsidiecriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:
a. subsidie wordt verstrekt aan particuliere eigenaren van een private buitenruimte in Nieuwegein en aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de tuin in Nieuwegein;
b. de minimale totale waterbergende capaciteit van de voorzieningen waarvoor subsidie wordt aangevraagd is 100 liter;

c. subsidie voor een regenton of waterzuil wordt uitsluitend verstrekt indien de aanvraag ook betrekking heeft op één van de andere subsidiabele maatregelen als bedoeld in de hoofdstukken 2, 3, 7 en 8.

2. Geen subsidie wordt verstrekt voor:
a. subsidie wordt niet verstrekt aan huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen;
b. de kosten voor het aanpassen van de gevel constructie;
c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag; en
d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen.

Artikel 31 Aanvullende verdeelregels

1. In aanvulling het bepaalde in artikel 5 bedraagt de subsidie maximaal 50% van de kosten voor de waterberging- of infiltratievoorziening. Verbonden aan de plaatsing van de voorziening waaronder in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting

2. In aanvulling op het eerste lid bedraagt de maximale subsidie per maatregel:
a. € 250,00 voor een regenton (maximaal 2 stuks)
b.€ 250,00 voor een waterzuil.
c. € 700,00 voor een waterschutting
d. € 500,00 voor een infiltratievoorziening
e. € 1200,00 voor een wadi of regenwatervijver

F.
Hoofdstuk 9 komt te luiden:

Hoofdstuk 9 Overige bepalingen

Artikel 32 Slotbepalingen

1.De tijdelijke subsidieregeling elektrische scooters wordt ingetrokken.

2.Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 mei 2020.

3.Dit besluit wordt aangehaald als: Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020.

G.
Bijlage 2 bij de Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020 komt te luiden:

Bijlage 2 bij de Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020: Subsidieplafonds 2020

Wanneer er een verschil ontstaat tussen de subsidieplafonds en de geldende Programmabegroting, is de Programmabegroting leidend.

Hoofdstuk	Periode	Subsidieplafond
Groene daken en gevels	Kalenderjaar 2023	50.000
Verduurzaming woningen	Kalenderjaar 2023	150.000
Duurzame bewonersinitiatieven	Kalenderjaar 2023	20.000
Vergroenen tuin	Kalenderjaar 2023	50.000
Zonwering	Kalenderjaar 2023	10.000
Opvangen regenwater	Kalenderjaar 2023	50.000

Artikel II
Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 7 februari 2023,
Burgemeester en wethouders,

de secretaris
Ellie Liebregts

de burgemeester
[redacted]

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Was wordt document Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020
Datum december 2025

Was (rode tekst vervalt)	**Wordt** (wijzigingen in rood)
Artikel 17 Aanvullende verdeelregels **1.** In aanvulling op het in artikel 5 geldt dat het subsidiebedrag wordt vastgesteld op basis van het aantal m2 en het soort maatregel dat wordt uitgevoerd tot het maximumbedrag, zoals vermeld in bijlage 3, onderdeel Maximum subsidiebedrag per energiebesparende maatregel; **2.** Voor de energiezuinige ventilatiesystemen geldt een subsidie van 15% op basis van de factuur met een maximum bedrag van € 500,00; **3.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:	**Artikel 17 Aanvullende verdeelregels** **1.** In aanvulling op het in artikel 5 geldt dat het subsidiebedrag wordt vastgesteld op basis van het aantal m2 en het soort maatregel dat wordt uitgevoerd tot het maximumbedrag, zoals vermeld in bijlage 3, onderdeel Maximum subsidiebedrag per energiebesparende maatregel; **2.** Voor de energiezuinige ventilatiesystemen geldt een subsidie van 15% op basis van de factuur met een maximum bedrag van € 500,00; **3.** Per woning kan er maar voor één soort ventilatiesysteem subsidie worden aangevraagd (zie artikel 15f en 15g); **4.** Geen subsidie wordt verstrekt voor:
Bijlage 2 bij de Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020: Subsidieplafonds 2025 Verduurzaming woningen / Kalenderjaar 2025 / € 100.000	**Bijlage 3 bij de Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020: Subsidieplafonds 2026** Verduurzaming woningen / Kalenderjaar 2026 / € 40.000
Hoofdstuk 2 Artikel 14 De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.	De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal 12 weken na afronding van de werkzaamheden.
Hoofdstuk 2 Artikel 8 Niets vermeld	de maatregelen mogen worden uitgevoerd door de eigenaar-bewoner
Artikel 1 Groene erfafscheiding: een erfafscheiding bij woningen die bestaat uit hagen en/of open schermen welke begroeid zijn met klimplanten.	Groene erfafscheiding: een erfafscheiding bij woningen die bestaat uit hagen en/of open schermen welke begroeid zijn met

	klimplanten en die grond- en/of nagelvast zijn
Hoofdstuk 3 artikel 13.2 Niet genoemd	De kosten voor grind, bladvanger, scheidingsprofiel, transportkosten en andere kosten voor de aanleg van het groene dak
Hoofdstuk 3 Artikel 14.4 De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.	De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal 12 weken na afronding van de werkzaamheden.
Hoofdstuk 3 artikel 3.1.b. de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag voor woningen. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties is het maximaal € 10.000,00.	de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag voor woningen. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties is het maximaal € 10.000,00. Dit maximale aanvraagbedrag mag verdeeld zijn over meerdere groene daken van minimaal 6m2, binnen dezelfde aanvraag.
Hoofdstuk 6 Artikel 24.2.b. De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.	De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal 12 weken na afronding van de werkzaamheden.
Hoofdstuk 6 Artikel 24.1.g. De waarde van de woning valt onder de geldende NHG-waarde op de datum van de aanvraag.	Uw woning heeft op het moment dat u de aanvraag indient een maximale WOZ-waarde van € 352.000 (peiljaar 2024)
Hoofdstuk 7 Artikel 27.4.b. De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.	De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal 12 weken na afronding van de werkzaamheden.
Hoofdstuk 8 Artikel 30.b. De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden.	De subsidie kan worden aangevraagd binnen maximaal 12 weken na afronding van de werkzaamheden.
Artikel 8.2.a **Artikel 12.a** **Artikel 27.1.b** **Artikel 30.2.a**	Geen subsidie wordt verstrekt voor huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen;

Commented [J]: Ik vraag of J een eigen berekening van de gemiddelde WOZ waarde in Nieuwegein wil maken, of dat dit getal van het CBS voldoende is.

	Geen subsidie wordt verstrekt voor kantoorgebouwen en bedrijfspanden

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Hoofdstuk 2 Specificatie Vergroenen tuin

Artikel 7 Subsidiabele activiteiten

Het vergroenen van reeds bestaande versteende terreinen waarbij ten minste een oppervlak van 6 vierkante meter of meer moet worden vergroend bij woningen. Het vervangen van tenminste x strekkende meter schutting voor een groene erfafscheiding.

Artikel 8 Aanvullende subsidiecriteria

- **1.**Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria: subsidie wordt verstrekt aan:
    a. particuliere eigenaren met een private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels of schutting worden vervangen door groen; en
    b. aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen.
- **2.**Geen subsidie wordt verstrekt voor:
    a. huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen; en
    b. de aanschaf van tuingereedschap;
    c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
    d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen;
    e. het verleggen van kabels en leidingen; of
    f. de aanleg kunstgras.
- **3.**De aanvraag:
    a. wordt ingediend via het aanvraagformulier Subsidie Vergroenen Tuin;
    b. kan worden ingediend tot maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden;
    c. wordt voorzien van een foto van de beginsituatie: de schutting of het versteende oppervlak;
    d. wordt voorzien van een foto van de eindsituatie: het vergroende oppervlak;
    e. wordt voorzien van een kopie factuur met materiaal- en arbeidskosten;

f. wordt voorzien van een betalingsbewijs, met daarop onder andere het bedrag en rekeningnummers van aanvrager en uitvoerend bedrijf;

g. Indien er sprake is van een schutting op de erfgrens: toestemming van de beide eigenaren voor het realiseren van de groene erfafscheiding.

Artikel 9 Aanvullende verdeelregels

- **1.**

In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:

- **a.**

de subsidie bedraagt maximaal € 150 per onttegelde en vergroende vierkante meter tuin of strekkende meter groene erfafscheiding, in ieder geval inbegrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting; en

- **b.**de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag.

Artikel 10

(gereserveerd)

Definitie 'Groene erfafscheiding': een afscheiding van een particulier terrein bestaande uit een haag, … of …;

Commented [J]: Graag aanleveren
J ☺

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Artikel 1. Begripsbepalingen

Groene erfafscheiding: een erfafscheiding bij woningen die bestaat uit hagen en/of open schermen welke begroeid zijn met klimplanten.

Hoofdstuk 2 Specificatie Vergroenen tuin

Artikel 7 Subsidiabele activiteiten

Het vergroenen van reeds bestaande versteende terreinen waarbij ten minste een oppervlak van 6 vierkante meter of meer moet worden vergroend bij woningen. Het vervangen van tenminste 2 strekkende meter schutting voor een groene erfafscheiding bij woningen.

Artikel 8 Aanvullende subsidiecriteria

- **1.**Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria: subsidie wordt verstrekt aan:
    a. particuliere eigenaren met een private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels of schutting worden vervangen door groen of groene erfafscheiding; en
    b. aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen.
- **2.**Geen subsidie wordt verstrekt voor:
    a. huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen; en
    b. de aanschaf van tuingereedschap;
    c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
    d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen;
    e. het verleggen van kabels en leidingen; of
    f. de aanleg kunstgras.
- **3.**De aanvraag:
    a. wordt ingediend via het aanvraagformulier Subsidie Vergroenen Tuin;
    b. kan worden ingediend tot maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden;

c. wordt voorzien van een foto van de beginsituatie: de schutting of het versteende oppervlak;

d. wordt voorzien van een foto van de eindsituatie: het vergroende oppervlak;

e. wordt voorzien van een kopie factuur met materiaal- en arbeidskosten;

f. wordt voorzien van een betalingsbewijs, met daarop onder andere het bedrag en rekeningnummers van aanvrager en uitvoerend bedrijf;~~.~~

g. Indien er sprake is van een erfafscheiding op de erfgrens: toestemming van de beide eigenaren voor het realiseren van de groene erfafscheiding.

Artikel 9 Aanvullende verdeelregels

- **1.**

In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:

- **a.**

de subsidie bedraagt maximaal € 15~~0~~ per onttegelde en vergroende vierkante meter tuin of strekkende meter groene erfafscheiding tot 1 meter hoog en € 35 per strekkende meter groene erfafscheiding vanaf 1,60 meter hoog, in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting; en

- **b.**de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag.

Artikel 10

(gereserveerd)

	Naam subsidie	Uitleg fout	Aanpassing
	Groene erfafscheiding	In voorwaarden staat €15 voor begroeiing tot 100 cm hoog en €35 vanaf 160 cm hoog. Dit betekent dat er letterlijk genomen voor begroeiing tussen de 100 cm en 160 cm geen subsidie is. Dat is niet de bedoeling.	Aanpassen naar €15 tot 160 hoog en €35 vanaf 160 hoog
	Groene erfafscheiding	Op website staat dat woningcorporaties aanspraak mogen maken op de subsidie vergroenen tuin, waar groene erfafscheiding onder valt, in de subsidievoorwaarden staat alleen particuliere eigenaren	In overleg met Robbin ofwel de website ofwel de subsidievoorwaarden aanpassen
	Groene daken en gevels	Artikel 14.e wordt voorzien van een betalingsbewijs, waarop in ieder geval het bedrag en het rekeningnummer van zowel de aanvrager als het uitvoerend bedrijf is vermeld. Bij een contante betaling wordt de aanvraag voorzien van een schriftelijke bevestiging van het uitvoerend bedrijf dat de contante betaling door de aanvrager is voldaan.	Duidelijk maken dat men het groene dak ook zelf mag aanleggen, zoalg het volgens de regels in artikel 12.f gebeurt
	Zonwering	Hoofdstuk 6 art. 24 g. Hier staat nu "Uw woning heeft een maximale WOZ-waarde van € 352.673,05 (peiljaar 2023) of de WOZ-waarde van uw woning valt onder de NHG-waarde van € 435.000,00". Het peiljaar van de WOZ-waarde klopt niet en de NHG-waarde is nu niet gekoppeld aan een peiljaar.	De peildatum van de WOZ-waarde in 2025 is 1/1/2024 en straks in 2026 is dat 1/1/2025. De NHG-waarde wordt gekoppeld aan hetzelfde peiljaar als de WOZ.
	Verduurzamen wonen	Hoofdstuk 4 artikel 16 1a subsidie wordt verstrekt aan eigenaar-bewoners van een pand in Nieuwegein waar de energiebesparende isolatiemaatregel(en) óf het energiezuinige ventilatiesysteem wordt toegepast;	Nu staat er eigenaar-bewoners. Ik zou schrijven eigenaar en bewoners. Zoals het ook op de website staat.
Nieuw	Zonwering	moet door KVK bedrijf, staat ook zo op de website	alleen volgens Besluit bouwerken
Nieuw			nalopen of regeling en website overeenkomen op gebied van: aanvraagtermijn, zelf doen of niet
Nieuw		"Geen nieuwbouw" staat nergens in de voorwaarden genoemd	
Nieuw		NHG waarde voor zonwering te hoog	

Regeling	Op de website	In de regeling	Opmerking
Groene gevels	U vraagt de subsidie aan zodra de werkzaamheden zijn uitgevoerd (maximaal 12 weken geleden) en betaald	kan worden ingediend tot maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden;	
Groene gevels	U bent inwoner of maatschappelijke organisatie	eigenaren met een private buitenruimte [...] huurders die toestemming van de eigenaar	NIET voor bedrijven, wel voor inwoners en maatschappelijke organisaties
Groene daken	U kunt maximaal de helft (50%) van de kosten van uw groene dak vergoed krijgen, tot een maximum van € 1.500 per aanvraag.	de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag voor woningen. Voor scholen, VVE's en woningcorporaties is het maximaal € 10.000,00.	Helpend om maximum bedrag voor maatschappelijke organisaties te vernoemen op de website
Groene daken	U bent inwoner of ondernemer in de gemeente Nieuwegein.	"eigenaren met een private buitenruimte [...] huurders die toestemming van de eigenaar" + "Deze subsidieregeling is bedoeld voor inwoners die het minder breed hebben en financiële ondersteuning nodig hebben bij het nemen van klimaat- en duurzaamheidsmaatregelen in en rondom de woning"	NIET voor bedrijven, wel voor inwoners en maatschappelijke organisaties
Groene daken	U kunt ook geen subsidie krijgen voor grind, bladvanger, scheidingsprofiel, transportkosten en andere kosten voor de aanleg van het groene dak.	Niet genoemd	
Groene daken	U vraagt de subsidie aan zodra de werkzaamheden zijn uitgevoerd (maximaal 12 weken geleden) en betaald	kan worden ingediend tot maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden;	
Groene daken	Staat niet benoemd dat mensen de werkzaamheden zelf mogen uitvoeren	indien de werkzaamheden worden uitgevoerd door de bewoner zelf	
Groene daken	Men mag maximaal 1.500 aanvragen, dit mag wel verpreid zijn over meerdere daken. Dit staat nog niet vermeld.	Men mag maximaal 1.500 aanvragen, dit mag wel verpreid zijn over meerdere daken. Dit staat nog niet vermeld.	
Vergroenen tuinen	U vraagt de subsidie aan zodra de werkzaamheden zijn uitgevoerd (maximaal 12 weken geleden) en betaald	kan worden ingediend tot maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden;	
Vergroenen tuinen	U bent inwoner of maatschappelijke organisatie	eigenaren met een private buitenruimte [...] huurders die toestemming van de eigenaar	Is het dan nu zo dat de subsidie volgens de regeling ook voor bedrijven geldt zolang zij eigenaar zijn?
Vergroenen tuinen	U mag de werkzaamheden ook zelf uitvoeren.	Niet genoemd	
Groene erfafscheiding	De erfafscheiding staat in de vaste grond.	Niet genoemd	
Groene erfafscheiding	U mag de werkzaamheden ook zelf uitvoeren.	Niet genoemd	
Groene erfafscheiding	Niet genoemd	Groene erfafscheiding: een erfafscheiding bij woningen die bestaat uit hagen en/of open schermen welke begroeid zijn met klimplanten.	Helpend om te vernoemen op de website
Zonwering	Niet genoemd	de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in het BAG	
Zonwering	U vraagt de subsidie aan zodra de werkzaamheden zijn uitgevoerd (maximaal 12 weken geleden) en betaald	kan worden ingediend tot maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden;	
Zonwering	Niet genoemd	de maatregelen worden NIET uitgevoerd door eigenaar-bewoner	
Wateropvang	U bent inwoner of ondernemer in de gemeente Nieuwegein. VVE's, woningbouw, schoolbesturen kunnen ook gebruik maken van de subsidie.	Subsidie wordt verstrekt aan particulieren eigenaren van een private buitenruimte in Nieuwegein. En aan huurders die toestemming hebben	
Wateropvang	U vraagt de subsidie aan zodra de werkzaamheden zijn uitgevoerd (maximaal 12 weken geleden) en betaald	kan worden ingediend tot maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden;	

Van: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Verzonden: 25-09-2024 12:49
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
CC: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: FW: U hebt een taak in 'Bijlage 2 - Was-wordt document aug 2024 Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein (1305783)' aan uzelf toegewezen

---

Hi [redacted],
Ik heb alles verwerkt voor wat betreft klimaatadaptief en biobased. Het vaststellen van de subsidieplafonds moet een apart besluit zijn, heb ik aangepast in het Collegevoorstel.
Ook het was-wordt heb ik doorgelopen, klimaatadaptief staat nu goed. Biobased alleen de tabel nog, maar dat hangt ook af van de indexatie die jij nog moet nalopen voor verduurzamen woningenâ€¦ Alle opmerkingen van [redacted] zijn verwerkt.

Volgens mij hoeft [redacted] (en collega) nu alleen maar naar wijzigingen t.a.v. ventilatie te kijken. En eventuele wijzigingen die later nog zijn gekomen.
Hier staat de tabel voor bonusregeling biobased: Hoofdstuk 4 Specificatie Verduurzaming woningen.docx (sharepoint.com)
Ik heb hem in het was-wordt document geplakt.
Kan je er zo mee verder? Gaan we 1 okt in routing nog halen?
Fijne dag!
Groet,
[redacted]

[redacted], [redacted], [redacted]

Verzonden: woensdag 25 september 2024 12:22
Aan: [redacted], [redacted]
Onderwerp: U hebt een taak in 'Bijlage 2 - Was-wordt document aug 2024 Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein (1305783)' aan uzelf toegewezen

---

Bijlage 2 - Was-wordt document aug 2024 Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein (13

U hebt een taak aan uzelf toegewezen

[redacted], [redacted] ik stel voor de volgende tekst toe te voegen aan a en b: Waarbij het vervangen van tegels voor houtsnippe oppervlakte mag worden meegerekend als er in de aanvraag ook sprake is van het omzetten van tegels in groen.

Was wordt document Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein

Datum augustus 2024

Waarbij het vervangen van tegels voor houtsnippers deze totale oppervlakte mag worden meegerekendals er in de aanvraag ook

omzetten van tegels in groen. Was (rode tekst vervalt)	Wordt (wijzigingen in rood)
	Artikel 1 Begripsbepalingen [toevoegen]
	g. Groene erfafscheiding: een erfafscheiding bij woningen uit hagen en/of open schermen welke begroeid zijn met
	h. CO2-gestuurd ventilatiesysteem: vraag gestuurd venti waarbij een CO2-meter regelt hoe hard of zacht er gever wordt;
Artikel 1 Begripsbepalingen	i. Balansventilatie met warmteterugwinning: ventilatiesy ervoor zorgt dat net zoveel verse lucht wordt aangevoer gebruikte lucht wordt afgevoerd. De binnenkomende luc alvast opgewarmd door de lucht die naar buiten gaat (warmteterugwinning). Inzet van CO2- sensoren en voch zorgen ervoor dat er op maat wordt geventileerd; [Overige begrippen herletteren]
	[verwijderen]
	h. etagewoning t. rijtjeswoning v. twee-onder-een-kap
	Artikel 7 Subsidiabele activiteiten
Artikel 7 Subsidiabele activiteiten Het vergroenen van reeds bestaande versteende terreinen waarbij ten minste een oppervlak van 6 vierkante meter of meer moet worden vergroend bij woningen.	1. Het vergroenen van reeds bestaande versteende terre ten minste een oppervlak van 6 vierkante meter of meer vergroend bij woningen. Waarbij het vervangen van tegels voor houtsnippers dez oppervlakte mag worden meegerekend als er in de aanv sprake is van het omzetten van tegels in groen. 2. Het vervangen van tenminste 2 strekkende meter schu een groene erfafscheiding bij woningen.
â€¦	

Ga naar opmerking

Waarom ontvang ik deze melding van Office?

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Gemeente Nieuwegein van Microsoft
inhoud bevatten die wordt beheerd door Gemeente Nieuwegein.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Verzonden: 08-07-2025 10:12
Aan: [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: FW: Wijzigingsbesluit en was-wordt document voor aanpassing Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 26 juni 2025 14:30
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: Wijzigingsbesluit en was-wordt document voor aanpassing Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020
Urgentie: Hoog

Hoi [redacted],

Ik heb in verband met benodigde aanpassingen aan de Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020 een Was-Wordt document én Wijzigingsbesluit opgesteld.

Het zou heel fijn zijn als dit mee kan in jouw proces.

Er is nog één belangrijke wijziging waarvan ik niet goed wist waar het goed thuishoort in de regeling ->

Koppeling van de minimale isolatie én oppervlakte eis aan de ISDE regeling van het rijk (RVO).

Toelichting: We willen niet elk jaar achterlopen met de voorwaarden van het Rijk/RVO i.r.t. de ISDE regeling.

Daarom wil ik graag een regel opnemen zodat we kunnen verwijzen naar de (nieuwe) voorwaarden van de ISDE.

Vraag: heb je nog een advies/voorstel hoe we dat goed kunnen verwoorden en op welke plek dit hoort in onze regeling.

Ik hoor graag,

Hartelijke groet,

[redacted] | **Beleidsadviseur Energietransitie | Ruimtelijk Domein |**

Gemeente Nieuwegein | Postbus 1, 3430 AA Nieuwegein | Stadsplein 1, 3431 LZ Nieuwegein |
T: +3130[redacted] M: +316[redacted] | E: [redacted]@nieuwegein.nl | Werkdagen: Ma t/m Do

Nieuwegein

Het college van burgemeester en wethouders van Nieuwegein;

gelet op artikel 3 van de Algemene subsidieverordening Nieuwegein 2015;

besluit vast te stellen:
het besluit tot wijziging van de Subsidieregeling duurzaam Nieuwegein 2020

Artikel I

De Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein 2020 wordt als volgt gewijzigd:

A.
Artikel 1 Begripsbepalingen komt te luiden:
a.
Afgekoppeld oppervlak: oppervlak waarvan het regenwater niet langer op het rioolstelsel loost.
b.
BAG: Basisregistraties Adressen en Gebouwen.
c.
Balansventilatie met warmteterugwinning: ventilatiesysteem dat ervoor zorgt dat net zoveel verse lucht wordt aangevoerd als er gebruikte lucht wordt afgevoerd, met een energie-efficiëntie van minimaal 90%. De binnenkomende lucht wordt alvast opgewarmd door de lucht die naar buiten gaat (warmteterugwinning). Inzet van CO2- sensoren en vochtsensoren zorgen ervoor dat er op maat wordt geventileerd.
d.
Besluit Bouwwerken Leefomgeving: Besluit inhoudende voorschriften met betrekken tot het bouwen, gebruiken en het slopen van bouwwerken. Dit besluit omvat ook regels over het verbeteren van de veiligheid bij het bouwen en de veiligheid en gezondheid in bouwwerken.
e.
CO2-gestuurd ventilatiesysteem: vraag gestuurd ventilatiesysteem met een energie-efficiëntie van minimaal 90%, waarbij een CO2-meter regelt hoe hard of zacht er geventileerd wordt.
f.
Dakoppervlak: de horizontale projectie van een dakoppervlak van een pand.
g.
Duurzaamheid: duurzame ontwikkelingen in technisch-ecologische zin, met nadruk op de energietransitie en klimaatadaptatie.
h.
Eigenaar van een pand: een inwoner, een vereniging van eigenaren of een rechtspersoon die juridisch eigenaar is van een pand gelegen in de gemeente Nieuwegein.
i.

Eigenaar-bewoner: een inwoner die juridisch eigenaar is van een grondgebonden woning gelegen in de gemeente Nieuwegein en deze woning zelf bewoont.
j.
Groen dak: een begroeid dak ten minste bestaand uit een wortelwerende-, een drainage-, een substraatlaag en een extensief vegetatiepakket waarvan de begroeiingen zich grotendeels zelf in stand houden, zichzelf verder ontwikkelen en beperkt zijn tot mossen, vetplanten, kruiden en grassen.
k.
Groene erfafscheiding: een erfafscheiding bij woningen die bestaat uit hagen en/of open schermen welke begroeid zijn met klimplanten.
l.
Groene gevel: een verticale constructie van planten die in de grond wortelen en al dan niet met klimbegeleiding tegen de gevel op groeien (grondgebonden).
m.
Huishouden: één of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf niet-bedrijfsmatig voorzien van de dagelijkse behoeften.
n.
Inwoner: een persoon die woonachtig is in Nieuwegein.
o.
Infiltratievoorzieningen: dit zijn voorzieningen die regenwater vasthouden en/of laten infiltreren in de bodem, zoals een voorziening met eenzelfde principewerking als een verlaging in de tuin voor de tijdelijke opvang van regenwater, een regenton of een infiltratiekoffer.
p.
Maatschappelijke organisatie: een semi-publieke organisatie met een maatschappelijke doelstelling die op bedrijfsmatige wijze diensten aanbiedt.
q.
Onttegelen- en vergroenen van tuinen: dit zijn maatregelen waarin verharding wordt verwijderd en vervangen wordt door een robuuste vergroening in de voor- en/of achtertuin. Het gaat hier om de aanleg van gras, planten, struiken en bomen.
r.
Openbare ruimte: de ruimte die voor het publiek zonder belemmering vrij toegankelijk is dan wel die ruimte (zoals schoolpleinen, binnenpleinen en binnenhoven en particuliere ruimten) die voor het publiek zonder belemmering gedurende bepaalde delen van de dag openbaar toegankelijk is (bijvoorbeeld tussen zonsopgang en zonsondergang).
s.
Organisatie: onderneming, vereniging of een andere instelling.
t.
Pand(en): woning(en), aanbouw(en)- of uitbouw(en), bijgebouw(en), bedrijfspand(en), kantoor (kantoren) of school (scholen) die opgenomen zijn in de BAG, in de gemeente Nieuwegein staan en legaal gebouwd zijn.
u.
Private buitenruimte: ruimte die particulier eigendom is en daarom niet of slechts gedeeltelijk (bepaalde tijdstippen of gedeelten) toegankelijk is voor het publiek.
v.
Thermische schil: De thermische schil is samengesteld uit die bouwdelen, die het labelplichtige deel van een gebouw scheiden van de buitenomgeving (buitenlucht, grond, water) of aangrenzende onverwarmde ruimtes. Alle bouwkundige constructies die deel uitmaken van de thermische schil worden opgenomen. Een constructie tussen twee energiesectoren maakt geen deel uit van thermische schil. Dit geldt ook voor een wand tussen de betreffende energiesector en een aangrenzende woning of ander utiliteitsgebouw.

w.
Verordening: Algemene subsidieverordening Nieuwegein 2015.
x.
Waterberging: opslag van hemelwateroverschotten uit de omgeving binnen het eigen perceel zoals bijvoorbeeld een wadi, ondergrondse kratten of een regenton.
y.
Zonwering: een constructie die aan de buitenkant van het gebouw is bevestigd die de overlast van zonlicht en/of warmte ten gevolge van zonlicht tegengaat.
z.
ISDE: de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing van de Rijksoverheid, aan te vragen via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland;

B.
Artikel 15 Subsidiabele activiteiten komt te luiden:
Het toepassen van één of meer van de volgende energiebesparende isolatiemaatregelen óf energiezuinige ventilatiesystemen bij woningen die gelegen zijn in de gemeente nieuwegein
a.
spouwmuurisolatie: het isoleren van bestaande spouwmuren in de thermische schil;
b.
dakisolatie: het isoleren van het bestaande dak in de thermische schil, of van de bestaande zolder- of vlieringvloer (als de zolder onverwarmd is);
c.
vloerisolatie en/of bodemisolatie: het isoleren van de bestaande vloer en/of de bestaande bodem in de thermische schil;
d.
gevelisolatie: het isoleren van de bestaande binnen- of buitengevel met isolatiemateriaal;
e.
hoogrendementsglas: het vervangen van glas in de thermische schil door HR++-glas of door Triple-glas in combinatie met (nieuw) isolerend kozijn;
f. CO2-gestuurd ventilatiesysteem: vraag gestuurd ventilatiesysteem, waarbij een CO2-meter regelt hoe hard of zacht er geventileerd wordt CO2-gestuurd ventilatiesysteem: vraag gestuurd ventilatiesysteem met een energie-efficiëntie van minimaal 90%, waarbij een CO2-meter regelt hoe hard of zacht er geventileerd wordt;
g. Balansventilatie met warmteterugwinning: ventilatiesysteem dat ervoor zorgt dat net zoveel verse lucht wordt aangevoerd als er gebruikte lucht wordt afgevoerd, met een energie-efficiëntie van minimaal 90%. De binnenkomende lucht wordt alvast opgewarmd door de lucht die naar buiten gaat (warmteterugwinning). Inzet van CO2- sensoren en vochtsensoren zorgen ervoor dat er op maat wordt geventileerd.

C.
Artikel 16 aanvullende subsidiecriteria komt te luiden:

1.
Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria:

a.
subsidie wordt verstrekt aan eigenaar-bewoners van een pand in Nieuwegein waar de energiebesparende isolatiemaatregel(en) óf het energiezuinige ventilatiesysteem wordt toegepast;

b.
de isolatiemaatregel dient te voldoen aan de minimale isolatiewaarden en oppervlakte-eisen per woningtype zoals bepaald in bijlage 3;

c.
in aanvulling op Artikel 16 lid b. worden de voorwaarden voor minimale isolatiewaarden en oppervlakte-eisen gevolgd van de ISDE voor woningeigenaren.

d.
per woning kan per maatregel maar één keer subsidie worden aangevraagd;

e.
het uitvoeren van maatregelen gebeurt binnen de thermische schil;

f.
de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG.

g.
de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna:bouwbedrijf);

h.
het is niet toegestaan dat de eigenaar-bewoner zelf de maatregelen uitvoert;

Q.
Bijlage 3 onderdeel **Minimale oppervlakte-eis per energiebesparende maatregel per woningtype:** komt te luiden:

Minimale oppervlakte-eis per energiebesparende maatregel per woningtype:

Isolatiemaatregel	Vrijstaande woningen	Hoekwoningen/ Twee-onder-een-kap woningen	Tussenwoningen	Etagewoningen
Spouwmuur	10 m2	10 m2	10 m2	10 m2
Dak of zolder-/vlieringvloer	20 m2	20 m2	20 m2	20 m2

Gevel	10 m2	10 m2	10 m2	10 m2
Vloer en/of bodem	20 m2	20 m2	20 m2	20 m2
Hoogrendementsglas	3 m2	3 m2	3 m2	3 m2

NB: De minimale oppervlakte-eis geldt per isolatiemaatregel. Voor het bepalen van de oppervlakte kunt u meerdere uitvoeringsvarianten van één maatregel bij elkaar optellen.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de vergadering 8 oktober 2025,

burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts secretaris	Marijke van Beukering-Huijbregts burgemeester

Was wordt document Subsidieregeling Duurzaam Nieuwegein

Datum augustus 2025

Was (rode tekst vervalt)	**Wordt** (wijzigingen in rood)
Artikel 1 Begripsbepalingen	**Artikel 1 Begripsbepalingen** *[1 definities toevoegen]* *[rangschikken obv alfabetische volgorde]* z. ISDE: de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing van de Rijksoverheid, aan te vragen via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland; *[begrippen herletteren]*
c. Balansventilatie met warmteterugwinning: ventilatiesysteem dat ervoor zorgt dat net zoveel verse lucht wordt aangevoerd als er gebruikte lucht wordt afgevoerd. De binnenkomende lucht wordt alvast opgewarmd door de lucht die naar buiten gaat (warmteterugwinning). Inzet van CO2-sensoren en vochtsensoren zorgen ervoor dat er op maat wordt geventileerd;	c. Balansventilatie met warmteterugwinning: ventilatiesysteem dat ervoor zorgt dat net zoveel verse lucht wordt aangevoerd als er gebruikte lucht wordt afgevoerd, met een energie-efficiëntie van minimaal 90%. De binnenkomende lucht wordt alvast opgewarmd door de lucht die naar buiten gaat (warmteterugwinning). Inzet van CO2-sensoren en vochtsensoren zorgen ervoor dat er op maat wordt geventileerd;
e. CO2-gestuurd ventilatiesysteem: vraag gestuurd ventilatiesysteem, waarbij een CO2-meter regelt hoe hard of zacht er geventileerd wordt;	e. CO2-gestuurd ventilatiesysteem: vraag gestuurd ventilatiesysteem, met een energie-efficiëntie van minimaal 90%. Waarbij een CO2-meter regelt hoe hard of zacht er geventileerd wordt;
Artikel 15 Subsidiabele activiteiten	**Artikel 15 Subsidiabele activiteiten**
Het toepassen van één of meer van de volgende energiebesparende isolatiemaatregelen óf energiezuinige ventilatiesystemen bij woningen die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein.	Het toepassen van één of meer van de volgende energiebesparende isolatiemaatregelen óf energiezuinige ventilatiesystemen bij woningen die gelegen zijn in de gemeente Nieuwegein.
f. CO2-gestuurd ventilatiesysteem: vraag gestuurd ventilatiesysteem, waarbij een CO2-meter regelt hoe hard of zacht er geventileerd wordt. g. balansventilatie met warmteterugwinning: ventilatiesysteem dat ervoor zorgt dat net zoveel verse lucht wordt aangevoerd als er	f. CO2-gestuurd ventilatiesysteem: vraag gestuurd ventilatiesysteem, met een energie-efficiëntie van minimaal 90%. Waarbij een CO2-meter regelt hoe hard of zacht er geventileerd wordt. g. balansventilatie met warmteterugwinning: ventilatiesysteem dat ervoor zorgt dat net

gebruikte lucht wordt afgevoerd. De binnenkomende lucht wordt alvast opgewarmd door de lucht die naar buiten gaat (warmteterugwinning). Inzet van CO2-sensoren en vochtsensoren zorgen ervoor dat er op maat wordt geventileerd.	zoveel verse lucht wordt aangevoerd als er gebruikte lucht wordt afgevoerd, met een energie-efficiëntie van minimaal 90%.. De binnenkomende lucht wordt alvast opgewarmd door de lucht die naar buiten gaat (warmteterugwinning). Inzet van CO2-sensoren en vochtsensoren zorgen ervoor dat er op maat wordt geventileerd.
Artikel 16 Aanvullende subsidiecriteria 1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria: a. subsidie wordt verstrekt aan eigenaar-bewoners van een pand in Nieuwegein waar de energiebesparende isolatiemaatregel(en) óf het energiezuinige ventilatiesysteem wordt toegepast; b. de isolatiemaatregel dient te voldoen aan de minimale isolatiewaarden en oppervlakte-eisen per woningtype zoals bepaald in bijlage 3; c. per woning kan per maatregel maar één keer subsidie worden aangevraagd; d. het uitvoeren van maatregelen gebeurt binnen de thermische schil; e. de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG. f. de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna:bouwbedrijf); g. het is niet toegestaan dat de eigenaar-bewoner zelf de maatregelen uitvoert;	**Artikel 16 Aanvullende subsidiecriteria** 1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria: a. subsidie wordt verstrekt aan eigenaar-bewoners van een pand in Nieuwegein waar de energiebesparende isolatiemaatregel(en) óf het energiezuinige ventilatiesysteem wordt toegepast; b. de isolatiemaatregel dient te voldoen aan de minimale isolatiewaarden en oppervlakte-eisen per woningtype zoals bepaald in bijlage 3; c. in aanvulling op Artikel 16 lid b. worden de voorwaarden voor minimale isolatiewaarden en oppervlakte-eisen gevolgd van de ISDE voor woningeigenaren. d. per woning kan per maatregel maar één keer subsidie worden aangevraagd; e. het uitvoeren van maatregelen gebeurt binnen de thermische schil; f. de maatregelen worden uitgevoerd bij een bestaande woning zoals geregistreerd in de BAG. g. de maatregelen worden uitgevoerd door één of meer bedrijven met een KVK-inschrijving in de sectie bouwnijverheid (hierna:bouwbedrijf); h. het is niet toegestaan dat de eigenaar-bewoner zelf de maatregelen uitvoert;

Minimale oppervlakte-eis per energiebesparende maatregel per woningtype:

Isolatiemaatregel	Vrijstaande woningen	Hoekwoningen/ Twee-onder-een-kap woningen	Tussenwoningen	Etagewoningen
Spouwmuur	10 m2	10 m2	10 m2	10 m2
Dak of zolder-/vlieringvloer	20 m2	20 m2	20 m2	20 m2
Gevel	10 m2	10 m2	10 m2	10 m2
Vloer en/of bodem	20 m2	20 m2	20 m2	20 m2
Hoogrendementsglas	8 -> 3 m2	8 -> 3 m2	8 -> 3 m2	8 -> 3 m2

NB: De minimale oppervlakte-eis geldt per isolatiemaatregel. Voor het bepalen van de oppervlakte kunt u meerdere uitvoeringsvarianten van één maatregel bij elkaar optellen.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Verzonden: 28-08-2024 09:53
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: Q&A opstellen nieuwe subsidies

Hoi [redacted] en [redacted],

Hierbij een gezamenlijke afspraak om de nieuwe subsidies te bespreken.

Vanaf wanneer starten deze onderstaande subsidies?
Opstellen Q&A = rekentool maken voor de nieuwe subsidies:

- groene erfafscheidingen als onderdeel van de subsidie vergroenen tuin
- bonusregeling voor biobased isoleren aan verduurzamen woningen (tekst en uitleg)??

Groet, [redacted]

Microsoft Teams Heeft u hulp nodig?

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: [redacted]
Wachtwoordcode: rhdBXw

Inbellen via telefoon

[redacted] Nederland, Amsterdam
Een lokaal nummer zoeken
Telefonische vergadering-id: [redacted]
Voor organisatoren: Vergaderopties | Pincode voor inbellen opnieuw instellen

---

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Verzonden: 12-12-2024 14:39
Aan: Applicatiebeheer Midoffice <[redacted]@Nieuwegein.nl>
CC: duurzaamheidsloket <[redacted]@nieuwegein.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@Nieuwegein.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@Nieuwegein.nl>
Onderwerp: RE: Aanmaken nieuwe zaaktype! betreft nieuwe subsidie per 1 jan. 25

Hoi [redacted],

Ik had idd telefonische contact gezocht, maar dat was niet gelukt. Helemaal begrijpelijk!

De juiste benaming is
Toevoegen (twee opties):
- Balansventilatie met warmteterugwinning
- CO2-gestuurd ventilatiesysteem

Zie ook de aanpassing in de onderstaande mail. We zien het t.z.t. tegemoet, succes met alles!

Groet, [redacted]

[redacted] Applicatiebeheer Midoffice
Verzonden: donderdag 12 december 2024 13:19
Aan: [redacted]
CC: duurzaamheidsloket ; [redacted], [redacted] ; [redacted], [redacted] ; Applicatiebeheer Midoffice ; [redacted], [redacted]
Onderwerp: RE: Aanmaken nieuwe zaaktype! betreft nieuwe subsidie per 1 jan. 25

Hoi [redacted],

Komt dit overeen met het voorstel wat onlangs door [redacted] is gestuurd?
Als dit iets anders is, dan is je verzoek mij niet helemaal duidelijk en dan heeft persoonlijke afstemming de voorkeur boven een mailtje.

[redacted] en ik lopen over in het werk momenteel, dus houdt s.v.p. rekening met een langere verwerkingstijd.

Met vriendelijke groet,
[redacted] **| Applicatiebeheerder MidOffice | Gemeente Nieuwegein**
Postbus 1, 3430 AA Nieuwegein | Stadsplein 1, 3431 LZ Nieuwegein
T 030-60[redacted] | M 06-[redacted] | [redacted]@nieuwegein.nl
E [redacted]@nieuwegein.nl | W www.nieuwegein.nl | T @gem_nieuwegein | T algemeen nummer 14 030
Heb je een CRM MidOffice zaaksysteem vraag, stuur dan s.v.p. je bericht naar [redacted]@nieuwegein.nl.

Van: [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Verzonden: dinsdag 10 december 2024 12:20
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>; Applicatiebeheer Midoffice <[redacted]@Nieuwegein.nl>
CC: duurzaamheidsloket <[redacted]@nieuwegein.nl>; [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>; [redacted], [redacted] <[redacted]@Nieuwegein.nl>
Onderwerp: Aanmaken nieuwe zaaktype! betreft nieuwe subsidie per 1 jan. 25

Hoi [redacted] en [redacted],

De volgende subsidie komen per 1 jan. 2025 erbij. Wil je hier een nieuw zaaktype voor aanmaken?

1.Subsidie: groene erfafscheiding

2.Subsidie verduurzamen wonen: ventilatiesysteem = Toevoegen (twee opties):
- Balansventilatie met warmteterugwinning
- CO2-gestuurd ventilatiesysteem

3. Subsidie: elektrische fiets

Subsidies nr. 1 en 2 vallen onder de brief subsidie 2.0. En voor optie 3 maken we een nieuw sjabloon dat heb ik net afgesproken met [redacted]
Bedankt alvast!
Vriendelijke groet,

[redacted] **Dienstverlening â€¢ RD - Duurzaamheid, Omgevingen & Vergunningen | Gemeente Nieuwegein**

[redacted]@nieuwegein.nl |(: 06 [redacted]
Niet bereikbaar op woensdag en vrijdagmiddag
Gemeente Nieuwegein |Stadsplein 1, 3431 LZ Nieuwegein | Postbus 1, 3430 AA Nieuwegein | *: [redacted]@nieuwegein.nl
(**14 030**

Nieuwegein

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Verzonden: 02-07-2024 16:10
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
CC: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@NIEUWEGEIN.NL>
Onderwerp: RE: Deze zomer de subsidieregelingen actualiseren - zaak nr 1106420

Hi [redacted],

Ik heb [redacted] gesproken. Bijgevoegd de voorgestelde wijzigingen voor de Subsidie Duurzaam Nieuwegein 2020. Kan je hier mee uit de voeten?

Fijne dag!

Groet,
[redacted]
06[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 3 mei 2024 10:36
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
CC: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: RE: Deze zomer de subsidieregelingen actualiseren - zaak nr 1106420

Hey [redacted],

Ik kom tot het volgende lijstje punten voor de klimaatadaptieve onderdelen. Heb jij aanvullingen voor de subsidie verduurzamen woningen en duurzame initiatieven?
Ik doe zelf ook nog Ã©Ã©n check bij de collegaâ€™s van klimaatadaptatie [redacted]

Subsidieplafonds klimaatadaptieve onderdelen
2024:
Zonwering ophogen met â‚¬ 10.000,00 om binnengekomen aanvragen te kunnen honoreren *(onder voorbehoud, t.z.t. checken bij* [redacted] *hoeveel aanvragen er nog open staan)*

2025:
Zonwering â‚¬ 40.000,00
Vergroenen tuin: â‚¬ 50.000,00
Opvangen regenwater: â‚¬ 30.000,00
Groene daken en gevels: â‚¬ 50.000,00
Verduurzamen woningen: â‚¬ 150.000,00
Duurzame initiatieven: â‚¬ 20.000,00

Aparte subsidiepot voor groene daken en gevels voor woningcorporaties: â‚¬ 60.000,00

Inhoudelijk zonwering
- de gemiddelde WOZ-waarde moeten we opnieuw bepalen;
- zoals bij NIP: de NHG-waarde toevoegen (voor koopwoningen): â‚¬ 435.000,00. Aanvrager mag de hoogste waarde aanhouden WOZ of NHG;

Inhoudelijk vergroenen tuin
- Het verhogen van het bedrag per m2 voor het vergroenen van de tuin, naar â‚¬ 15,00 per m2;

- Het toevoegen van houtsnippers als onverhard, subsidiabel mits er ook sprake is van een deel vergroenen;
- Het toevoegen van subsidie voor vervangen van schutting voor groene erfafscheiding, zie bijlage.

Inhoudelijk groene daken
- Het toevoegen van een paragraaf voor grote maatschappelijke eigenaren (zoals scholen, VVE, woningcorporaties). Max â‚¬ 10.000,00 per aanvraag.

Inhoudelijk verduurzamen woningen
- Geen wijzigingen

Inhoudelijk duurzame initiatieven
- Geen wijzigingen

Fijne dag!

Groet,
[redacted]

[redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Verzonden: maandag 29 april 2024 12:03
Aan: [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>; [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: RE: Deze zomer de subsidieregelingen actualiseren - zaak nr 1106420

Thx

Met vriendelijke groet,

[redacted] **| Senior Adviseur Subsidies | Gemeente Nieuwegein**
Postbus 1, 3430 AA Nieuwegein | Stadsplein 1, 3431 LZ Nieuwegein
T 030 60[redacted] | **W** www.nieuwegein.nl

[redacted]@nieuwegein.nl

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag (halve dag) en donderdag

Van: [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Verzonden: maandag 29 april 2024 11:59
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>; [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: RE: Deze zomer de subsidieregelingen actualiseren - zaak nr 1106420

Hi [redacted],

Ik zal deze week een lijstje maken met beoogde wijzigingen die [redacted], MariÃ«lle (nieuwe collega) en ik voor me zien voor de klimaatadaptieve onderdelen.

[redacted], ik kom ook bij jou op de lijn om de voorgestelde wijzigingen voor de andere onderdelen bij je op te halen.

Maar 15 mei gaat lukken!

Groet,
[redacted]

Van: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Verzonden: dinsdag 16 april 2024 09:25
Aan: [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>; [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: Deze zomer de subsidieregelingen actualiseren - zaak nr 1106420

Heren,

Zoals ieder jaar gebruikelijk wil ik de subsidieregelingen weer actualiseren. Ook die voor duurzaamheid. Planning is besluit in collegevergadering van dinsdag 27 augustus 2024.

Omdat dat in de zomervakantie is beginnen we al vroeg met het opstellen van de wijzigingen en nagaan wat de subsidieplafonds voor 2025 zijn.

Kunnen jullie mij uiterlijk 15 mei aangeven (in grote lijnen) op welke punten jullie de regelingen willen wijzigen. Detailuitwerking kan later plaatsvinden.

Ik heb al een B&W zaak aangemaakt in CRM, nr 1106420.

Met vriendelijke groet,

[redacted] **| Senior Adviseur Subsidies | Gemeente Nieuwegein**
Postbus 1, 3430 AA Nieuwegein | Stadsplein 1, 3431 LZ Nieuwegein
T 030 60[redacted] | **W** www.nieuwegein.nl

[redacted]@nieuwegein.nl

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag (halve dag) en donderdag

Artikel 1. Begripsbepalingen

Groene erfafscheiding: een erfafscheiding bij woningen die bestaat uit hagen en/of open schermen welke begroeid zijn met klimplanten.

Hoofdstuk 2 Specificatie Vergroenen tuin

Artikel 7 Subsidiabele activiteiten

Het vergroenen van reeds bestaande versteende terreinen waarbij ten minste een oppervlak van 6 vierkante meter of meer moet worden vergroend bij woningen. Het vervangen van tenminste 2 strekkende meter schutting voor een groene erfafscheiding bij woningen.

Artikel 8 Aanvullende subsidiecriteria

- **1.**Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in aanvulling op het in artikel 4 bepaalde, voldaan aan de volgende aanvullende criteria: subsidie wordt verstrekt aan:
    a. particuliere eigenaren met een private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels of schutting worden vervangen door groen of groene erfafscheiding; en
    b. aan huurders die toestemming hebben van de eigenaar van de private buitenruimte in Nieuwegein waarin de tegels worden vervangen door groen.
- **2.**Geen subsidie wordt verstrekt voor:
    a. huurders/gebruikers van gemeentelijk vastgoed, met uitzondering van schoolbesturen; en
    b. de aanschaf van tuingereedschap;
    c. de administratieve kosten voor de subsidieaanvraag;
    d. de kosten die verband houden met de aanvraag van eventuele benodigde vergunningen;
    e. het verleggen van kabels en leidingen; of
    f. de aanleg kunstgras.
- **3.**De aanvraag:
    a. wordt ingediend via het aanvraagformulier Subsidie Vergroenen Tuin;
    b. kan worden ingediend tot maximaal drie maanden na afronding van de werkzaamheden;

c. wordt voorzien van een foto van de beginsituatie: de schutting of het versteende oppervlak;

d. wordt voorzien van een foto van de eindsituatie: het vergroende oppervlak;

e. wordt voorzien van een kopie factuur met materiaal- en arbeidskosten;

f. wordt voorzien van een betalingsbewijs, met daarop onder andere het bedrag en rekeningnummers van aanvrager en uitvoerend bedrijf;~~.~~

g. Indien er sprake is van een erfafscheiding op de erfgrens: toestemming van de beide eigenaren voor het realiseren van de groene erfafscheiding.

Artikel 9 Aanvullende verdeelregels

- **1.**

In aanvulling op het in artikel 5 bepaalde geldt:

- **a.**

de subsidie bedraagt maximaal € 15~~0~~ per onttegelde en vergroende vierkante meter tuin of strekkende meter groene erfafscheiding tot 1 meter hoog en € 35 per strekkende meter groene erfafscheiding vanaf 1,60 meter hoog, in ieder geval begrepen: de materiaalkosten, de loonkosten en de omzetbelasting; en

- **b.**de subsidie bedraagt maximaal € 1.500,00 per aanvraag.

Artikel 10

(gereserveerd)

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted], [redacted]
Verzonden: 10-06-2024 15:26
Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
CC: [redacted], [redacted] <[redacted]@nieuwegein.nl>
Onderwerp: RE: Duurzaamheid bedrijventerreinen

Hoi [redacted],

Goed dat je mij even herinnerde aan je vraag. Helaas ben ik deze mail uit het oog verloren ☹

We hebben voor het project toekomstbestendige bedrijventerreinen alleen een oplegnotitie die is goedgekeurd door het college. Nog niet heel concreet.
Je kan wel aanknopingspunten vinden in het beleidsdocument "natuur in de stad", opgesteld door [redacted] van OD.

Hartelijke groet,

[redacted] | **Beleidsadviseur Energietransitie | Ruimtelijk Domein |**

Gemeente Nieuwegein | Postbus 1, 3430 AA Nieuwegein | Stadsplein 1, 3431 LZ Nieuwegein |
T: +313060[redacted] M: +316[redacted] | E: [redacted]@nieuwegein.nl | Werkdagen: Ma t/m Do

Van: [redacted], [redacted]
Verzonden: donderdag 2 mei 2024 12:01
Aan: [redacted], [redacted]
CC: [redacted], [redacted]
Onderwerp: Duurzaamheid bedrijventerreinen

Hoi [redacted],

Ik meen mij te herinneren dat je enige tijd terug wel eens in de vakgroep geweest bent met de ambitie om bedrijventerreinen duurzamer te maken en te vergroenen.

Is hier inmiddels een document van of iets vastgelegd? Ik heb een bouwplan lopen met [redacted] als casemanager die mogelijk wil/kan aansluiten op groene en duurzame ambities.

Groet,

[redacted] **| Stedenbouwkundige | Gemeente Nieuwegein**
Postbus 1, 3430 AA Nieuwegein | Stadsplein 1, 3431 LZ Nieuwegein
M 06-[redacted] | [redacted]@nieuwegein.nl

Afwezig op vrijdagmiddag

Nieuwegein

Omgevingsprogramma 2023-2033

Natuur in de stad

Bekijk het programma **digitaal**

Colofon
Omgevingsprogramma
2023-2033, Natuur in de stad.

Copyright
Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van Gemeente Nieuwegein.

Aan dit Omgevingsprogramma Natuur in de stad werkten mee:
Gemeente Nieuwegein;
NL Adviseurs;

Tekstredactie
Gemeente Nieuwegein;
NL Adviseurs;

Cover
Pinkt.nl

Vormgeving en ontwerp
Pinkt.nl

Illustraties
Pinkt.nl

Fotografie
en anderen

Contactgegevens
www.nieuwegein.nl
natuurindestad@nieuwegein.nl

Nieuwegein

Voor u ligt het omgevingsprogramma Natuur in de stad. We nemen u mee in onze groene stad en hoe we haar de komende jaren nog meer willen vergroenen, bijdragen aan de biodiversiteit en klimaatadaptatie. Het omgevingsprogramma draagt bij aan de uitvoering van de fijne en groene stad die als ambitie genoemd wordt in de Omgevingsvisie Nieuwegein verstedelijkt en vergroent. De biodiversiteit staat onder flinke druk en niet alleen in Nieuwegein. We staan voor een grote uitdaging als het gaat om onze bijdrage aan de biodiversiteit. Hoe zetten we ons de komende jaren in? En wie hebben we daarvoor nodig? We kunnen dit niet alleen als gemeente. We doen dit samen met u als partner, inwoner, organisatie en collega. In de eerste hoofdstukken nemen we u mee in de geschiedenis van onze gemeente en onze visie voor natuur in de stad. In hoofdstuk 5 leest u onze doelen en maatregelen. Ik hoop dat u niet alleen plezier beleeft aan het lezen van dit omgevingsprogramma, maar dat we u ook vooral inspireren: Samen vergroenen we Nieuwegein!

John van Engelen
Wethouder Openbaar Domein

Samengevat p.5 - p.8

Inleiding p.9 - p.14

1.1 Aanleiding
1.2 Doel
1.3 Scope
1.4 Looptijd
1.5 Totstandkomingsproces

Gebiedsbeschrijving en situatie natuur p.15 - p.28

2.1 Het landschap
2.2 De natuur

Wet- en regelgeving p.29 - p.34

3.1 Wet natuurbescherming
3.2 De rol van de gemeente

Visie en strategie p.35 - p.42

4.1 Visie
4.2 Strategie

Doelen en maatregelen p.43 - p.68

5.1 Wat doen we al?
5.2 Wat gaan we doen?

Uitvoering p.69 - p.74

6.1 Wanneer doen we wat?
6.2 Wat kost het?
6.3 Wie gaat het doen?
6.4 Onderzoek en monitoring
6.5 Evaluatie en rapportage over de voortgang

Begrippenlijst p.75 - p.80

Bronnen p.81 - p.84

Bijlagen p.85 - p.111

In de afgelopen 30 jaar zien we het aantal insecten afnemen met

75%

Samengevat

Eikenpage
(Favonius quercus)

Het aantal soorten planten en dieren is flink afgenomen in de afgelopen 30 jaar. Misschien herken je dit zelf ook wel? 15 jaar geleden zat je auto na een stukje rijden vol met vliegen en insecten, tegenwoordig kun je behoorlijk wat kilometers rijden en zitten er amper vliegen en insecten op je auto. Dat scheelt natuurlijk in het aantal keren dat je je auto moet wassen, maar die insecten zijn enorm belangrijk in de hele voedselketen. De afname van het aantal insecten is dus helemaal niet positief voor de leefomgeving van dieren, planten en mensen. Ook het klimaat verandert sneller dan gedacht. We hebben vaker te maken met droogte, hitte of juist te veel water.
In de Omgevingsvisie 'Nieuwegein verstedelijkt en vergroent' staan doelen voor Nieuwegein in 2040. Hoe zorgen we samen voor een gezondere leefomgeving? In het Omgevingsprogramma Natuur in de stad bekijken we de basis van onze natuurlijke omgeving en bepalen we wat we moeten doen om te werken aan die gezondere leefomgeving.

Wat hebben we nu, wat is haalbaar?
Om te kunnen bepalen hoe we voor de natuur van onze stad willen zorgen, moeten we eerst antwoord geven op de vraag: 'Wat hebben we nu en wat is haalbaar?'
Nieuwegein ligt tussen snelwegen en rivieren. Aan de zuidkant ligt de rivier de Lek. Vroeger overstroomde deze rivier regelmatig. Daardoor

Terug naar inhoudsopgave

voelden bepaalde planten en dieren zich hier goed thuis. Tegenwoordig hebben we dijken die ons beschermen tegen overstromingen. Dat betekent ook dat de leefruimte voor planten en dieren is veranderd.
Door de overstromingen bleef zand en klei achter. Onze bodem bestaat daarom vooral uit kleigrond. Als we kiezen voor plantensoorten, kijken we naar soorten die goed kunnen groeien op een kleibodem. We richten ons ook op inheemse soorten. Dat zijn soorten die altijd al in Nederland een plek hadden. Hoe meer kansen we deze soorten bieden, hoe beter onze leefomgeving zich kan ontwikkelen.

Meten is weten
Om te weten wat we hebben, is het belangrijk om te meten. In de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) vinden we veel informatie over welke soorten en aantallen planten en dieren we nu hebben. Daarnaast doen we regelmatig zelf onderzoek buiten in het groen. We gaan een meetsysteem maken, dat we steeds op dezelfde manier gebruiken. Daarmee kunnen we voortdurend in de gaten houden welke soorten er leven en groeien. We weten dan wat er verandert door onze maatregelen en of het beter gaat. Of dat we onze maatregelen moeten aanpassen.

Waar willen we heen?
Met dit omgevingsprogramma zetten we een stap in de richting van ons toekomstbeeld voor Nieuwegein. We hebben hiervoor de volgende visie:
In 2040 is Nieuwegein een stad waar de aanwezigheid van algemene inheemse planten en dieren heel normaal is en blijft. Met alles wat deze planten en dieren nodig hebben om goed te groeien en bloeien.

Wat gaan we doen?
We gaan werken aan het toekomstbeeld. Dit doen we met vijf pijlers. Deze pijlers zijn de basis in het omgevingsprogramma.

Verbinden: We verbinden groene gebieden in de gemeente, maar ook in aangrenzende gebieden. Zo zorgen we voor een gesloten Natuurnetwerk.

Verbeteren: We verbeteren de kwaliteit van het groen, de bodem en het water. Wat kan anders? Hoe kunnen we zorgen voor een betere leefruimte voor planten en dieren die hier altijd al thuishoren? We kiezen de juiste soort op de juiste plek.

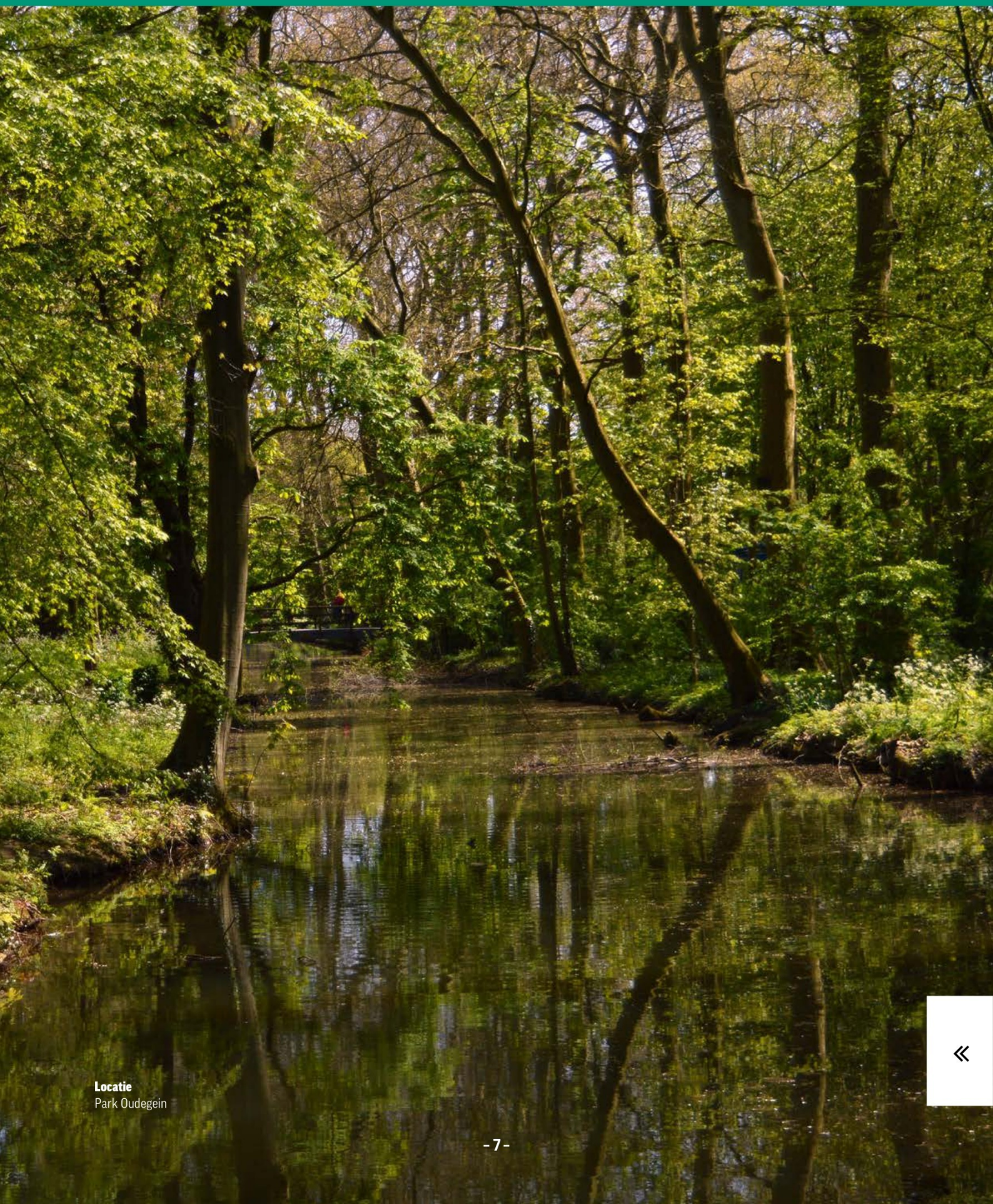
Vergroten: We werken aan meer groen. Het is belangrijk dat de gemeente meer vergroent en dat andere partijen ook meedoen.

Beschermen: We beschermen wat we hebben. We moeten zuinig zijn op de aanwezige planten en dieren en hun bestaan beschermen. Wetten zoals de Wet natuurbescherming helpen ons hierbij.

Betrekken: Klimaatadaptatie en het verbeteren van de biodiversiteit is iets waar iedereen mee te maken heeft. Als we willen zorgen voor een gezondere leefomgeving dan is dat een gezamenlijke opdracht. Een opdracht van de gemeente, maar ook van iedereen die woont en/of werkt in Nieuwegein. Daarom moeten we samen werken aan de uitvoering. Samen vergroenen we Nieuwegein!

De natuur kan niet wachten
Terwijl we dit omgevingsprogramma maken, zijn we buiten al bezig om anders met onze omgeving om te gaan. We proberen maatregelen uit en kijken wat er gebeurt. We verwerkten de resultaten in dit programma. Zo hebben we ervaring opgedaan met een andere manier van maaien. We weten nu hoe we vanaf 2024 een andere manier van maaien kunnen toepassen in grotere gebieden. Ook gaan we anders om met dood hout en takken. We gebruiken ze bijvoorbeeld om leef- en schuilplekken te maken voor verschillende soorten dieren.

Waarom een periode van 10 jaar?
We hebben dit omgevingsprogramma geschreven voor de komende 10 jaar. Natuur heeft de tijd nodig om zich te ontwikkelen. Bij veel maatregelen kunnen we pas na een paar jaar zien of ze de goede resultaten opleveren. Deze tijd heeft de natuur nodig en we moeten die tijd ook geven aan de natuur. ●

Locatie
Park Oudegein

Kleine vuurvlinder
(Lycaena phlaeas)

Inleiding

- **1.1 Aanleiding**
- **1.2 Doel**
- **1.3 Scope**
- **1.4 Looptijd**
- **1.5 Totstandkomingsproces**
- Terug naar inhoudsopgave

Nieuwegein is groen en wil groen blijven. Met een robuuste, groene omgeving bereiden we onze stad voor op klimaatverandering. We werken op deze manier ook aan een gezondere leefomgeving met veel biodiversiteit. Met dit omgevingsprogramma voeren we de ambities en doelen uit die staan in de omgevingsvisie Nieuwegein verstedelijkt en vergroent (2020).

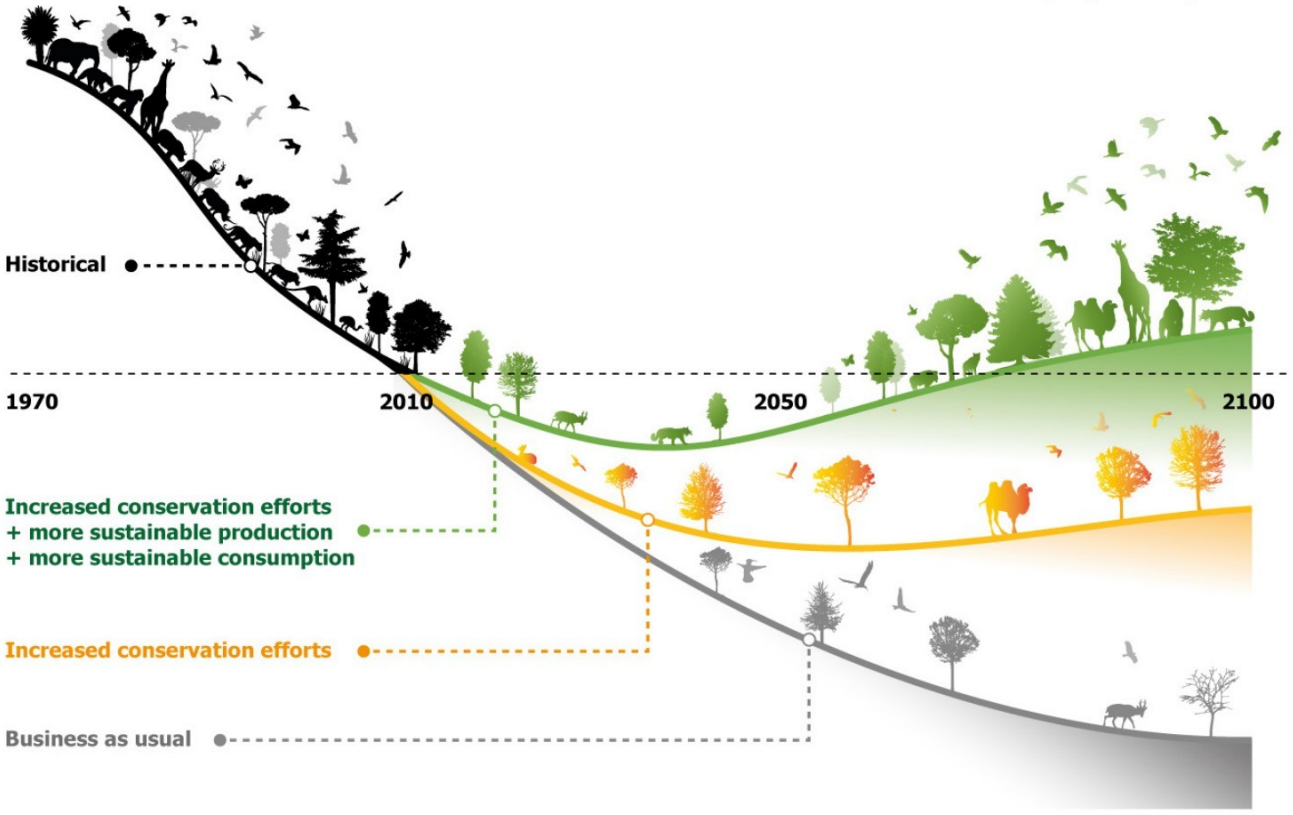
1.1 Aanleiding

Leven op aarde is niet mogelijk zonder biodiversiteit. Het samenspel van duizenden soorten planten en dieren is de basis van een gezonde leefomgeving, een duurzame voedselproductie en het tegengaan van klimaatverandering. Biodiversiteit zorgt namelijk voor een vruchtbare bodem waarop gewassen goed kunnen groeien. Bovendien helpt die vruchtbare, gezonde bodem bij het opnemen van water tijdens heftige regenbuien. Een gezond ecosysteem (planten en dieren die een relatie met elkaar hebben) is ook beter bestand tegen ziektes en overlast van plagen.
En de natuur doet nog veel meer! Bomen en planten beschermen ons tegen de verdere opwarming van de aarde. Dat doen ze door het opnemen van CO_2. Ze zorgen schaduw en koelte bij hitte, houden vocht vast in de bodem en halen fijnstof uit de lucht. De natuur zorgt er ook voor dat mensen gezonder blijven. Mensen in een groene omgeving bewegen meer en hebben meer sociale contacten. Ze zijn minder vaak ziek, hebben minder stress en voelen zich gelukkiger. (Wageningen University & Research, z.d.) De natuur is dus de basis voor ons bestaan.

1.1.1 Hebben we zelf invloed?

Hebben wij invloed op de biodiversiteit? Het simpele antwoord is: 'Ja'. De manier waarop wij ons gedragen zorgt voor veranderingen. Denk aan ander gebruik van de grond, vervuiling en klimaatverandering. Die veranderingen zijn een belangrijke oorzaak voor de afname van de biodiversiteit.
Levende planten en dieren zijn met elkaar verbonden binnen ecosystemen. Daarom kan het verdwijnen van één soort een grote invloed hebben op onze voedselketen. Het is onmogelijk precies te voorspellen welke gevolgen een enorme sterfte zou hebben voor mensen. (Nieuws

Bron Wageningen University & Research

Figuur 1 Wereldwijd verlies van biodiversiteit valt nog te stoppen

Europees Parlement – Het verlies aan biodiversiteit: waarom is dit een probleem en wat zijn de oorzaken?)

1.1.2 Het is nu of nooit

Het gaat niet goed met de biodiversiteit. Dat is allang geen nieuws meer. Er verdwijnen steeds meer dieren en planten. De zwarte lijn in Figuur 1 laat zien dat het gaat om een afname van de soorten én de aantallen per soort. Dat heeft grote gevolgen voor de hele leefomgeving. De aarde wordt niet meer leefbaar als het verlies van biodiversiteit met dezelfde snelheid doorgaat zonder dat we ingrijpen. (Zie de grijze lijn in Figuur 1.) Veel ecosystemen kunnen dan niet meer goed functioneren. Dit heeft grote gevolgen, ook voor ons mensen. Schoon drinkwater, schone lucht en een gezonde bodem komen in gevaar. En dat is de basis voor ons leven en ons voedsel. En daarmee ook de basis voor onze economie. De groene lijn in Figuur 1 laat zien wat we kunnen bereiken als we allemaal meehelpen de biodiversiteit te behouden en te verbeteren. We kunnen verdere verliezen beperken en zelfs weer wat herstellen wanneer we samenwerken. Het is nu of nooit!

1.1.3 Nu of nooit! Ook voor Nieuwegein

In Nieuwegein hebben we natuurlijk ook te maken met dit verlies van biodiversiteit. Er zijn allerlei uitdagingen voor onze stad. Zo ligt Nieuwegein tussen snelwegen, steden en water en na 2030 gaan er woningen gebouwd worden in de A12-zone. Ook eerder gemaakte keuzes voor boomsoorten en plantensoorten hebben invloed op onze biodiversiteit van nu. Daarnaast zijn er, net als in veel andere gemeenten, bepaalde ziektes in bomen en planten. Die ziektes hebben grote gevolgen voor ons groen.

1.1.4 De visie van Nieuwegein

In de omgevingsvisie van Nieuwegein staan vier punten met duidelijke ambities en keuzes voor een gezond, veilig en duurzaam Nieuwegein. Eén van deze vier punten gaat over onze groene ruimte: Nieuwegein wil in 2040 een fijne en groene stad zijn met een levendig centrum. (Punt twee in de omgevingsvisie.) Er staan in de omgevingsvisie keuzes voor het groen, de natuur en de biodiversiteit in de stad. Ook het Coalitieakkoord – ‘Meer voor elkaar’ (2022-2026) heeft aandacht voor biodiversiteit. Het beschermen en verbeteren van biodiversiteit is daarbij belangrijk. Zowel in eigen tuinen als op openbare plekken.
Met dit omgevingsprogramma Natuur in de Stad werken we ook aan vier Duurzame Ontwikkelingsdoelen: goede gezondheid en welzijn, duurzame steden en gemeenschappen, klimaatactie en leven op het land. Deze Duurzame Ontwikkelingsdoelen noemen we ook wel Sustainable Development Goals (SDG). Dit zijn wereldwijde afspraken om met elkaar te werken aan de bescherming van onze planeet. Zo laten we zien dat we dit niet alleen doen of kunnen, maar dat een brede samenwerking heel belangrijk is.
In Bijlage A, Bijlage B en Bijlage C staan de ambities en keuzes over biodiversiteit, natuur en groen. Er staat bij onder welke pijler en doelen ze terugkomen in het omgevingsprogramma.

Wat is biodiversiteit?

Bio” betekent leven “diversiteit” betekent afwisseling, verschil, verscheidenheid. Biodiversiteit verwijst naar de verschillende soorten levende wezens, zoals planten, dieren en insecten, die in een bepaald gebied voorkomen.

1.2 Doel

Nieuwegein wil dus in 2040 een fijne en groene stad met een levendig centrum zijn. Daarvoor staan in de omgevingsvisie en het Coalitieakkoord ambities en keuzes. Voor de uitvoering daarvan is dit omgevingsprogramma geschreven. We gebruiken vijf pijlers: verbinden, vergroten,

Blauwe reiger
(Ardea cinerea)

verbeteren, betrekken en beschermen. Bij die pijlers horen duidelijke doelen, maatregelen en acties waarmee Nieuwegein werkt aan een stad die klaar is voor de toekomst.

1.3 Scope

Het omgevingsprogramma gaat over alles binnen de gemeentegrenzen van Nieuwegein. Het gaat over waar we zelf voor zorgen en over het bezit van anderen. Op bijvoorbeeld wegen, vliegroutes en het weer hebben we geen invloed. We richten ons op de dingen waarop we wél invloed hebben. We omschrijven dit in de hoofdstukken 4 en 5. Met dit omgevingsprogramma leggen we ook een basis voor een (sterkere) samenwerking met andere (gemeentelijke) organisaties. Naast dit omgevingsprogramma werken we namelijk ook aan andere uitdagingen, zoals woningbouw, energietransitie, klimaatadaptatie, gezondheid en veiligheid, toezicht en handhaving. Duurzame productie, consumptie en circulariteit zijn geen onderdeel van dit omgevingsprogramma. Op 6 juli 2023 is Motie 38 ‘Duurzaamheid kan niet zonder circulariteit’ aangenomen. Dit onderwerp wordt apart behandeld, maar niet binnen dit omgevingsprogramma.

‘De keuzes die we nu maken in ons natuurbeleid bepalen hoe de natuur in Nieuwegein er in de toekomst uit zal zien.’

1.4 Looptijd

Een omgevingsprogramma heeft meestal een looptijd, de tijd dat iets bezig is, van vier jaar. Het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie loopt bijvoorbeeld van 2023 tot en met 2026. Het omgevingsprogramma Natuur in de stad heeft een langere looptijd van 10 jaar. Want het duurt langer om in de natuur de gevolgen te zien van de maatregelen die we nemen.
Vergelijk het met een tuin. Een tuin ontwerpen en aanleggen is snel gedaan. Maar daarna kost het vaak nog vijf tot zes jaar aan onderhoud tot je tuin eruitziet zoals je wilt. Pas daarna kun je iets zeggen over de kwaliteit van de tuin. Zo gaat dat ook in de natuur. De natuur in onze gemeente heeft tijd nodig om zich te ontwikkelen. Daarom kiezen we voor een periode van 10 jaar. Tijdens die 10 jaar moeten we natuurlijk wel goed monitoren en beoordelen of de maatregelen die we buiten uitvoeren ook de juiste resultaten hebben. We kunnen maatregelen aanpassen als dat nodig is.

1.5 Totstandkomingsproces

Bij het schrijven van het omgevingsprogramma Natuur in de stad werkten we volgens de participatienota en de participatieleidraad van gemeente Nieuwegein. Hiermee is een participatieplan gemaakt. Dit plan is besproken tijdens de Avond voor de Stad in april 2023. In dit plan staat hoe inwoners, ondernemers, partners en organisaties buiten de gemeente en de gemeente zelf betrokken zijn bij het maken van dit omgevingsprogramma.
Zo hebben de inwoners van Nieuwegein in mei 2023 een online vragenlijst ingevuld. Wie in die enquête liet weten nieuws over het omgevingsprogramma te willen ontvangen, krijgt sinds die tijd nieuwsbrieven. In juni 2023 verzorgden we enkele buurtsafari's. Tijdens die safari's liepen we door Nieuwegeinse wijken en konden inwoners meer leren over de natuur in de stad. De deelnemers waren zo enthousiast, dat we een hele serie buurtsafari's gaan houden. Op 7 november 2023 liepen we de eerste safari van deze nieuwe serie. In juli 2023 gingen we tijdens een inwonersavond actief aan de slag met onderwerpen in het omgevingsprogramma. En op 23 oktober 2023 was er een tweede inwonersavond voor dezelfde groep. We vroegen toen om feedback op de inhoud van het voorlopige omgevingsprogramma.
Voor de medewerkers van de gemeente zelf en voor partners en organisaties buiten de gemeente zijn twee werksessies gehouden. Zij konden daarnaast meelezen met voorlopige versies van dit omgevingsprogramma. Ook de raad heeft een voorlopige versie besproken tijdens de Avond voor de Stad op 28 september 2023.
Op de website ikbennieuwegein.nl hebben we een speciale pagina gemaakt. Daarop kon en kan iedereen volgen wat we aan het doen waren. Mensen lazen daar ook op welke momenten zij mee konden denken of mee konden doen aan activiteiten. We hebben meerdere artikelen geschreven in Het Kontakt (de Molenkruier). Daarnaast maakten we twee soorten nieuwsbrieven. Een voor mensen die graag op de hoogte wilden blijven, maar niet actief meededen met het maken van het omgevingsprogramma. En een voor mensen die actief mee hebben gewerkt. Denk bijvoorbeeld aan gemeenten rondom Nieuwegein, scholen, wijkplatforms en inwoners.
Bijlage D laat zien welke contactmomenten er waren. In diezelfde bijlage staat ook het communicatie- en participatieplan dat we in april 2023 hebben gepresenteerd.

Drie maanden extra tijd
In april 2023 deelden we een planning. Volgens die planning zou dit omgevingsprogramma in september 2023 klaar zijn. Dit werd uitgesteld naar eind 2023. De extra tijd gebruikten we natuurlijk niet alleen om een goed omgevingsprogramma te schrijven. We gingen ook direct buiten aan het werk, want de natuur kan niet wachten. Tegelijk met het maken van het omgevingsprogramma voerden we al maatregelen uit. Deze maatregelen staan in paragraaf 5.1. Zo maakten we een vliegende start met ons werk in de natuur. We dragen zo nu al bij aan het waarmaken van het toekomstbeeld voor Nieuwegein in 2040. ●

Gewone margriet
(Leucanthemum vulgare)

Gebiedsbeschrijving en situatie natuur

In dit hoofdstuk vertellen we hoe het landschap van Nieuwegein is ontstaan. We vertellen ook over de verschillende natuurtypen en de dieren en planten die daar vanaf het begin leven en groeien. Als we biodiversiteit willen verbeteren, is het belangrijk te weten welke planten en dieren vanaf het begin in een gebied thuishoren, wat de (a)biotische omstandigheden zijn en hoe die zijn ontstaan. Denk hierbij aan bodemopbouw, waterhuishouding en de landschapstypen die daarbij horen. Deze informatie is noodzakelijk om te begrijpen welke ambities nu (haalbaar) zijn voor de natuur in Nieuwegein.

2.1 Het landschap

2.2 De natuur

Terug naar inhoudsopgave

Het rivierengebied was op een natuurlijke manier in beweging. Door de aanleg van dijken en polders is deze natuurlijke beweging niet meer mogelijk. Wij mensen regelen nu de waterstanden binnen de dijken. Daardoor zijn er geen regelmatige overstromingen meer binnendijks en houden wij droge voeten. Het betekent echter ook dat de biodiversiteit binnen de dijken anders is geworden. Het is belangrijk om te weten hoe die biodiversiteit was voor de aanleg van de dijken en polders. Het geeft ons een inzicht in de soorten die hier van nature thuishoren en wat die soorten betekenen voor onze leefomgeving.

2.1 Het landschap

Het ontstaan

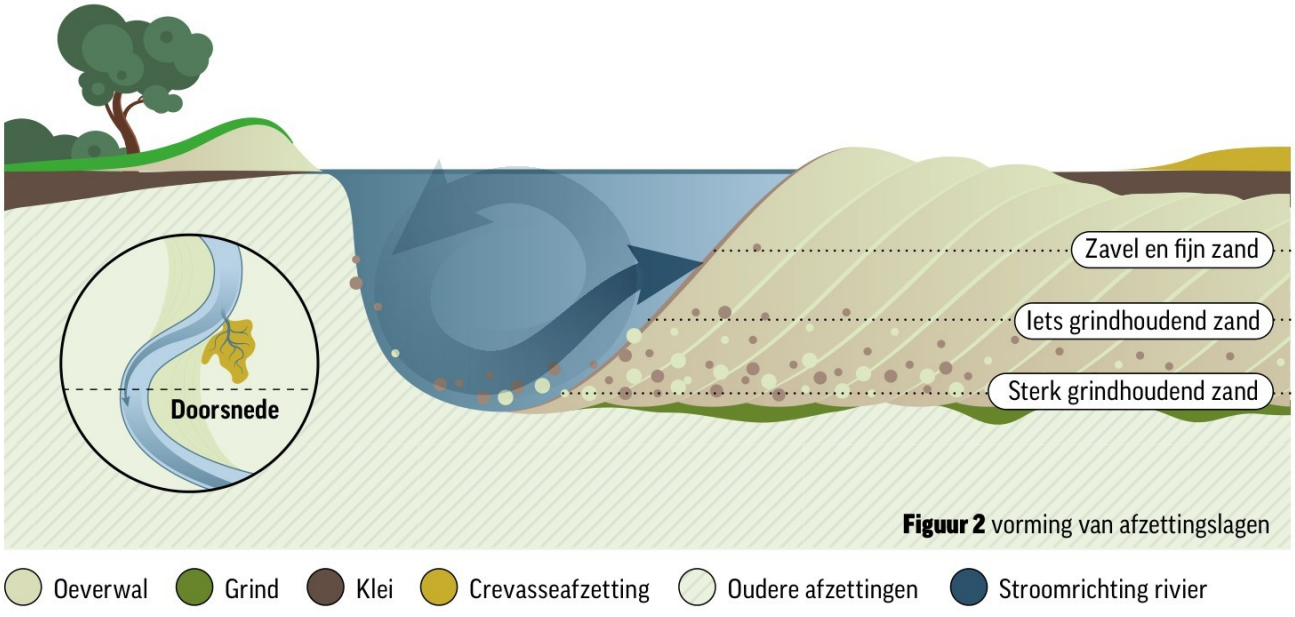
Er is veel te vertellen over hoe bijvoorbeeld de invloed van mensen bijdraagt aan de bodem die we nu hebben. Voor het overzicht kijken we nu vooral naar bodemfeiten. De andere informatie staat in Bijlage E .
Nieuwegein hoort bij het Utrechtse rivierengebied. Het (eerdere) rivierensysteem heeft een belangrijke rol gespeeld bij het ontstaan van onze huidige gemeente.
Het rivierensysteem bestaat uit de Benschop- en Wierschstroomgordels (onderdeel van het Benschopsysteem), de Jutphaas- en Blokstroomgordels (onderdeel van het Linschotensysteem) en de Hollandsche IJssel- en Lekstroomgordels (onderdeel van het Krimpensysteem). Stroomgordels zijn de restanten van vroegere rivieren en geulen. Nieuwegein is onderdeel van de Lekstroomgordels. Door de stromingen is er een dynamisch en gestapeld landschap ontstaan. Daarmee bedoelen we een landschap dat in beweging is en bestaat uit verschillende lagen. Figuur 2 laat dit soort afzettingslagen zien.

Dekzandvorming

Lang geleden was dit gebied deel van het pleistocene deklandschap (71.000-12.500 jaar voor Chr.). We weten niet hoe diep dit dekzand ligt in Nieuwegein. Wel weten we dat dit dekzand in het zuidwestelijke deel van de provincie Utrecht tussen 2,5 en 7 meter onder NAP ligt.

Veenvorming

Tijdens het Holoceen (11.700 jaar geleden tot nu) steeg het grondwater door de stijgende zeespiegel. Hierdoor ontstond er veel veen. Het zuidelijke Utrechtse rivierengebied werd helemaal bedekt met een laag veen. Op het veen kwamen de rivierafzettingen. In Nieuwegein is daardoor

Figuur 2 vorming van afzettingslagen

maar weinig veen terug te vinden. Het veen dat we vinden, zit ten minste 40 cm diep. Het meeste veen is nog te vinden in de noordelijke en westelijke provincies van ons land.

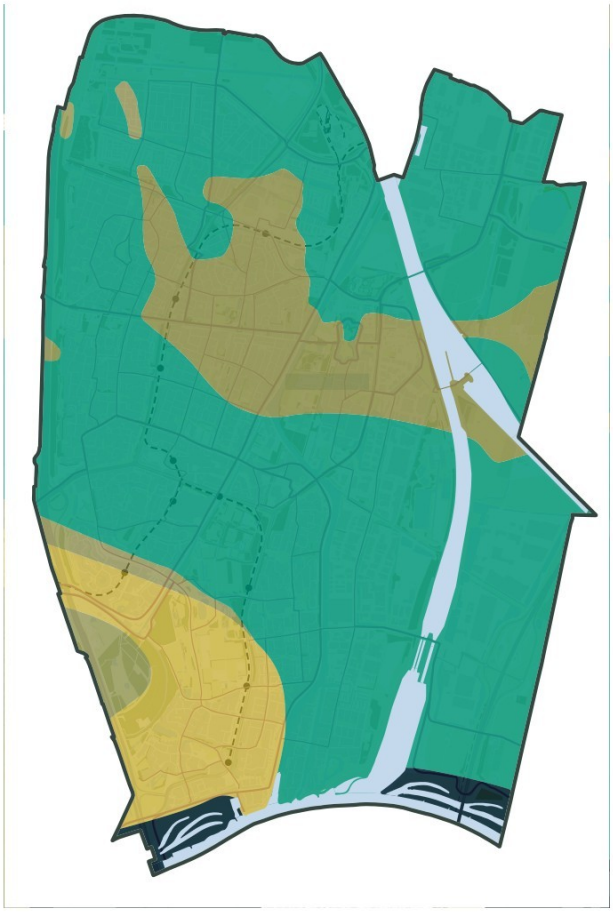
Rivierafzettingen
Waar rivieren door het landschap slingerden, spoelde het stromende water steeds grond weg. Op andere plaatsen bleef die grond weer achter. In deze tijd zijn de Lek en de Hollandsche IJssel de meest recente stroomgordels die ook nu nog belangrijk zijn voor wateraanvoer en -afvoer. De vroegere rivieren hebben het landschap gemaakt en de bodemsamenstelling beïnvloed. Er zijn drie type afzettingen:

Stroomrug, oeverwal
Oeverwallen zijn eigenlijk dijken, die door de rivier zelf gemaakt werden. Dat gebeurde tijdens overstromingen. Allerlei materialen, zoals zand, grind en klei, kwamen met het water naast de rivier terecht. Deze materialen bleven achter op de oevers. We zeggen dan dat de materialen op de oevers werden afgezet. Het zand bleef achter naast de rivierbedding. De klei bleef wat verderop achter in de komgronden, áchter de oeverwallen. Dit gebeurde bij elke overstroming. Zo ontstond na jaren een steeds hogere en bredere natuurlijke wal. Oeverwallen van verdwenen rivieren kun je nog altijd zien. We noemen ze dan stroomruggen (Janssen, 2008). Zie ook Figuur 3.

Crevasse
Als tijdens hoog water een oeverwal doorbrak of overstroomde, ontstond een erosiegeul. We noemen dat een crevasse. In de erosiegeul werd zand en klei afgezet. Zie ook Figuur 3, categorie Rg5 Restgeul.

Kom
Komgronden ontstonden ook door overstromingen. Het zijn de lagere delen achter de oeverwallen. Daar bleef klei achter. Zie ook Figuur 3, categorie Rg2 Rivierkom.

Uiterwaardafzettingen
Natuurlijke afzetting verandert wanneer de rivieren dijken krijgen. Afzetting stapelt zich dan

Figuur 3 Natuurlijke Systeem Nederland

Legenda

- Rg1 Stroomrug, oeverwal
- Rg2 Rivierkom
- Rg3 Uiterwaard
- Rg5 Restgeul

Bron Wageningen Enverironmental research

Figuur 4 Bodemindeling

Legenda

- Kalkloze poldervaaggronden
- Kalkhoudende poldervaaggronden
- Kalkloze drechtvaaggronden
- Kalkhoudende ooivaaggronden

Bron Wageningen Enverironmental research

op tussen de dijken. Zo ontstaan uiterwaardafzettingen. In Figuur 3 is dit Rg3 Uiterwaard. In de Bossenwaard (aan beide kanten van de Lek bij de brug over de A2) zijn in de ondergrond geul-, kom- en oeverafzettingen gevonden. De bovenlagen zijn uiterwaardafzettingen van zo'n 1,5 tot 2 meter. In de Waalse waard (in de zuidoostelijke hoek van onze gemeente) zijn ook geulafzettingen gevonden. Als we kijken naar de plek en de diepte in de grond is het meest waarschijnlijk een uiterwaardgeul van de Lek. Daarnaast zijn er komafzettingen en een laklaag. In die laklaag zijn enkele spikkels houtskool gevonden. Onder de komafzettingen zijn op 1,6 m onder NAP kalkloze oeverafzettingen gevonden.

Bodemopbouw

Figuur 4 laat zien welke bodemsamenstelling waar te vinden is:

Ooivaaggronden

Dit zijn diepbruine en goed gehomogeniseerde (gelijkmatig vermengde) zavel- en kleigronden.

Poldervaaggronden

Ze behoren tot de hydrokleivaaggronden. Het zijn zavel- en kleigronden waarin regelmatige, hoge grondwaterstanden kunnen voorkomen. Ze hebben geen veen binnen 80 cm en geen donkere bovengrond.

Drechtvaaggronden

Ze behoren tot de hydrokleivaaggronden. Het zijn zavel- en kleigronden waarin regelmatige, hoge grondwaterstanden kunnen voorkomen. De gronden bestaan uit een kleidek dat tussen 40 en 80 cm diepte overgaat in veen. Dit veenpakket (ook wel moerig materiaal genoemd) is dikker dan 40 cm.

Bodemdaling

Bodemdaling (we noemen dat ook wel inklinking) ontstaat door het ontwateren en belasten van een slappe ondergrond als klei en veen. Dit werd vaak gedaan om de grond geschikt te maken voor landbouw en woningbouw. Door klimaatveranderingen kan de ontwatering versnellen. De bodem wordt dan steeds droger, het

Locatie
De Lek

veen verteert en de bodem daalt.
Nieuwegein is in bepaalde mate kwetsbaar voor bodemdaling. Want in sommige delen en op verschillende lagen onder de bebouwde omgeving ligt een veenlaag. Als het veen droog komt te staan, wordt de natuurlijke bodemdaling versneld door inklinking. Dit kan gevolgen hebben voor het groen, maar er kan ook schade ontstaan aan gebouwen, woningen en wegen. Daarom staat in het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie dat er een eerste onderzoek wordt gestart naar de grootte van deze problematiek. Uit het onderzoek kan volgen dat een plan moet komen met doelen en maatregelen om het probleem van inklinking aan te pakken. Hierover zijn nog geen afspraken gemaakt.

Het landschap van nu
Nieuwegein ligt dus in een rivierenlandschap dat altijd sterk in beweging was, ook wel rivierdynamiek genoemd. Met die dynamiek bedoelen we overstromingen vanuit de rivier, veenvorming en kleiafzetting. Door de aanleg van de dijken en polders is die dynamiek voor een groot deel verdwenen. Alleen in het 'buitendijkse' deel is die dynamiek er nog. We noemen de buitendijkse delen de uiterwaarden.

Buitendijks
De uiterwaarden van de Lek bieden kansen voor het herstel van het oorspronkelijke rivierenlandschap. Met het project Ruimte voor de Rivier zijn veel landbouwgronden gebruikt voor natuurontwikkeling (Provincie Utrecht, 2021). Binnen deze gebieden is ruimte voor het rivierenlandschap dat hier altijd al was. Hier worden pioniervegetaties opgevolgd door graslanden, struwelen en bossen. Op de hogere delen staat rivier- en beekgeleidend bos (bos langs oevers van rivieren en beken dat regelmatig met de voeten in het water staat door hoog water) en droog schraalland. In de lagere delen staat vochtig hooiland en glanshaverhooiland. De soorten die hierbij horen, staan in Bijlage F.

Binnendijks
Binnendijks is er eigenlijk geen rivierenlandschap meer. Beheertypen die onder invloed staan van de rivier en regelmatig overstromen zijn binnendijks daardoor niet haalbaar. We kiezen wel voor beheertypen die het best passen bij de lokale bodem en vochthuishouding. Zo is er in het IJsselbos N16.04 Vochtig bos met productie, N14.03 Vochtig bos Haagbeuken en essen en N10.02 Vochtig hooiland terug te vinden. De soorten zijn in Bijlage F terug te vinden.

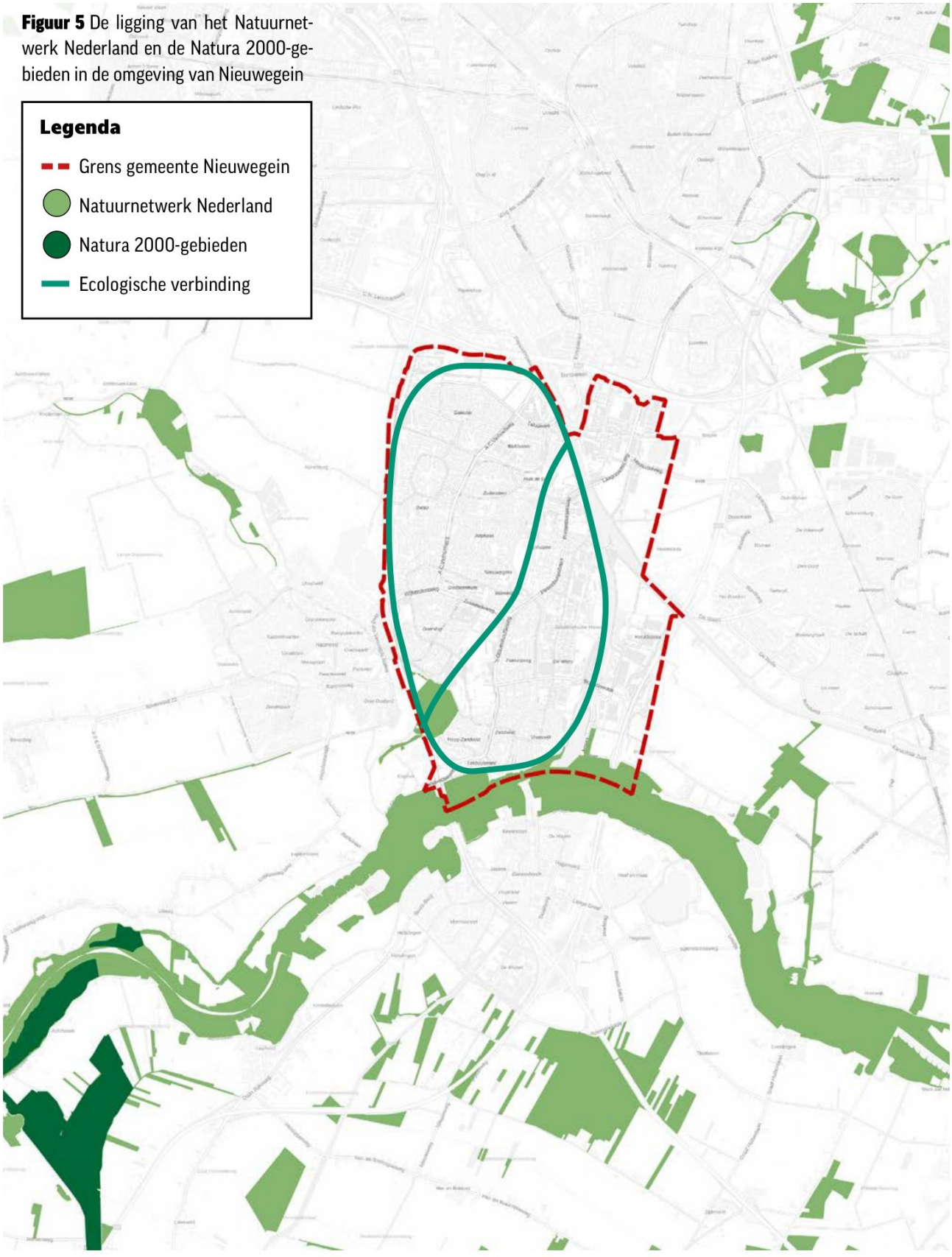
2.2 De natuur

In deze paragraaf beschrijven we de natuur in Nieuwegein: waar deze ligt, hoe deze heet en wat de stand van zaken hiervan is. We bespreken eerst de natuurgebieden in en rondom Nieuwegein. Daarna de natuur in de delen buiten de natuurgebieden. Ook daar is natuur te vinden. Deze delen horen bij industrie, wonen, en water. We gebruiken hiervoor wijknamen.

2.2.1 Natuurgebieden
Op ongeveer 9 en 15 kilometer van Nieuwegein liggen Natura 2000-gebieden (Figuur 5). Deze gebieden worden beschermd volgens Europese regels. (Zie de uitleg in Bijlage F.) In Nieuwegein zelf zijn geen Natura 2000-gebieden.
De uiterwaarden en de Lek horen bij het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN verbindt de Natura 2000-gebieden met elkaar (Figuur 5).
In Nieuwegein hebben we ook het Nieuwegeinse Natuurnetwerk (Figuur 5, groene lijn Ecologische verbinding). Waar dit Nieuwegeinse Natuurnetwerk precies ligt, is te lezen in het Groenstructuurplan uit 2017. Het Nieuwegeinse Natuurnetwerk bestaat naast het eerdergenoemde Natuurnetwerk Nederland uit lokale groene hotspots en de groene verbindingen hiertussen. In 2018 is een onderzoek uitgevoerd door Bureau Waardenburg (Boddeke). Hier is gekeken hoe we een zo hoog mogelijk ambitieniveau kunnen halen binnen ons Natuurnetwerk. Deze ambitieniveaus zijn sterk afhankelijk van de omvang van de aanwezige natuur. In een ideale situatie is het Natuurnetwerk één ongedeelde zone, in de praktijk is dat niet zo. Er is daarom gekeken naar zo groot mogelijke aangesloten groenzones en wat ervoor zorgt dat ze niet verder kunnen groeien.

Bron NL Adviseurs, natura2000.nl, GSP

Figuur 5 De ligging van het Natuurnetwerk Nederland en de Natura 2000-gebieden in de omgeving van Nieuwegein

Tabel 1 6 groene zones met ieder een ambitieniveau en doelsoorten

Zone	Ambitieniveau	Doelsoorten
1 Hoge landen-Park Oudegein circa 150 hectare	**Niveau 4:** ontwikkeling oud parkbos met ruimte voor holenbroeders, bloemrijke weides voor vlinders, moeras-vegetaties.	Boomvalk, boommarter, bunzing, groot heksenkruid, ringslang, oranjetipje.
2 Kanaalzone Plettenburg-De Wiers circa 80 hectare	**Niveau 3** (2): ontwikkeling bloemrijke grazige vegetaties op dijk (verbindingszone) en grotere graslanden. Aaneengesloten laanbeplantingen.	Migratie/foerageerzone voor vleermuizen en leefgebied voor egel en bunzing. Kleine vuurvlinder, bruine sprinkhaan, margriet, knoopkruid.
3 Rijnhuizen-Noorderveld circa 65 hectare	**Niveau 3:** ontwikkeling oud parkbos met ruimte voor holenbroeders, bloemrijke weides voor vlinders. Versterken van doorlopende boomstructuren en ruigte/struweelranden in de ecologische verbindingszone.	Bunzing, boomvalk, watervleermuis, franjestaart, rosse vleermuis, bruin zandoogje, groot heksenkruid.
4 Westelijke groenzone Batau-Galecop circa 80 hectare	**Niveau 3:** ontwikkeling van een afwisselende groenstrook met opgaande bosschages, graslanden en watergangen. In verband met de omvang en recreatief gebruik niet te hoge doelen.	Bunzing, hermelijn, egel, laatvlieger, kleine karekiet, bont zandoogje, gewone pad.
5 Tramremiseterrein en groenstroken Huis de Geer circa 50 hectare	**Niveau 3:** ontwikkeling van ouder parkbos. Sinds 40 jaar een compensatiegebied (Provincie). Belangrijk voor natuurontwikkeling. Tevens laatste stapsteen in de verbinding met de gemeente Utrecht.	Bunzing, boomvalk, egel, bont zandoogje, gewone pad.
6 Galecopperzoom circa 50 hectare	**Niveau 3:** ontwikkeling van een parkzone met bloemrijk grasland, moerasstroken en beperkte bosverbindingen.	Gewone margriet, moerasspirea, grauwe wilg, bunzing, bont zandoogje, gewone pad, heikikker, kleine karekiet.

Op basis van hun ligging zijn er zes grote stedelijke parkachtige groenzones aangegeven. Iedere zone is ten minste 50 hectare groot. Voor deze zes zones zijn, per zone, ambities en doelsoorten aangegeven (zie Tabel 1).
De meeste gebieden in het Natuurnetwerk Nieuwegein zijn een parklandschap. Daarbinnen richten we ons vooral op soorten die leven in bebouwd gebied. Denk aan de egel, bunzing, franjestaart, bruin zandoogje, gewone pad en groot heksenkruid (Tabel 1). De ambitieniveaus die we hier noemen komen uit het rapport van Boddeke (2018) en zijn anders dan de ambities in de omgevingsvisie. In Bijlage A staan de ambities en keuzes uit de Omgevingsvisie. De ambities die we hier noemen helpen meer bij het herstellen en verbeteren van de biodiversiteit.

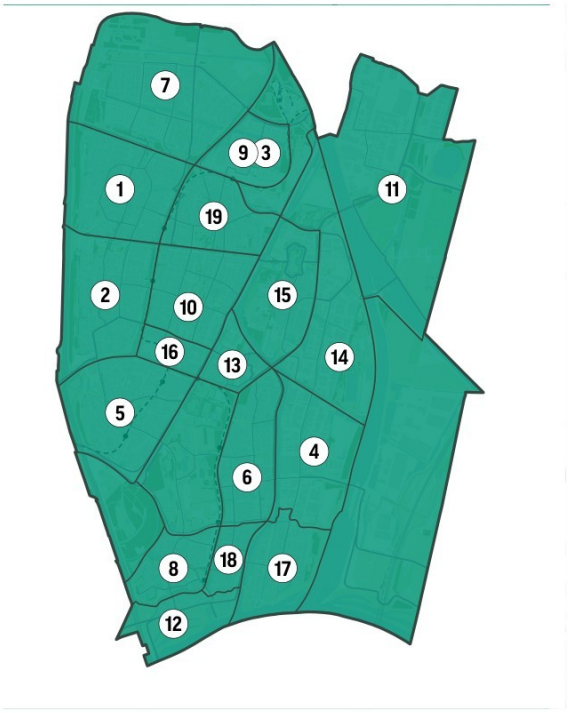
2.2.2 Wonen

In gemeente Nieuwegein is veel groen rondom de woningen. Per woning is er nu gemiddeld ongeveer 170 m^2 openbaar groen. Dit is ruim boven de minimale 75 m^2 openbaar groen per woning volgens de Nota Ruimte (2004). Wel zijn er grote verschillen tussen de wijken. Zo heeft Zandveld het minste openbaar groen per woning en de Wiers juist heel veel (Tabel 2). Het groen is vooral te vinden aan de oostelijke kant van de Wiers. Er is minder groen tussen de woningen dan je zou verwachten. De cijfers geven inzicht in de verdeling van het openbaar groen in de wijken.

Stapstenen

Een deel van het openbare groen ligt als groen lint door de bebouwing. Dit zijn zowel grotere

groengebieden als kleinere, langgerekte groenstroken met bomen, heesters, grasvelden, oevers en water. Deze groene linten worden stapstenen genoemd. Stapstenen zijn “steunpunten” voor het Natuurnetwerk Nieuwegein: het zijn natuurverbindingen tussen de parken en het buitengebied en tussen de parken onderling. Via deze stapstenen kunnen planten en dieren zich verplaatsen van het ene naar het andere groengebied. Daarmee wordt uitwisseling van planten en dieren mogelijk. De inrichting van een stapsteen bepaalt welke soorten (dieren en/of planten) er gebruik van kunnen maken.
Eén van de stapstenen is het groen langs de Reinesteijnseweg, Batauweg en de A.C. Verhoefweg. Hiermee worden het Park Galecop en het Park Kokkebogaard aan elkaar verbonden. Door heel Nieuwegein zijn dit soort gebieden die werken als

Tabel 2 De groengegevens per wijk (het groen van Park Oudegein en het groen in gebied Het Klooster niet meegenomen). De gegevens komen uit ons beheersysteem Greenpoint (d.d. juli 2023).

Wijk	Aantal inwoners	Oppervlakte groen (m^2)	Aantal bomen	Groen per inwoner (m^2)	Groen per woning (m^2)
1 Batau Noord	7.414	351.629	2.902	47,4	102,86
2 Batau Zuid	6.542	344.375	2.960	52,6	114,14
3 Blokhoeve	1.768	140.696	743	79,5	172,52
4 De Wiers	125	63.426	780	507,5	1101,28
5 Doorslag	6.026	264.709	3.411	43,9	95,26
6 Fokkesteeg	6.523	238.999	2.316	36,6	79,42
7 Galecop	8.189	708.346	4.387	86,5	187,71
8 Hoogzandveld	3.016	186.636	1.218	61,9	134,32
9 Huis de Geer	656	109.849	644	167,4	363,26
10 Jutphaas en Wijkersloot	6.578	185.253	2.091	28,2	61,19
11 Liesbosch -Laagraven	191	48.165	401	252	2408,25
12 Lekboulevard	1.666	41.473	427	24,9	54,03
13 Merwestein	1.625	51.586	628	31,7	68,79
14 Plettenburg	497	238.606	837	480,1	1041,82
15 Rijnhuizen	1.872	100.866	1.613	53,9	116,96
16 Stadscentrum	1.827	9.831	317	5,4	11,72
17 Vreeswijk	3.394	123.438	1.174	36,4	78,99
18 Zandveld	2.332	40.059	670	17,2	37,32
19 Zuilenstein	5.324	201.324	2.630	37,8	82,03

Tabel 3 % onverhard in tuinen (2018)

Wijk	Percentage onverhard
Batau Noord	22%
Batau Zuid	30%
Blokhoeve	7%
De Wiers	11%
Doorslag	49%
Fokkesteeg	24%
Galecop	18%
Het Klooster	36%
Hoge Landen	71%
Hoogzandveld	28%
Huis de Geer	52%
Jutphaas Wijkersloot	49%
Laagraven	37%
Lekboulevard	18%
Merwestein	12%
Park Oudegein	55%
Plettenburg	59%
Rijnhuizen	50%
Stadscentrum	30%
Vreeswijk	16%
Zandveld	24%
Zuilenstein	15%

Buurt	Percentage onverhard
Binnenweides	15%
Blokhoeve	7%
Buitengebied Laagraven	41%
Buitenweides	34%
Burgen	15%
De Liesbosch	19%
De Wiers	11%
Doorslag-Noord	46%
Doorslag-Oost	47%
Doorslag-Zuidwest	55%
Driften-Noord	20%
Driften-Zuid	46%
Gaarden	35%
Galecopperzoom	61%
Graven en Gravinnen	31%
Hagen	19%
Het Klooster	36%
Hoge Landen	71%
Hoogzandveld-Oost	28%
Hoogzandveld-West	28%
Hoven-Oost	21%
Hoven-West	9%
Huis de Geer	52%
Jutphaas	39%
Lekboulevard	18%
Merwestein	12%
Nieuw Vreeswijk	24%
Park Oudegein	55%
Plettenburg	59%
Rijnhuizen	50%
Schansen	14%
Stadscentrum	30%
Vesten	29%
Vreeswijk	13%
Wijkersloot-Oost	44%
Wijkersloot-West	65%
Zandveld	24%
Zuilenstein-Noord	16%
Zuilenstein-Zuid	15%

minder dan 30% onverhard

30% of meer onverhard

groene stapstenen. Ook plekken zoals groene schoolpleinen, volkstuinen, begraafplaatsen, sportvelden en groene speellocaties kunnen een stapsteen zijn.

Groene tuinen

Veel bewoners hebben minder dan 30% groen in hun tuin. In de helft van onze wijken bestaat de tuin uit meer dan 70% verharde ondergrond. We hebben dit in 2019 laten onderzoeken door Adviesbureau Neo (disclaimer: onzekerheidsmarge van ± 10%). Tabel 3 laat een overzicht zien van het percentage groen (onverhard) in de tuinen. In hoofdstuk 5 noemen we doelen en maatregelen voor het vergroenen van de particuliere tuinen, meestal in samenwerking met klimaatadaptatie.

Soortkeuze planten en bomen

Voor heel Nieuwegein geldt dat de stad snel gegroeid is en ook snel groen moest zijn. De eerder gemaakte keuzes voor plantensoorten zijn op basis van de kennis, ervaringen en wensen van nu niet altijd de juiste gebleken. Veel bomen zorgen voor (ernstige) wortelopdruk, staan niet op de juiste plek of zijn aan het einde van hun levensduur. Daarnaast spelen ziekten een belangrijke rol bij het toekomstbestendig maken van onze leefomgeving. Hoe we hiermee om willen gaan is te lezen in hoofdstuk 5.

Zinloze verharding

Gemiddeld is er in Nieuwegein per woning veel openbaar groen. Toch is er binnen de gemeente nog behoorlijk wat aan zinloze verharding in de openbare ruimte. Er is door bureau Cleverland in 2022 onderzoek gedaan naar de hoeveelheid zinloze verharding. Dat onderzoek geeft aan dat er 122.000 m^2 onnodige verharding is. Voor ongeveer 77.000 m^2 daarvan is het vergroenen veel werk. Er moeten bijvoorbeeld straten anders worden ingericht. De overige 45.000 m^2 is wél makkelijk te vergroenen: door asfalt en tegels weg te halen en de grond te beplanten. Deze vergroening helpt bij klimaatadaptatie en biedt kansen voor verbetering van de biodiversiteit.

2.2.3 Industrie

Nieuwegein heeft vier bedrijventerreinen: Liesbosch-Laagraven, Het Klooster, Plettenburg en de Wiers. Deze terreinen hebben weinig groen, veel rechte lijnen en veel verharding. Toch is er genoeg kans om ze groener te maken. Bijvoorbeeld door parkeerplekken anders in te richten, zodat er meer mogelijkheden ontstaan voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dat is niet alleen goed voor planten en dieren, maar ook voor de mensen die er werken; uit onderzoek blijkt dat werknemers gezonder en blijer zijn in een groenere omgeving. In Liesbosch-Laagraven valt vooral Downunder op. Dat is een groene plek voor watersport, recreatie en evenementen. De rest van Liesbosch-Laagraven is vooral versteend, met bijna nergens groenstroken. Een klein (westelijk) deel van Het Klooster is zo ingericht dat er mogelijkheden zijn voor natuur en biodiversiteit. We noemen het een compensatiegebied voor natuur, omdat ergens anders natuur is verdwenen. In dit geval was de inrichting van dit compensatiegebied noodzakelijk vanwege de aanleg van de bedrijven op Het Klooster. Door de bouw van de bedrijven zou een belangrijke voortplantingsplek voor (beschermde) diersoorten verloren gaan. Door dit compensatiegebied in te richten hebben deze soorten een leef- en voortplantingsplek behouden.

2.2.4 Water

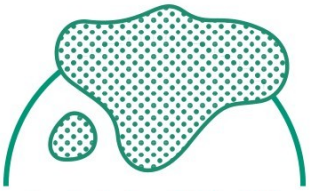
Water is belangrijk in de leefomgeving. Naast biodiversiteit is ook de waterkwaliteit de laatste

Streefbeeld 'zichtbaar'

Streefbeeld waterkwaliteit

Wanneer een watergang aan het streefbeeld (zichtbaar) voldoet, heeft het de volgende waterkwaliteit:

er is minder dan 40% bedekkingspercentage algen en/of kroos aanwezig;

het doorzicht in het water is minimaal twintig centimeter;

er is een minimale diversiteit* van waterplanten en oevervegetatie aanwezig is;

er liggen minder dan tien stuks zwerfafval in of op honderd m^2 wateroppervlak.

*Voor de precieze randvoorwaarden: zie de ecoscans zoals gepubliceerd op de website van het Hoogheemraadschap. (De link staat op pagina zeven in het Meerjarenplan Waterkwaliteit Nieuwegein.)

Streefbeeld 'levendig'

tientallen jaren flink achteruitgegaan. De gemeente Nieuwegein en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden wil dat alle watergangen in Nieuwegein tenminste het streefbeeld 'zichtbaar' hebben. Dit is op dit moment nog niet overal het geval. In 2021 is er op 44 locaties in Nieuwegein de waterkwaliteit beoordeeld. Er was één locatie met streefbeeld 'natuurlijk', 15 locaties met streefbeeld 'levendig', 13 locaties met streefbeeld 'zichtbaar' en 15 locaties met streefbeeld 'laag'. Soms is er sprake van overmatige kroosvorming, zijn waterplanten helemaal afwezig of is er sprake van botulisme of blauwalg. Op andere plekken gaat het eigenlijk heel goed en wordt voldaan aan het streefbeeld 'levendig' of 'natuurlijk'.

2.2.5 Stand van zaken

Op bepaalde plekken wordt aan monitoring gedaan. En steeds meer mensen geven hun waarnemingen door via websites als waarneming.nl en telmee.nl. Toch blijkt het lastig om met die gegevens goed bij te houden hoe het met de biodiversiteit in gemeente Nieuwegein gaat. Daarvoor is het nodig om lange tijd op dezelfde manier natuurgegevens te verzamelen. Daarom is in dit omgevingsprogramma opgenomen dat we een methode en een meetnet dat daarbij hoort gaan opzetten. (zie paragraaf 6.4)
Toch kunnen we al wat opvallende dingen noemen. We beginnen met een aantal negatieve ontwikkelingen. Hiermee benadrukken we meteen dat dit omgevingsprogramma nodig is:

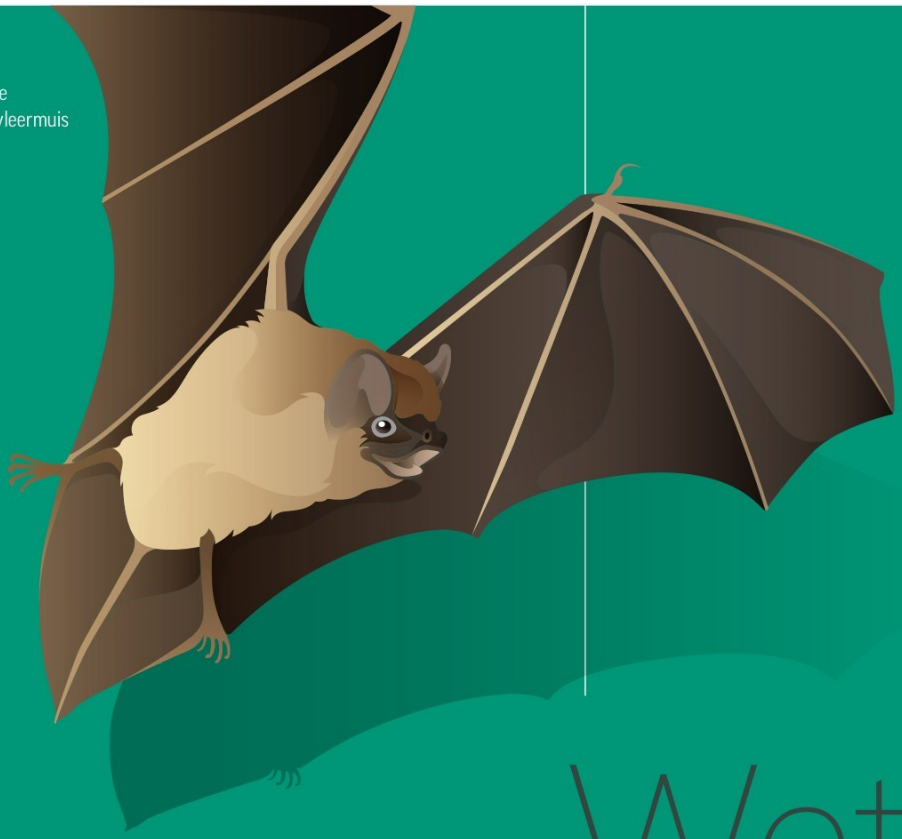
- De natuur is sterk versnipperd geraakt door de bouw van woonwijken en wegen. Voor dieren die niet vliegen, is het vaak onmogelijk om de drukke wegen over te steken. Door de aanleg van ecoducten en wildtunnels is dat de afgelopen jaren wel iets verbeterd. Maar er blijven veel plekken over waar dieren moeilijk de weg over kunnen. Een voorbeeld van zo'n plek is de verbinding tussen het buitengebied van IJsselstein en het IJsselbos. Daar lopen de A2 en de N210 doorheen.
- Er is steeds meer druk op iedere m^2 groen. Daarmee bedoelen we dat er weinig ruimte is voor groen. Dat komt niet alleen door hoe we die ruimte inrichten, maar ook door de 'overlast' van groen. Denk aan schaduw op zonnepanelen, gladde straten door vallend (nat) blad in de herfst, bloesem in het voorjaar, hooikoorts, enz.

Gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen:
- City Nieuwegein wil minder verharding (stenen en asfalt) en wil de meest duurzame binnenstad van Nederland worden. Bij vernieuwing ligt de nadruk op het toevoegen van groen aan de stad. Ook wordt het water opgevangen en weer gebruikt om het openbaar groen in droge periodes water te geven. Het nieuwe City Park (het voormalige rosarium) is pas geopend. Dit park biedt niet alleen mogelijkheden om te spelen en wandelen, maar is ook een mooie stapsteen door de bomen, het vele groen en de bloemen. Zo komen dieren, vogels en insecten weer terug naar de stad.
- We hebben een aantal proeflocaties gekozen waar we gaan onderzoeken wat de resultaten van bepaalde maatregelen zijn. Hier plaatsen we ook bodemsensoren om de kwaliteit van de bodem bij de resultaten te kunnen betrekken.
- In 2023 begonnen we met de pilot 'Anders maaien'. Daarnaast deden we mee met 'Maai Mei Niet'. (de locaties van de pilot zijn buiten het 'Maai Mei Niet' gehouden.) We bekijken en beoordelen de resultaten van beide initiatieven. (De evaluatie van 'Maai Mei Niet' is in december 2023 afgerond.) We kunnen in ieder geval zeggen dat we op bepaalde locaties meer dan twintig verschillende plantensoorten hebben waargenomen, terwijl daar eerst maar zes verschillende soorten groeiden. We zien ook meer orchideeën, zoals de bijenorchis.
- Door te laten zien wat we doen en met elkaar in gesprek te gaan, kunnen we steeds beter uitleggen dat het heel belangrijk is wat we doen. We zorgen zo dat steeds meer mensen ons steunen bij het werken aan een gezondere leefomgeving.

We gaan voor nog veel meer positieve veranderingen. Daarbij houden we in de gaten wat de effecten zijn van wat we doen. Zo weten we straks goed hoe de biodiversiteit in onze leefomgeving verder verbetert.

A12-zone

De A12-zone is na 2030 een belangrijk gebied voor de gemeente en de regio om te ontwikkelen. In de Omgevingsvisie staat dat dit gebied wordt onderzocht voor grootschalige stedelijke ontwikkeling. De Raad heeft in oktober 2022 een positiebepaling vastgesteld. Daarin staat wat de A12-zone moet opleveren voor Nieuwegein. Er staat ook in hoe die ambities worden beoordeeld. We noemen dat het beoordelingskader. Groen en natuurlijke ontwikkeling (biodiversiteit en Natuurnetwerken), recreatie en klimaatadaptatie zijn onderdeel van dit beoordelingskader. Bescherming en ontwikkeling van groen/natuur horen bij een complete ontwikkeling van een gebied. Daarnaast is besloten dat bestaande waarden belangrijker zijn dan het 'pauzelandschap' dat al zou worden ontwikkeld. Dit betekent dat er belangrijke en overtuigende redenen moeten zijn om bestaande waarden aan te tasten, te verplaatsen of te veranderen. Op deze manier wordt bij de ontwikkeling van de A12-zone rekening gehouden met groen en natuur.
Bij de ontwikkeling van de A12-zone moeten we de juiste keuzes maken en op een goede manier samenwerken om de verschillende doelen voor het gebied samen te laten komen. Hoe krijgen we het groen zover mogelijk het stedelijk gebied in? Dat is namelijk de bedoeling van de leidraad 3-30-300. Er zijn ook juist kansen om ecologische verbindingen te maken naar gebieden als Laagraven Oost en Rijnenburg. Deze verbindingen kunnen we slim combineren met bijvoorbeeld routes voor langzaam rijdend verkeer. ●

Gewone dwergvleermuis

Wet- en regelgeving

Het omgevingsprogramma Natuur in de stad is een strategisch initiatief met als doel de bescherming, ontwikkeling en het beheer van groene gebieden te verbeteren. Om dit programma succesvol uit te voeren, moeten we rekening houden met wetten en regels. Deze wet- en regelgeving is belangrijk voor het behoud van natuur en biodiversiteit in Nederland. De wetten en regels beschermen soorten en leefplekken van dieren en natuurgebieden. Zo helpen ze bij het behoud van ons natuurlijke erfgoed voor nu en later. Daarnaast hebben deze regels en wetten een positieve invloed op de kwaliteit en het behoud van ecosystemen en ze helpen de natuur te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering.

3.1 Wet natuurbescherming

3.2 De rol van de gemeente

Terug naar inhoudsopgave

3.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is een van de belangrijkste wetten. We geven in deze paragraaf een uitleg over soortenbescherming. De andere regelgeving leggen we uit in Bijlage G.
In Nederland zijn meer dan drieduizend soorten die kwetsbaar (gevoelig) zijn of dreigen te verdwijnen. De Wet natuurbescherming is geschreven om deze soorten te beschermen. Naast beschermde soorten zijn er ook 'rode Lijst soorten'. Dit zijn soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Een soort die op de rode Lijst staat, is niet automatisch ook beschermd. Een soort komt op de lijst met beschermde soorten met een Algemene maatregel van bestuur. In de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) worden alle waarnemingen verzameld. Deze kunnen worden bekeken door bijvoorbeeld bouwers en ontwikkelaars. In Bijlage H staat welke beschermde soorten en welke rode lijst soorten zijn waargenomen in Nieuwegein en tot 500 meter buiten Nieuwegein. Bij de pijler Beschermen in hoofdstuk 5 noemen we een aantal maatregelen om deze soorten te beschermen of te versterken.
Centraal in de aanpak van soortenbescherming staat het SoortenManagementPlan (SMP) voor gebouwbewonende soorten. Dat zijn soorten die in en om gebouwen wonen. Zie ook de maatregelen bij de pijler Beschermen in hoofdstuk 5.

Wat is een SMP?
In een SMP staat welke maatregelen wanneer en waarvoor moeten worden genomen om soorten te beschermen bij bepaalde activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan het isoleren van een woning. Soorten als de vleermuis wonen vaak in de muren van een woning. Bij het isoleren, raken deze dieren verstikt en sterven ze en/of wordt het aantal mogelijkheden om nesten te maken een stuk kleiner. In een SMP staat welke maatregelen moeten worden genomen zodat de dieren ergens anders kunnen verblijven. Daarna kan het isoleren veilig gebeuren, zonder schade aan de natuur. Zonder een SMP moet voor elke activiteit apart een onderzoek worden gedaan, met bijbehorende maatregelen. Daarnaast moeten de maatregelen algemeen nuttig zijn; het isoleren van één woning zou dan ook niet goedgekeurd worden. Een SMP helpt daarom beide partijen; allerlei soorten worden beschermd terwijl ook bijvoorbeeld isolaties per woning mogelijk zijn.
Op basis van het SMP worden ontheffingen (toestemmingen) gegeven voor isolatie op specifieke plekken. Daarmee wordt gewerkt volgens de eisen van de Wet natuurbescherming. Het maken van een SMP kan tot twee jaar duren. Dat komt doordat er bijvoorbeeld een jaar lang onderzoek en tellingen van soorten moet worden gedaan. Voor de tijd die nodig is om het SMP te maken, is een 'pre-SMP' ontheffing aangevraagd bij de provincie. De provincie kan op basis van dit pre-SMP een tijdelijke ontheffing voor specifieke plekken geven. Deze ontheffing maakt het mogelijk om al te gaan verduurzamen. De ontheffing wordt in het eerste kwartaal van 2024 verleend. Dat wil zeggen dat er dan toestemming is gegeven.

De pre-SMP geldt voor de volgende soorten:

Gierzwaluw
(Apus apus)

Huismus
(Passer domesticus)

Gewone dwergvleermuis
(*Pipistrellus pipistrellus)*

Laatvlieger
(Eptesicus serotinus)

Ruige dwergvleermuis
(Myotis dasycneme)

Meervleermuis
(Myotis dasycneme)

Baardvleermuis
(Myotis mystacinus)

Brandt's vleermuis
(Myotis brandti)

Foto
Unsplash

Franjestaart
(*Myotis nattereri)*

Tweekleurige vleermuis
(Vespertilio murinus)

Gewone grootoorvleermuis
(Plecotus auritus)

Kleine dwergvleermuis
(Pipistrellus pygmaeus)

3.2 De rol van de gemeente

De gemeente heeft een aantal taken en rollen in de wet- en regelgeving.

Quickscan
Een Quickscan is een natuurtoets, die wordt gedaan door een gespecialiseerd (ecologisch) adviesbureau. De Quickscan maakt duidelijk of in een bepaald gebied beschermde soorten zijn. Ook maakt de Quickscan duidelijk of bepaalde plannen, activiteiten of projecten nadelig kunnen zijn voor die soorten. In Bijlage G geven we een uitgebreidere uitleg hierover.

Gedragscode soortbescherming
De gedragscode van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) zorgt ervoor dat iedereen goed omgaat met beschermde planten en dieren. Deze gedragscode is gemaakt op basis van de gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling of Inrichting (van RVO) en de gedragscode Bestendig Beheer of Onderhoud (van RVO).
De gedragscode soortbescherming is er voor alle gemeenten. Elke gemeente kan deze gedragscode van toepassing laten verklaren door middel van een collegebesluit (zie ook paragraaf 5.2).

Samenwerking Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht
Voor de Wet natuurbescherming werkt gemeente Nieuwegein sinds 1 januari 2023 samen met de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. Deze samenwerking geldt voor drie taken:

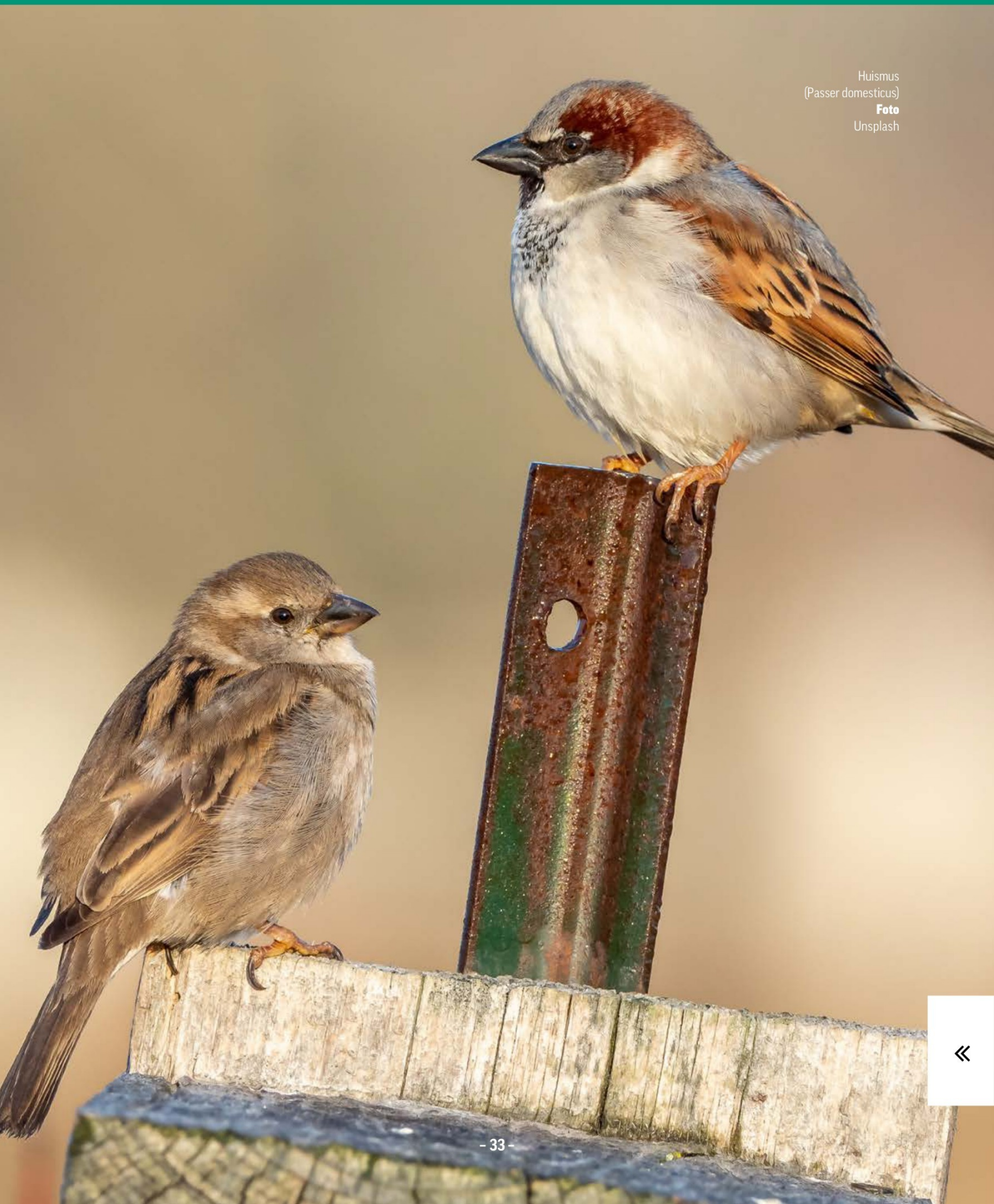
Controleren
Het controleren van onderzoeksrapporten zoals Quickscans of inventarisatierapporten.

Handhaven
Ervoor zorgen dat iedereen zich houdt aan de regels van de Wet natuurbescherming. Wanneer dat niet gebeurt of als we vermoeden dat het niet gebeurt, zorgt de RUD ervoor dat de regels wél worden gevolgd.

Adviseren
De RUD geeft gemeente Nieuwegein advies. Wanneer meer advies of ondersteuning bij onderzoeken nodig is, kan de gemeente ecologen van de RUD inschakelen. ●

'Naast beschermde soorten zijn er ook ‘rode lijst soorten’. Dit zijn soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Een soort die op de rode Lijst staat, is niet automatisch ook beschermd'.

Huismus
(Passer domesticus)
Foto
Unsplash

Honingbij
(Apis mellifera)

Visie en strategie

4.1 Visie

4.2 Strategie

Terug naar inhoudsopgave

Onze visie is het beeld van hoe we willen dat de toekomst eruitziet. Het toekomstbeeld van de omgevingsvisie ligt verder in de toekomst dan het eind van dit omgevingsprogramma. Met dit programma zetten we een stap richting die toekomst.

4.1 Visie

In 2040 is Nieuwegein een stad waar de aanwezigheid van algemene inheemse planten en dieren heel normaal is en blijft. Met alles wat deze planten en dieren nodig hebben om goed te groeien en bloeien. Dit beschrijven we beeldend in het volgende toekomstbeeld:
In ons beeld van de toekomst wordt het Nieuwegeinse Natuurnetwerk de levendige groene kern van de stad. Het Nieuwegeinse Natuurnetwerk is de groene ader in de stad, het barst hier van het leven. De Laatvlieger (een vleermuis) jaagt hier op insecten en het Groot heksenkruid (een plant) bloeit uitbundig in het voorjaar in de bosrijke delen. Het Oranjetipje (een vlinder) heeft ruime keus in het leggen van haar eitjes, die zij het liefst legt op de Pinksterbloem en Look-zonder-look. Bermen en oevers bieden ruimte aan veel verschillende planten en dieren. De Watervleermuis en Boomvalk jagen hier op grote aantallen Libellen, Juffers en andere waterinsecten. Op de bloemrijke dijken krioelt het van insecten. Wilde bijen leggen hier hun eitjes in de zanderige delen. De rupsen van de Distelvlinder smullen van de Akkerdistel, Gewone klis en Grote brandnetel.

'Het Nieuwegeinse Natuurnetwerk wordt de levendige groene kern van de stad. Vleermuizen als de laatvlieger jagen er op insecten, terwijl planten tijdens het voorjaar uitbundig bloeien.'

Vanuit dit natuurnetwerk dringen planten en dieren ver de stad in. De bunzing, egel en gewone pad zijn hierdoor verspreid door Nieuwegein te vinden. Op schoolpleinen en in eigen (buurt) tuinen beleven kinderen de levendige natuur van dichtbij. Dagvlinders zoals het Klein koolwitje, de Atalanta-vlinder en het Boomblauwtje weten ze zo te herkennen.
De grote hoeveelheid aan groene balkons, gevels, daken en tuinen hebben veel verschillende inheemse plantensoorten en bloeiende planten. Insecten gebruiken deze planten om te eten, schuilen en zich voort te planten. Deze insecten vormen op hun beurt weer voedsel voor de Egel, Huismus en gewone Dwergvleermuis. De natuur in de stad is zo een evenwichtig samenspel tussen wonen, werken en ontspannen. Kortom, een prettige en groene stad, zoals afgebeeld op de cover van dit omgevingsprogramma!

4.2 Strategie

Onze strategie laat zien hoe we toewerken naar die stad waar de aanwezigheid van inheemse planten en dieren heel normaal is en blijft. En hoe we ervoor zorgen dat ze alles hebben om goed te groeien en bloeien.

We doen dit met vijf pijlers. Deze pijlers vormen de basis van het omgevingsprogramma:
- Verbinden
- Verbeteren
- Vergroten
- Beschermen
- Betrekken

Verbinden
Verbinding is een belangrijk onderwerp in de stadsnatuur. Een gevarieerde stadsnatuur, die verbonden is met het buitengebied en andere groene plekken zorgt voor meer verschillende planten en dieren. Veel dieren, zoals bijen, vleermuizen, padden, eekhoorns en egels hebben groene routes nodig om zich te verspreiden in de stad. Ons Natuurnetwerk Nieuwegein helpt deze dieren een handje. Er zijn ook plekken die we 'stapstenen' noemen, deze helpen dieren en

Locatie
Herenstraat
Foto

Locatie
Achtertuin in Fokkesteeg
Foto

planten om van het ene naar het andere gebied te komen. De inrichting van deze stapstenen, bepaalt welke dieren en planten er gebruik van kunnen maken. Groene daken, muren, tuinen en balkons dragen ook bij aan het verbinden van verschillende leefgebieden. We moedigen ook inwoners aan om zelf iets te doen in hun tuinen. Dit valt onder de pijler betrekken. Door de juiste planten op de juiste plek te kiezen, draagt elke vorm van vergroening bij aan meer verbinding. Elke vier jaar vernieuwen we onze beheerplannen voor het groen in de stad. Het algemene groenbeheerplan, maar ook de beheerplannen voor fruitboomgaarden, vogelbroedbossen en grienden. We kijken dan bijvoorbeeld naar welke planten we kiezen en hoe we het groen onderhouden. De groene hoofdlijnen, die het natuurnetwerk weergeven, zijn te zien in het Groenstructuurplan 2017.

Verbeteren
Om meer verschillende planten en dieren te laten groeien en leven, moeten we het hele ecosysteem beter maken. Is een ecosysteem gezond? Dan draagt dat bij aan de biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Een gezond ecosysteem kan ook beter omgaan met lange, droge periodes of zware regenval. Een gezonde bodem, gezond water en een goede luchtkwaliteit zijn allemaal belangrijk voor de biodiversiteit en onze leefomgeving. Alles staat met elkaar in verbinding. Een gezonde leefomgeving is niet alleen belangrijk voor de biodiversiteit, maar ook voor de economie en de dingen die we samen doen. In het Onderzoek Groei van de stad 2023-172' (juni 2023) gaat het over 'kwalitatief' groen. Dat betekent dat we moeten bepalen wat wij 'kwalitatief' goed groen vinden. Welke keuzes maken we voor de inrichting en welke soorten kiezen we daarvoor."

Hieronder een aantal voorbeelden:
- Een gezonde bodem is heel belangrijk voor de landbouw, omdat dit invloed heeft op ons voedsel.
- Schoon (en genoeg) water is niet alleen nodig om te drinken en voor de landbouw, maar ook voor recreatie en toerisme.
- Schone lucht is voor iedereen belangrijk. Vervuilde lucht kan luchtwegklachten erger maken en zelfs invloed hebben op hoe lang mensen gemiddeld leven.

Dit omgevingsprogramma heeft daarom een aparte pijler om de kwaliteit van de bodem, het water en de lucht te verbeteren. We willen ook zorgen voor leefruimte voor meer verschillende planten en dieren. Dit doen we door bijvoorbeeld meer lokale soorten te laten groeien, zodat er meer variatie aan leven ontstaat.
In juni 2023 zijn de luchtkwaliteitsresultaten voor Nieuwegein van 2021 bekendgemaakt. Het laat zien dat de luchtkwaliteit in Nieuwegein de laatste jaren beter is geworden en dat we ruim voldoen aan de Europese normen.

Vergroten
Als er meer groen is, hebben planten en dieren meer plek om te leven. Goede leefomstandigheden helpen hen niet alleen om te overleven, maar ook om zich beter te verspreiden. Zo kunnen sterkere populaties ontstaan. Meer groen in de stad kan worden bereikt door het planten van bomen. In de stad worden dieren sneller verstoord in struiken of andere kleine planten. In bomen kunnen vogels rustig broeden. Verschillende lokale planten vergroten ook de variatie en structuur van groen en trekken meer insecten aan, waardoor de biodiversiteit groeit.
In steden is veel van het oppervlak bebouwd en bestraat, soms zelfs tot 70%. Op plekken in het centrum en bedrijventerreinen kan dit oplopen tot wel 90% (Bron: Wageningen University & Research, 2018). Gemeente Nieuwegein wil daarom vooral minder verharde en betegelde plekken hebben. We richten ons op gebieden zoals bedrijventerreinen, tuinen en openbare ruimte. We willen dit bereiken door mensen te informeren, aan te moedigen en zelf het goede voorbeeld te geven. Ook onderzoeken we hoe we deze plannen kunnen vastleggen in gemeentelijke verordeningen en/of het omgevingsplan. Het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie legt al de basis voor een groener Nieuwegein en we sluiten hierbij aan om de biodiversiteit te verbeteren.

Beschermen
Beschermen gaat vaak over hoe we onszelf als mensen tegen dingen willen beschermen die we niet willen. We vechten tegen ziekten en passen onze omgeving aan om veilig te zijn. Maar een gezond persoon kan niet zonder een gezonde natuur. Sinds de jaren 70 gaat het slecht met de natuur, zelfs zo slecht dat de natuur onze hulp nodig heeft om te overleven.
We zien ook een positieve verandering in hoe mensen naar de natuur kijken. Steeds vaker praten mensen over de natuur alsof zij rechten heeft. Gesprekken over klimaat en biodiversiteit maken duidelijk dat mensen samenleven met de natuur. Mensen zijn geen heersers over de natuur, maar maken er deel van uit. Als we de natuur als een persoon beschouwen, erkennen we haar als een wezenlijk en gelijkwaardig onderdeel van ons bestaan. Natuur en mens zijn sterk met elkaar verbonden, op gelijk niveau.

Uit het programma Tegenlicht van de VPRO komt het volgende:
"In 2017 werd bijvoorbeeld onder invloed van de Maori-bevolking de rivier Whanganui in Nieuw-Zeeland erkend als rechtspersoon, als eerste rivier ter wereld. De Maori fungeren nu al vijf jaar als een van de voogden ('gezichten') van de rivier. Vlak nadat de wet werd ingevoerd wilde een lokale overheid een fiets- en voetgangersbrug over de rivier bouwen. Ze vergaten daarbij de lokale Maori-bevolking (de hapū) te raadplegen, waardoor het project twee jaar vertraging opliep. De hapū voegden allerlei verbeteringen toe, zoals beschermde visgebieden, snelheidslimieten op nabijgelegen wegen en publieke toiletten.
De hapū hadden uiteindelijk weinig problemen met de brug zelf, maar vooral met het proces dat eraan vooraf ging. Voordat de rivier werd erkend als persoon, moesten zij constant bedelen om bescherming van de rivier, bij steeds wisselende politici. Nu moet de overheid standaard eerst naar de aangewezen voogden met hun rivierplannen, en staat de gezondheid van de rivier voorop."

Het is belangrijk om goed voor de natuur te zorgen. Net zoals we respectvol met elkaar omgaan, moeten we dat ook met de natuur doen. Deze pijler laat zien welke doelen we hebben om de natuur zo goed mogelijk te beschermen. Een belangrijk onderdeel van beschermen valt onder de pijler 'betrekken'. Het is van belang om te weten hoe we de natuur kunnen beschermen. Als we niet weten welke 'schade' we veroorzaken, hoe kunnen we dan weten hoe we moeten beschermen? In Bijlage H staat een overzicht van dieren die op de rode lijst staan of beschermd zijn. Deze dieren zijn gezien in de gemeente Nieuwegein en in een gebied tot 500 meter daaromheen. We maken plannen om het groen in Nieuwegein te beschermen met specifieke doelen en maatregelen.

Betrekken
Betrekken is een thema wat als een rode draad loopt door alles wat we doen. De betrokkenheid van inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en verschillende externe groepen is heel belangrijk. Omdat het helpt bij het maken van beter beleid dat door meer mensen wordt gesteund. Hun betrokkenheid helpt om te komen tot een breed gedragen en ondersteunt beleid; Samen vergroenen we Nieuwegein! Als de gemeente inwoners betrekt bij plannen, profiteren beide van elkaars kennis, ideeën en praktische ervaringen. Het omgevingsprogramma is dan ook samen met verschillende belanghebbenden gemaakt. Tijdens het participatietraject kwamen veel ideeën naar voren. Ze zijn niet meteen een doel of maatregel, maar kunnen helpen om onze doelen te bereiken. Je kunt de meeste van die ideeën vinden in Bijlage I.
Daar stopt het niet. Ook bij de uitvoering spelen alle belanghebbenden een belangrijke rol. We hebben steun nodig om onze doelen te bereiken. Als we uitleggen waarom we iets doen en laten zien hoe het werkt, helpen we niet alleen de stad gezonder en fijner te maken, maar willen we ook anderen inspireren. We laten mensen weten wat ze zelf kunnen doen en ondersteunen hen waar we kunnen, soms met uitleg en soms door echt samen te werken. Samen met inwoners en alle andere belanghebbenden bouwen we aan een stad met meer natuur en veerkracht, waar iedereen trots op kan zijn. ●

Samen wordt het beter!

Gemeente Nieuwegein heeft al verschillende samenwerkingsverbanden met andere (overheids)organisaties:

Ringslang werkgroep Houten voor de leefgebieden van de ringslang;

Rijkswaterstaat voor ecologische verbindingen en de bestrijding van de eikenprocessierups;

Gemeente Utrecht voor de bijenburchten

Provincie Utrecht voor SoortenManagementPlan, trambaan en bijenburchten.

Honingbij
(Apis mellifera)
Foto
Unsplash

Heikikker
(Rana arvalis)

Doelen en maatregelen

5.1 Wat doen we al?

5.2 Wat gaan we doen?

Terug naar inhoudsopgave

De natuur blijft in beweging en wij bewegen mee. In dit hoofdstuk leggen we uit wat we al hebben gedaan en wat we de komende jaren van plan zijn te doen.

5.1 Wat doen we al?

Tijdens het opstellen van dit omgevingsprogramma (in 2023) waren wij ook buiten actief. We gingen aan de slag om onze natuur en leefomgeving te verbeteren.

1 We deden dit jaar mee aan Maai Mei Niet en deden tegelijk een eigen proef: We wilden zien wat het effect was van een maand lang niet maaien (in mei) op de biodiversiteit. Met onze eigen proef onderzochten we welke effecten maatregelen zoals sinusmaaien hebben op de variatie aan soorten.

2 We hebben op twee plekken schermen geplaatst om padden te helpen veilig over te steken tijdens hun reis naar hun broedplaats in het voorjaar en hun winterverblijfplaats in het najaar. (Zie ook kader rechts.)

3 Op verschillende plaatsen werd verharding weggehaald en groen terug geplant. Dit gebeurde bijvoorbeeld bij de IJsselsteinseweg-Stormvogel. Zo zorgen we dat meer planten en dieren leefruimte krijgen en dragen we bij aan het klimaat.

4 Voor het eerst hebben we op een biologische manier geprobeerd de Japanse duizendknoop te bestrijden. We onderzoeken nog of dit werkt. Onze proefplek is bij de Moerashoeve. Met deze proef wordt al het bodemleven in de grond gedood, ook het nuttige leven. Na een jaar moet de bodem weer helemaal opnieuw beginnen.

5 In 2022 organiseerden we een actie waarbij inwoners en andere liefhebbers jonge boompjes konden krijgen om in hun eigen tuin of grond te planten; ook wel zaailingen genoemd. Het doel was om zo meer bomen in Nieuwegein te krijgen. Deze boompjes zouden anders worden verwijderd, maar kregen nu een tweede kans. Het duurt even voordat ze volgroeid zijn, maar meestal zijn dit snelle groeiers.

Heikikker
(Rana arvalis)

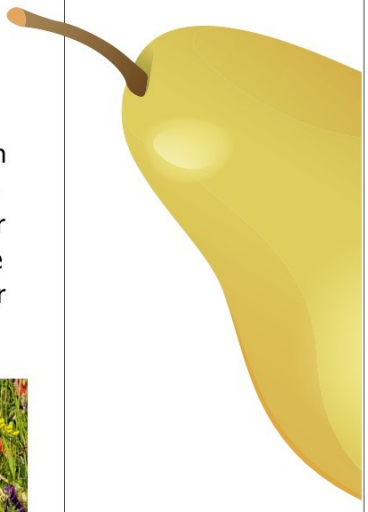

Kleine vuurvlinder
(Lycaena phlaeas)

6 Bij de afrit Nieuwegein op de A27 zaaiden we bij bedrijventerrein 'Het Klooster' bollen en kruiden in. Hiermee willen we meer voedsel, schuilplaatsen en plekken om voort te planten bieden aan insecten. Ook zorgt dit voor een kleurrijke ingang van Nieuwegen.

7 Met Betere Buurten en Groen doet Nieuwegein Goed voerden we bijvoorbeeld Bloeiend Nieuwegein uit. Bloeiend Nieuwegein is een initiatief van een inwoner van onze gemeente. De laatste plek waar wij dit hebben gedaan, is langs de Nedereindseweg. Daar gebruiken we mengsels van bloemen die helpen om meer verschillende soorten in de natuur te krijgen. Ook zijn er zo'n vijftig biologisch geteelde fruitbomen in tuinen van bewoners geplaatst.

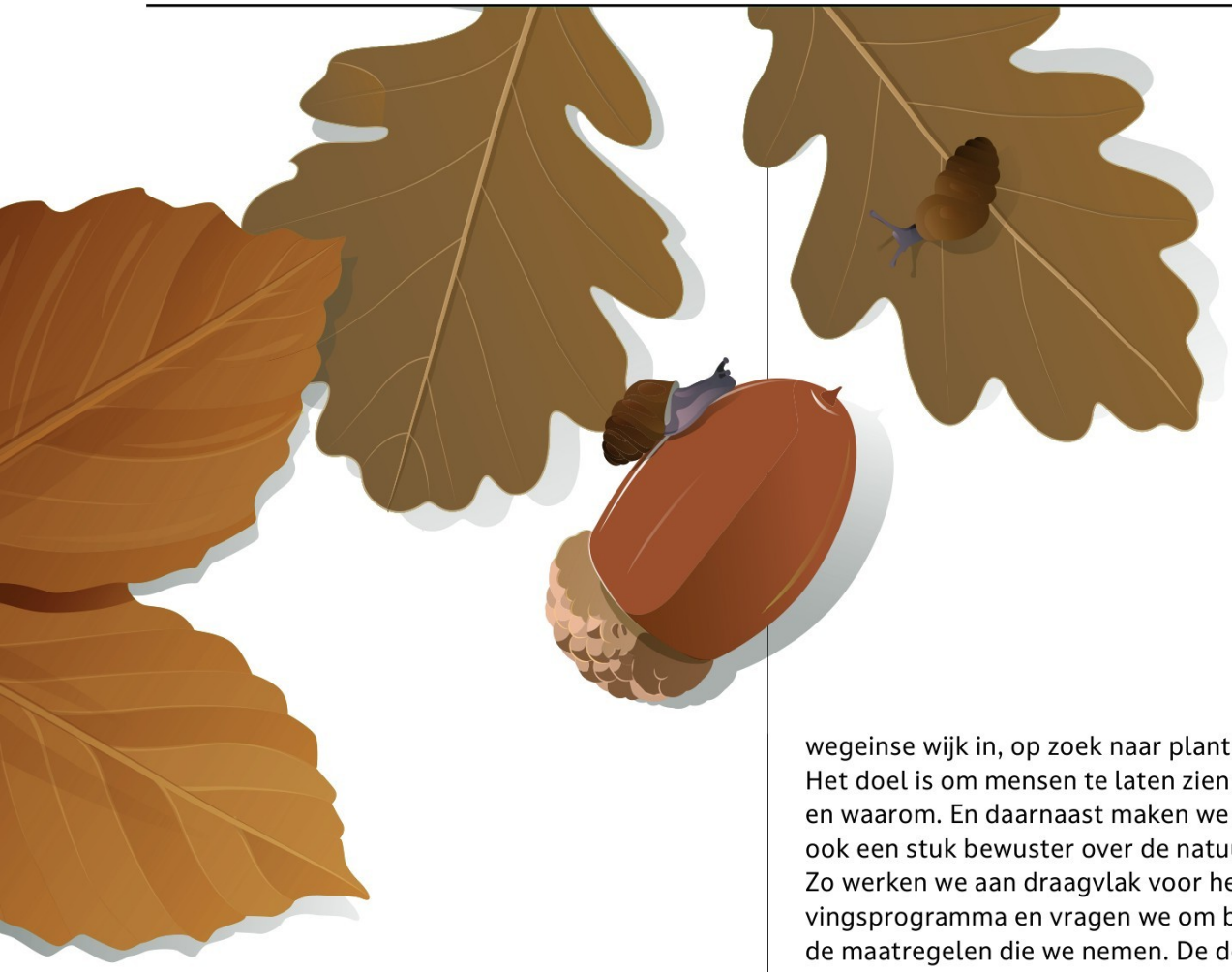

Vrijwilligers helpen honderden padden oversteken

In Park Oudegein werden bij de ijsbaan veel overstekende padden en kikkers doodgereden door fietsers en auto's. In het voorjaar trekken deze dieren naar een zomerplek om zich voort te planten. In het najaar gaan ze naar een rustige plek om de winter door te brengen. In het voorjaar van 2023 hebben we paddenschermen neergezet. Langs de weg staan twee schermen van ieder 150 meter lang, met om de 20 meter een emmer in de grond. Vrijwilligers helpen de padden en kikkers veilig naar de andere kant van de weg. In het voorjaar van 2023 hebben we tijdens de eerste overtocht 508 padden en kikkers overgezet, waaronder de beschermde poelkikker (Pelophylax lessonae). Eind augustus zijn de schermen 'gesloten' door deksels op de emmers te plaatsen. Er zijn 169 padden en kikkers en 91 salamanders naar de overkant gebracht. Veel van de jonge padden trekken ergens anders naartoe en keren niet terug naar de plek waar hun ouders hun reis het voorjaar begonnen. In het voorjaar van 2024 worden de deksels weer van de emmers gehaald. We zijn benieuwd hoeveel padden we dan kunnen helpen oversteken naar hun broedplaats op de ijsbaan.

Genaveld tonnetje
(Lauria cylindracea)

8 We bekeken de kwaliteit van onze grasstroken en watergangen. Het rapport Prins 2023 (Bureau Buiting) laat zien welke bermen veel kansen hebben voor meer soorten planten en dieren. Door op deze plekken te starten met verbeteringen, dragen we sneller bij aan het herstel van de biodiversiteit. Andere plekken zijn ook belangrijk, maar daar duurt het langer om veranderingen aan te brengen. En vaak zijn hier meer maatregelen voor nodig.

9 De eikenprocessierups bestrijden we alleen nog maar door deze weg te zuigen (zogenaamd curatief bestrijden). Daarmee voorkomen we schade aan de soorten die een bijdrage leveren aan de biodiversiteit.

10 We organiseerden verschillende buurtsafari's. Samen met inwoners trokken we met een expert een Nieuwegeinse wijk in, op zoek naar planten en dieren. Het doel is om mensen te laten zien wat we doen en waarom. En daarnaast maken we inwoners ook een stuk bewuster over de natuur in de stad. Zo werken we aan draagvlak voor het omgevingsprogramma en vragen we om begrip voor de maatregelen die we nemen. De deelnemers aan de buurtsafari's waren erg enthousiast. Met deze manier van beleven en ontdekken gaan we de komende jaren door.

11 We begonnen met het maken van video's om duidelijker te vertellen en laten zien wat we doen.

12 We ontwikkelden 'Groentje', een nieuwe mascotte voor de gemeente. Groentje wordt, net als Prullie, ingezet voor participatie en communicatie.

13 Bij het planten van nieuwe planten leggen we een mulch-laag neer. Mulch is een laag van diverse materialen zoals blad, snoeiafval, houtsnippers, stro en ander natuurlijk afval. Door een laag mulch toe te voegen in plantvakken helpen we de grond om vocht vast te houden, krijgen ongewenste kruiden minder de kans te groeien en blijft de temperatuur van de bodem meer gelijk. Tegelijk

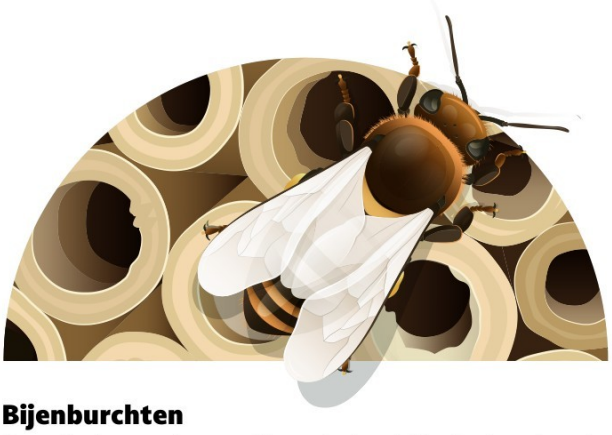
hebben de wortels bescherming bij sterk wisselende weersomstandigheden zoals hitte of juist droogte. Zo helpen we de planten, de bodem en het klimaat allemaal tegelijk.

14 In het najaar van 2023 zijn we samen met Van Wijk Groen de Missie Bladgoud gestart in Nieuwegein oost en zuid. We zien al die herfstbladeren niet meer als afval, maar als een gouden grondstof. Op onze website wordt precies uitgelegd hoe deze Missie Bladgoud werkt. www.nieuwegein.nl/missiebladgoud

15 Tijdens het snoeien en kappen van het groen in de gemeente komt het nodige snoeiafval vrij. Met dit snoeiafval maken we takkenrillen. Dit doen we op geschikte plekken. Veel verschillende dieren maken gebruik van deze takkenrillen om in te schuilen of zich voort te planten. Wanneer de takken langzaam verteren, kunnen hier weer paddenstoelen, schimmels en mossen op groeien. Met deze takkenrillen wordt de natuur in Nieuwegein aantrekkelijk(er) voor heel veel soorten dieren.

5.2 Wat gaan we doen?

In deze paragraaf leggen we uit wat we nog gaan doen om onze plannen waar te maken. Per pijler hebben we doelen vastgesteld. Voor elk doel hebben we bedacht wat we moeten doen om het doel te behalen. Een overzicht van alle doelen en maatregelen is te vinden vanaf pagina 46.
Een aantal maatregelen is nog niet concreet genoeg. Het is bijvoorbeeld nog niet duidelijk wanneer ze ingaan of eindigen. Er zijn ook maatregelen die volgen op andere maatregelen die eerst moeten worden uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan de manieren die we gebruiken om de Japanse duizendknoop weg te halen. We hebben eerst de resultaten nodig van eerdere maatregelen. Pas daarna kunnen we een plan maken hoe we verder omgaan met deze plantensoort. Een programmanager kan deze taken op zich nemen. Zo zorgen we ervoor dat de plannen en alle genoemde doelen en maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Bijenburchten
De afgelopen jaren zijn er in heel Nederland, ook in gemeente Nieuwegein, meerdere insectenhotels geplaatst. Dit helpt verschillende insecten, voornamelijk bijen en hommels, om zich voort te planten. Vooral bijen hebben het door verstedelijking steeds lastiger om geschikte plekken te vinden voor hun eitjes. In Nederland zijn ongeveer 360 soorten bijen bekend, waarvan zo'n 250 soorten hun nesten in de grond maken. Om deze bijen te helpen, gaat de gemeente bijenburchten plaatsen. Deze burchten worden vooral gebouwd van zand en tegels, waarbij de stenen die vrijkomen bij het weghalen van onnodige verharding worden hergebruikt.

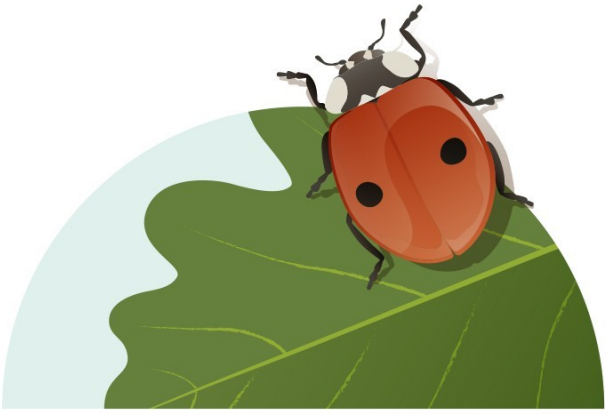

Broedhopen
In gemeente Nieuwegein worden af en toe ringslangen (Natrix helvetica) gezien. Die hebben zich waarschijnlijk vanuit aangrenzende gemeenten naar de Galecopperzoom en Park Oudegein verplaatst. Om ervoor te zorgen dat deze slangen zich hier thuis gaan voelen, gaat de gemeente broedhopen in deze twee gebieden plaatsen. Ringslangen kunnen in deze broedhopen hun

eieren leggen. Een ringslang kan tot 1,20 meter lang worden en is niet giftig. Bovendien vormt de ringslang voedsel voor andere dieren, zoals de bruine kiekendief (doelsoort, zie paragraaf 2.5).

Vogelbroedbos
In Park Oudegein is een vogelbroedbos aangelegd om vogels een rustige plek te bieden om te broeden. Gedurende de tijd is er weinig veranderd in dit stille gebied, maar zijn er enkele invasieve soorten zoals de Japanse Duizendknoop gaan groeien. Ook zijn de hekken en informatieborden oud en toe aan vervanging. Om ervoor te zorgen dat het vogelbroedbos de komende jaren succesvol blijft, wordt er hard gewerkt om de Japanse Duizendknoop te verwijderen. Ook worden er nieuwe hekken en borden geplaatst om de rust in dit gebied te behouden.

Zoomvegetatie
In Park Oudegein worden op bepaalde plekken de randen van bospercelen niet meer gemaaid. Hierdoor blijft er een strook van 5 tot 10 meter rond bos- en heestervakken over waar kruiden en planten beter kunnen groeien. Vooral planten die voedsel bieden aan insecten en/of een plek zijn voor insecten om te verblijven en zich voort te planten zijn erg belangrijk. Op deze manier verhogen we de botanische waarde van ons park.
Buiten de maatregelen die we nemen om onze doelen te bereiken, zijn er enkele maatregelen die snel resultaat kunnen opleveren. Deze zijn gericht op specifieke locaties of soorten. Ze staan op zichzelf en zijn niet direct gekoppeld aan een specifiek doel in het omgevingsprogramma, maar ze zijn wel verbonden met de pijlers. Dit zijn snelle successen. We noemen ze ook wel “Quickwins”. ●

Doelen

Hieronder volgt een verzicht van alle doelen in dit omgevingsprogramma, per pijler weergegeven. Klik op het doel om de maatregelen hiervoor te zien.

» **Verbinden 5.2.1 tot 5.2.2**
pagina 50 - 51

» **Verbeteren 5.2.3 tot 5.2.9**
pagina 52 - 58

» **Vergroten 5.2.10 tot 5.2.12**
pagina 58 - 61

» **Beschermen 5.2.13 tot 5.2.15**
pagina 62 - 65

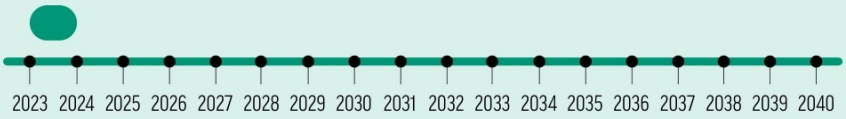
» **Betrekken 5.2.16**
pagina 66 - 67

5.2-1
Verbinden

In 2047 zijn alle onderdelen van het groenstructuurplan* gerealiseerd.

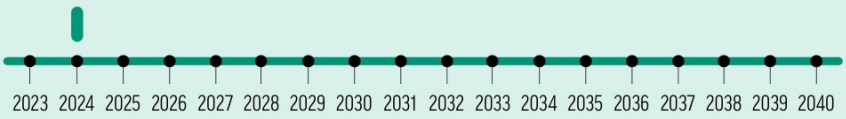
*lokale ecologische verbinding, verbindingen naar omliggende gemeenten, te ontwikkelen aanwezig groen, aan te leggen verbindingszone, natuur, stapstenen en overig gebruikersgroen (GSP 2017)

5.2-1.1 De grenzen van Natuurnetwerk Nieuwegein vaststellen. Dit is inclusief het juridisch vastleggen van deze grenzen en het opnemen hiervan in het omgevingsplan. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-1.2 Het aanleggen van een vispassage bij Galecopperwetering-Reinesteijnseweg (in zone 4) uit rapport Boddeke 2018. **Uitgevoerd door:** Waterschap HDSR

< Opmerking
Q1 2024 - HDSR

5.2-1.3 Het aanleggen van vis- en/of faunapassages bij knelpunt 4 uit rapport Hoffmann 2020. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

< Opmerking
Knelpunt gaat mee met aanleg nieuwe politiebureau. Meeliften. Nog geen startdatum bekend

Nog geen startdatum bekend, einddatum 2040

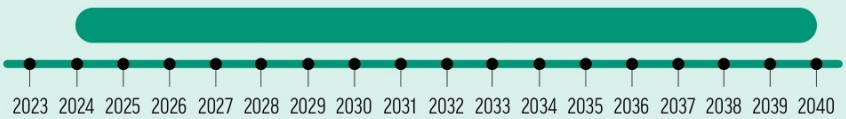
5.2-1.4 Het aanleggen van een vis- en/of faunapassage bij knelpunten 1, 2 en 3 uit rapport Hoffmann 2020. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

< Opmerking
Start 2024, Betalen uit grondexploitatie of anterieure overeenkomsten.

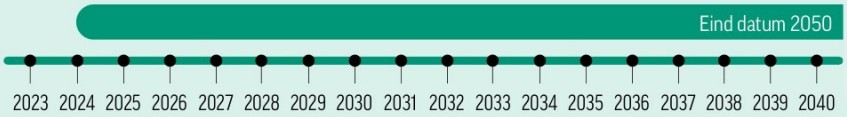
5.2-1.5 De stapstenen met 40.000m² uitbreiden.
Uitgevoerd door: Gemeente Nieuwegein

< Opmerking
Meekoppelkansen benutten.

terug naar overzicht

5.2-1.6 Het oplossen van de knelpunten zoals genoemd in Boddeke 2018. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

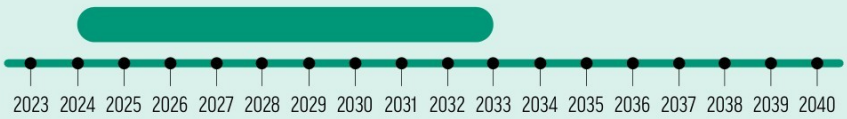
< Opmerking
Meekoppelkansen benutten waar mogelijk.

5.2-2 Verbinden

In 2047 zijn de cultuurhistorische, groene en blauwe verbindingen hersteld.

5.2-2.1 Indien bomen en/of beplanting wordt geplaatst op cultuurhistorische plekken worden bomen en beplanting toegepast welke daar vanuit cultuurhistorie thuis horen. Dit is een beleidskeuze die in het omgevingsprogramma Ruimtelijke Kwaliteit in 2024/2025 wordt vastgesteld. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

< Opmerking
Meeliften bij projecten.

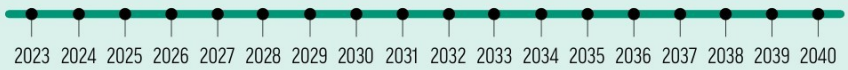
5.2-2.2 Inzichtelijk maken welke cultuurhistorische elementen verdwenen zijn en bepalen of deze hersteld kunnen worden. De vervolgstappen en projecten die hieruit voortkomen zijn onderdeel van omgevingsprogramma Ruimtelijke Kwaliteit (mogelijk in samenwerking met dit omgevingsprogramma). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

Nog geen startdatum bekend, einddatum 2030

5.2-2.3 Uitvoeren van de op te lossen knelpunten zoals bij 5.2-2.2 en deze in beheer nemen. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

Nog geen startdatum bekend, einddatum 2040

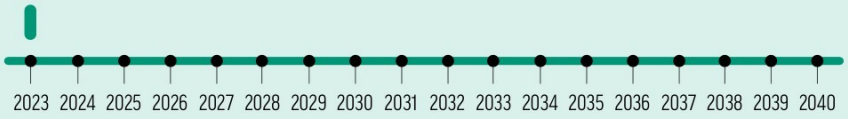

terug naar overzicht

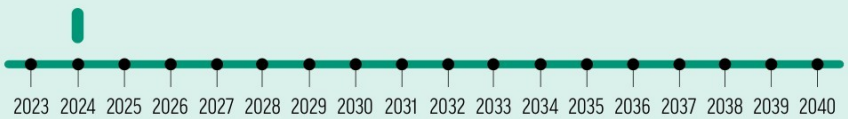
5.2-3
Verbeteren

In 2033 is de populatieomvang van de doelsoorten met 20% toegenomen door beheer en inrichting.

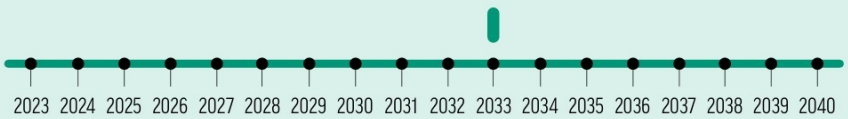
5.2-3.1 De aannemer (bestek Nieuwegein oost/zuid en Ruw gras) stelt, in afstemming met de gemeente, een meetbaar plan op om bij te dragen aan de biodiversiteit. Meetbaar door monitoring en een meetnet. (noord en west volgen met nieuwe bestekken.) **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

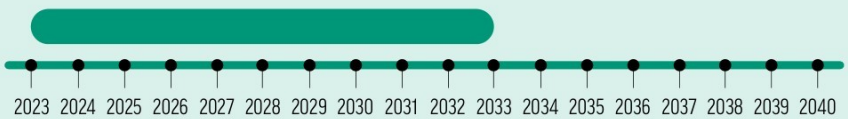
5.2-3.2 Nulmeting doelsoorten op basis NDFF in 2024. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

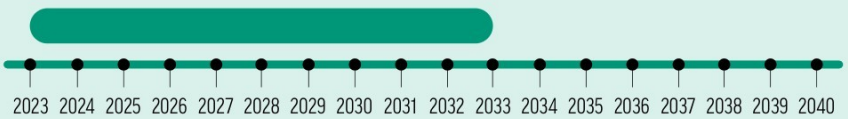
5.2-3.3 Vervolgonderzoek doelsoorten op basis van NDFF in 2033 waarin vergelijking wordt gemaakt met de nulmeting uit 2023 (vervolg op 5.2-3.2). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-3.4 We passen natuurstimulerende beheermaatregelen toe zoals het laten liggen van dood hout en het toepassen van mulchlagen. In 2024 wordt dit verder SMART gemaakt, zodat deze maatregel meetbaar wordt. Denk hierbij aan een x aantal m^2 aan oppervlak waar we dit toepassen. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

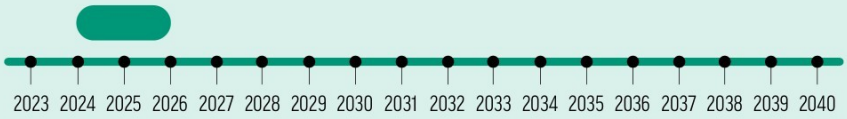
5.2-3.5 Bij projecten zoals bijvoorbeeld Rijnhuizen en Betere Buurten wordt gebruikt gemaakt van de soortenlijst (5.2-4.1) om het groen in te richten. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

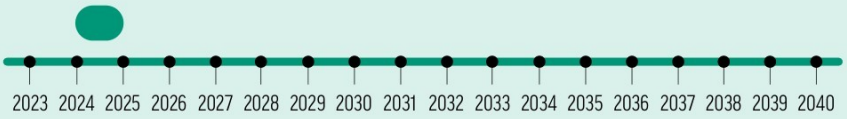
< Opmerking
Meeliften op projectbudget, inzet OD = binnen bestaand budget. (In geval van 'oud' groen levert OD bijdrage aan het project.)

terug naar overzicht

5.2-3.6 Evaluatie op toegepaste bloemenmengsels. Van daaruit bepalen onder welke voorwaarden en omstandigheden bloemenmengsels worden toegepast en onderhouden. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

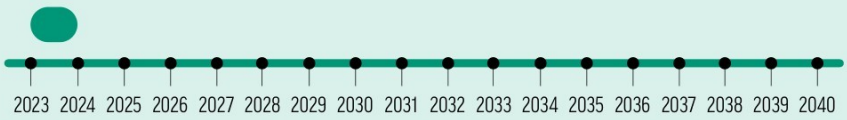
5.2-3.7 Uitvoeringsbeleid opstellen voor zelfbeheer. Binnen dit beleid gebruik maken van de soortenlijst zoals opgesteld wordt bij maatregel 5.2-4.1. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

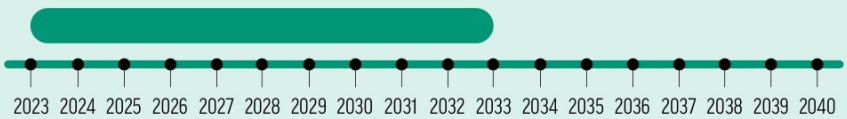
5.2-4 Verbeteren

In 2028 is inzichtelijk hoeveel % van de huidige gemeentelijke beplanting inheems en gevarieerd is en stellen wij een doel op met het gewenste % hiervan.

5.2-4.1 Het opstellen van een soortenlijst (bomen, bosplantsoen, heesters, vaste planten, bloemen, bollen, zaden, etc) en afwegingskader waaruit de gemeente de nieuw aan te planten vakken ontwerpt. Inclusief de randvoorwaarden voor aanplant, inzaaien en de kenmerken of een soort tegen droogte c.q. natte voeten kan, zodat de juiste (boom)soort op de juiste plek komt. Deze randvoorwaarde geldt niet voor historisch erfgoed, zoals lanen. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-4.2 Het jaarlijks opstellen van een kansenkaart* voor het omvormen van beplanting in de openbare ruimte naar natuurlijke, inheemse beplanting/variaties (mantel-zoom). Hierbij wordt voor bermen en watergangen gebruikgemaakt van het onderzoeksrapport 'Vegetatietypen en ecologische beoordeling bermen en watergangen' door Prins (2023). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

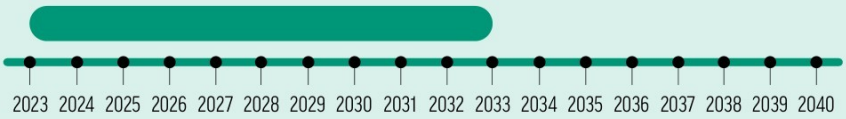

*een kansenkaart bevat naast veranderkansen voor beplanting ook maatregelen zoals het realiseren van bijenburchten, broeihopen, takkenrillen, verandering van type beplanting, etc. Mede bepalend is periode waarbij langst geleden onderhoud is gepleegd.

terug naar overzicht

terug naar overzicht

5.2-4.3 Het opstellen van een Programma van Eisen waarin regels worden opgesteld voor de ontwikkeling van nieuwe groenelementen, zoals 'een bomenrij van vijf of meer bomen bestaat uit meer dan twee soorten'. Dit gebeurd tegelijk met de evaluatie van het Boombeschermingsplan 2019. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-5
Verbeteren

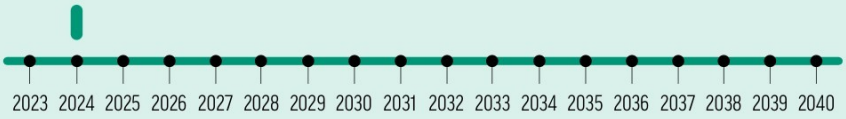
In 2024 wordt anders maaien (ecologisch maaibeheer) toegepast op minimaal 750.000m²*.

*In Bijlage L gaan we uitgebreid in op het ecologisch maaibeheer en de aanpak voor 2024.

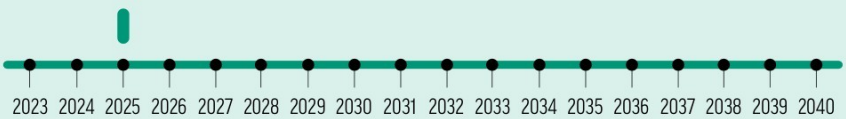
5.2-5.1 Binnen bestek Nieuwegein oost, zuid en delen van west worden kansen doorgevoerd voor ecologisch maaibeheer (o.a. sinusmaaien en gefaseerd maaien van rietoevers). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en Bouwteam (gemeente en aannemer)

5.2-5.2 In 2024 worden de kansen voor het ecologisch maaien in noord en west doorgevoerd. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

5.2-5.3 Met de nieuwe bestekken voor Nieuwegein noord en de rest van west worden kansen doorgevoerd voor ecologisch maaibeheer (o.a. sinusmaaien en gefaseerd maaien van rietoevers). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Tijdens het behandelen van de begroting in 2023 is voor 2024 afgesproken het ecologisch maaibeheer ook in noord en west door te voeren. Dit wordt gefinancierd uit de middelen uit het Coalitieakkoord.

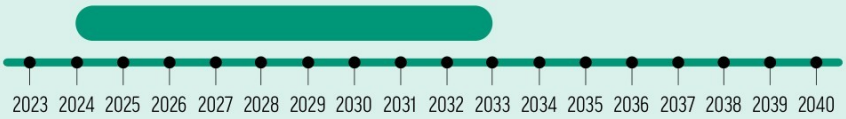
5.2-6
Verbeteren

In 2027 voldoet het stedelijk water minimaal aan het streefbeeld 'zichtbaar', conform het meerjarenplan Waterkwaliteit. In 2040

terug naar overzicht

voldoet 11 km van de watergangen aan het streefbeeld 'levendig' en 2,5 km van de watergangen aan streefbeeld 'natuurlijk'.

5.2-6.1 We maaien onze oevers(taluds), waar mogelijk, gebiedsgericht. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

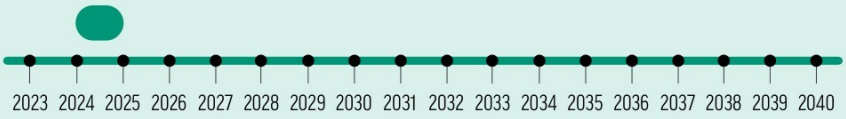
5.2-6.2 We onderzoeken de mogelijkheden om een pilot/proefstuk op te zetten voor één of meerdere tertaire watergangen waarbij we soorten als Krabbenscheer en Zwanenbloem aanplanten en meten welk effect deze hebben op de Nieuwegeinse watergangen (natuurlijke zuivering en bijdragen aan de biodiversiteit). Als blijkt dat hier mogelijkheden voor zijn, wordt hier een projectplan voor opgesteld. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en waterschap (HDSR)

< Opmerking
Basis voor ons voorstel zullen de wijze van uitvoering en effecten zijn van een soortgelijke pilot in gemeente Utrecht.

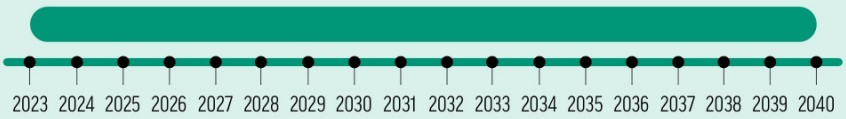

5.2-6.3 Ten behoeve van het waterleven leggen we ook dode bomen in het water. In 2024 wordt dit als eerst uitgevoerd in de wijk Rijnhuizen. Dit wordt eind 2024 geëvalueerd en wordt, afhankelijk van de evaluatie, per 2025 verder uitgebreid in de andere wijken. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en waterschap (HDSR)

J
Meeliften op project voor Rijnhuizen.

5.2-6.4 Met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) is een samenwerking om de waterkwaliteit te verbeteren. Deze heeft vorm gekregen middels het document 'Meerjarenplan waterkwaliteit Nieuwegein' – februari 2023'. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en waterschap (HDSR)

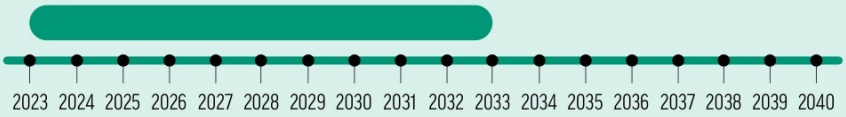

5.2-7 Verbeteren

In 2033 is de bodemkwaliteit in 80.000m² plantvakken verbeterd door toepassing van

meer inheemse beplanting en groenbemesting.

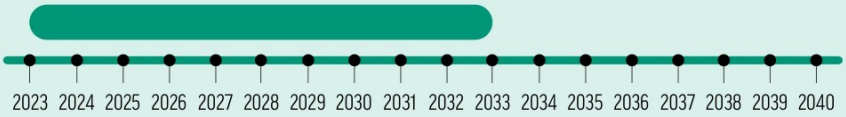
5.2-7.1 De bodem van plantvakken wordt verbeterd door groenbemesting vanuit eigen groenafval (o.a. mulch). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

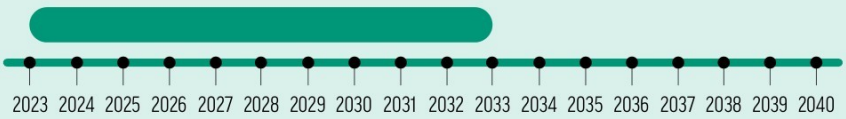
< Opmerking
Het areaal groen is geïnspecteerd op agressieve kruiden, zo'n kleine 4% heeft hiermee te maken. Hier zal grond vervangen moeten worden voordat nieuwe groenbemesting toe te passen.

5.2-7.2 De wet- en regelgeving rondom de verontreiniging van de grond wordt opgevolgd. Zie hiervoor het omgevingsprogramma Bodem en Ondergrond. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

Opmerking >
Dit onderwerp krijgt verder vorm in het omgevingsprogramma Bodem en Ondergrond.

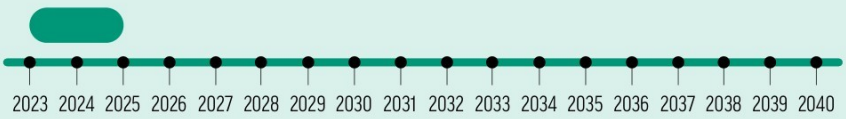

5.2-7.3 We werken, waar mogelijk, aan het verminderen van de verdichting van de bodem. Dit kan bijvoorbeeld door de inzet van andere machines en toezicht hierop. Concretisering van wat we waar gaan doen wordt verder uitgewerkt na afstemming met interne en externe partners. We bespreken dan ook welke consequenties dit heeft voor uitvoering van bepaalde werkzaamheden. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

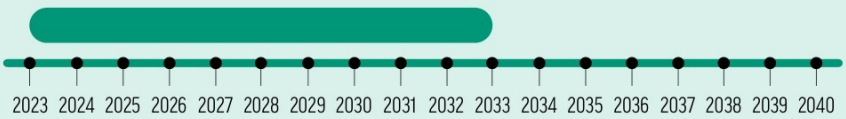
5.2-7.4 Er wordt een verkennend onderzoek gestart naar de omvang van de problematiek rondom bodemdaling om na te gaan of gerichte aanpak noodzakelijk is. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en evt. derden

< Opmerking
Zie 4.18 omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2026.

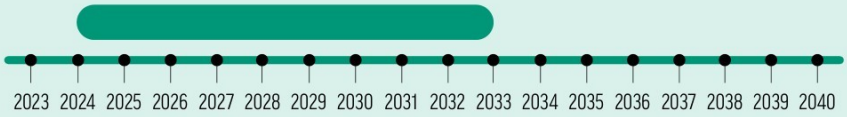
5.2-7.5 De chemische bodemkwaliteit past bij het bodemgebruik. Zie hiervoor het omgevingsprogramma Bodem en Ondergrond. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Benodigde maatregelen nog onbekend, volgen uit omgevingsprogramma Bodem en Ondergrond.

terug naar overzicht

5.2-7.6 We gaan niet meer schoffelen waar mulch wordt toegepast. Het oppervlak waar we dit doen, neemt gemiddeld per jaar met 8.000 m² toe. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

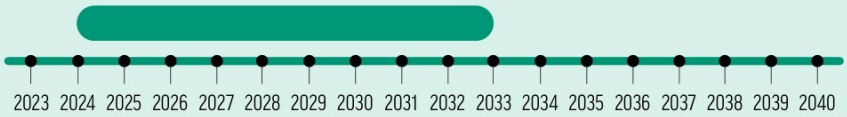

< Opmerking
Ervaring moet laten zien welk effect dit heeft op ongewenste kruiden.

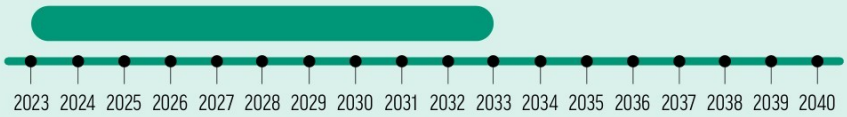
5.2-8
Verbeteren

In 2033 is 80.000m² (19 voetbalvelden) aan plantvakken van het openbaar groen omgevormd en/of aangepast.

5.2-8.1 De 'stippen'kaart die is samengesteld tijdens de inwonersenquête (mei 2023) wordt gebruikt om mede te bepalen welk groen wordt omgevormd. Dit is een toevoeging aan de kansenkaart bij maatregel 5.2-4.2. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

5.2-8.2 Per jaar realiseren we 8.000m² van de omvormings- en aanpassingskansen in de openbare ruimte. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

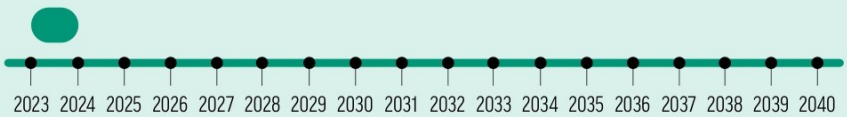

< Opmerking
Bestaand investeringsbudget groen, in geval van grijs naar groen ook geld vanuit klimaat (niet meegenomen in berekening).

5.2-9
Verbeteren

In 2033 heeft 70% van het bomenareaal een levensverwachting van minimaal 25 jaar.

5.2-9.1 Het opstellen van een boomsoortenlijst en afwegingskader waaruit de gemeente de nieuw aan te planten soorten selecteert, zie 5.2-4.1. Deze soortenlijst wordt een zogeheten 'levend document' zodat we deze aan kunnen passen aan actuele inzichten. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

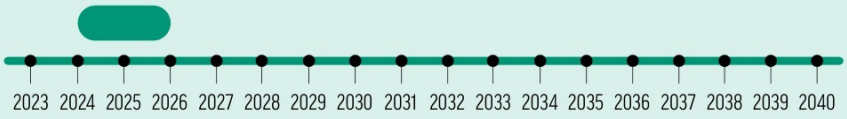
< Opmerking
Lijst parallel met dit programma, afwegingskader bomen tegelijk met BBP.

terug naar overzicht

5.2-9.2 Het actualiseren van het Boombeschermingsplan (BBP) 2019. Hierin wordt ook de bescherming van waardevolle en monumentale bomen vastgelegd, zowel voor gemeentelijke bomen als bomen van derden. Tegelijk wordt de modelboomverordening vastgesteld. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-9.3 We onderzoeken (met buurgemeenten) de mogelijkheden voor het opzetten van een stadskwekerij. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-10
Vergroten

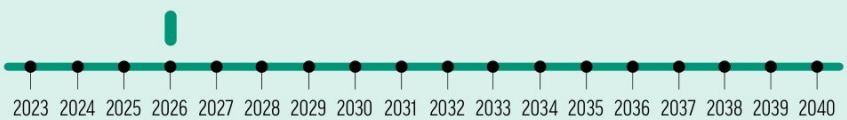
In 2027 is het groenoppervlak (horizontaal en verticaal) op terreinen en gebouwen van derden (zoals ondernemers en bewoners) met 5% toegenomen. In 2033 is daarnaast het oppervlak van het gemeentelijk groenareaal (horizontaal en verticaal) op eigen terrein en in de openbare ruimte met 0,4% (20.500m²) toegenomen.

5.2-10.1 Via subsidieregelingen is er ondersteuning beschikbaar voor groene daken en -gevels, vergroenen van tuinen en het aanvragen en onderhouden van geveltuinen. Dit is ook onderdeel van het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie (2023-2026). We geven het promoten van deze subsidies vorm in de communicatiestrategie- en plannen. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Zie omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2026. Reeds vastgesteld

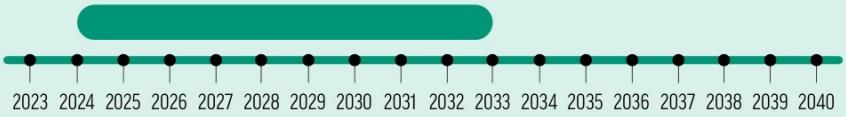
5.2-10.2 Bij het nieuwe coalitieakkoord dringen we aan op het belang van het continueren van deze subisidies ten behoeve van klimaatadaptatie en biodiversiteit. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

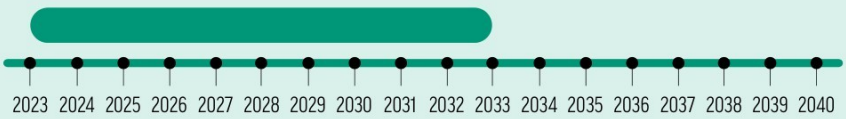
terug naar overzicht

5.2-10.3 Jaarlijks doen we een actie 'Struikroven/Meerbomennu', hierbij oogsten we zaailingen uit eigen gebied welke op openbaar terrein of particulier terrein worden geplant. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

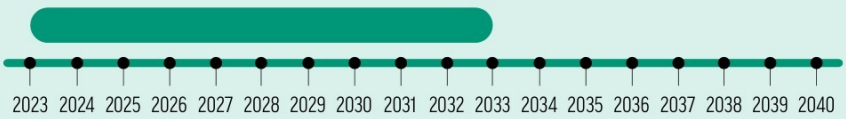
< Opmerking
Struikroven/Meerbomenu

5.2-10.4 We onderzoeken of en hoe groenbeleid voor bedrijventerreinen verankert kan worden in gemeentelijke verordeningen en/of het omgevingsplan. Hiervoor sluiten we aan bij project 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-10.5 We stellen een handreiking op met vergroeningsmogelijkheden voor het verbeteren en vergroten van het groenareaal (horizontaal en verticaal) op bedrijventerreinen, hierin dezelfde lijn voortzetten als 'Ilovebeeing' zoals opgesteld voor 'Het Klooster'*. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

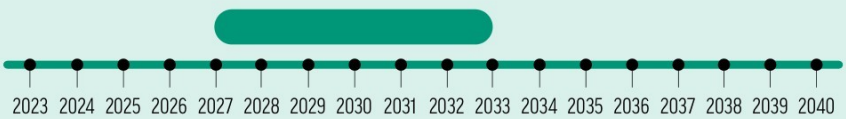

5.2-10.6 We vormen gedurende de looptijd van het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2026 elk jaar minstens 2.000 m² overbodige verharde ruimte in de openbare ruimte om in groenareaal. Dit gebeurt buiten de projecten die al gaande zijn. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Beheerkosten

5.2-10.7 Ook na afloop van het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2026 blijven we elk jaar minstens 2.000 m² overbodige verharde ruimte in de openbare ruimte omvormen. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

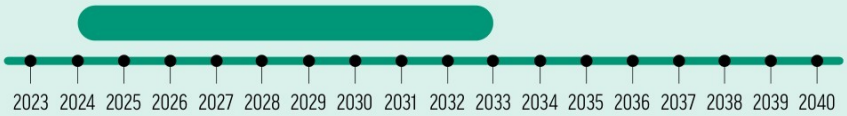
terug naar overzicht

5.2-10.8 Bij de bouw en verbouw van scholen maken we schoolpleinen groener en blauwer, daarbij gebruikmakend van de soortenlijst die daarvoor is opgesteld (zie 5.2-4.1). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

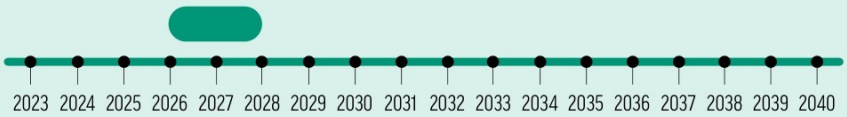
< Opmerking
Zie omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2026. Nog onbekend of dit na 2026 door loopt in huidige vorm.

5.2-10.9 We vergroten zo'n 100 boomspiegels (in de verharding) per jaar, dit kan zowel door de gemeente als door particuliere initiatieven. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Mee in 'ontstenen'.

5.2-10.10 Het omgevingsprogramma Natuur in de stad vormt de basis voor de visie klimaatadaptief groenblauw netwerk in de stad (zie 4.7 in omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2026). Klimaat en natuur komen samen in deze visie. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

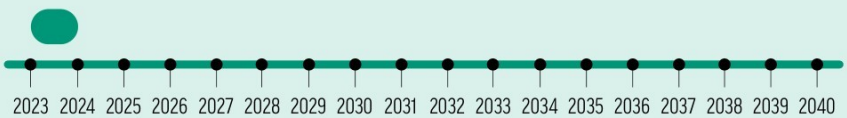

< Opmerking
Zie ook 4.7 in het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2026.

5.2-11
Vergroten

We werken aan een goede verdeling van groen voor een ieder, dit kan door de leidraad 3-30-300, maar we onderzoeken ook de 1-20-300 leidraad hiervoor.

5.2-11.1 Het (laten) onderzoeken waar de 3-30-300 leidraad wordt behaald en waar niet. Hiervoor gebruiken we deels hetgeen is meegenomen in het rapport 'Grip op de groeiende stad Nieuwegein'. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

5.2-11.2 Het opstellen van een plan hoe vanuit het onderzoek de beste invulling geven aan de 3-30-300 (of de 1-20-300) leidraad. We leggen de juiste relaties met klimaat en biodiversiteit en bepalen welke bomen en beplanting waar geplaatst moeten worden. Daarbij houden we tenminste rekening met de Green Deal van Europa. We leggen voor deze maatregel ook een relatie met doel In 2030 is 75% procent van de omvormings- en

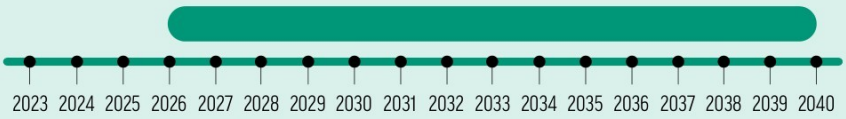
« terug naar overzicht

aanpassingskansen voor beheer voor en door de gemeente gerealiseerd. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-11.3 Het aanplanten van de juiste vegetatietypen rondom de locaties waar de 3-30-300 (of de 1-20-300) leidraad niet wordt behaald. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

< Opmerking
Wanneer blijkt dat we dit daadwerkelijk gaan doen, wordt te zijner tijd een projectplan geschreven.

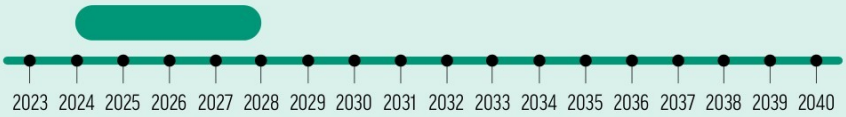

5.2-12 Vergroten

Het aandeel eetbaar groen wordt met zo'n 2000m² (bij locaties zoals het Natuurkwartier, scholen en buurttuinen) vergroot.

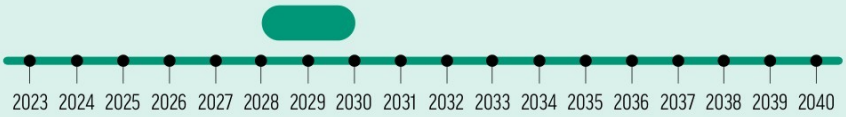
5.2-12.1 Het sortiment en de diversiteit aan eetbare beplanting uitbreiden. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein (incl. Natuureducatie)

< Opmerking
500m² p/j

5.2-12.2 We bepalen of meer eetbaar groen door de gehele gemeente wenselijk is. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

< Opmerking
Start op 2028 gezet, kan naar voren wanneer daar aanleiding/ behoefte toe is.

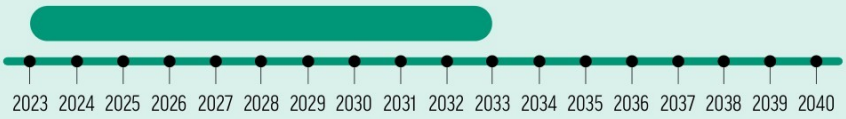
terug naar overzicht

5.2-13
Beschermen

De natuurwet- en regelgeving wordt nageleefd. We nemen een aantal concrete maatregelen ter bescherming van een aantal soorten/soortgroepen.

5.2-13.1 Bij ruimtelijke ingrepen wordt door de initiatiefnemer een Beschermd Soorten Indicator (BESI) uitgevoerd. Waar nodig wordt een Quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. (Afhankelijk van BESI en/of vergunningverlening) **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Op kosten van vraagsteller

5.2-13.2 We stellen een soortenmanagementplan (SMP) op voor gebouwbewonende soorten (vleermuizen, huismus en gierzwaluw) en vragen hiermee een generieke, gebiedsgerichte ontheffing Wet natuurbescherming aan. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Dit budget is reeds toegekend en bestaat deels uit verkregen subsidie.

5.2-13.3 We stellen een soortenmanagementplan op voor niet-gebouw bewonende soorten (daar waar relevant) en vragen hiermee een generieke, gebiedsgerichte ontheffing Wet natuurbescherming aan. Per soort maken we een voorstel en vragen we financiering aan. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

< Opmerking
Afhankelijk van wetgeving en noodzaak t.z.t.

5.2-13.4 We leggen in het omgevingsplan vast dat er niet gebouwd mag worden binnen Natuurnetwerk Nieuwegein. Zie ook 5.2-1. Toetsing (van verzoeken) vindt plaats bij vergunningverlening. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

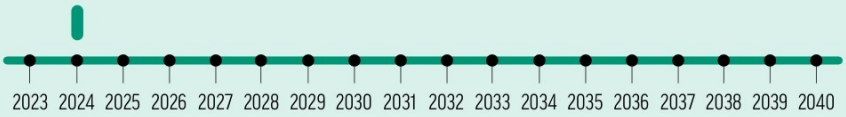

terug naar overzicht

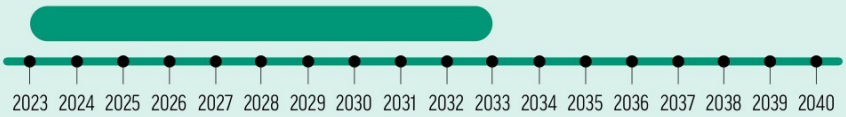
5.2-13.5 Handhaving van de natuurwet- en regelgeving leggen we vast in ons VTH-beleid. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

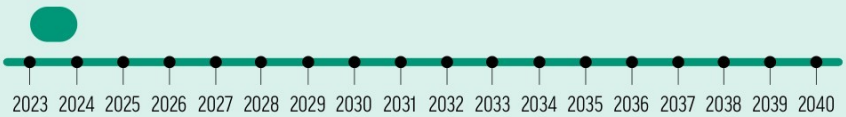
5.2-13.6 De gedragscode Soortbescherming wordt van toepassing verklaard door het college. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-13.7 Vanuit de zorgplicht en het actieprogramma Dierenwelzijn (2021) leggen we meer fauna uitreedplaatsen (FUP) en/of natuurvriendelijke oevers aan, zodat dieren daarmee gemakkelijker het water uit kunnen op plekken waar de beschoeiing dit verhindert. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

5.2-13.8 Medewerkers zijn voldoende opgeleid en hebben voldoende kennis van de natuurwet- en regelgeving. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Via omgevingsprogramma van Veiligheid Toezicht en Handhaving.

< Opmerking
Zie ook 5.2-6.4
Dit wordt onder andere gedaan bij het uitvoeren van onderhoud aan beschoeiingen

< Opmerking
Bestaand budget. Eventueel herhalingen/bijscholingen zijn niet opgenomen nu.

5.2-14 Beschermen

In 2030 is natuurinclusief (ver)bouwen en natuurinclusief ontwerpen de norm binnen gemeente Nieuwegein.

5.2-14.1 We stellen prestatie-eisen op voor natuurinclusief (ver)bouwen en renoveren. Dit verankeren we in het omgevingsprogramma Duurzaam Bouwen Woningbouw. Bij de initiatieven binnen Rijnhuizen is worden deze prestatie-eisen een voorwaarde. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

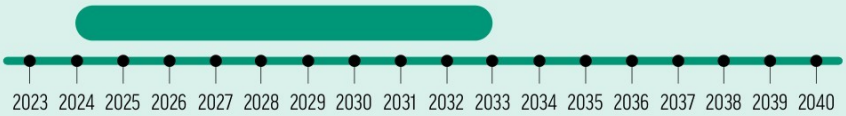
< Opmerking
Verankeren in ons beleid gebeurd als onderdeel van omgevingsprogramma Duurzaam bouwen. Gebruik makend van de Landelijke maatlat Natuurinclusief (ver)bouwen).

terug naar overzicht

5.2-14.2 We onderzoeken de mogelijkheden voor het opzetten van een subsidieregelingen voor natuurinclusief (ver)bouwen en renoveren. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

5.2-14.3 In de komende jaren zal het aantal 'transformatorhuizen' met 42% (148 st.) toenemen, de norm wordt om deze 'natuurinclusief' in te passen in het landschap. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

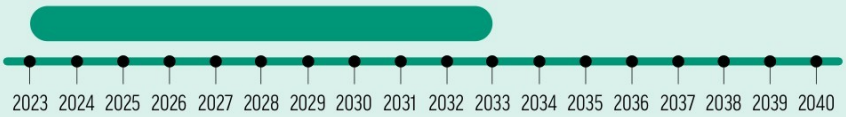

5.2-15
Beschermen

Plagen en invasieve soorten worden binnen de gemeente, waar mogelijk beheerst.

5.2-15.1 De locaties waar Reuzenberenklauw aanwezig is en direct in contact komt met voorbijgangers, wordt vier keer per jaar gemaaid en/of door schapen begraasd. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

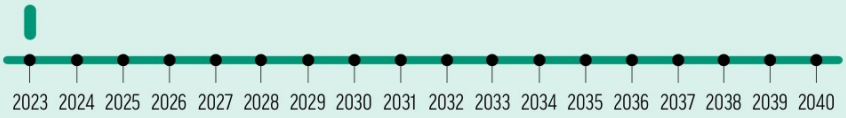
<Opmerking
Bestaand budget.

5.2-15.2 Voor het bestrijden van de Japanse duizendknoop is een pilot opgestart bij de Moerashoeve. Deze moet worden geëvalueerd en afhankelijk van de resultaten wordt bepaald welke maatregelen er verder genomen worden. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

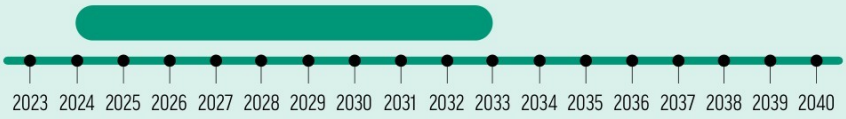

5.2-15.3 Voor het beheersen van de eikenprocessierups zijn 250 nestkasten opgehangen. De nestkasten worden beheerd door vrijwilligers. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

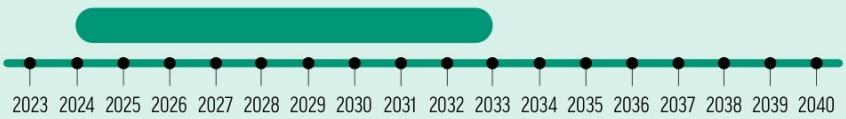
terug naar overzicht

5.2-15.4 Het doorvoeren van de kansen voor extensief maaibeheer in het groenbeheerplan wanneer deze wordt geactualiseerd om natuurlijke vijanden van invasieve soorten te stimuleren. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

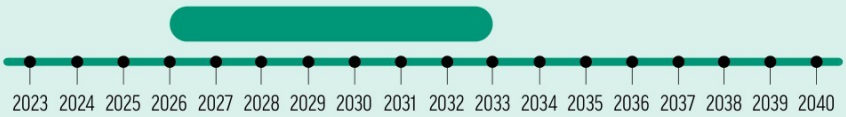
< Opmerking
In 2026 wordt anders maaien (ecologisch maaibeheer) toegepast op minimaal 750.000m².

5.2-15.5 Er is een advies vanuit NL adviseurs opgesteld voor het aantrekken van natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Vanuit dat advies wordt onderzocht of de vegetatie rond de meest gevoelige eiken kan worden aangepast. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Bestaand omvormingsbudget.

5.2-15.6 Inventarisatie van invasieve soorten updaten. Dit wordt iedere 4 jaar meegenomen in de inventarisatie van het openbaar groen. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

< Opmerking
Bestaand budget.

5.2-15.7 Een gebiedsplan opstellen over het (bestrijden en) beheersen van invasieve soorten op openbaar terrein. Van de totale oppervlakte openbaar groen heeft zo'n 4% (± 164.788 m²) te maken met agressieve kruiden. Hierbij maken we ook gebruik van richtlijnen vanuit de provincie, zoals beschreven in het Uitvoeringsprogramma Invasieve Exoten Utrecht 2022-2026.pdf. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

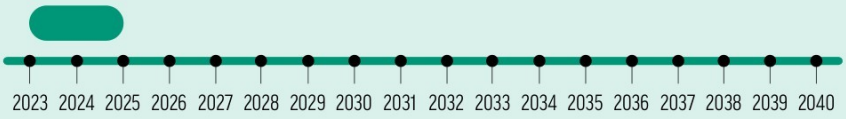
< Opmerking
Uitvoeringsprogramma Invasieve Exoten Utrecht 2022-2026.

terug naar overzicht

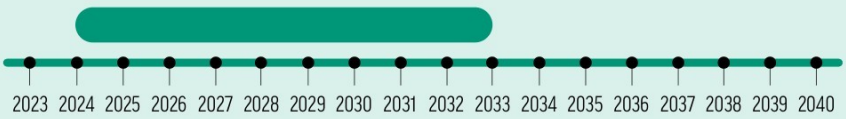
5.2-16
Betrekken

In 2033 is 85% van alle betrokken partijen zich bewust van de noodzaak om ook zelf bij te dragen aan een gezonde leefomgeving.

5.2-16.1 We stellen een integrale communicatiestrategie (met behulp van meerdere kanalen) op ten aanzien van klimaat en biodiversiteit. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

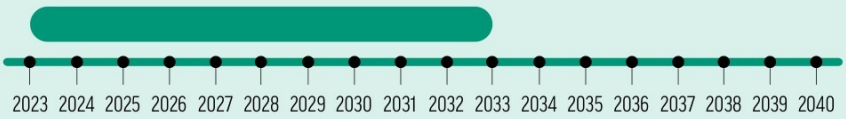
5.2-16.2 We stellen communicatieplannen op. De kaders hiervoor zijn gegeven in de communicatiestrategie voor groen (bijlage K). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein

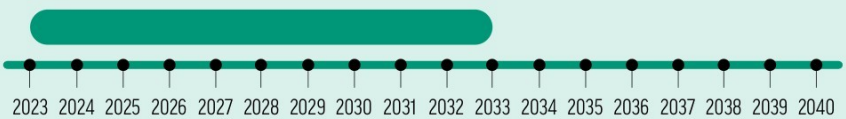
5.2-16.3 We ontwikkelen een digitaal 'groen' platform als centrale bron voor groene informatie. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

5.2-16.4 We laten (samen met onze partners) zien wat we doen. Hoe we dit doen, staat in de communicatiestrategie en -plannen. #stimuleren #inspireren **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

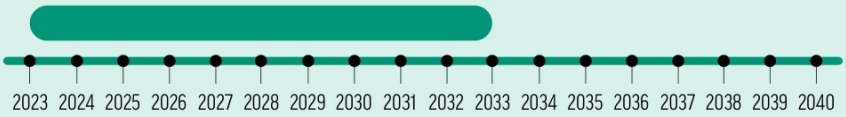
5.2-16.5 We leren van omliggende gemeenten, beheerorganisaties, inwoners en anderen om onze doelen en maatregelen continu te verbeteren. Hoe we dit doen, staat in de communicatiestrategie en -plannen. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

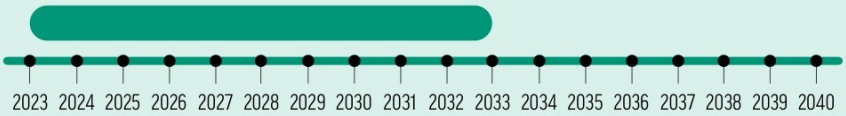
< Opmerking
Eerste aanzet voor Groen is gedaan in 'Communicatiestrategie over Groen in Nieuwegein', zie bijlage K .

terug naar overzicht

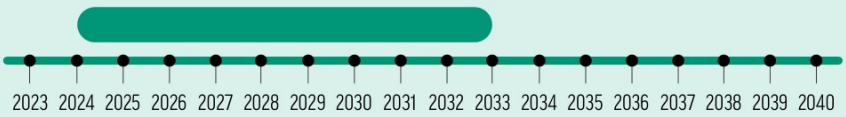
5.2-16.6 We bereiken derden via sociale media (FB, X, Insta, LinkedIn, gemeentewebsite) in. **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

5.2-16.7 We bereiken derden door minimaal 4 fysieke ontmoetingen per jaar te organiseren (buurtsafari, etc). **Uitgevoerd door:** Gemeente Nieuwegein en derden

5.2-16.8 We promoten het gebruik van de soortenlijst uit 5.2-4.1. In 2033 wordt deze bij tenminste 70% van alle activiteiten toegepast. Uitzonderingen/vragen gaan in overleg met 'team groen'. **Uitgevoerd door:** Derden

« **Verbinden 5.2.1 tot 5.2.2**

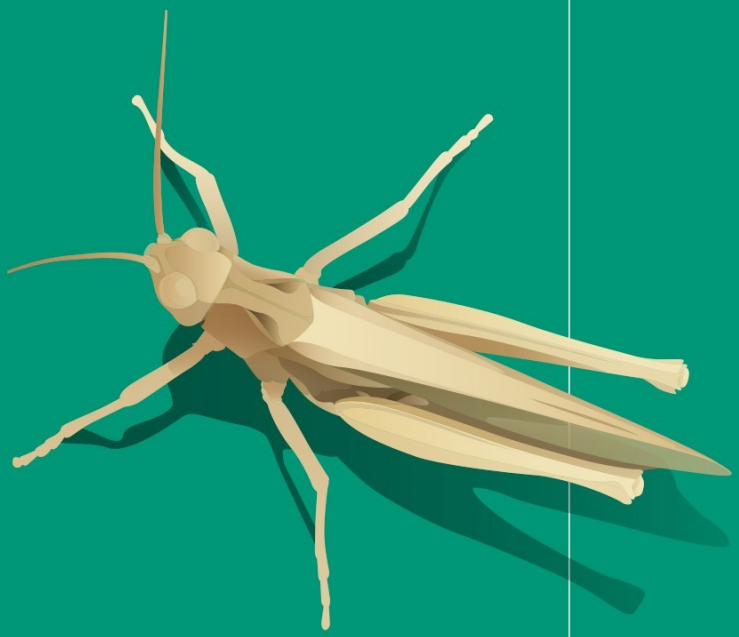
« **Verbeteren 5.2.3 tot 5.2.9**

« **Vergroten 5.2.10 tot 5.2.12**

« **Beschermen 5.2.13 tot 5.2.15**

« **Betrekken 5.2.16**

Bruine sprinkhaan
(Chorthippus brunneus)

Uitvoering

- **6.1 Wanneer doen we wat?**
- **6.2 Wat kost het?**
- **6.3 Wie gaat het doen?**
- **6.4 Onderzoek en monitoring**
- **6.5 Evaluatie en rapportage over de voortgang**

Terug naar inhoudsopgave

Om de plannen van dit programma te kunnen uitvoeren, moeten we goed nadenken over wanneer we wat doen, wat het kost en wie we daarvoor nodig hebben. Dit hoofdstuk gaat daarover. We leggen ook uit hoe we de natuur in de stad in de gaten houden en hoe we de vooruitgang van dit programma bijhouden en verslag uitbrengen.

6.1 Wanneer doen we wat?

Samen vergroenen we Nieuwegein
Na het vaststellen van het omgevingsprogramma, plannen we een bijeenkomst voor inwoners. Tijdens deze bijeenkomst leggen we het programma uit en geven we het startsein voor de uitvoering.

Uitvoering van de maatregelen
De natuur kan niet wachten, maar zij gaat ook niet over één nacht ijs! De natuur wacht niet, maar we haasten ons ook niet! We beginnen met het grootste deel van de plannen in het eerste jaar van het programma (2024) of zijn er zelfs dit jaar al mee begonnen (2023).
De tijd die nodig is om elke maatregel uit te voeren, verschilt per maatregel. Dit hangt af van onderwerpen zoals hoe groot of langdurig de maatregel is. Voor de samenwerking met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) om de waterkwaliteit te verbeteren voeren we bijvoorbeeld verschillende acties uit tussen 2023 en 2027. We hebben dit samengevoegd in één maatregel die doorloopt tot 2027.
Sommige maatregelen hebben geen precieze einddatum; ze lopen voortdurend door.
We willen dat deze maatregelen niet stoppen wanneer het omgevingsprogramma eindigt. We moeten wel bekijken hoe we ze na afloop kunnen voortzetten. Voor het overzicht hebben we deze maatregelen daarom tot 2033 laten lopen. Een voorbeeld hiervan is de maatregel dat we de bodem van plantvakken verbeteren door groenbemesting zoals mulch toe te passen.
Bij bepaalde maatregelen moet de einddatum nog worden besproken met onze samenwerkingspartners. Ook zijn er maatregelen waarvoor de einddatum nog niet vaststaat, omdat de kosten daarvoor nog niet (helemaal) geregeld zijn. Vaak hangen die samen met andere maatregelen die eerst moeten worden uitgevoerd. Daardoor is het onzeker of en wanneer deze maatregelen kunnen worden uitgevoerd.

De natuur kan niet wachten, maar zij gaat ook niet over één nacht ijs!

6.2 Wat kost het?

Om onze ambitie voor de natuur in de stad te realiseren, hebben we geld nodig. We proberen zoveel mogelijk te werken binnen ons beschikbare geld, zoeken naar subsidies en werken samen met andere partijen. We hebben bij de overheid bijvoorbeeld subsidie aangevraagd voor het opstellen van het SMP. Sommige maatregelen vallen onder andere omgevingsprogramma's. We voeren veel van de maatregelen uit met het geld dat we momenteel hebben.
Om dit omgevingsprogramma goed te laten verlopen, is het belangrijk om een programmamanager aan te wijzen. Voor elk doel zijn maatregelen opgesteld en we hebben een idee welke groepen erbij betrokken moeten zijn. Het is nog niet altijd al helemaal duidelijk wie de taken precies op zich neemt. Een programmamanager houdt toezicht op projecten en stuurt mensen aan. Daarnaast houdt de programmamanager de planning en

Faunatoren voor Steenuil, Vleermuizen en kleine Marterachtigen.

geldzaken in de gaten en zorgt ervoor dat projecten samenwerken en het gezamenlijk doel duidelijk blijft. De inzet van een programmamanager wordt geschat op 12 uur per week.
Voor de maatregelen in bijlage J wordt de komende jaren duidelijk hoeveel geld en medewerkers er nodig zijn. Bijvoorbeeld, nadat we mogelijkheden hebben bekeken om het groen te veranderen, aan te passen of uit te breiden. Of nadat een volledig beeld is op welke plaatsen we voldoen aan de 3-30-300 (of de 1-20-300) leidraad. Het is een belangrijke taak voor de programmamanager om dit zo snel mogelijk duidelijk te krijgen. Voor deze maatregelen volgen aparte verzoeken ten behoeve van middelen, dit doen we bij de kadernota (2025 en vervolgens voor 2026-2027, enzovoort).
Alle andere maatregelen (de maatregelen welke niet genoemd zijn in bijlage J) kunnen we uitvoeren binnen de beschikbare middelen. Wel vragen we de raad om geld beschikbaar te stellen voor de monitoring op het effect van de maatregelen, zoals toegelicht in paragraaf 6.4.

6.3 Wie gaat het doen?

Als het gaat om wie de taken uitvoert, maken we het volgende onderscheid:

Interne samenwerking:
We werken binnen de gemeente onderling samen en we stemmen af met andere omgevingsprogramma's.

Meeliften/meekoppelen:
Om zo slim mogelijk uitvoering te geven aan 'Natuur in de stad' sluiten we onze planning aan op bestaande (gemeentelijke) groene projecten.

Externe partijen:
We werken met externe partijen/partners op verschillende niveaus samen. Soms voor kennis, soms letterlijk in de buitenruimte.

Per maatregel geven we aan wie de taken uitvoert. Hieruit volgt waar we samen aan werken. Zie hiervoor paragraaf 5.2.

Voorbeeld van interne samenwerking
Er is op dit moment ook een programma Toekomstige bedrijventerreinen. Dit richt zich onder andere op het verbeteren van de kwaliteit van de buitenruimte van de bedrijventerreinen. Een belangrijke pijler daarin is 'een groen bedrijventerrein met nette wegen, een ommetjesnetwerk en klimaatadaptieve maatregelen'. De soortenlijsten die voor het omgevingsprogramma Natuur in de stad gemaakt zijn helpen om hierin de juiste keuze te maken bij het aanplanten van nieuwe planten. Deze soortenlijsten staan op onze website: www.nieuwegein.nl/wonen-en-leefomgeving/groen/boom-en-plantwijzer

Voorbeeld van een externe samenwerking
Voor Nieuwegein oost en zuid gebruiken we een andere manier van samenwerken met aannemers; de zogeheten bouwteamconstructie. Zo bekijken we samen hoe we dingen kunnen doen om onze doelen te halen. Maar voor Nieuwegein noord en west werken we het nog op de 'oude' manier. In 2024 gaan we daar ook verandering in brengen. Ons doel is om vanaf 2025 voor heel Nieuwegein met een bouwteamconstructie te werken.

6.4 Onderzoek en monitoring

We gebruiken verschillende manieren om de natuur in onze stad te onderzoeken. In deze paragraaf vertellen we over de twee manieren. Één die we nu al gebruiken en één die we in de toekomst in willen zetten.

Onderzoek naar effect van maatregelen
Deze aanpak hangt af van het type maatregel en de dieren of planten waarop de maatregelen van invloed zijn. Eén manier is om enkele specifieke diersoorten of planten te kiezen. Als deze soorten aanwezig zijn (en bij voorkeur ook informatie over hun aantal), geeft dit aan hoe succesvol de maatregel is. Zie ook doel 5.2-3. Als de maatregel nog niet is uitgevoerd, is het beter om eerst een nulmeting te doen. Zo kunnen we de situatie na de maatregel vergelijken met de beginstand. Pas dan kunnen we echt iets zeggen

over het mogelijke gevolg van de maatregel. In 2024 voeren we op verschillende plekken een nulmeting uit. Ook voor maatregelen die we nog willen nemen is het slim om eerst een nulmeting te doen. Bijvoorbeeld voordat we bijenburchten bouwen, broedhopen voor ringslangen maken of het broedvogelbos verbeteren. We beginnen in 2024 met het kiezen van de beste manieren om deze locaties te onderzoeken. Daarna bepalen we hoe we het onderzoek gaan aanpakken en hoeveel werk dat gaat kosten.

Monitoring volgens het concept Basiskwaliteit Natuur

Met dit omgevingsprogramma willen we in 2040 een stad creëren waar de aanwezigheid van inheemse planten en dieren heel normaal is en blijft, met alles wat ze nodig hebben om goed te groeien en bloeien. We willen dit doen middel het concept Basiskwaliteit Natuur (BKN). In de kamerbrief van 20 september 2021 Groen in de stad en knelpuntenanalyse natuurinclusief bouwen (DGNVLG-NS / 21228610) wordt onder andere gesproken over het ontbreken van een uniforme basiskwaliteit waaraan we zaken meetbaar maken. Hoe borg je natuur in de stad en zorg je dat natuurinclusief 'gewoon' gaat worden? Om in Nederland een integrale invulling te geven is een basiskwaliteit en monitoring daarvan noodzakelijk. Voor ieder landschap/gebied moeten de condities worden bepaald welke noodzakelijk zijn voor de karakteristieke dieren en planten. Kennis van de huidig aanwezige soorten is daarbij een belangrijk onderdeel. In de jaren die volgen is een monitoring noodzakelijk om te weten of maatregelen daadwerkelijk tot gevolg hebben dat de karakteristieke dieren en planten zich structureel (weer) vestigen. Alleen op die manier weten we zeker of wij ook daadwerkelijk bijdragen aan de verbetering van de biodiversiteit.
Verschillende provincies zoals Overijssel, Drenthe en Oost-Gelderland en steden zoals Bronckhorst en Zevenaar, hebben al gekeken naar hun Basiskwaliteit Natuur. Ook gemeenten zoals Hardenberg, Goirle-Hilvarenbeek-Oisterwijk, Berg en Dal, Amersfoort en Nijmegen zijn op dit moment bezig met het vaststellen van hun natuurkwaliteit volgens dit idee. Hoewel het idee duidelijk is, is er nog geen standaard handleiding voor het onderzoek en de beoordeling van basiskwaliteit natuur. Elke gemeente of provincie moet dit nog vaststellen. Als gemeente Nieuwegein willen ook wij hierop aansluiten en de onderzoeks- en beoordelingsmethodiek hiervoor opzetten. In die opzet wordt beschreven hoe we gaan onderzoeken en beoordelen. We kijken naar welke informatie we kunnen gebruiken van bestaande gegevens. We denken na over hoe we gegevens kunnen gebruiken. Ook kijken we naar het onderzoek dat elke vier jaar wordt gedaan naar de huidige toestand van het openbaar groen. We overwegen hoe waarnemingen van onze aannemers, externe partners en zelfs mensen zoals u ons kunnen helpen. Dit helpt ons te begrijpen hoe groot het onderzoek moet zijn en hoeveel geld we nodig hebben. In 2024 starten we met een monitoring op het effect van onze maatregelen en gaan we van start met het onderzoeken hoe wij invulling kunnen geven aan de BKN.

6.5 Evaluatie en rapportage over de voortgang

We maken een voortgangsrapport met resultaten van ons werk voor de natuur. Hierin vertellen we wat we hebben bereikt en checken we of we op schema liggen met onze plannen. We publiceren tussenrapporten in 2027 en 2031. De eindbeoordeling komt in 2033.
Als het voortgangsrapport aangeeft dat het nodig is, passen we het omgevingsprogramma aan. In de omgevingsvisie van Nieuwegein staat wanneer en waarom we dat zouden doen.

- Er zijn nieuwe belangrijke ontwikkelingen.
- De doelen worden niet behaald.
- De regels zijn in de praktijk moeilijk na te komen.
- Er wordt onvoldoende gereageerd op vragen van mensen uit de samenleving. ●

Begrippenlijst

Terug naar inhoudsopgave

Begrippenlijst

(A)biotische omstandigheden:

- A-biotische omstandigheden zijn dingen in de natuur die niet leven, zoals het weer, de bodem en het water. Het zijn belangrijke dingen die invloed hebben op hoe planten en dieren groeien en overleven. En het bepaalt welke soorten in een gebied kunnen leven.
- Biotische omstandigheden zijn dingen in de natuur die leven, zoals planten, dieren en microben. Deze levende organismen beïnvloeden elkaar in een ecosysteem. Bijvoorbeeld, planten kunnen dieren voeden en dieren kunnen helpen bij het verspreiden van plantenzaden.

Afzettingen: Afzettingen in een rivier zijn de materialen zoals zand, grind en modder die de rivier meevoert en neerlegt op de bodem. Als het water langzamer stroomt, laat het de meegevoerde kleine stukjes steen en ander materiaal vallen en dat blijft dan op de bodem van de rivier liggen. Deze afzettingen kunnen zich ophopen en de vorm van de rivierbedding in de loop van de tijd veranderen.

Algemene soorten: Planten, dieren of andere levende organismen die in verschillende gebieden en omgevingen te vinden zijn. Deze soorten zijn niet beperkt tot een specifieke plek, maar kunnen zich aanpassen aan verschillende omstandigheden. Ze komen vaak voor en hebben een brede verspreiding.

Ambitie: Ambitie betekent dat je iets graag wilt bereiken of succesvol wilt zijn en er echt veel moeite voor doet. Mensen met ambitie hebben vaak duidelijke doelen of dromen en zetten zich hard in om die te bereiken.

Beheersmaatregel: Een maatregel dat wordt gedaan om problemen te voorkomen of te verminderen. Het is een actie of stap die genomen wordt om ervoor te zorgen dat dingen goed gaan of om risico's te beheersen. Bijvoorbeeld het schoffelen van ongewenste kruiden.

Belanghebbende: Iemand die betrokken is bij of invloed heeft op een bepaalde situatie, beslissing of activiteit. Het kan bijvoorbeeld gaan om personen, groepen of organisaties die iets willen van de uitkomst van een project, een beslissing of een gebeurtenis.

Bestek(ken): Een document waarin staat wat er precies moet gebeuren bij een project of opdracht. Het bevat gedetailleerde informatie over het werk dat gedaan moet worden, inclusief materialen, specificaties en eventuele regels.

Biodiversiteit: Biodiversiteit betekent de verscheidenheid aan planten, dieren en andere levende organismen in een bepaald gebied. Het gaat om de verschillende soorten en typen van leven die er zijn. Een hoge biodiversiteit betekent dat er veel verschillende planten en dieren zijn.-Biodiversiteit is belangrijk omdat het bijdraagt aan de gezondheid en stabiliteit van ecosystemen.

Botanische waarde: Botanische waarde laat zien hoe nuttig of waardevol een plant is voor bijvoorbeeld de natuur, voedsel, medicijnen of andere toepassingen. Planten met hoge botanische waarde helpen bij biodiversiteit, voedsel of gezondheid.

Budget: Een budget is een plan dat vertelt hoeveel geld je hebt en hoe je het van plan bent te gebruiken.

Circulariteit: Spullen een tweede leven geven of de materialen ervan opnieuw gebruiken in plaats van weg te gooien. Circulariteit is goed voor het milieu, omdat het afval vermindert en helpt om zuiniger met grondstoffen om te gaan.

Coalitieakkoord: Een overeenkomst tussen verschillende politieke partijen die samenwerken om een regering te vormen. In dit akkoord staan de belangrijkste plannen en afspraken die de partijen gezamenlijk willen uitvoeren tijdens hun periode in de regering. Het zorgt ervoor dat de doelen en prioriteiten van de coalitiepartijen duidelijk zijn.

Databank: Een elektronische archiefkast waar gegevens, zoals namen, nummers of andere informatie, op een georganiseerde manier worden opgeslagen en gemakkelijk kunnen worden opgezocht wanneer dat nodig is.

Dekzand: Zand dat door de wind is neergelegd en bovenop de grond ligt. Het is een zandlaag die niet door water, maar door de wind is gemaakt.

Dekzand komt vaak voor in bepaalde gebieden en heeft invloed op hoe de bodem en het landschap eruitziet.

Draagvlak: Draagvlak betekent dat mensen het eens zijn met een bepaald idee, plan of beslissing. Als er draagvlak is, betekent dit dat een meerderheid van de mensen het idee steunt of ermee instemt.

Ecologisch: Ecologisch verwijst naar dingen die te maken hebben met de relatie tussen levende organismen en hun omgeving. Het gaat over de natuurlijke omgeving en hoe planten, dieren en andere organismen met elkaar en met hun leefgebied elkaar beïnvloeden.

Ecologische verbindingszone: Een gebied dat de natuur met elkaar verbindt. Het is als een soort groene doorgang tussen verschillende natuurgebieden. Deze zones helpen planten en dieren om zich te verplaatsen tussen verschillende leefgebieden, wat belangrijk is om te overleven. Het bevordert dus de biodiversiteit en de gezondheid van ecosystemen.

Ecosysteem: Een ecosysteem is een soort natuurlijk huis waarin planten, dieren en andere levende dingen samenleven en afhankelijk zijn van elkaar. Het omvat alles in een bepaald gebied, zoals bomen, dieren, lucht, water en de bodem. Al deze dingen werken samen en beïnvloeden elkaar op een manier die het hele systeem in balans houdt.

Energietransitie: Energietransitie is het overstappen van het gebruiken van schadelijke energiebronnen naar milieuvriendelijkere alternatieven, zodat het minder schadelijk is voor de aarde. Bijvoorbeeld meer gebruik maken van zonne- en windenergie in plaats van fossiele brandstoffen.

Foerageren: Foerageren is het actief zoeken, verzamelen of jagen op voedsel, meestal door dieren. Het houdt in dat dieren zich verplaatsen om geschikt voedsel te vinden, of het nu gaat om grazen, prooien vangen of andere eetbare bronnen verzamelen. Dit gedrag wordt vaak vertoond door dieren om aan hun voedselbehoeften te voldoen.

Gemeentelijke verordeningen: Regels en voorschriften die worden opgesteld door de gemeente. Het zijn als soort regels die gelden op lokaal niveau, in een stad of gemeente. Deze regels gaan over verschillende dingen, zoals bouwvoorschriften, parkeren, afvalinzameling en andere dagelijkse zaken in de gemeenschap. Ze worden gemaakt om ervoor te zorgen dat alles netjes en veilig verloopt binnen de gemeente.

Getijdebossen: Gebieden met planten en bomen die worden beïnvloed door getijden, wat de beweging van het water door de aantrekkingskracht van de maan en de zon veroorzaakt. Deze bossen liggen vaak langs kustgebieden waar het water regelmatig omhoog en omlaag gaat. De planten moeten zich aanpassen aan veranderingen in waterhoogte en zoutgehalte.

Handhaving: Handhaving gaat over ervoor zorgen dat iedereen de regels en afspraken volgt. Dit gebeurt door toezicht te houden en acties te ondernemen als dat niet gebeurt, zoals controles en boetes. Het doel is een eerlijke en veilige omgeving te behouden waar regels worden gerespecteerd en iedereen dezelfde kansen heeft.

Hotspot: Een groene hotspot is een gebied met opvallend veel natuur, zoals parken, natuurgebieden of plekken met veel planten en bomen. Deze gebieden zijn geliefd vanwege hun natuurlijke kenmerken en kunnen dienen als ontspanningsplek, voor recreatie en het behoud van biodiversiteit. Ze benadrukken de waarde van groen in steden en andere plekken.

Hittestress: Hittestress gebeurt bij extreem warm weer en heeft nadelige gevolgen op mensen, dieren en planten. Dit kan ongemak, vermoeidheid en gezondheidsproblemen veroorzaken omdat het lichaam moeite heeft met afkoelen. Het kan voorkomen wanneer de temperatuur langdurig hoog blijft. Voorzorgsmaatregelen zoals voldoende drinken en koel blijven helpen de impact van hittestress te verminderen.

Holocene: Het Holocene verwijst naar het huidige geologische tijdperk waarin we ons bevinden. Het begon ongeveer 11.700 jaar geleden na de laatste ijstijd en gaat tot op de dag van vandaag door. Het heeft stabiele klimatologische

omstandigheden gekend, wat gunstig is voor de ontwikkeling van menselijke samenlevingen, planten en dieren. Hier zijn menselijke beschavingen ontstaan en veranderden.

Inheems: Inheems verwijst naar iets dat van nature voorkomt in een bepaalde regio of plaats. Het kan betrekking hebben op planten, dieren of andere levende organismen die oorspronkelijk thuis horen of van nature aanwezig zijn in een specifieke omgeving.

Invasieve soorten: Invasieve soorten zijn planten, dieren of andere organismen die niet van nature thuishoren in een gebied, maar daar zijn beland en zich snel verspreiden. Ze verstoren de natuurlijke balans, verminderen biodiversiteit en bedreigen lokale planten en dieren. Het is erg belangrijk om ze onder controle te houden om de gezondheid van ecosystemen te beschermen.

Klimaatadaptatie: Het aanpassen aan veranderingen in het klimaat door maatregelen te nemen. Het gaat om manieren vinden om beter om te gaan met extreme hitte, overstromingen en andere effecten van klimaatverandering. Het helpt gemeenschappen en omgevingen zich voor te bereiden en te beschermen tegen deze veranderingen, door sterke oplossingen te vinden voor de problemen die het veranderende weer veroorzaakt.

Leefomgeving: Leefomgeving verwijst naar de plek waar mensen, dieren en planten leven. Het is de omgeving om ons heen, inclusief onze huizen, scholen, natuur, straten en andere plekken waar we ons dagelijks leven leiden. Het begrip 'leefomgeving' omvat alles wat invloed heeft op hoe we wonen, werken en ontspannen. Het gaat dus over de totale omgeving waarin we ons bevinden.

Monitoren: Voortdurend iets in de gaten houden of volgen. Het is als het regelmatig controleren van een situatie, proces of systeem om te zien hoe het zich ontwikkelt of functioneert. Bijvoorbeeld, wanneer je het weer monitort, kijk je regelmatig naar veranderingen in temperatuur, neerslag en andere factoren. Het is een manier om op de hoogte te blijven van wat er gebeurt en eventueel actie te ondernemen als dat nodig is.

NAP: NAP staat voor Normaal Amsterdams Peil. Het is een referentiepunt om hoogtes en dieptes in Nederland te meten, vooral in relatie tot de zeespiegel. Vaak gebruiken ze NAP als standaard om hoogtes aan te geven, bijvoorbeeld voor dijken, waterstanden en bouwprojecten. Het helpt bij het beheren van water en het voorkomen van overstromingen in lage gebieden.

Natuurnetwerk Nieuwegein: In onze stad is het Natuurnetwerk een verbonden groep groene plekken, zoals parken en andere natuurlijke gebieden. Die plekken zijn belangrijk voor planten en dieren. Het doel is om deze groene gebieden te behouden en met elkaar te verbinden. Zo ontstaat er een netwerk van natuur in de stad. Dit helpt de stad fijner te maken door ruimte te bieden om te ontspannen, verschillende planten en dieren een thuis te geven en de hitte in de stad te verminderen.

Nulmeting: Een nulmeting is een beginmeting die wordt uitgevoerd om de huidige situatie of stand van zaken te bepalen voordat een verandering of project begint. Het is als het vaststellen van een startpunt, zodat men later kan vergelijken hoe dingen zijn veranderd of verbeterd. Een nulmeting geeft dus een referentiekader voor evaluatie en beoordeling van ontwikkelingen of veranderingen die later plaatsvinden.

Omgevingsplan: Een plan dat aangeeft hoe een bepaald gebied of een gemeenschap wordt gebruikt en ontwikkeld. Het bevat regels en afspraken over zaken zoals bouw, milieu, en gebruik van de ruimte. Het helpt om ervoor te zorgen dat nieuwe ontwikkelingen passen bij wat al in een gebied aanwezig is en bijdragen aan een leefbare omgeving. Het plan wordt vaak gemaakt door de overheid in samenwerking met de mensen die in dat gebied wonen.

Omgevingsprogramma: Een programma dat aangeeft hoe een bepaald gebied ontwikkeld en verzorgd zal worden. Het bevat vaak specifieke doelen, acties en prioriteiten voor zaken zoals economische groei, milieubehoud en leefbaarheid. Het wordt opgesteld door betrokken partijen, zoals

de overheid, bedrijven en gemeenschappen om samen te werken aan de verbetering van een bepaalde omgeving. Het programma kan allerlei dingen bevatten, zoals stadsontwikkeling, groenvoorziening, en sociale voorzieningen.

Omgevingsvisie: Een plan waarin staat hoe de gemeente er in de toekomst uit moet zien. Het beschrijft de gewenste ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld wonen, werken, natuur en infrastructuur. Meestal maken de overheid en de mensen die er wonen dit plan samen. Het doel is om een duidelijke richting te geven aan de ontwikkeling van de omgeving en te luisteren naar wat iedereen wil.

Openbaar: Openbaar verwijst naar iets dat toegankelijk is voor iedereen, niet privé of beperkt tot een specifieke groep mensen. Bijvoorbeeld een openbaar park is een park dat voor iedereen toegankelijk is. Een openbare aankondiging is informatie die beschikbaar is voor het grote publiek. Het betekent dat iets niet beperkt is tot een selecte groep, maar openstaat voor iedereen.

Participatienota: Een soort plan waarin staat hoe mensen kunnen meedoen en hun stem kunnen laten horen bij beslissingen die invloed hebben op hun buurt of gemeenschap. Het legt uit hoe de overheid of organisatie wil samenwerken met mensen om ervoor te zorgen dat verschillende meningen worden gehoord en dat iedereen de kans heeft om mee te praten over belangrijke zaken. De nota geeft aan hoe participatie wordt aangemoedigd en georganiseerd.

Participatie(traject): Het proces waarbij mensen actief betrokken zijn en de kans krijgen om mee te denken en te praten over dingen die invloed hebben op hun omgeving. Het gaat om stappen waarbij de mening van de gemeenschap belangrijk is, zoals bij projecten, beleid maken of andere dingen die de gemeenschap aangaan. Het doel is om verschillende meningen te horen en beslissingen te nemen die passen bij wat mensen nodig hebben en willen.

Particuliere tuin: Een particuliere tuin is een privétuin bij een huis die niet voor iedereen toegankelijk is. Het is de tuin van een persoon of een gezin en kan verschillen in grootte en ontwerp. De bewoners zorgen voor de tuin en gebruiken het als persoonlijke plek om te ontspannen, met bloemen, planten en soms gras.

Pioniervegetatie: Pioniervegetatie zijn de eerste planten die groeien op een plek waar net iets is veranderd, zoals na een bosbrand of het kappen van bomen. Ze groeien snel en bereiden de bodem voor andere planten voor, waardoor het ecosysteem weer opgebouwd wordt. Deze planten passen zich goed aan veranderingen aan en groeien en verspreiden zich snel.

Populaties: Populaties zijn groepen van dezelfde soort dieren of planten die samenleven op een plek. Het kan bijvoorbeeld gaan om een populatie van vogels, vissen of planten. Een populatie bestaat uit individuen van dezelfde soort die in een specifieke omgeving samenleven en zich voortplanten. In de biologie gebruiken we 'populaties' om te vertellen hoeveel dieren of planten van een bepaalde soort er zijn op een plek.

Robuust: Robuust betekent sterk en veerkrachtig. Het zegt dat iets goed is in het omgaan met allerlei situaties of problemen. Een robuust systeem of plan kan goed werken, zelfs als er dingen veranderen of moeilijkheden zijn.

Samenwerkingspartners: Samenwerkingspartners zijn mensen of groepen die samenwerken aan hetzelfde doel of project. Ze werken samen, delen kennis en middelen om succesvol te zijn. Dit kunnen bijvoorbeeld organisaties of individuen zijn die samenwerken aan één project.

Scope: 'Scope' betekent hoe ver iets gaat, zoals bij een project, plan of activiteit. Het is als het afbakenen van wat er wel en niet onderdeel is van wat je gaat doen.

Sedimentatie: Sedimentatie is wanneer kleine stukjes, zoals zand of modder, naar beneden vallen en zich opstapelen op de bodem. Dit gebeurt door de zwaartekracht. Je ziet dit vaak in water, waar deeltjes langzaam naar de bodem zakken en een laag vormen, zoals in meren, rivieren of de zee. Het kan ook in de lucht gebeuren, als stof naar beneden valt door de zwaartekracht.

Stadsontwikkeling: Stads-

ontwikkeling gaat over het plannen, bouwen en verbeteren van een stad. Het gaat over het maken van wegen en openbare voorzieningen. Het doel is om de stad fijner te maken om in te wonen en goed te laten werken, met aandacht voor wonen, werk, reizen en groene ruimtes. Vaak beslissen zowel de overheid als de inwoners samen hoe de stad er in de toekomst uit moet zien.

Stapstenen: Stapstenen zijn kleine gebieden of plekken in de natuur die als tussenstops werken voor planten en dieren tussen grotere natuurgebieden. Ze helpen bij het verbinden van verschillende leefgebieden, zoals kleine bossen of waterlichamen. Deze plekken zijn belangrijk omdat ze soorten helpen verspreiden en migreren door het landschap, zoals stenen die helpen bij het oversteken van een beek.

Streefbeeld: Een streefbeeld is een soort beeld of visie van hoe iets er in de toekomst uit zou moeten zien. Het geeft aan wat men hoopt te bereiken of te realiseren. Bijvoorbeeld in stadsontwikkeling kan een streefbeeld beschrijven hoe een bepaald gebied eruit zou moeten zien na renovaties of verbeteringen. Het is iets wat we in de toekomst graag willen laten gebeuren of bereiken.

Stroomgordels: Stroomgordels zijn brede gebieden in rivieren waar het water altijd beweegt, meestal stroomafwaarts. Deze gordels in rivieren zijn vergelijkbaar met de stroomgordels in oceanen, waar water in een bepaalde richting stroomt. Rivierenstroomgordels zijn belangrijk voor het verplaatsen van water, sediment en voedingsstoffen door een riviersysteem.

Struweel: Struweel is een gebied met veel planten, zoals kleine bomen en struiken. Het is als een overgangsgebied tussen grasland en bos, waar de begroeiing meer verspreid en onregelmatig is dan in een dicht bos. Struweel kan een gevarieerde omgeving bieden en fungeren als leefgebied voor verschillende dieren en planten. Je ziet het vaak in de natuur, maar mensen kunnen het ook aanleggen in tuinen of natuurgebieden.

Subsidie: Subsidie is financiële steun of hulp van de overheid of een organisatie aan particulieren, bedrijven of projecten om bepaalde activiteiten te stimuleren of te helpen bij het bereiken van doelen. Een subsidie kan bijvoorbeeld verleend worden aan een bedrijf dat milieuvriendelijke technologie ontwikkelt of aan een student om studiekosten te verminderen. Subsidies willen vaak goede dingen aanmoedigen, zoals nieuwe ideeën, duurzaamheid of mensen helpen.

Uitheems: 'Uitheems' verwijst naar iets dat niet van nature voorkomt in een bepaald gebied, maar dat van ergens anders is meegebracht naar dat gebied. Het kunnen planten, dieren of andere dingen zijn die eigenlijk niet thuishoren in een bepaalde plek, maar er door mensen zijn gebracht. Soms kunnen deze vreemde planten of dieren het lokale leven beïnvloeden, omdat ze niet natuurlijk in dat gebied voorkomen en mogelijk andere soorten verdringen.

Verstedelijking: Wanneer landelijke gebieden of dorpen veranderen in steden met meer huizen en meer mensen die er wonen. Dit betekent meer gebouwen, wegen en andere dingen die nodig zijn voor meer mensen. Het gebeurt vaak als er meer industrie komt, de economie groeit en de manier van leven verandert. Het kan ook invloed hebben op het milieu en de natuur rondom de stad.

Visie: Visie is hoe mensen denken over hoe ze willen dat de toekomst eruitziet. Het is als een duidelijk beeld van wat ze willen bereiken. Bijvoorbeeld, in stadsontwikkeling is het hoe mensen de ideale stad zien, met bepaalde kenmerken en voorzieningen. Het gaat om het bedenken van doelen voor een bepaald gebied of onderwerp.

Waarnemingen: Dit betekent letten op welke soorten er zijn en kijken naar hun gedrag, kenmerken of hoeveelheid. Bijvoorbeeld vogels in een park of bloemen in de natuur. Het is belangrijk om te begrijpen hoe de natuur werkt en veranderingen te volgen. Vaak helpen gewone mensen, wetenschappers en natuurliefhebbers bij het verzamelen van deze informatie. ●

Terug naar inhoudsopgave

Bronnen

Bronnen

Aanpak biodiversiteit in stad en dorp - Provincie Utrecht, 2021

Atlas provincie Utrecht (provincie-utrecht.nl)

Behoud en beheer van soorten | Biodiversiteit.NL (chm-cbd.net)

BIJ12 (2023). N01.03 Rivier- en moeraslandschap. https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/n01-grootschalige-dynamische-natuur/n01-03-rivier-en-kwelderlandschap/ Geraadpleegd op 25 juli 2023.

Boddeke, P.H.N. (2018). Doelen voor het Natuurnetwerk Nieuwegein. Verhogen van de biodiversiteit in gemeente Nieuwegein. Bureau Waardenburg Rapportnr. 18-182. Bureau Waardenburg, Culemborg.

CBS (2021). Natuurlijk Kapitaalrekeningen Nederland 2013-2018. 3. Conditie van ecosystemen. URL: https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2021/natuurlijk-kapitaalrekeningen-nederland-2013-2018/3-conditie-van-ecosystemen. Geraadpleegd op 29 juni 2023.

Coalitieakkoord 'Meer voor elkaar' 2022-2026

“Samen met de stad” (2021-402)

Grip op de groeiende stad Nieuwegein. Conceptversie 07-05-2023 (100%), Site

Groenstructuurplan, 2017-151

Handreiking decentrale regelgeving – klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen, inrichten en beheren, 2022

Handreikingen voor vergroening van uw kavel op bedrijvenpark het Klooster – I love beeing en gemeente Nieuwegein
Handreiking Nieuwegein City Natuurinclusief, Maatregelen en richtlijnen voor een natuurinclusieve binnenstad, 20-05-2021, SWNL0277194, D1, SWECO, Gijs Meijer en Floor Mossink, vormgeving Edwin de Jong

Hoffmann, A (2020). Oplossen knelpunten ecologische verbindingszone Natuurnetwerk Nieuwegein. Regeling Ecologie & Landschap

http://webatlas.nieuwegein.nl/app/ngein/

https://www.natura2000.nl/gebieden/utrecht

https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/natuur/natuurnetwerk-nederland-nnn

https://gis.provincie-utrecht.nl/Geocortex/WebViewer/?app=e691e7d6b6d-348b1a331dd5d298ac85c&workflow=cea17dd7-c4c8-4359-b64d-7e063584495c&workflowParams={%22ids%22:[187,188,189]}

IUCN rode lijst van bedreigde soorten | IUCN NL

Janssen, C. (2008). Oeverwal. Geologie van Nederland. https://www.geologievan-nederland.nl/landschap/landschapsvormen/oeverwal Geraadpleegd op 25 juli 2023.

Klimaatadaptief bouwen – Klimaatadaptatie (klimaatadaptatienederland.nl)

Leclère, D., Obersteiner, M., Barrett, M. et al. Bending the curve of terrestrial biodiversity needs an integrated strategy. Nature 585, 551–556 (2020). https://doi.org/10.1038/s41586-020-2705-y

Link: file:///C:/Users/TessaVanVreeswijk/Downloads/SchubbenEnS-lijm2019011001013.pdf

Mata, L., Hahs, A.K., Palma, E., Backstrom, A. King, T., Olson, A.R., Renow-den, C., Smith, T.R. & Vogel, B. (2021). Large ecological benefits of small urban greening actions. bioRxiv 2021.07.23.453468; doi: https://doi.org/10.1101/2021.07.23.453468

Minister Van der Wal (Kamerbrief 1 april 2022)

Nota ruimte 2004

Omgevingsvisie Nieuwegein Verstedelijkt en Vergroent, oktober 2020

Omgevingsprogramma Duurzaam Bouwen, 2022

Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie, concept 2023

R. van Leeningen & J. Herder. (2019a). Zorgelijke ontwikkeling gewone pad. Schubben & Slijm, 11(1), 17–17.

R. van Leeningen & J. Herder. (2019b). Zorgelijke ontwikkeling gewone pad. Schubben & Slijm, 39, 17-17.

RAAP-RAPPORT 2538 Jonge stad, oude kwaliteiten. Een interdisciplinaire studie naar het aardkundig, historisch-geografisch, historisch-bouwkundig en steden-bouwkundig erfgoed in gemeente Nieuwegein. Drs. R.S. Kok, drs. C.J.B.P. Frank, ir. L.J. Keunen, ir. J.W.P.M. Neefjes, J. Sprangers Msc, S. van der Veen MA, 16 augustus 2013, I SSN: 0925-6229

Uitvoeringsprogramma Invasieve Exoten Utrecht 2022-2026.pdf Provincie Utrecht

Van Looy, K., W.M. Liefveld, G Kurstjens, & J. Hugtenburg, 2019. Ruimte voor de grote rivieren en ecologische herstelprogramma's. Landschap 36 (2): 79-87.

Verhoeff, G. (2018). Factsheet Elenbroekbossen. https://www.natuurkennis.nl/Uploaded_files/Publicaties/factsheet-elzenbroekbossen-def.ad900b.pdf Geraadpleegd op 25 juli 2023.

Visie Stadspark Oudegein – Stadspark voor álle inwoners – Ruimtelijk Domein gemeente Nieuwegein, vastgesteld in de raad op 28 januari 2016

Vliegenthart, A., & F. van der Zee, 2018. Delfstofwinning en natuur. Wageningen. Wageningen Environmental Research, rapport 2873.

Vogel- en Habitatrichtlijn – BIJ12

Wageningen University & Research (2023). Biodiversiteit. https://www.wur.nl/nl/Themas/Biodiversiteit.htm. Geraadpleegd op 25 mei 2023.

Wageningen University & Research (2018). Zeven redenen om te investeren in een groene stad. https://www.wur.nl/nl/show-longread/zeven-redenen-om-te-investeren-in-een-groene-stad.htm Geraadpleegd op 21 juni 2023.

Wageningen University & Research (z.d.). Effect van natuur op gezondheid. https://www.wur.nl/nl/Dossiers/dossier/Effect-van-natuur-op-gezondheid.htm Geraadpleegd op 21 juni 2023.

Welke invloed had de landbouwende mens (akkerbouw en veeteelt) op vegetatie en fauna? (NoaA 2.0-vraag 15) – Nationale Onderzoeksagenda Archeologie 2.0 (cultureelerfgoed.nl)

Zoogdiervereniging (2010). Onderzoekers: 'Stedelijk groen van groot belang voor egels'. https://www.zoogdiervereniging.nl/nieuws/2010/onderzoekers-stedelijk-groen-van-groot-belang-voor-egels. Geraadpleegd op 21 juni 2023.

… (2021). Rapportage Onderzoek naar het vergroenen van bedrijventerreinen. Samengesteld door Arcadis Nederland B.V., TAUW B.V., Stec Groep en Business Design Agency. Arcadis Nederland B.V, Amersfoort. ●

Bijlagen

Terug naar inhoudsopgave

A Bijlage A

De ambities en keuzes uit de omgevingsvisie voor een fijne en groene stad

In de omgevingsvisie staat in vier punten welke concrete ambities Nieuwegein heeft en welke keuzes Nieuwegein maakt om bij te dragen aan een gezond, veilig en duurzaam Nieuwegein.

1 Verbonden met de stad, verbonden met elkaar
2 Fijne en groene stad met een levendig centrum
3 Een toekomstbestendige stad voor jong en oud
4 Een bedrijvige stad in een sterke regio

Bij de dikgedrukte punten horen ambities en keuzes voor biodiversiteit. Hieronder zijn deze weergegeven. De woorden biodiversiteit, groen en natuur uitgelicht in groen.

2A Fijne en groene stad

Toelichting

In Nieuwegein werken we aan een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Voor iedereen, op elk moment van het leven. Hoe fijn je woont, hangt onder meer af van de kwaliteit van de leefomgeving, het huis en de aanwezigheid van groen en genoeg voorzieningen. Veel woonwijken zijn nu bijna vijftig jaar oud. Ze zijn toe aan verbetering. Ook wonen er nu andere mensen dan vroeger. De inrichting van de omgeving past niet altijd meer bij de wensen van de mensen die er nu wonen.

Nieuwegein wil een aantrekkelijke stad blijven met veel groen en water. Dat ziet er niet alleen mooi uit, maar is ook goed voor een gezondere lucht en leefomgeving. Bovendien zijn groen en water nodig om de gevolgen van klimaatverandering aan te kunnen. Onze leefomgeving moet schoon, veilig en gezond blijven. Zodat mensen ook in de toekomst fijn kunnen wonen en verblijven in onze stad.

- Veel groen: zie pijler Verbeteren.

Ambities

Veel van de bestaande woonwijken in Nieuwegein hebben een 'bloemkoolstructuur'. Daarmee bedoelen we wijken met comfortabele eengezinswoningen en veel groen en water. Het doorgaande verkeer wordt om de wijken heen geleid. Dat zorgt voor een rustige en veilige leefomgeving. Maar het zorgt er ook voor dat buurten minder goed met elkaar zijn verbonden. De gemeente werkt aan een betere verbindingen tussen buurten en wijken. Bijvoorbeeld voor langzaam rijdend verkeer.

- Veel groen: zie pijler Verbinden.

Keuzes

2A-4 Als we iets veranderen of iets nieuws toevoegen in de openbare ruimte (de plekken waar iedereen komt), dan krijgen groen, speel- en ontmoetingsplekken meer aandacht. Bij de (her) inrichting van deze plekken zoekt de gemeente in overleg met inwoners en ondernemers naar een juiste balans tussen groen, spelen, ontmoeten en parkeren.

- Zie pijler Verbeteren – maatregel 5.2-8.1.
- Zie pijler Betrekken – doel 5.2-16.

2A-7 Parkeren is maatwerk. Dat betekent dat we bij nieuwe ontwikkelingen en bij de herinrichting van de openbare ruimte per plek kijken of er te veel of te weinig parkeerplekken zijn. Te weinig parkeerplekken in de woonwijken probeert de gemeente op te lossen. Zijn er te veel parkeerplekken, dan vervangt de gemeente die door groen.

- zie pijler Vergroten – doel 5.2-10.

2B Groene en blauwe leefomgeving

Ambities

Groen en water zijn in Nieuwegein ruim aanwezig en bepalen voor een groot deel de uitstraling en de identiteit van Nieuwegein. Groen en water zorgen voor een mooie én gezondere omgeving die beter kan tegen de gevolgen van klimaatverandering. Groen en water spelen een belangrijke rol bij het opvangen van piekbuien en het tegengaan van hittestress in de stad. We beschermen, be-

houden en ontwikkelen het groene geraamte van Nieuwegein voor een gezonde leefomgeving voor mensen, dieren en planten.

- Ruimschoots aanwezig groen: zie pijler Vergroten.
- Beschermen en behouden van groen: zie pijler Beschermen.
- Ontwikkelen van groen: zie pijlers Verbinden, Vergroten en Verbeteren.

De gemeente zorgt voor een betere kwaliteit van groen. Het buurt- en wijkgroen is belangrijk voor de beleving van de buurt en de gezondheid van de bewoners. Naast het buurt- en wijkgroen zijn ook Park Oudegein en de omringende landschappen belangrijk voor de kwaliteit van de leefomgeving. We zorgen dat de gebieden goed bereikbaar en toegankelijk zijn. Ook versterken we de gebruikswaarde, de natuurwaarde en de belevingswaarde van Park Oudegein en andere groengebieden.

- Kwaliteitsverbetering van groen: zie pijler Verbeteren.
- Versterken van de natuurwaarde van Park Oudegein en andere groengebieden: zie pijlers Verbinden, Verbeteren en Vergroten.

Keuzes

2B-1 De gemeente wil het groen en blauw in Nieuwegein beschermen. Om ervoor te zorgen dat het Natuurnetwerk Nieuwegein goed blijft werken, zijn natuurgebieden, de lokale ecologische verbindingen en stapstenen vastgelegd (GSP 2017). In deze groengebieden wordt niet gebouwd en we verbeteren de kwaliteit van de gebieden, onder meer door werk-met-werk te maken.

- Beschermen van groen: zie pijler Beschermen.
- Goed functionerend Natuurnetwerk Nieuwegein: zie pijlers Verbinden en Verbeteren.

2B-2 Gemeentelijk groen wordt niet zomaar verkocht of verhuurd voor het vergroten van privé-eigendom. De gemeente is namelijk zuinig op haar groen, onder andere vanwege klimaatadaptatie.

2B-3 De gemeente wil de groenverhouding in de stad verbeteren/vergroten. Het gaat dan om privéterreinen en de openbare ruimte. Dat doet de gemeente onder meer door het aanmoedigen van groene ideeën, groene schoolpleinen en de aanleg van groene daken en groene gevels. Bij nieuwe plannen stelt de gemeente eisen aan de stukken grond die onverhard zijn.

- zie pijlers Vergroten, Verbeteren en Betrekken.

2B-4 Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte wil de gemeente stedelijk groen ontwikkelen en/of toevoegen van goede kwaliteit. Dit groen draagt bij aan klimaatadaptatie en de biodiversiteit en kan tegen de gevolgen van klimaatverandering.

2B-7 De gemeente werkt aan schoon, helder en zichtbaar water. Daarnaast wil de gemeente water met voldoende biodiversiteit en beleving.

- water met voldoende biodiversiteit: zie pijler Verbinden – doel 5.2-6.

2C Een levendig centrum

Ambities

Omdat City als ‘stenig’ wordt ervaren, willen we in City West zorgen voor meer groen en water om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren en de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

- Meer groen algemeen: zie pijler Vergroten.
- Meer groen City: Zie pijler Beschermen – doel 5.2-14.1.

Keuzes

Binnenterreinen, zoals tuinen of gemeenschappelijke ruimten bij een appartementencomplex, en daken moeten volledig zijn ontworpen met oog voor groen, energieopwekking en wateropvang. Dat noemen we waterberging.

- Meer groen City: Zie pijler Beschermen – doel 5.2-14.1.
- Meer groen op daken: zie pijler Vergroten – doel 5.2-10.

3A Duurzame stad – Klimaatadaptatie en

waterveiligheid

Ambities
In 2050 moet onze stad tegen de gevolgen van klimaatverandering kunnen. In een klimaatbestendig Nieuwegein veroorzaken erge regenbuien zo min mogelijk hinder en zorgen ze bijna nooit voor schade aan gebouwen en vitale en kwetsbare objecten. Tijdens droge perioden heeft het groen in de stad toch voldoende water. De stad en inwoners hebben minder last van hittestress en wonen achter de Lekdijk is veilig.

Het ontwikkelen van slimme, klimaatadaptieve oplossingen met veel verschillende functies maakt Nieuwegein niet alleen klimaatbestendig. De stad wordt ook een gezondere en fijnere plek om te leven en werken. Bomen, openbaar groen, natuurlijke speelplekken, groene tuinen, schoolpleinen, daken en gevels zorgen voor verkoeling in de stad. In de klimaatbestendige stad wordt het regenwater zoveel mogelijk op een natuurlijke manier verwerkt. Na een korte, hevige bui wordt een groot deel van het water lokaal opgevangen en voor een deel zakt het weg in de bodem. Als dat mogelijk is, wordt gekozen voor verharding waar water doorheen kan. En verharding die niet nodig is, halen we weg. Daar komen groen of water. We zorgen ervoor dat er minder overlast ontstaat door te veel grondwater, maar we gaan zo ook de gevolgen van droogte tegen.

Meer groen algemeen:
- zie pijler Vergroten.

Meer groen op daken, gevels en in tuinen:
- zie pijler Vergroten – doel 5.2-10
- zie pijler Verbeteren.

Natuurinclusieve gebouwen dragen daarnaast bij aan de lokale biodiversiteit, natuurwaarden en het welbevinden van de omwonenden.
- Zie pijler Beschermen – doel 5.2-14.

Keuzes
3A-9 De gemeente moedigt natuurinclusief bouwen aan om de biodiversiteit te vergroten en hittestress te voorkomen.
- Zie pijler Beschermen – doelen 5.2-13 en 5.2-14.

B

Bijlage B

De ambities en keuzes uit het Coalitieakkoord voor een fijne en groene stad.
Aandachtspunten als het gaat over biodiversiteit:
het beschermen en verbeteren van biodiversiteit is daarbij een belangrijk onderdeel. In de eigen tuin en in de openbare ruimte.
- Alle pijlers

Keuzes die gaan over biodiversiteit:
We werken volgens de 3-30-300 leidraad: iedereen kan vanuit zijn woning minimaal 3 bomen zien, iedere wijk wordt voor minimaal 30% overschaduwd door bomen en niemand woont verder dan 300 meter van een park of groene ruimte;
- Zie pijler Vergroten

We kappen geen bomen, tenzij het echt niet anders kan. In die gevallen planten we nieuwe bomen of zorgen we voor geschikt ander groen;
- Zie pijler Verbeteren

We grijpen kansen aan om ecologische verbindingszones en biodiversiteit te versterken. Daarbij zoeken we ook naar manieren om de leefsituatie voor dieren te verbeteren;
- Zie pijler Verbinden

We ondersteunen plannen van inwoners voor vergroening en verduurzaming van hun eigen tuin en de openbare ruimte. Bijvoorbeeld het weghalen van tegels (tegelwippen), de aanleg van bloementuinen, het planten van een boom, het inzaaien en vergroten van boomspiegels (stuk open grond rondom de boomstam) en het inzaaien van lege veldjes en bermen;
- Zie pijler Betrekken

Er komt meer subsidie voor plannen van inwoners om hun directe omgeving te vergroenen. Bijvoorbeeld voor geveltuinen en het vergroenen van daken;

- Zie pijler Vergroten

Bijlage C

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen die in dit omgevingsprogramma terugkomen
Het gaat om zeventien doelen en honderdnegenenzestig subdoelen. Op de website van SDG Nederland staan alle doelen. In 2015 hebben de Verenigde Naties deze doelen als onderdeel van de Agenda 2030 bekendgemaakt. Met het omgevingsprogramma dragen we bij aan vier van de zeventien doelen:

SDG 3 goede gezondheid en welzijn: Dit doel staat voor het verbeteren van de gezondheid. Een groene leefomgeving draagt bijvoorbeeld bij aan een betere psychische gezondheid en het verminderen van overgewicht.
- Zie pijlers Verbinden, Vergroten en Verbeteren

SDG 11 duurzame steden en gemeenschappen: Onderdeel van duurzame steden is een gezonde en veilige leefomgeving, ook buiten het eigen huis. Voor de openbare ruimte betekent dat aandacht voor een inclusieve en toegankelijke groene en openbare ruimte.
- Zie pijlers Verbeteren en Beschermen

SDG 13 klimaatactie: Dit doel gaat over klimaatverandering en het verminderen van de nadelige gevolgen hiervan. Een robuuste, groene omgeving kan zich beter aanpassen bij natuurrampen.
- Zie pijlers Verbeteren en Vergroten

SDG 15 leven op land: Dit is het doel waarop wij met dit omgevingsprogramma de meeste invloed hebben. Het gaat over het beschermen, herstellen en duurzaam beheren van het leven op het land. In al zijn vormen. We beschermen en herstellen de biodiversiteit en ecosystemen. Zo kan onze groene omgeving beter tegen de gevolgen van een groeiend aantal inwoners, het toenemend gebruik van het land en klimaatverandering.
- Zie pijlers Verbinden, Verbeteren, Vergroten, Beschermen en Betrekken

Bijlage D

Participatieplan
We hebben een overzicht van alle betrokkenen die meededen aan dit traject. Vanwege de AVG publiceren we dit overzicht niet in dit omgevingsprogramma.

Participatie- en educatieplan Omgevingsprogramma Natuur in de stad (tabel 1)
Dit participatie- en educatieplan is gemaakt op basis van de "geactualiseerde participatienota "Samen met de stad" (2021-402). Daarnaast is gebruik gemaakt van de Communicatiewijzer.

Aanleiding
Al langere tijd is het nodig om te komen tot een beleidsplan voor groen met doelen en ambities voor een natuurvriendelijk en toekomstbestendig Nieuwegein. De brief en bijlage aan de raad van maart 2023 gaat over de volledige aanleiding en planning. Een omgevingsprogramma maken kunnen we niet alleen. Dat doen we met verschillende partijen en met de inwoners van gemeente Nieuwegein. Hieronder staat hoe we dat doen.

Doel
In het omgevingsprogramma Natuur in de stad staan verschillende onderwerpen die gaan over het groen in gemeente Nieuwegein. Niet op alle onderwerpen zullen betrokkenen invloed hebben. Dingen uit het Groenstructuurplan (2017) staan vast. Denk aan het natuurnetwerk. Maar het is wél mogelijk mee te denken over de vraag hóe we dit netwerk kunnen maken en versterken. Per doelgroep kan het niveau van meedenken en

Tabel 2 Het overzicht van de participatiemomenten in 2023 en de betrokkenen.

Wie	Wat	Wanneer
Interne organisatie	Participatiesessie	30 mei
	Verdiepende sessie	5 juli
	Review concept 1.0/2.0	week 31/32 resp. 36/37
	Review concept 3.0	week 47/48
Raad	Avond voor de Stad	april
	Review concept 2.0	week 36/37
	Avond voor de Stad	september
Partners en extern	Participatiesessie	30 mei
	Verdiepende sessie	5 juli
	Review concept 2.0	week 36/37
	Review concept 3.0	week 47/48
Inwoners	Enquête	mei
	Buurtsafari's	20 juni, 22 juni, 26 juni
	Inwonersavond 1	3 juli
	Inwonersavond 2	23 oktober

het onderwerp verschillen.
In de omgevingsvisie staan uitgangspunten voor een gezonde en duurzame leefomgeving.
In het omgevingsprogramma werken we de volgende thema;s uit: 'fijne en groene stad', een 'groen-blauwe leefomgeving', en een 'duurzame stad'.
Met het participatietraject willen we kennis opdoen, kennis delen en een netwerk vormen.

Wie gaan er wat merken van het Omgevingsprogramma Natuur in de stad
Iedereen die woont, werkt of verblijft in Nieuwegein gaat iets merken van dit omgevingsprogramma. Groen raakt iedereen. Je kunt het zien, ruiken en soms proeven. Daarom betrekken we zoveel mogelijk mensen en organisaties.

Resultaat
We werken aan een omgevingsprogramma met doelen waarmee iedereen het eens is. En we weten dat mensen ook willen meedenken en meewerken aan de uitvoeringsprogramma's die we nog gaan maken. Die uitvoeringsprogramma's zijn groene plannen die volgen uit het omgevingsprogramma. Daarnaast weten we na dit traject voor welke doelen we educatie kunnen gebruiken om de doelen voor iedereen begrijpelijk te maken en te houden.
Dit plan is bedoeld voor participatie op een aantal onderwerpen. Per betrokken groep bepalen we aan welke onderwerpen de groep kan meewerken. We sluiten aan op de inhoud van het Groenstructuurplan (2017) en de Omgevingsvisie. Dit zijn al vastgestelde plannen, maar in beide plannen staan onderwerpen die in het omgevingsprogramma verder uitgewerkt moeten worden. Denk aan de volgende onderwerpen:
- Biodiversiteit
- Invulling natuurnetwerk
- Waaraan moet een gezonde groene leefomgeving voldoen?
- Zorgen dat beschermde soorten blijven bestaan en ondersteunen van kwetsbare soorten

Participatieniveau
Er zijn 4 participatieniveaus: meeweten, meedenken, meewerken en meebeslissen. Het participatieniveau verschilt per betrokkene. Dit staat in de aanpak.

Betrokken groepen
We onderscheiden de volgende doelgroepen:
- Inwoners; iedereen die woont in gemeente Nieuwegein.
- Ondernemers; zij werken (nog) niet sterk samen.
- Partners; partijen zoals de Provincie Utrecht, het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en Staatsbosbeheer.
- Interne organisatie; andere afdelingen binnen de gemeente. Denk aan Ruimtelijk Domein, Maatschappelijke Ontwikkeling, Economische Zaken, Natuureducatie en collega's van het Openbaar Domein.
- Externe organisaties; denk aan IVN natuur en milieueducatie Nieuwegein - IJsselstein e.o., buurgemeenten en woningcorporaties.
- Agendaleden; deelnemers die niet direct een bedrage (hoeven te) leveren aan het omgevingsprogramma, maar die we wel op de hoogte willen houden en de ruimte willen geven mee te denken.

Voor elke betrokken groep hebben na dit participatietraject een doel voor de komende jaren. De doelen staan in het omgevingsprogramma.

Motieven, belemmeringen en kansen
Wat vindt iedere betrokkene van het groen? Welke problemen zijn er bij het uitvoeren van onze beleidskeuzes? Welke kansen kunnen we met iedere betrokkene oppakken om juist die lastige beleidskeuzes met elkaar uit te voeren? Het omgevingsprogramma brengt daarnaast mensen met verschillende wensen samen.

Inwoners
Veel mensen vinden dat biodiversiteit een ander woord is voor 'zo min mogelijk onderhoud plegen'. Voor hen betekent biodiversiteit niet veel en ze vinden het vooral rommelig. Eigen tuinen moeten vaak makkelijk te onderhouden zijn. Daardoor is er weinig ruimte voor groen. Het openbaar groen moet netjes onderhouden zijn, het liefst zonder onkruid.
Er zijn ook inwoners die weten hoe belangrijk onderwerpen als biodiversiteit zijn. Zij werken er

ook aan in eigen tuin. Soms zijn mensen lid van verenigingen of werken ze samen aan plannen voor een 'groenere' buurt. De gemeente heeft een inwonerspanel met ongeveer 1700 mensen. Hun kennis over onderwerpen als biodiversiteit is verschillend en ze hebben ook verschillende interesses. In totaal hebben 1.192 inwoners de enquête in mei 2023 ingevuld.

Ondernemers
Bedrijven in Nieuwegein hebben behoorlijk wat groen op en rondom hun terreinen. Het is vaak het visitekaartje voor hun bezoek. Deze ondernemers zorgen er vaak zelf voor dat het groen er 'netjes' bij ligt.
Veel ondernemers werken vanuit 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' graag aan een groenere, duurzamere en inclusievere samenleving. Dit biedt kansen om meer met elkaar samen te werken. We onderzoeken de kansen voor een robuuste en afwisselende, groene omgeving.
Een voorbeeld van een groep ondernemers zijn de hoveniers. Zij hebben vaak direct invloed op de particuliere tuin. Dat begint soms al bij een ontwerp. Zeker bij het onderhoud van de tuin hebben ze invloed.

Partners
De provincie is een betrokken partner als het gaat om de uitvoering van de Wet natuurbescherming. De provincie vindt robuust en goed ontwikkeld groen in de gemeentes is heel belangrijk. Dat groen is onderdeel van het groene netwerk in de hele provincie. De provincie denkt mee, geeft subsidie en begeleidt in projecten. Het waterschap (HDSR) is betrokken vanwege het water en de kwaliteit van het water in onze gemeente. Zo zijn er nog meer partners. Soms zijn ze eigenaar van stukken groen in onze gemeente. Soms zijn ze beheerder. Deze partners vinden het omgevingsprogramma dus belangrijk. Als we met deze partners samenwerken, kunnen we als gemeente meer bieden aan onze inwoners.

Interne organisatie
Er zijn nog meer collega's binnen de gemeente betrokken bij een groen Nieuwegein. Dat zijn collega's die werken aan het gebruik, de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte. En collega's die werken aan wonen, spelen en gezondheid. Zij hebben soms meer en soms minder kennis over groen.

Externe organisaties
Organisaties als het IVN en de NDFF zijn erg betrokken bij gemeente Nieuwegein als groene stad. Zij willen groen behouden en versterken en dus de biodiversiteit verbeteren. Ook delen zij graag hun kennis en werken ze aan groene projecten. Er zijn ook allerlei stichtingen en vrijwilligers bij onze gemeente betrokken. Denk aan Bloeiend Nieuwegein, Betere Buurten en Samen Duurzaam Nieuwegein.
Deze organisaties hebben vaak eigen redenen waarom zij zich inzetten voor groen. Daarom is het belangrijk dat wij duidelijk maken hoe we aan ons groen willen werken. Daarbij hebben we respect voor de redenen van organisaties. Woningcorporaties hebben bijvoorbeeld verschillende redenen en bij verduurzaming van woningen hebben ze te maken met de Wet natuurbescherming. Het is voor woningcorporaties daarom ook belangrijk om met ons samen te werken voor het maken van het SoortenManagementPlan.

Agendaleden
Veel agendaleden hebben in hun (eigen) werk te maken met groen. Het kan ook zijn dat ze er zelf interesse in hebben of dat ze ermee bezig zijn omdat het belangrijk is voor alle mensen. We sturen agendaleden een open uitnodiging om mee te denken.

Aanpak
Per doelgroep werken we op een andere manier. In het begin gaan we met verschillende betrokkenen op dezelfde manier in gesprek. Later verschilt de manier waarop we samen nadenken. Die manier hangt namelijk af van hoe mensen over groen denken en welke problemen en kansen zij zien.
We maken een participatiepagina op www.ikbennieuwegein.nl. Daarnaast maken we gebruik van verschillende digitale en fysieke media om alle betrokkenen te bereiken.
We geven regelmatig een korte update via huisnet.

Inwoners
Het participatieniveau:
Meeweten en meedenken
We organiseren sessies buiten en bekijken plekken die zowel positief als negatief zijn
We halen informatie en ideeën uit eerdere enquêtes. Bijvoorbeeld enquêtes voor de omgevingsvisie, klimaatadapatie en het onderzoek verhardingsareaal. En we bekijken of we extra informatie kunnen ophalen met een nieuwe enquête, met vragen over onderwerpen als biodiversiteit.
We gebruiken de website, social media en de lokale kranten om zoveel mogelijk inwoners te bereiken en te betrekken. Maar we zoeken ook naar andere momenten en plekken. Denk aan evenementen in onze stad, voetbalclubs, de weekmarkt(en) en andere opvallende plekken.
We organiseren een moment waarop inwoners die actief hebben bijgedragen hun reactie kunnen geven.
We betrekken actief de wijkcoördinatoren en bekijken de mogelijkheden voor een klankbordgroep. Zo willen we ook bewoners betrekken die we moeilijker kunnen bereiken. Denk bijvoorbeeld aan mensen die geen Nederlands spreken of niet goed kunnen omgaan met digitale communicatie.

Ondernemers
Het participatieniveau:
Meedenken
We benaderen ondernemers met een enquête. Zij kunnen zo meedenken over de groene toekomst van Nieuwegein. We benaderen ondernemers direct via de mail en indirect via bijvoorbeeld de website en social media.
We willen ondernemers uitdagen mee te werken aan een groene omgeving en de biodiversiteit te verbeteren. Denk aan bedrijventerreinen, de grond rond het eigen bedrijf of een plek ergens anders. Zo'n groene plek is direct een mooi visitekaartje.

Partners
Het participatieniveau:
Meedenken, meewerken en meebeslissen
We organiseren een brainstormsessie om met elkaar te na te denken over ideeën en wensen.
We gebruiken onze partners als klankbordgroep.
We willen samen nadenken over het eerste concept van het omgevingsprogramma (reflecteren) en elkaar inspireren.
We organiseren een (online) moment voor partners die actief hebben meegedacht. Zij kunnen hun reactie geven op het eerste concept van het omgevingsprogramma.
Daarnaast spreken we regelmatig de partners die wij kennen tijdens het maken van het programma.

Interne organisatie
Het participatieniveau:
Meeweten, meedenken, meeweten en meebeslissen.
Een aantal collega's zit in een kerngroep. We spreken hen wekelijks. De overige collega's participeren op de manier zoals we hieronder hebben beschreven.
Interne collega's denken mee over de inhoud van het omgevingsprogramma. De 'klankbordgroep' bestaat uit collega's van het Openbaar Domein, Ruimtelijk Domein, Maatschappelijke Ontwikkeling en Economische Zaken. We vragen deze groep om in stappen mee te denken over het programma.
We organiseren werksessies voor onze collega's over de volgende onderwerpen: biodiversiteit, invasieve soorten, leefbaarheid, knelpunten groen/ecologie, enz. Tijdens deze sessies willen we ideeën en vakkennis van onze collega's gebruiken om te zorgen dat zoveel mogelijk collega's het eens zijn met het omgevingsprogramma Natuur in de stad. Hierbij bekijken we ook hoe we kunnen samenwerken met het Bouwteam (van Wijk groen en gemeente).
We organiseren een moment voor interne collega's om een reactie te geven op het concept van het omgevingsprogramma. Hierbij wordt de laatste informatie opgehaald. Vervolgens maken we het programma af.

Andere organisaties
Het participatieniveau:
Meedenken en meewerken.
Er zijn organisaties die belang hebben bij het Omgevingsprogramma Natuur in de stad. Sommige

organisaties kunnen daarnaast ook iets voor ons doen. Deze organisaties hebben kennis en ervaring op het gebied van educatie. Die kennis en ervaring willen we gebruiken voor onze inwoners. We organiseren een inspiratiebijeenkomst. We halen dan ook informatie op over educatie.
We organiseren een werksessie waarbij organisaties mee kunnen denken over een aantal onderwerpen. We willen andere ideeën en vakkennis ophalen voor het omgevingsprogramma.
Hierbij bekijken we ook hoe we kunnen samenwerken met onze partners. Het bouwteam is bezig met participatie en voorlichting/educatie.

Agendaleden
Het participatieniveau:
Meeweten
Naar aanleiding van onze eerste communicatie op de website, in de huis-aan-huiskrant en op social media kunnen agendaleden aangeven dat ze meer willen weten over bepaalde onderwerpen. Zij kunnen meelezen op de website, via social media en in de krant.

Gemeenteraad en besluitvorming
De gemeenteraad houden wij op de hoogte tijdens het maken van het omgevingsprogramma. We vragen de raad om feedback op het programma. Na de brief aan de raad, die is behandeld in maart 2023, volgen de volgende momenten:

- Informerende brief naar de raad (maart 2023).
- Avond voor de Stad (6 april): hier willen we informeren en tegelijk input ophalen.
- Een Avond voor de Stad als voorbereiding op het nemen van een besluit over het omgevingsprogramma.
- Een raadsvergadering om tot een besluit te komen over het Omgevingsprogramma Natuur in de stad.

Publicatie
Als het Omgevingsprogramma Natuur in de stad is aangenomen door de gemeenteraad, zetten we het programma op www.nieuwegein.nl. Ook maken we officieel bekend dat het programma er is. Dat doen we via de lokale krant, internet, social media en huisnet.

Educatie
Met het participatietraject halen we vooral informatie op voor het onderwerp educatie in het omgevingsprogramma. We onderzoeken waar educatie nodig en wenselijk is. We onderzoeken ook welke partijen mee kunnen helpen bij educatie en voor wie die educatie is bedoeld.

Stakeholders
Tijdens het participatietraject hebben we de lijsten van betrokkenen bijgewerkt.
De verzendlijsten en complete namenlijsten zijn beschikbaar.
De actieve participatie gebeurde met een groep interne collega's, de aannemers waarmee wij samenwerken, het waterschap en externe organisaties als het IVN en Duurzaam Nieuwegein.
Alle andere partijen, zoals ondernemers, scholen en andere externe organisaties en groepen, zijn betrokken als agendalid. Zij worden op de hoogte gehouden met nieuwsbrieven.

Bijlage E

Aanvullende informatie gebiedsbeschrijving
Aan de hand van onderzoeken (met onder andere monsters archeo(paleo)botanisch, conserveringen, opgedane kennis over menselijke invloed en biochemie) is enigszins na te gaan in welke mate de van nature aanwezige vegetatie verstoord is geraakt. Dit soort onderzoeken hebben we voor Nieuwegein niet kunnen vinden.

> Neem en onderzoek archeo(paleo)botanische monsters uit (ogenschijnlijk) goed geconserveerde (vochtige) archeologische contexten en natuurlijke afzettingen. Kwantificeer de verhouding natuurlijke soorten ten opzichte van cultuurgewassen. Let op de (mate van) aanwezigheid van soorten die (mogelijk) wijzen op menselijke invloed: pioniers, lichtminnende soorten, akker- en graslandkruiden en soorten die bijvoorbeeld wijzen op betreding, verstoring of de aanwezigheid van mest. Let ook op soorten die wijzen op verandering van de bodemchemie en die bijvoorbeeld wijzen op verzuring, verarming, vernatting, verdroging, oxidatie,

eutrofiëring, etc.
Onderzoek de intensiteit van de veeteelt, akkerbouw en bosbouw en stel aan de hand daarvan vast in welke mate de natuurlijke vegetatie in een gebied verstoord moet zijn geweest. Stel door middel van pollenonderzoek (inclusief non-pollen palynomorfen) vast hoe gesloten/open het landschap was (Out & Verhoeven 2013). Maak hierbij, als het (paleo)landschap daar aanleiding toe geeft, onderscheid tussen landschappelijke zones, zoals hoog-droog versus laag-nat. Waar doorgaande sequenties ontbreken, is pollenonderzoek aan mest een goed alternatief. Onderzoek of de botanische resten aanwijzingen bevatten voor hooilanden en/of 'graaslanden'.
In het geval van de aanwezigheid van structuren met grote hoeveelheden onverkoold hout (bijv. fuiken, vlechtwerk, wegen en paden), onderzoek de relatie tussen leeftijd en diameter van een afdoende grote steekproef om de aan- of afwezigheid van bosmanagement aan te tonen (Out & Verhoeven 2013). Onderzoek de wilde component van de fauna om vast te stellen welke soorten in de omgeving (in welke mate) voorkwamen (m.n. grote grazers, browsers) en wat deze zeggen over het type. Let op aanwijzingen voor intensief agrarisch landgebruik, zoals ploegen (ploegsporen/geploegde areaal).

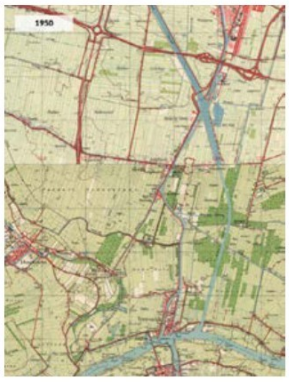
De natuurlijke afzetting van sediment verandert wanneer de rivieren dijken krijgen. Afzetting stapelt zich dan op tussen de dijken. Daardoor ontstaan uiterwaardafzettingen. In de Bossenwaard (aan beide zijden van de Lek, ter hoogte van de brug over de A2) zijn aanwijzingen dat er in de ondergrond geul-, kom- en oeverafzettingen aanwezig zijn. De bovenlagen bestaan uit uiterwaardafzettingen van zo'n 1,5 tot 2,0 meter. In de Waalse waard (in de zuidoostelijke hoek van onze gemeente) zijn ook geulafzettingen gevonden. Waarschijnlijk is het een uiterwaardgeul van de Lek. Daarnaast zijn er komafzettingen waargenomen en een laklaag. In die laklaag zijn wat spikkels houtskool gevonden. Onder de komafzettingen zijn op 1,6m – NAP kalkloze oeverafzettingen gevonden.

Tijdens het neolithicum (ongeveer 4.500 – 2.000 v. Chr.) vond een omschakeling plaats van voedselverzameling naar voedselproducerend. Dat betekent dat mensen toen begonnen met het bewerken van het land. Ze gebruikten de bodem zelf om gewassen te produceren en om vee op te houden. Landschappen veranderden, werden door mensen aangepast en bewerkt. Deze veranderingen hadden invloed op de aanwezige planten. Op Drentse zandgronden en op de Veluwe werden bossen gekapt. Er ontstonden heidevelden, struweel en kleine bosjes. Leemarme bodem verarmde sterk. Holocene en ander laaggelegen delen waren waarschijnlijk nog lang bedekt met bos. Cultuurlandschappen en bossen gaan al duizenden jaren samen en werden gebruikt door de mens. Het is niet duidelijk welke invloed dat gebruik heeft gehad op de vegetatie.
Tijdens de vroege ijzertijd werd de leefomgeving in Nieuwegein steeds natter. Er zijn in onze gemeente dan ook bijna geen nederzettingen bekend uit deze tijd. Pas vanaf de late ijzertijd zijn sporen van nederzettingen gevonden langs de Jutphaasstroomgordel. Het terrein was daar waarschijnlijk wat hoger door bedding- en oeverafzettingen.
Tijdens het Romeinse Rijk konden mensen in sommige delen van het landschap wonen door hoge, zandige ruggen. Denk aan de fossiele stroomgordels van Jutphaas en Blok. Naast deze hooggelegen delen waren er restgeulen. Dat zijn de laatste waterafvoerende geulen van een rivierbedding. Deze restgeulen vormden natuurlijke kanalen. We denken dat mensen nog eeuwen door die kanalen konen varen. Pas toen verlandden ze. Dat betekent dat ze helemaal dicht groeiden. De Lek en de Hollandse IJssel komen uit deze periode en hebben tegenwoordig nog steeds water.
Er ontstonden verschillende polders in het landschap. Het water werd op een natuurlijke manier afgevoerd. De bodem had weinig veen en daalde sterk. In de 16e eeuw werd het nodig om de polders droog te houden met windmolens. Elke polder had toen een eigen windmolen. De Vaartse Rijn was heel belangrijk voor het afvoeren van te veel water uit de polders. Begin 20e eeuw werd bemaling voor een deel of helemaal overgenomen door elektrische gemalen.

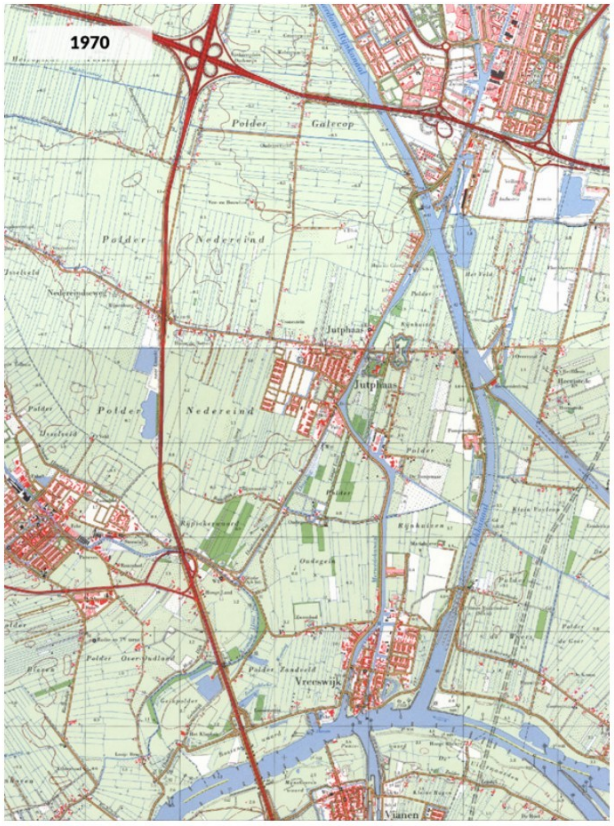
Door het aanleggen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie verschoof het landschap. Want de 'Oude' Hollandse Waterlinie lag meer naar het westen. Er kwamen andere inundatiegebieden met gebouwen van baksteen en aarden verdedigingswerken. Een inundatiegebied kan als verdediging onder water worden gezet. Bij verdere ontwikkelingen veranderden de gebruikte materialen. Er werd voor het eerste beton gebruikt voor de bouw van gebouwen. Er werden verschillende forten gebouwd. Ook werd gewerkt aan een unieke keersluis (De Plofsluis). De Beatrixsluizen hielpen de waterstanden op de juiste hoogte te houden.
Met alle veranderingen en mogelijkheden in en over het water veranderde ook de manier waarop geld werd verdiend. Niet het boerenland was nog het meest belangrijk, maar handel en industrie. Na de Tweede Wereldoorlog veranderde er heel snel nog meer voor Nieuwegein. Kanalen konden niet meer goed worden gebruikt door de scheepvaart. Ze werden breder en dieper gemaakt. Het Lekkanaal werd aangelegd als verbinding tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek. De A27, aan de oostkant van Nieuwegein, werd afgemaakt. De A12 (ten noorden van Nieuwegein) bestond op dat moment ook al. En ook de A2 liep ten westen van Nieuwegein. Om Nieuwegein heen liggen dus snelwegen en waterwegen. In 1958 besloot het gemeentebestuur van Utrecht dat er veel woningen moesten worden gebouwd in Jutphaas en Vreeswijk. Op 1 juli 1971 ontstond zo een nieuwe gemeente. Jutphaas en Vreeswijk werden samen een nieuwe gemeente: Nieuwegein, naar de verdwenen stad 't Gein. De gemeente had toen ongeveer 13.000 inwoners. In 1985 moest er in Nieuwegein genoeg plek zijn voor ongeveer 55.000 inwoners. Nieuwegein werd een woongebied met een nieuw centrum, veel industrie, een wegennet in de vorm van een H om de woonwijken goed bereikbaar te maken en een goed netwerk voor openbaar vervoer. Deze snelle groei had ook veel invloed op de grond en de biodiversiteit. Om Nieuwegein snel een groen karakter te geven, zijn veel Populieren aangeplant. Langs wegen en als productiebossen. Daarnaast zijn er veel Platanen geplant. Dit zijn robuuste bomen die veel schaduw geven. Maar ze doen niet veel voor de biodiversiteit. Op dit moment heeft Nieuwegein ongeveer 65.500 inwoners. De gemeente is nog steeds groen. Maar we moeten werken aan de houdbaarheid van dat groen.
De keuzes uit het verleden blijken niet altijd de goede keuzes voor het groen van nu. En ook de wereldwijde ontwikkelingen zorgen ervoor dat we moeten werken aan de houdbaarheid van ons groen.

Nieuwegein door de jaren heen

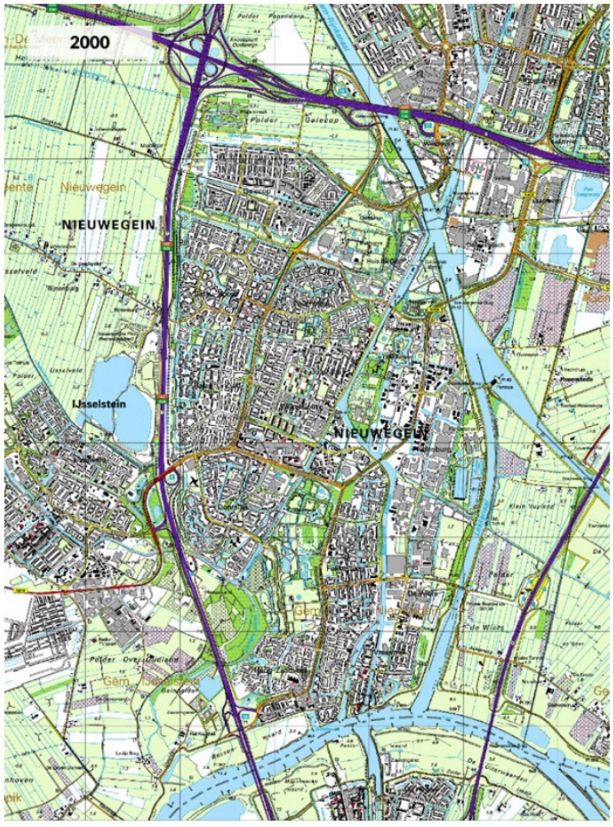

1970
Polder
Galecop
Nedereind
Jutphaas
Vreeswijk
Vianen

1985
Nieuwegein-Noord
IJSSELSTEIN
Nieuwegein-Zuid

1990
Nieuwegein-Noord
IJsselstein
NIEUWEGEIN

2000
Nieuwegein
NIEUWEGEIN
IJsselstein

Bijlage F

Beheertypen en biodiversiteit buitendijks
Buitendijks
In de Uiterwaarden van Nieuwegein zijn er typen landschappen met hun eigen beheer: langs de rivier is er Rivier (N02.01), Rivier- en beekgeleidend bos (N14.01), Dynamisch Moeras (N05.04), en ook Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02). Dit graslandtype is te vinden in bijna alle soorten landschappen. De aangrenzende uiterwaarden van IJsselstein en Vianen hebben andere typen landschappen die bij het rivierenlandschap horen, zoals Droog schraalgrasland (N11.01), Vochtig hooiland (N10.02), en Glanshaverhooiland (N12.03).

Binnendijks Elzenbroekbos
In andere delen van het Nieuwegeinse Natuurnetwerk, zoals het elzenbroekbos bij de Prinsessenweg, kiezen ze bepaalde soorten bos die goed passen in het gebied. Dit bos is hier gekozen omdat het in een restgeul ligt en er kwelwater aanwezig is. De meest voorkomende boomsoort is de zwarte els. Planten zoals dotterbloem, bosbies, moeraszegge, elzenzegge, slangwortel en grote boterbloem zijn hier heel gewoon. In het voorjaar legt de bruine kikker zijn eieren in de plassen in het elzenbroek; dit bos is belangrijk voor hen in de zomer. Bij de randen van het bos vind je vaak de kleine ijsvogelvlinder en grote weerschijnvlinder [redacted], 2018). Er is ook een beverburcht en meerdere ransuilen in dit gebied.

BIJ12 schrijft over de kenmerkende soorten van deze beheertypen (buitendijks en binnendijks):

N10.02 Vochtig hooiland
Vochtig hooiland langs de rivieren is internationaal belangrijk. Lokaal kan opslag plaatsvinden van wilgenstruwelen. Deze elementen zijn van belang voor vlinders of struweelvogels. Open landschappen kunnen van belang zijn voor weidevogels. Van bijzondere betekenis is wilde de kievitsbloem. Vochtige hooilanden zijn nationaal van belang als leefgebied van onder andere kemphaan, watersnip, zomertaling, paapje, donker pimpernelblauwtje, rode vuurvlinder, moerassprinkhaan, zompsprinkhaan, harlekijn, weidekervel, trosdravik, wilde kievitsbloem, brede orchis, fijnstelige, kale, geplooid, slanke en spitslobbige vrouwenmantel, waterkruiskruid, zwartblauwe rapunzel, bosbies en adderwortel.

N12.03 Glanshaverhooiland
Glanshaverhooiland is belangrijk op Europees niveau. Het is van nationaal belang voor verschillende soorten, zoals de beemdkroon, beemdooievaarsbek, bochtige klaver, brede ereprijs, graslathyrus, grote centaurie, veldsalie, kluwenklokje, paarse, oosterse en gele morgenster, weidegeelster, ruige leeuwetand, grote en kleine bevernel, ruige weegbree, ruige leeuwetand, rapunzelklokje, klavervreter, geelgors, putter, grauwe gors, kneu, paapje, patrijs, dwergmuis en veldspitsmuis. Glanshaverhooiland is heel belangrijk als leefgebied voor de kwartelkoning. Ook voor winter- en trekvogels is het open rivierenlandschap erg belangrijk. Zij gebruiken deze gebieden om te foerageren (BIJ12, 2023).

N14.01 Rivier- en beekgeleidend bos
Bossen die naast rivieren en beken groeien, komen op vaste momenten onder water door overstromingen. Ze zijn belangrijk voor veel verschillende dieren. Vooral voor vogels, vanwege hun dichte begroeiing en daardoor lastig te bereiken. Bevers leven vaak in deze bossen langs de oevers. Omdat deze bossen vaak rijk zijn aan bepaalde stoffen en erg vochtig zijn, zijn ze belangrijk voor zeldzame mossen. In het getijdebos in Nederland komen de grootste aantallen van spindotterbloem en het zeer zeldzame vloedschedemos in Europa voor. Bossen langs beken hebben ook veel verschillende dieren. In bronbossen groeien typische planten die van schaduw houden, zoals goudveil en bittere veldkers.

BIJ12 schrijft over de kenmerkende soorten van deze beheertypen (buitendijks) het volgende:

N14.03 (Vochtig bos) Haagbeuken en Essen en N16.04 Vochtig bos met productie
Dit type gebied heeft veel verschillende planten

en dieren door de verschillende vormen en maten van het bos. Er groeien veel verschillende planten in het voorjaar, zoals daslook, speenkruid en grote muur. De jonge bossen in de polders hebben al veel planten en vogels die zich snel verspreiden, maar er zijn minder planten en dieren die veel voorkomen in oudere bossen. Het IJsselbos heeft verschillende soorten bomen, zoals wilgen, populieren, elzen, essen, eiken, beuken en meidoorn. Dieren zoals reeën, vossen en boommarters leven hier.

N16.04 Het vochtige bos, een deel van het haagbeuken- en essenbos en de bossen bij beken en rivieren, heeft een redelijke afwisseling aan planten en dieren. Maar net als andere bossen ontbreken hier bepaalde dieren en planten die je vooral in oudere, volgroeide bossen tegenkomt. Toch zijn er al planten die zich snel verspreiden en vogels die er leven.

Bijlage G

Wet- en regelgeving

Europese wetgeving
KaderrichtlijnWater (KRW)

De Kader Richtlijn Water (KRW) stelt doelen en richtlijnen voor waterkwaliteit. Deze richtlijn geldt in heel Nederland voor al het water. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) helpt bij het praktisch toepassen van deze richtlijnen. Ze stellen doelen op verschillende gebieden:

- Chemische doelstellingen: gericht op de chemische stoffen die voor (mogen) komen in water;
- Ecologische doelstellingen: gericht op alles wat 'groeit en bloeit';
- Drinkwater doelstellingen: het woord zegt het al, gericht op de kwaliteit van het drinkwater.

De 'oude' wetten zijn opgenomen in de Kader Richtlijn Water (KRW). Er zijn een paar belangrijke principes die centraal staan in de KRW:

- Vervuiler en gebruiker betalen beide;
- In de KRW(Kaderrichtlijn Water) staan internationale stroomgebieden centraal;
- De KRW geldt voor alle wateren, inclusief grondwater;
- Na 2000 geen achteruitgang van de chemische en ecologische toestand van het water;
- Naast chemie een grote focus op ecologie;
- Per 2015 geldt een resultaatsverplichting.

In dit programma richten we ons vooral op de natuur, maar dat betekent niet dat andere zaken minder belangrijk zijn. Het is juist belangrijk dat de natuur goed samengaat met andere doelen in dit programma.

Vogel- en Habitatrichtlijn

In 1979 en vervolgens in 1992 heeft de Europese Unie de Vogel- en Habitatrichtlijn ingevoerd om de biodiversiteit in Europa te behouden. Deze richtlijnen bepalen welke planten, dieren en hun leefgebieden beschermd moeten worden.
Er zijn lijsten met soorten opgesteld voor beide richtlijnen. Er zijn ook speciale beschermingsgebieden aangewezen; de zogeheten Natura 2000 gebieden. Vanaf 1 januari 2017 zijn de internationale verplichtingen van deze richtlijnen opgenomen in de Wet Natuurbescherming.

Landelijke en provinciale regelgeving
De Omgevingswet

In 2024 komt de Omgevingswet, die alle regels voor onze leefomgeving in één wet bundelt. Het doel is om alles simpeler te maken, zodat het makkelijker wordt om bouwplannen uit te voeren. De wet gaat ook over regels voor natuur. Op dit moment zijn er regels van de Wet natuurbescherming, provinciale regels en regels van gemeentes die gelden.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is een belangrijke wet in Nederland die natuur en biodiversiteit wil beschermen. Deze wet vervangt op 1 januari 2017 de voormalige Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet natuurbescherming stelt regels en procedures vast voor het behoud, beheer en herstel van de natuur in Nederland.
De wet beschermt verschillende onderdelen van

de natuur. Hieronder staan de belangrijkste onderdelen die onder deze wet vallen:

1. Soortenbescherming: Deze wet beschermt alle in het wild levende planten en dieren in Nederland. Alle soorten in Nederland vallen onder een algemene zorgplicht om verstoring en schade aan deze soorten zoveel mogelijk te voorkomen. Voor bepaalde soorten geldt een strengere vorm van bescherming, zoals Europees en nationaal beschermde soorten. Ook zijn alle vogelsoorten beschermd. Vogels die broeden mogen niet worden gestoord. Voor sommige vogels is de nestlocatie het hele jaar door beschermd omdat ze jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest of niet in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Het doel is om bedreigde en kwetsbare soorten te behouden en de biodiversiteit te bevorderen. Het is verboden om beschermde soorten te doden, vangen, verstoren of hun leefgebieden te vernietigen zonder de vereiste vergunning of ontheffing.
2. Natura 2000: Binnen de Wet natuurbescherming is er speciale aandacht voor de invoering van de Europese Natura 2000-richtlijnen. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden die belangrijk zijn voor het behoud van bedreigde soorten en leefgebieden. Nederland heeft verschillende Natura 2000-gebieden die onder de Wet natuurbescherming vallen. In en rondom gemeente Nieuwegein zijn geen beschermde Natura 2000-gebieden.
3. Houtopstanden: Buiten de bebouwde kom van de gemeente Nieuwegein zijn zelfstandige groepen bomen, struiken of hakhout van 10 hectare of meer en bomenrijen van meer dan twintig bomen beschermd volgens de Wet natuurbescherming. Als deze gekapt moeten worden, is het vereist om dit te melden bij de provincie Utrecht.

Provincies zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Wet natuurbescherming. In 2017 is, gebaseerd op de Natuurvisie van 2016, een speciale aanpak genaamd de 'Utrechtse Aanpak' gestart. Deze aanpak laat zien hoe de provincie, als verantwoordelijke, omgaat met de Wet natuurbescherming en de Natuurvisie.

Provinciaal beleid
Natuurnetwerk Nederland (NNN)en Groene Contour
Het NNN is een groep natuurgebieden in Nederland die op elkaar aansluiten. Het is erg belangrijk voor het natuurbeleid in de provincie Utrecht. De Natura 2000-gebieden, dit zijn beschermde natuurgebieden in Europa, zijn ook onderdeel van het NNN. Ongeveer 30.000 voetbalvelden groot van het NNN liggen in de provincie Utrecht. Wanneer mensen plannen maken voor dit gebied, moeten ze altijd controleren of het geen schade aanricht aan de natuur.
In 2011 heeft de provincie Utrecht afgesproken dat er 4.570 hectare (één voetbalveld = 0.677 ha) aan natuur bijkomt. De provincie en het Rijk betalen voor de aanleg van 1.570 hectare nieuwe natuur. Meer dan de helft daarvan is al klaar. Maar voor de overige 3.000 hectare heeft de provincie niet genoeg geld. Dit gebied heet de Groene Contour. Hier zijn de beste kansen voor het maken van nieuwe natuur. In het provinciale Natuurbeheerplan staan doelen voor deze Groene Contour. Het beschrijft ook wat er speciaal is aan die gebieden en hoe ze bijdragen aan de natuur.

De rol van de gemeente
In gemeente Nieuwegein geldt wet- en regelgeving waar iedereen zich aan moet houden, zoals ook de Wet natuurbescherming. De gemeente controleert of mensen zich aan die regels houden en geeft ook informatie over natuurbescherming. Bij gemeente Nieuwegein controleren ze plannen, projecten en vergunningen om te zien of ze voldoen aan de (natuur)wetten. Bij speciale plannen, zoals bestemmingsplannen, moet er gecheckt worden of er geen slechte effecten zijn op planten, dieren en natuurgebieden. Plannen worden alleen goedgekeurd als ze de wet- en regelgeving volgen. Om te begrijpen hoe projecten de beschermde natuur en dieren beïnvloeden, wordt een natuurtoets uitgevoerd. Soms noemen ze dit ook een natuuronderzoek of ecologische Quickscan. Meestal vragen ze hiervoor hulp aan gespecialiseerde adviesbureaus die veel van na-

tuur weten.
Voor bepaalde handelingen en activiteiten is een omgevingsvergunning nodig. Degene die iets wil doen, moet een complete en juiste aanvraag indienen. De gemeente kijkt of de aanvraag compleet is en checkt of er genoeg informatie is over mogelijke slechte effecten op beschermde natuur. Als er mogelijk nadelige gevolgen zijn voor beschermde dieren of gebieden, is een natuurtoets nodig. Als er een vergunning of een ontheffing nodig is, moet men die zelf aanvragen bij de provincie Utrecht. Als dit niet is gedaan vóór de aanvraag van een omgevingsvergunning, dan moet de natuurcheck worden gedaan. De gemeente stuurt de aanvraag van de omgevingsvergunning naar de provincie. De provincie bekijkt de aanvraag. Als ze de aanvraag goed vinden, dan verlenen ze een 'Verklaring van geen bedenkingen'.
Naast het controleren geeft gemeente Nieuwegein ook informatie. Ze vertellen mensen die iets willen doen dat ze moeten denken aan de regels over natuur, zelfs als ze nog geen aanvraag hebben ingediend. Natuurlijk moet de gemeente zelf ook de regels volgen, of het nu gaat om hun eigen plannen, werkzaamheden, of het onderhouden van groene gebieden, wegen en gebouwen.

Bijlage H

Rode lijstsoorten en beschermde soorten
Bron: NDFF; soorten waargenomen tot en met juli 2023

Amfibieën

Soort	Beschermd	Rode lijst
Alpenwatersalamander	●	
Bastaardkikker	●	
Bruine kikker	●	
Gewone pad	●	
Groene kikker (Onb.)	●	
Heikikker	●	
Kleine watersalamander	●	
Meerkikker	●	
Poelkikker	●	
Rugstreeppad	●	●
Vroedmeesterpad	●	●

Bijen

Soort	Beschermd	Rode lijst
Blauwe metselbij		●
Bonte wespbij		●
Bruine rouwbij		●
Donkere klaverzandbij		●
Gedrongen wespbij		●
Groene zandbij		●
Roodrandzandbij		●
Roodsprietwespbij		●
Weidebij		●

Grassen

Soort	Beschermd	Rode lijst
Bevertjes		●
Kamgras		●
Trosdravik		●

Insecten

Soort	Beschermd	Rode lijst
Grote vos	●	
Grote weerschijnvlinder	●	
Rivierrombout	●	
Sierlijke witsnuitlibel	●	
Teunisbloempijlstaart	●	

Libellen

Soort	Beschermd	Rode lijst
Sierlijke witsnuitlibel		●

Mossen

Soort	Beschermd	Rode lijst
Beukenvlekje		●
Bleke peperkorst		●
Breed takmos		●
Cilindermos		●
Donkere citroenkorst		●
Eekhoorntjesmos		●
Gelobd sterschoteltje		●
Gewoon schorsmos		●
Gemarmerd vingermos		●
Granietblauwkorst		●
Granietschildmos		●
Groen schorssteeltje		●
Groot klokhoedje		●
Groot kringmos		●
Groot takmos		●
Klein leermos		●
Klein riviervedermos		●
Klein touwtjesmos		●
Knobbelig heidestaartje		●
Kort schorssteeltje		●
Lilabruine schorsmycena		●
Lindeschildmos		●

Overige insecten

Soort	Beschermd	Rode lijst
Ceraclea		●
Hydroptila		●
Genaveld tonnetje		●
Kleine kartuizerslak		●
Leptocerus		●
Limnephilus		●
Trichostegia		●
Vierlijneendagsvlieg		●

Reptielen

Soort	Beschermd	Rode lijst
Ringslang		●

Schimmels

Soort	Beschermd	Rode lijst
Boomgaardvuurzwam		●
Doolhofelfenbankje		●
Fluwelige wortelzwam		●
Fraaie roodnetboleet		●
Franjeamaniet		●
Geaderde kluifzwam		●
Geel nestzwammetje		●
Geelvoetfranjehoed		●
Gesteelde lakzwam		●
Grijze slanke amaniet		●
Heideknotszwam		●
Kapjesmorielje		●
Muurtrechtertje		●
Netstelige heksenboleet		●
Paarssteelschijnridderzwam		●
Platte schijfhoren		●

Populierridderzwam		●
Ruige weerschijnzwam		●
Sneeuwzwammetje		●
Tijgertaaiplaat		●

Vaatplanten

Soort	Beschermd	Rode lijst
Absintalsem		●
Akkerleeuwenbek		●
Amandelwolfsmelk		●
Beemdkroon		●
Blauw walstro		●
Blauwe knoop		●
Bolderik		●
Bosaardbei		●
Bostulp		●
Brede orchis		●
Distelbremraap		●
Eironde leeuwenbek		●
Engelse alant		●
Franse silene		●
Gele kornoelje		●
Gewone agrimonie		●
Gipskruid		●
Gulden boterbloem		●
Gulden sleutelbloem		●
Hop		●
Kartuizer anjer		●
Karwij		●

Vissen

Soort	Beschermd	Rode lijst
Alver		●
Grote modderkruiper	●	●
Kroeskarper		●
Zeeprik		●

Vleermuizen

Soort	Beschermd	Rode lijst
Baardvleermuis	●	
Baardvleermuis / Brandts vleermuis	●	
Franjestaart	●	
Gewone dwergvleermuis	●	
Gewone grootoorvleermuis	●	
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	●	
Laatvlieger	●	●
Meervleermuis	●	
Rosse vleermuis	●	
Ruige dwergvleermuis	●	
Watervleermuis	●	

Vlinders

Soort	Beschermd	Rode lijst
Bruin blauwtje		●
Grote vos		●

Vogels – Jaarrond beschermde nesten

Soort	Beschermd	Rode lijst
Blauwe reiger	●	
Boerenzwaluw	●	

Bonte vliegenvanger	●	
Boomklever	●	
Boomkruiper	●	
Boomvalk	●	
Bosuil	●	
Brilduiker	●	
Buizerd	●	
Ekster	●	
Gekraagde roodstaart	●	
Gierzwaluw	●	
Glanskop	●	
Grauwe vliegenvanger	●	
Groene specht	●	
Grote bonte specht	●	
Grote gele kwikstaart	●	
Havik	●	
Hop	●	
Huismus	●	
Huiszwaluw	●	
IJsvogel	●	
Kerkuil	●	
Kleine bonte specht	●	
Koolmees	●	
Oeverzwaluw	●	
Ooievaar	●	
Pimpelmees	●	
Ransuil	●	
Roek	●	
Slechtvalk	●	
Sperwer	●	
Spreeuw	●	
Steenuil	●	
Tapuit	●	
Torenvalk	●	
Wespendief	●	
Zeearend	●	
Zwarte kraai	●	
Zwarte mees	●	
Zwarte roodstaart	●	
Zwarte wouw	●	

Vogels

Soort	Beschermd	Rode lijst
Blauwe kiekendief		●
Boerenzwaluw		●
Bontbekplevier		●
Boomvalk		●
Brilduiker		●
Dwergmeeuw		●
Europese kanarie		●
Gele kwikstaart		●
Goudplevier		●
Graspieper		●
Grauwe klauwier		●
Grauwe vliegenvanger		●
Grote karekiet		●
Grote lijster		●
Grote mantelmeeuw		●
Grutto		●

Huismus		●
Huiszwaluw		●
Keep		●
Kemphaan		●
Kleine zilverreiger		●
Kneu		●
Koekoek		●
Kraanvogel		●
Kramsvogel		●
Matkop		●
Middelste zaagbek		●
Nachtegaal		●
Oeverloper		●
Paapje		●
Patrijs		●
Pijlstaart		●
Ransuil		●
Ringmus		●
Roerdomp		●
Roodhalsfuut		●
Slobeend		●
Smient		●
Spotvogel		●
Steenuil		●
Tapuit		●
Torenvalk		●
Tureluur		●
Veldleeuwerik		●
Velduil		●
Visdief		●
Watersnip		●
Wielewaal		●
Wilde zwaan		●
Wintertaling		●
Woudaap		●
Wulp		●
Zeearend		●
Zomertaling		●
Zomertortel		●
Zwarte mees		●
Zwarte stern		●
Zwarte stern		●

Weekdieren

Soort	Beschermd	Rode lijst
Platte schijfhoren	●	

Zoogdieren

Soort	Beschermd	Rode lijst
Bever	●	
Boommarter	●	
Bosmuis	●	
Bunzing	●	●
Dwergmuis	●	
Eekhoorn	●	
Egel	●	
Gewone bosspitsmuis	●	
Haas	●	●
Hermelijn	●	●

Huisspitsmuis	●	
Konijn	●	●
Ree	●	
Rosse woelmuis	●	
Steenmarter	●	
Veldmuis	●	
Vos	●	
Wezel	●	●
Woelrat	●	

Bijlage I

Middelen bij de pijler Betrekken

Middelen die benoemd zijn tijdens het participatietraject

- Het aanmoedigen van bewoners om plekken te maken voor bijen (en andere insecten), egels, etc. Denk aan hotels, huisjes, heuvels en voedselbronnen. Dit doen we bijvoorbeeld door middel van communicatie, doe- en knutselacties op te zetten.
- Per jaar 2 educatieve activiteiten organiseren voor scholen over natuur en het concept van een eetbare stad.
- Een webpagina op de gemeentewebsite maken met handige tips om de biodiversiteit te verhogen bij gebouwen, in tuinen en op balkons.
- Een pagina op de gemeentewebsite met informatie over het beheer, de biodiversiteit en natuur. Uitleggen wat we doen en waarom.
- Een kaart maken die voor iedereen toegankelijk is en waarop alle eetbare bomen en struiken in de gemeente staan aangegeven. Ook benadrukken welke gewassen veilig zijn om te eten. Hiermee willen we de band versterken tussen het Natuurkwartier, het Eetbare Landschap en onze gemeente.
- Folder, flyer, website maken met uitleg over hoe je eetbare planten kunt oogsten.
- Een project beginnen om bewoners te informeren en te inspireren over wilde bijen, hommels en andere insecten. Bij dit project worden ook bewoners geïnformeerd over het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en helpen bij het kiezen van planten. Hierbij willen we voor een gedeelte samenwerken met bestaande programma's en ook nieuwe initiatieven ontwikkelen om meer mensen te bereiken.
- Mensen bewust maken van de opties van het Tuinlabel – klimaatklaar en hen aanmoedigen om dit zo goed mogelijk toe te passen op hun eigen terrein. We werken hierbij samen met het Ruimtelijk Domein.
- Eén keer per jaar laat de gemeente door een 'safari' het college en de raad zien wat er allemaal al gedaan is en bespreekt ter plekke voorbeelden en uitdagingen.
- We geven uitleg en laten zien waarom een gezonde bodem zo belangrijk is voor alles wat groeit en bloeit en wat men zelf kan doen.
- Op de gemeentewebsite informatie plaatsen over hoe je schadelijke planten en dieren kunt voorkomen en verwijderen.
- Beschikbaar maken van een educatief programma over natuur voor mensen van alle leeftijden.
- Het beschikbaar stellen van een coach voor groene initiatieven. Deze persoon begeleidt en ondersteunt groene initiatieven in de stad om de natuur te helpen.
- Er worden 'handboeken' gemaakt over de natuur in de gemeente en hoe je eigen tuin natuurvriendelijk maakt. Één boek is er al af (Dieren blij, buurt zwerfafvalvrij), twee andere boeken zijn in de maak (Meer bloemen voor bijen en Eetbare natuur dichtbij) en we willen nog boeken maken over het vergroenen van (buurt) tuinen.
- Er vinden (minstens) vier keer per jaar buurtsafari's plaats rond een actueel thema. Deelnemers krijgen handboeken of doe-kaarten. Voor jongere deelnemers denken we aan een natuurbingo om ze enthousiast te maken.
- De gemeente ontwikkelt een mascotte welke ingezet wordt voor participatie, educatie en voorlichting.
- Onderwerpen uit de communicatiekalender worden gebruikt om te communiceren via website/socials/krant.

- Onderzoeken of het mogelijk en handig is om gegevens via digitale kaart te delen. Als dit een goed idee lijkt, een advies opstellen met kosten en maatregelen.
- De gemeente begint een initiatief(groep) om ook mensen te betrekken die geen toegang hebben tot internet, zodat ook die groep kan deelnemen aan het verbeteren van de leefomgeving.
- We sluiten aan bij educatieve mogelijkheden van b.v. scholen. We zoeken actief contact met leraren etc, om voorlichting en educatie te geven.
- Een welkomstpakket voor 'nieuwe' inwoners met informatie over het groenbeleid en materiaal, dat ze zelf kunnen gebruiken. We werken hierbij samen met het Duurzaamheidsprogramma voor afstemming.
- Het groene beleid en de uitvoering ervan worden afgestemd door goede communicatie en twee evaluatiemomenten per jaar.
- We maken een informatieblad (digitaal en op papier verkrijgbaar) met adviezen over wat en hoe men zelf bij kan bijdragen.
- Het delen van recepten wat gemaakt kan worden met eetbaar gemeente groen.
- Het houden van excursies met het thema 'de eetbare stad'. Hierin wordt uitgelegd wat bewoners kunnen 'oogsten' uit gemeente groen en waar men op moet letten.
- Een brochure maken met ideeën voor natuurvriendelijk bouwen.

Bijlage J

Maatregelen waarvoor tijd en geld nog bepaald moet worden
Overzicht van de maatregelen die niet binnen huidige budgetten vallen en waarvoor dus nog geld nodig is. Op volgorde van startjaar.

5.2-7.5 De chemische bodemkwaliteit past bij het bodemgebruik. Zie hiervoor het omgevingsprogramma Bodem en Ondergrond.
2023 — 2033

5.2-10.5 We stellen een handreiking op met vergroeningsmogelijkheden voor het verbeteren en vergroten van het groenareaal (horizontaal en verticaal) op bedrijventerreinen, hierin dezelfde lijn voortzetten als 'Ilovebeeing' zoals opgesteld voor 'Het Klooster'.
2023 — 2033

5.2-10.8 Bij de bouw en verbouw van scholen maken we schoolpleinen groener en blauwer, daarbij gebruikmakend van de soortenlijst die daarvoor is opgesteld (zie 5.2-4.1).
2023

5.2-15.2 Voor het bestrijden van de Japanse duizendknoop is een pilot opgestart bij de Moerashoeve. Deze moet worden geëvalueerd en afhankelijk van de resultaten wordt bepaald welke maatregelen er verder genomen worden.
2023 — 2024

5.2-1.6 Het oplossen van de knelpunten, zoals genoemd in Boddeke (2018).
2024 — 2050

5.2-3.6 Evaluatie op toegepaste bloemenmengsels. Van daaruit bepalen onder welke voorwaarden en omstandigheden bloemenmengsels worden toegepast en onderhouden.
2024 — 2026

5.2-3.7 Uitvoeringsbeleid opstellen voor zelfbeheer. Binnen dit beleid gebruikmaken van de soortenlijst zoals opgesteld wordt bij maatregel 5.2-4.1.
2024 — 2025

5.2-6.2 We onderzoeken de mogelijkheden om een pilot/proefstuk op te zetten voor één of meerdere tertiaire watergangen waarbij we soorten als Krabbenscheer en Zwanenbloem aanplanten en meten welk effect deze hebben op de Nieuwegeinse watergangen (natuurlijke zuivering en bijdragen aan de biodiversiteit). Als blijkt dat hier mogelijkheden voor zijn, wordt hier een projectplan voor opgesteld.
2024 — 2025

5.2-9.3 We onderzoeken (met buurgemeenten) de mogelijkheden voor het opzetten van een stadskwekerij.
2024 — 2026

5.2-10.3 Jaarlijks doen we een actie 'Struikroven / Meer bomen nu', hierbij oogsten we zaailingen uit eigen gebied welke op openbaar terrein of particulier terrein worden geplant.
2024 — 2033

5.2-10.9 We vergroten ongeveer 100 boomspiegels (in de verharding) per jaar, dit kan zowel door de gemeente als door particuliere initiatieven.
2024 — 2033

5.2-11.2 Het opstellen van een plan hoe vanuit het onderzoek we de beste invulling kunnen geven aan de 3-30-300 (of 1-20-300) leidraad. We leggen de juiste relaties met klimaat en biodiversiteit en bepalen welke bomen/beplanting waar plaats moeten hebben. Daarbij houden we tenminste rekening met de Green Deal van Europa. We leggen voor deze maatregel ook een relatie met doel In 2030 is 75% procent van de omvormings- en aanpassingskansen voor beheer voor en door de gemeente gerealiseerd.
2024 — 2026

5.2-14.3 In de komende jaren zal het aantal 'transformatorhuizen' met 42% (148 st.) toenemen, de norm wordt om deze 'natuurinclusief' in te passen in het landschap.
2024 — 2033

5.2-15.7 Een gebiedsplan opstellen over het (bestrijden en) beheersen van invasieve soorten op openbaar terrein. Van de totale oppervlakte openbaar groen heeft zo'n 4% (± 164.788 m^2) te maken met agressieve kruiden. Hiervoor wordt ook gebruikt van handvatten vanuit de provincie: Uitvoeringsprogramma Invasieve Exoten Utrecht 2022-2026.pdf
2025 — 2028

5.2-10.2 Bij het nieuwe coalitieakkoord dringen we aan op het belang van het continueren van deze subisidies ten behoeve van klimaatadaptatie en biodiversiteit.
2026

5.2-11.3 Het aanplanten van de juiste vegetatietypen rondom de locaties waar het 3-30-300-principe of 1-20-300 niet wordt behaald.
2026— 2040

5.2-13.3 We stellen een soortenmanagementplan op voor -niet-gebouw bewonende soorten (daar waar relevant) en vragen hiermee een generieke, gebiedsgerichte ontheffing Wet natuurbescherming aan. Per soort maken we een voorstel en vragen we financiering aan.
2026

5.2-10.7 Ook na afloop van het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2026 blijven we elk jaar minstens 2.000 m^2 overbodige verharde ruimte in de openbare ruimte omvormen.
2027 — 2033

5.2-12.2 We bepalen of meer eetbaar groen door de gehele gemeente wenselijk is.
2028 — 2030

5.2-2.3 Uitvoeren van de op te lossen knelpunten zoals bij 5.2-2.2 en deze in beheer nemen.
2040

Bijlage K

Communicatiestrategie over groen in Nieuwegein

Situatieschets

Gemeente Nieuwegein communiceert met haar inwoners, werknemers, organisaties en samenwerkingspartners over allerlei groene onderwerpen, vanuit verschillende afdelingen en verschillende omgevingsprogramma's. Over de natuur in en om de stad, beheer van de openbare ruimte, klimaatadaptatie, natuurinclusief bouwen en groene projecten waarbij nieuwe natuur wordt ontwikkeld of bestaande natuur wordt versterkt.

Of het nu gaat over het ontwerp van een nieuwbouwwijk, het aanleggen van een wadi, het kappen van bomen of het beheer van plantsoenen, uiteindelijk passen alle maatregelen en projecten onder een grote paraplu: het werken aan een toekomstbestendige, gezonde leefomgeving. Deze paraplu is omschreven in de Omgevingswet en het Coalitieakkoord. Uit die twee beleidsdocumenten komen omgevingsprogramma's en daaruit komen weer concrete projecten. Voor een inwoner, collega, samenwerkingspartner of andere organisatie maakt het niet uit of een natuurproject door afdeling A of afdeling B wordt geleid. Voor hem is het belangrijk dat hij begrijpt wat het project inhoudt en waarom het voor hem of haar belangrijk is.

Wat is nodig?
Als alle afdelingen binnen de gemeente op dezelfde manier praten en schrijven over natuur en groene projecten, wordt ons groene verhaal herkenbaar. Daarvoor is het nodig dat we met elkaar afspreken hoe we communiceren over groene onderwerpen. Welke woorden en beelden gebruiken we? Waar willen we met elkaar naar toe en hoe gaan we daar komen? Die afspraken helpen ons om dicht bij de kern te blijven en aan iedereen een verhaal te vertellen dat klopt en blijft hangen. Dat betekent dat we ook voor communicatie samenwerken tussen afdelingen en elkaars kennis gebruiken.

Hoe pakken we dat aan?
Samen met de andere afdelingen die over groene onderwerpen communiceren (zoals klimaatadaptatie, natuurinclusief bouwen...) stellen we regels op voor onze communicatie over groene onderwerpen. Daarvoor doorlopen we een aantal stappen. Dat doen we vanuit de basis. Die basis is de eerder genoemde paraplu: het werken aan een toekomstbestendige, gezonde leefomgeving. Die paraplu is vertaald naar een toekomstbeeld voor Nieuwegein, onze stip aan de horizon. Deze stip geldt voor iedereen, ongeacht de afdeling waar iemand werkt. In de omgevingsprogramma's is die stip concreet gemaakt met een visie, missie en kernwaarden. Elk omgevingsprogramma heeft een net andere visie en missie, maar uiteindelijk draagt alles bij aan diezelfde stip. We zetten dit met elkaar op een rij en geven er woorden aan. Op die woorden kunnen we steeds weer terugvallen. Ze helpen ons te controleren of onze verhalen over groene onderwerpen kloppen in het grote geheel.

We bedenken samen de regels over hoe we over groen in en rond onze stad praten. De regels zijn:

- Communicatiedoelen: met deze doelen zorgen we ervoor dat onze communicatie helpt bij het bereiken van die stip aan de horizon.
- Kernwaarden van de gemeente Nieuwegein van waaruit we alles doen.
- Doelgroepen: we beschrijven verschillende groepen die we willen bereiken. Dat noemen we doelgroepsegmentatie.
- Touchpoints: dat wil zeggen de plekken waar we onze doelgroep 'ontmoeten'. Denk dan aan de website van de gemeente, andere websites waar doelgroepen komen en sociale media. Maar ook evenementen kunnen een touchpoint zijn.
- Raakvlakken: dat zijn de gedeelde interesses. Waar overlapt de behoefte van de doelgroep met wat wij wensen en te bieden hebben?
- Contentpijlers: dat zijn de toetsstenen voor onze verhalen. Elke 'uiting', dus elk verhaal dat we brengen, voldoet aan minstens één toetssteen. Toetsstenen kunnen bijvoorbeeld zijn dat het verhaal moet: informeren, activeren, uitleggen of ontzorgen. De toetsstenen stellen we op aan de hand van de communicatiedoelen.
- Tone of voice: op welke toon 'praten' en schrijven we? Hoe spreken we de doelgroep aan?
- Beeldtaal: welke visuele elementen gebruiken we? Daarmee bedoelen we onder meer kleuren, foto's, illustraties, enz.
- Mascotte Groentje

Aan de slag
Elk project heeft een plan nodig waarin staat hoe we gaan communiceren: voor wie is de boodschap bedoeld, hoe gaan we de boodschap brengen (inhoud, vorm en via welke kanalen of op welke plek) en wat willen we bereiken? Dit